

Vuosittainen maahanmuutto- ja turvapaikkaraaportti

SUOMI 2019

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

EU:n AMIF-rahaston
rahoittama

Vuosittainen maahanmuutto- ja turvapaikkaraaportti

Suomi 2019

Julkaisija:

Euroopan muuttoliikeverkosto 2020

Tutkimuksesta vastaavat henkilöt:

Ylitarkastaja Tuukka Lampi (Suomen kansallinen yhteyspiste)

Kansallinen koordinaattori Kielo Brewis (Suomen kansallinen yhteyspiste)

Raportti on julkaistu ja painatettu suomen- ja englanninkielisenä seuraavilla ISBN-tunnuksilla:

ISBN 978-952-5920-91-8 (PDF)

ISBN 978-952-5920-92-5 (Nid.)

Sisällys

Tiivistelmä	5
Kokonaiskuva 2019	6
1. Johdanto	7
1.1. Suomen maahanmuuttohallinnon rakenne	8
2. Maahanmuutto- ja turvapaikka-asioihin liittyvä yleinen kehitys vuonna 2019	12
2.1. Maahanmuuttopolitiikka	12
2.2. Maahanmuutto julkisessa keskustelussa ja mediassa	14
2.3. Maahanmuuttoaiheista tutkimusta	18
2.4. Muita yleisesti maahanmuuttoon liittyviä kehityskulkuja	20
3. Laillinen maahanmuutto ja muuttoliike	21
3.1. Työperusteinen maahanmuutto	21
3.2. Työperusteista maahanmuuttoa koskevaa tutkimusta	24
3.3. Työperusteista maahanmuuttoa koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja	25
3.4. Perheenyhdistäminen	25
3.5. Perheenyhdistämistä koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja	28
3.6. Opiskelijat	29
3.7. Opiskelijoiden maahanmuuttoa koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja	30
4. Kansainvälinen suojelu	31
4.1. Turvapaikanhakijat	31
4.2. Kansainvälistä suojelua koskevia lainsäädäntömuutoksia	32
4.3. Kansainvälistä suojelua koskeva kehittämistyö	33
4.4. EU-tason toimintaan osallistuminen	34
4.5. Kansainvälistä suojelua koskevaa oikeuskäytäntöä	35
4.6. Kansainvälistä suojelua koskevaa tutkimusta	36
4.7. Kiintiöpakolaiset	37
4.8. Kiintiöpakolaisia koskeva kehittämistyö	38
4.9. Vastaanotto	39
4.10. Vastaanottoa koskeva kehittämistyö	39

5. Yksin tulleet alaikäiset ja muut haavoittuvassa asemassa olevat	40
5.1. Yksin tulleet alaikäiset	40
5.2. Yksin tulleita alaikäisiä koskevia kehityskulkuja	41
5.3. Yksin tulleita alaikäisiä koskevaa tutkimusta	41
5.4. Muut haavoittuvassa asemassa olevat: kehityskulut ja tutkimus	42
6. Kotouttaminen	43
6.1. Kotouttamista koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja	43
6.2. Kotouttamista koskeva kehittämistyö	45
6.3. Kotouttamista koskevaa tutkimusta	47
7. Kansalaisuus ja kansalaisuudettomuus	49
7.1. Kansalaisuutta koskevia lainsäädäntömuutoksia	50
8. Rajavalvonta, Schengen ja viisumipolitiikka	51
8.1. Rajavalvonta	51
8.2. EU-yhteistyö	51
8.3. Muita rajavalvonnan kehityskulkuja	52
8.4. Schengen	53
8.5. Viisumipolitiikka	53
9. Säännösten vastainen maahanmuutto ja ihmiskuljetus	54
9.1. Säännösten vastaista maahanmuuttoa ja ihmiskuljetusta koskevia lakimuutoksia ja muita kehityskulkuja	55
10. Ihmiskaupan torjuminen	57
10.1. Turvapaikka- ja oleskelulupamenettelyssä havaittu ihmiskauppa	57
10.2. Auttamisjärjestelmään ohjautuneet ihmiskaupan uhrin	57
10.3. Ihmiskaupan torjumiseen liittyviä kehityskulkuja	59
10.4. Ihmiskauppaa koskevaa tutkimusta	59
11. Paluu	60
11.1. Maastapoistamispäätökset	60
11.3. Paluuta koskevia lakimuutoksia	61
11.4. Muita paluuseen liittyviä kehityskulkuja	62
11.5. Paluuta koskevaa tutkimusta	63
12. Muuttoliike ja kehitys	64
Lähteet	65

Tiivistelmä

Vuonna 2019 maahanmuuttopolitiikkaa hallitsivat erityisesti eduskuntavaalit ja sen pohjalta syntynyt uusi hallitusohjelma, joten vuotta 2019 voisi luonnehtia eräänlaiseksi maahanmuuttopoliittisten suuntaviivojen vuodeksi. Sanna Marinin hallituksen ohjelma hahmoteli Suomen maahanmuuttopolitiikkaa ohjelmassaan *Osaava ja osallistava Suomi - sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta*.¹ Pääteemana oli työmarkkinoiden elävöittäminen maahanmuuton avulla muun muassa parantamalla maahanmuuttaneiden työmarkkinavalmiuksia ja erityisesti osaavan työvoiman työperusteista maahanmuuttoa lisäämällä.

Turvapaikkapolitiikan osalta korostettiin kansainvälisen yhteistyön lisäämistä muun muassa nostamalla pakolaiskiintiötä 850 henkilöön vuodessa ja nostamalla EU-tason yhteistyön merkitystä. Turvapaikkaprosessia haluttiin kehittää myös nopeampaan ja sujuvampaan suuntaan tinkimättä hakijoiden oikeusturvasta ja turvapaikanhakijoiden kotouttamista haluttiin edistää aikaistamalla sitä jo vastaanottokeskusvaiheeseen.

Merkittävin organisaatiouudistus päätettiin vuoden 2019 lopulla kun työperäisen maahanmuuton hallinnointi päätettiin siirtää työministeriöön. Päätöksen myötä työ- ja elinkeinoministeriö vastaa vuoden 2020 alusta lähtien työntekijöiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoon liittyvästä politiikasta, lainsäädännöstä sekä lupaprosessien kehittämisestä. Muutoksen taustalla on pyrkimys tehostaa työluupien käsittelyä.

Vuonna 2019 tehtiin myös useampia lakimuutoksia jolla oli monenlaisia vaikutuksia maahanmuuttopolitiikkaan. Tammikuussa 2019 voimaan tulleen ulkomaalaislain muutoksen myötä rikoksiin syyllistyneiden tai yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle vaaraksi katsottavien henkilöiden maasta poistaminen nopeutui. Kesäkuussa 2019 voimaan tulleet ulkomaalaislain muutokset koskivat turvapaikanhakijoiden jättämiä uusintahakemuksia, matkustusasiakirjojen haltuunottoa, perheen yhdistämistä ja työvoiman saatavuusharkintaa. Muutoksilla pyrittiin torjumaan turvapaikkahakemusten väärinkäyttöä esim. maasta poistamisen viivyttämistarkoituksessa ja sujuvoittamaan työperäistä maahanmuuttoa poistamalla saatavuusharkinnan jatkoluovista. Lisäksi kansalaisuuslakia muutettiin siten, että tiettyihin rikoksiin syyllistynyt voisi menettää Suomen kansalaisuuden.

Turvapaikanhakijoiden määrä jatkoi laskevaa trendiään, ja kuten viimekin vuonna, suurin osa hakemuksista oli uusintahakemuksia. Merkittävänä uutena ilmiönä voidaan mainita hakijaprofiilien muuttuminen uusien hakemusten osalta. Kun aikaisempina vuosi-

na turvapaikanhakijoita saapui lähinnä konfliktialueilta kuten Irakista, Syyriasta, Somaliasta ja Afganistanista, olivat Venäläiset ja Turkkilaiset suurimmat hakijoiden alkuperämaat vuonna 2019. Hakuperusteet olivat myös muuttuneet moninaisemmiksi. Hakijamäärien laskun myötä myös vastaavasti vastaanoton asiakaspaikkoja vähennettiin ja vastaanottokeskuksia lopetettiin jonkin verran.

Laillisen maahanmuuton saralla merkittävää oli, että vuonna 2019 työ nousi perheen ohi yleisimmäksi ensimmäisen oleskeluluvan hakuperusteeksi. Työperusteinen maahanmuutto on ollut viime vuosina merkittävässä kasvussa ja trendi näkyi tänäkin vuonna. Jos katsotaan myönnettyjen lupien määrää, on perhe kuitenkin edelleen merkittävin syy muuttaa Suomeen.

Kotouttamispolitiikassa vuonna 2019 aloitettiin kotouttamistoimien uudistamistarpeista laadittavan kokonaisvaltaisen toimenpideohjelman valmistelu. Lisäksi valtio tuki aktiivisesti kuntien osaamiskeskustoimintaa, edistääkseen maahanmuuttajien palveluiden yhteensovittamista monialaisiksi palveluiksi. Osaamiskeskusten moniammatillinen toimintamalli yhdistää koulutuksen, työllistymisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja aikuisille maahanmuuttajille. Hallitus käynnisti myös vuonna 2019 poikkihallinnollisen erityisasiantuntijoiden, työntekijöiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuton Talent Boost -ohjelman jossa muun muassa korostettiin jo Suomessa olevien kansainvälisten opiskelijoiden ja muiden osaajien työllistymisen edistämistä.

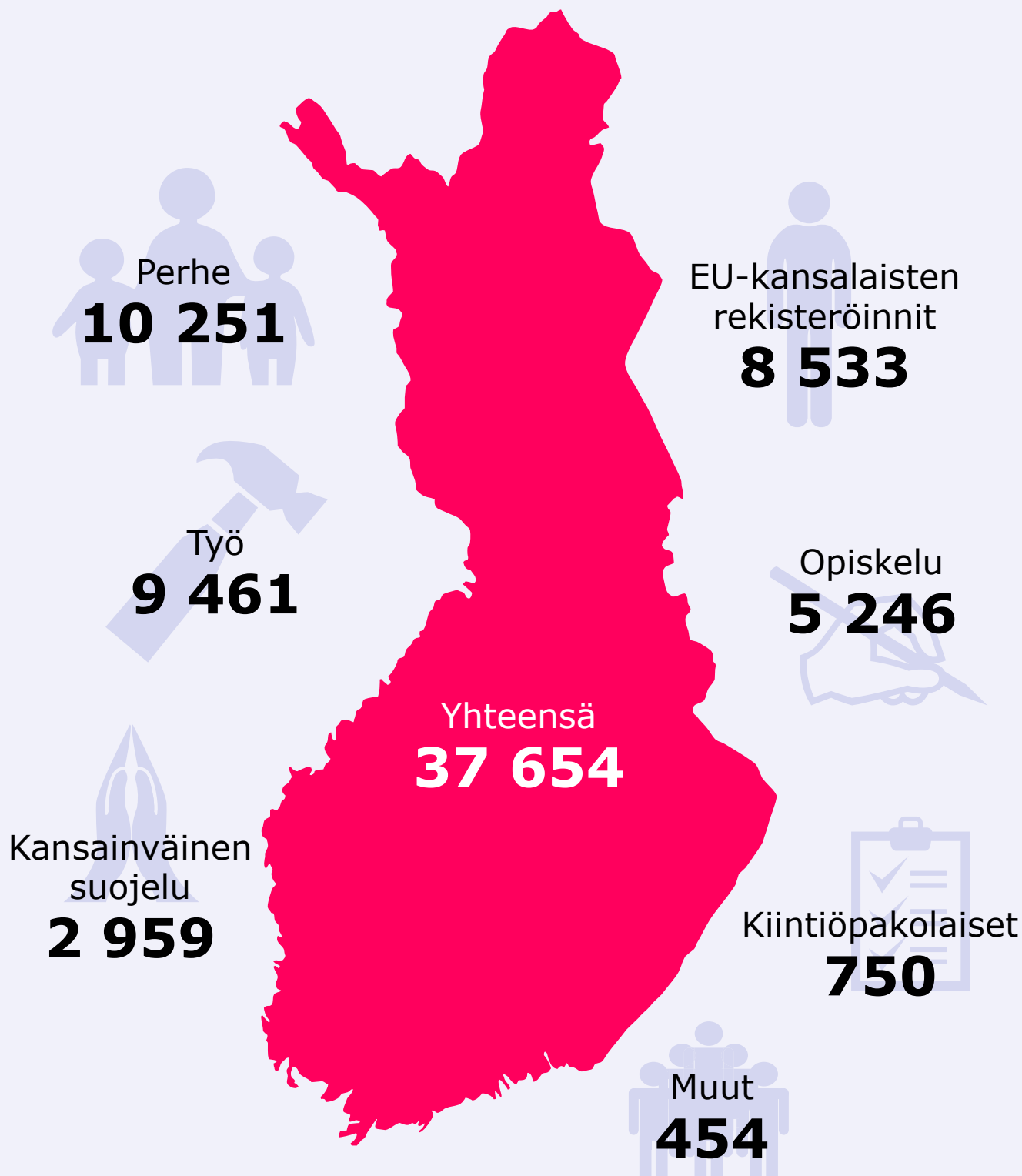
Ihmiskaupan vastaisessa työssä saavutettiin merkittäviä edistysaskelia, kun ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmällä oli ennätysvuosi. Järjestelmään otettiin enemmän asiakkaita kuin koskaan aikaisemmin (yhteensä 229 kpl) ja yli kolmannes enemmän kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna.

Maahanmuuttoa käsiteltiin suomalaisessa mediassa aktiivisesti vuoden 2019 aikana. Eniten huomiota saivat säännösten vastaisesti maassa oleskelevat henkilöt, pakkopalautukset, ja työperusteinen maahanmuutto. Aiheet olivat esillä etenkin Oulun seksuaalirikosepäilyjen yhteydessä, eduskuntavaalien alla, ja uuden hallituksen muodostamisen sekä hallitusohjelman julkaisun yhteydessä. Loppuvuodesta erityisen suuriksi aiheiksi nousi Euroopan ihmisoikeustuomiostuimen antama tuomio Suomen Irakiin palauttamasta turvapaikanhakijasta, joka surmattiin Irakissa pian palauttamisen jälkeen sekä Al-Holin pakolaisleirillä olevien suomalaisten palauttaminen, joka johti marras-joulukuun vaihteessa useisiin kohuihin ja kirjalliseen kysymykseen ulkoministerin toiminnasta.

¹ Valtioneuvosto (2019), Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019, OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3> (Viitattu 16.4.2020)

Kokonaiskuva 2019

Kuviossa on mukana Maahanmuuttoviraston myöntämät ensimmäiset oleskeluluvat kolmansien maiden kansalaisille sekä EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsenten oleskeluoikeuden rekisteröinnit. Suurimman ryhmän muodostavat perhesiteen perusteella tulleet kolmansien maiden kansalaiset 10 251. Toiseksi suurimman ryhmän muodostavat työnteon perusteella tulleet kolmansien maiden kansalaiset 9 461.

1. Johdanto

Euroopan muuttoliikeverkoston (EMN) Suomen yhteyspisteen vuoden 2019 maahanmuutto- ja turvapaikkarakortti esittelee maahanmuuton tärkeimmät kehityskulut vuonna 2019. Raportin viitejakso on 1.1.–31.12.2019.

Euroopan muuttoliikeverkoston kansalliset yhteyspisteet tuottavat vuosittain maahanmuutto- ja turvapaikkarakortin, jossa kuvataan maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan kehitystä ja esitetään tilastotietoa kyseiseltä vuodelta.² Raportointi on kaksivaiheista. Raportoinnin ensimmäisessä vaiheessa yhteyspisteet keräävät maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita käsittelevää seurantatietoa Euroopan komissiolle. Komissio käyttää seurantatietoja koko Euroopan unionia sekä Norjaa käsittelevän vuosittaisen maahanmuutto- ja turvapaikkarakortin koostamiseen. Suomen yhteyspiste keräsi seurantatiedon viranomaislähteistä sekä jakamalla raportointivastuun kustakin aiheesta vastuullisten viranomaisten kesken. Raportointiin osallistuivat Maahanmuuttovirasto, sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ope- tus- ja kulttuuriministeriö, ulkoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, oikeusministeriö, Poliisihallitus, Opetushallitus, Keskusrikospoliisi, Rajavartiolaitos, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto ja Kuntaliitto. Tilastotietojen keräämisestä vastasi Euroopan muuttoliikeverkoston Suomen kansallinen yhteyspiste.

Tämä vuosittainen maahanmuutto- ja turvapaikkarakortti on raportoinnin toinen osa. Se on suunnattu ennen kaikkea kansalliselle yleisölle. Kyseessä on ainoa maahanmuuttoasioiden kehityskulkuja vuosittain kootusti esittävä dokumentti Suomessa. Raportoinnin ensimmäisestä osasta esille nousseet tärkeimmät

löydökset on otettu mukaan tähän raporttiin. Lisäksi raportissa seurataan julkista keskustelua maahanmuutosta vuonna 2019 ja esitetään maahanmuutto- ja turvapaikkatilastojen tärkeimmät trendit. Vuoden 2019 julkista keskustelua koskevan media-analyysin laati Liana Technologies Oy yhteistyössä Euroopan muuttoliikeverkoston kanssa. Euroopan muuttoliikeverkosto julkaisee myös erillisen tilastokatsauksen, *Maahanmuuton tunnusluvut 2019*.

Raportissa on käytetty lähteenä useita internetissä julkaistuja maahanmuuttoa koskevia viranomaisraportteja, tutkimuksia, lausuntoja ja lehdistötiedotteita. Vireillä olevia lainsäädäntöhankkeita on seurattu valtioneuvoston hankerekisterin ja valtiopäiväasiakirjojen avulla. Yhteyspiste osallistui vuonna 2019 myös useisiin maahanmuuttoa käsitteleviin seminaareihin kotimaassa ja muissa EU-maissa tarkoituksenaan verkostoitua maahanmuuttoa koskevaa tutkimusta tuottavien tahojen kanssa ja kerätä tietoa meneillään olevista kansallisista hankkeista sekä kansainvälisistä trendeistä.

Euroopan muuttoliikeverkoston Suomen yhteyspiste on laatinut raportin verkoston yleisten tutkimusohjeiden mukaisesti. Raportissa käytetty terminologia perustuu Euroopan muuttoliikeverkoston julkaisemaan ja ylläpitämään maahanmuuttoaiheiseen sanastoon, josta laadittiin uusittu suomenkielinen laitos vuonna helmikuussa 2019.³ Raportin rakenne ja otsikointi perustuu Euroopan muuttoliikeverkoston yhdessä sopimaan malliin. Aihealueiden jaottelu on Euroopan komission käyttämä, jota myös Euroopan muuttoliikeverkosto seuraa.

² Raportointitehtävästä määrätään Neuvoston asetuksella 2008/381/EY, jolla EMN perustettiin.

³ Euroopan muuttoliikeverkosto (2019), Maahanmuutto- ja turvapaikkasanasto 6.0: Suomenkielinen laitos. Helsinki: Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN).

1.1. Suomen maahanmuuttohallinnon rakenne

Valtioneuvosto eli hallitus ohjaa maahanmuuttopolitiikkaa ja -hallintoa hallitusohjelmaan sisältyvien tavoitteiden ja valtioneuvoston linjausten avulla. Valtioneuvoston kanslia vastaa EU-asioiden yleisestä koordinoinnista.

Oikeusvaltion kehittämisen ja sisäinen turvallisuuden ministerityöryhmä käsittelee muun muassa oikeudenhoidon kehittämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja ylivelkaantumisen torjuntaan sekä perusoikeuksien toteutumiseen liittyviä asioita. Ministeriryhmässä käsitellään myös sisäiseen turvallisuuteen sekä turvapaikka- ja pakolaispolitiikkaan kuuluvia asioita. Ministerityöryhmän puheenjohtajana toimii oikeusministeri Anna-Maja Henriksson. Ryhmään kuuluvat myös kuntaministeri Sirpa Paatero, sisäministeri Maria Ohisalo, sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen sekä puolustusministeri Antti Kaikkonen.

Sisäministeriö vastaa **maahanmuutto-osaston** kautta maahanmuuttoasioista. Sen tehtäviin kuuluu maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja Suomen kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelu. Sisäministeriö vastaa Maahanmuuttoviraston tulohajauksesta. Maahanmuuttohallinnon määrärahat sisältyvät sisäministeriön talousarvioehdotukseen. Lisäksi Sisäministeriö sovittaa yhteen maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa eri hallinnonalojen välillä ja edustaa Suomea maahanmuuttoasioissa Euroopan unionissa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla.

Maahanmuuttovirasto (Migri) käsittelee oleskelulupa-, turvapaikka- ja kansalaisuushakemukset. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ohjaa vastaanottokustusten toimintaa, päättää käännynnäytisestä ja karkottamisesta sekä vastaa muukalaispassien myöntämisestä. Maahanmuuttovirasto toimii sisäministeriön alaisuudessa.

Poliisi valvoo ulkomaalaislain noudattamista, ottaa vastaan turvapaikkahakemuksia ja antaa päätöksiä tiedoksi. Poliisi myös panee täytäntöön karkotus- ja käännnytyispäätökset. **Sisäministeriön poliisiosasto** vastaa toimialan strategisesta ohjauksesta ja valvonnasta. **Poliisihallitus** suunnittelee, johtaa, ke-

hittää ja valvoo **poliisilaitoksilla** tapahtuvaa käytännön poliisitoimintaa.

Rajavartiolaitos valvoo maahantuloa ja maasta lähtemistä sekä suorittaa passintarkastuksen. Rajavartiolaitos tekee tarvittaessa viisumipäätöksiä rajalla ja ottaa vastaan turvapaikkahakemuksia. Rajavartiolaitoksen päällikön alaisuudessa toimii **rajavartiolaitoksen esikunta**, joka toimii myös **sisäministeriön rajavartio-osastona**.

Ulkoministeriö vastaa viisumipolitiikasta. Suomen ulkomaan edustustot myöntävät viisumeita ja vastaanottavat kansalaisuusilmoituksia sekä oleskelulupahakemuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kotouttamisasioiden johtamisesta. Yhdessä sisäministeriön kanssa työ- ja elinkeinoministeriö seuraa työvoiman maahanmuuton määriä ja rakennetta ja kehittää seurantavälineitä. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa vuoden 2020 alusta lähtien myös työntekijöiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoon liittyvästä politiikasta, lainsäädännöstä sekä lupaprosessien kehittämisestä. Työvoiman, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoon liittyvien säädöshankkeiden vetovastuu siirtyy sisäministeriöltä työ- ja elinkeinoministeriölle. Valmistelu tapahtuu yhteistyössä sisäministeriön kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriössä toimii **Kotouttamisen osaamiskeskus**, jonka tehtäviin kuuluu rakentaa yhteistyöverkostoja kotouttamisen toimijoiden välille yli ammattiryhmien ja aluerajojen. Kotouttamistyön suunnittelun ja toteutuksen perustaksi osaamiskeskus koostaa tutkimus-, tilasto- ja seurantatietoa, jotta kotouttamistoiminnan vaikuttavuuden arviointia voidaan kehittää.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluvat **Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskus)**, jotka hoitavat alueellisesti maahanmuuttoon, kotouttamiseen ja hyviin etnisiin suhteisiin liittyviä tehtäviä, sekä **Työ- ja elinkeinotoimistot (TE-toimisto)**, joiden työlupayksiköt tekevät työntekijän oleskelulupahakemukseen osapäätöksen ennen kuin Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee hakemuksen.

Kunnilla on vastuu kotouttamisesta paikallistasol-

la. Kunnat esimerkiksi laativat muiden alueensa toimijoiden kanssa kotouttamisohjelman kotoutumisen edistämiseksi ja yhteistyön vahvistamiseksi. Kunnat tarjoavat kunnassa vakituisesti asuville maahanmuuttajille peruspalvelut, kuten muillekin kuntalaisille. Kunnat myös päättävät itsenäisesti kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden vastaanotosta kuntaan.

Aluehallintovirasto (AVI) vastaa toimialaansa kuuluvissa asioissa maahanmuuttajien kotoutumista edistävien palvelujen suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta. Aluehallintovirasto ohjaa kuntien toimintaa muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutus- ja muun sivistystoimen toimialoilla. Aluehallintovirasto toimii kahdeksan eri ministeriön ohjauksessa. Hallinnollisesti viraston toimintaa ohjaa valtiovarainministeriö.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on kehittää maahanmuuttajien koulutusta eri koulutusasteilla. Ministeriön toimialaan kuuluvat myös maahanmuuttajien kulttuuria, liikuntaa ja nuorisotyötä sekä uskontoa koskevat asiat. Ministeriön alaisuudessa toimiva **Opetushallitus** vastaa maahanmuuttajien koulutusasioista ja ulkomaalaisten tutkintojen tunnustamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on edistää maahanmuuttajien terveyttä ja hyvinvointia. Sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvat maahanmuuttajien toimeentuloon liittyvät kysymykset. Sosiaali- ja terveysministeriö tukee maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan muun muassa kehittämällä sosiaali- ja terveystalvetauksia niin, että niissä otetaan huomioon maahanmuuttajien tarpeet.

Oikeusministeriössä toimivan demokratia-, kielij- ja perusoikeusasioiden yksikön tehtäviin kuuluu muun muassa yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden edistäminen. **Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO on sijoitettuna yksikköön.** ETNO on valtioneuvoston asettama laajapohjainen asiantuntij-

jaelin, jonka tarkoituksena on kehittää vuorovaikutusta eri ryhmien välillä sekä avustaa ministeriöitä etnisesti yhdenvertaisen ja monimuotoisen yhteiskunnan kehittämisessä.

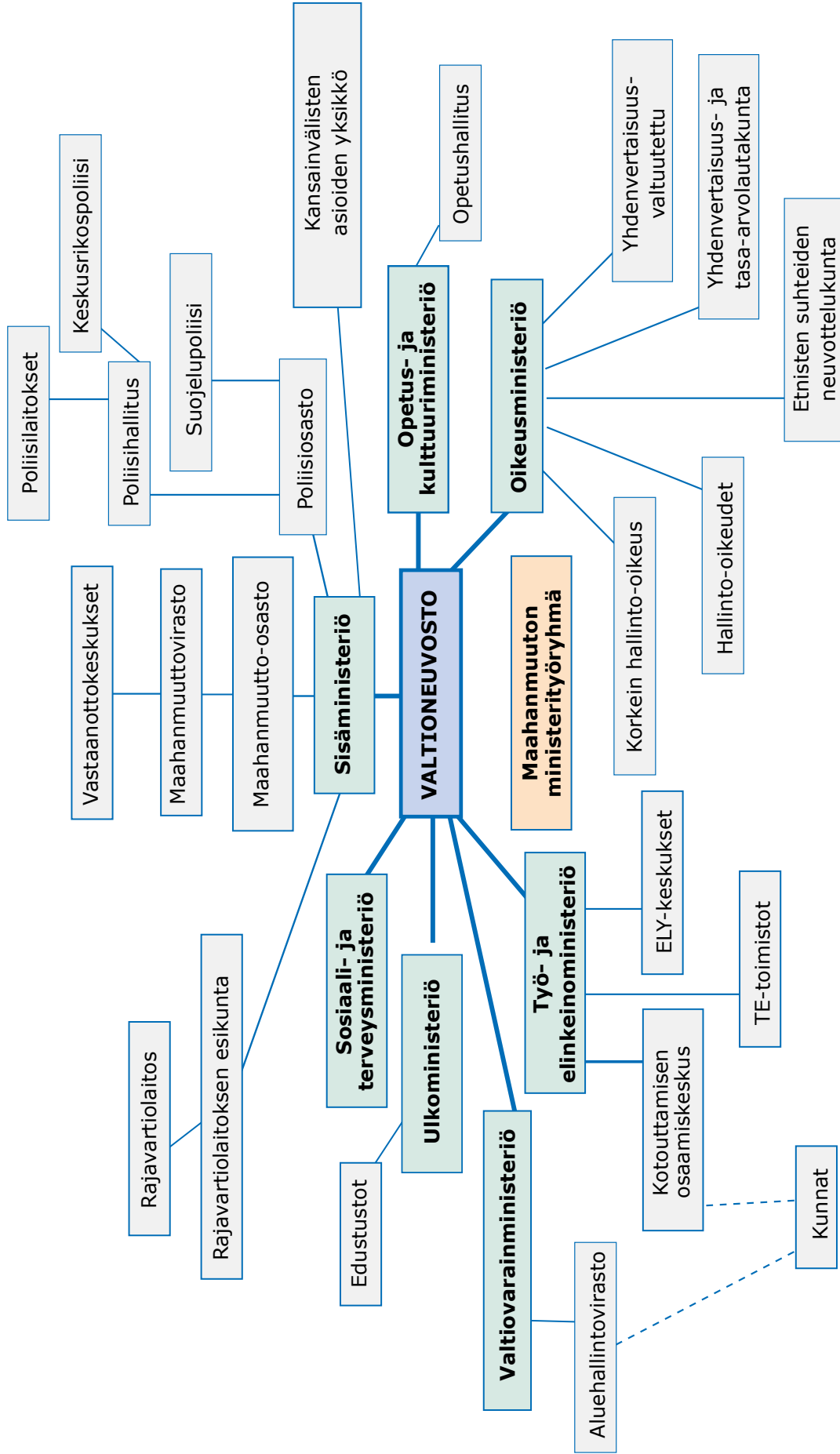
Oikeusministeriön alaisuudessa toimivan **yhdenvertaisuusvaltuutetun** tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja puuttua syrjintään. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävään kuuluu myös ulkomaalaisten oikeuksien ja aseman edistäminen. Tämän lisäksi yhdenvertaisuusvaltuutetulla on erikoistehävänä valvoa ulkomaalaisten maasta poistamisen täytäntöönpanoa ja toimia kansallisena ihmiskaupparaporttina.

Oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvat lisäksi **hallintotuomioistuimet**, jotka ovat vastuussa Maahanmuuttoviraston päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelystä. Turvapaikkavalitusten käsittely on keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen, Itä-Suomen, Pohjois-Suomen ja Turun hallinto-oikeuksiin. Turvapaikka-asioissa toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy Maahanmuuttoviraston vastuualueen perusteella (eteläinen, pohjoinen, läntinen tai itäinen vastuualue). Muissa Maahanmuuttoviraston päätöksiin tehdyissä valituksissa toimivaltainen hallinto-oikeus on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirin alueella asianosainen asuu. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on valtioneuvoston nimittämä itsenäinen ja riippumaton oikeusturvaelin. Se valvoo yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain noudattamista yksityisessä toiminnassa ja julkisessa hallinto- ja liiketoiminnassa.

Kansalaisjärjestöt tuottavat erilaisia palveluja ja antavat apua ja neuvontaa turvapaikanhakijoille sekä tekevät kotouttamistyötä. Kansalaisjärjestöjen asiantuntemusta maahanmuuttoasioissa tarvitaan lainvalmistelun ja maahanmuuttopolitiikan kehittämisessä.

Maahanmuuttohallinnon rakenne Suomessa

Kansalaisjärjestöt

MAAHANMUUTTOON LIITTYVIÄ KESKEISIÄ LAKEJA JA ASETUKSIA SUOMESSA

- [Ulkomaalaislaki \(301/2004\)](#)
- [Kansalaisuuslaki \(359/2003\)](#)
- [Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta \(746/2011\)](#)
- [Laki säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä \(116/2002\)](#)
- [Laki ulkomaalaisrekisteristä \(1270/1997\)](#)
- [Hallintolaki \(434/2003\)](#)
- [Laki kotoutumisen edistämisestä \(1386/2010\)](#)
- [Laki Maahanmuuttovirastosta \(156/1995\)](#)
- [Laki turvatoimista Maahanmuuttovirastossa \(717/2018\)](#)
- [Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella \(719/2018\)](#)
- [Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten \(907/2017\)](#)
- [Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä \(908/2017\)](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki \(1325/2014\)](#)
- [Laki yhdenvertaisuusvaltuutetusta \(1326/2014\)](#)
- [Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta \(1327/2014\)](#)
- [Laki sisäasioiden rahastoista \(903/2014\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus kansalaisuudesta \(293/2013\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus Maahanmuuttovirastosta \(193/2002\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavasta palkkiosta ja kulukorvauksesta \(1394/2014\)](#)
- [Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2019 \(1256/2018\)](#)

KESKEISISTÄ KANSAINVÄLISTÄ LAINSÄÄDÄNTÖÄ JA KANSAINVÄLISIÄ SOPIMUKSIA

- [Dublin III -asetus \(EU N:o 604/2013\)](#)
- [Schengenin sopimus ja yleissopimus \(23/2001\)](#)
- [Euroopan ihmisoikeussopimus](#)
- [Lapsen oikeuksien sopimus](#)
- [Geneven pakolaissopimus](#)
- [Kidutuksen vastainen yleissopimus](#)

MAAHANMUUTTOHALLINNON KESKEISTEN VIRANOMAISTAHOJEN VERKKOSIVUJA

- Valtioneuvosto
www.vnk.fi
 - Sisäministeriö
www.intermin.fi
 - Maahanmuuttovirasto
www.migri.fi
 - Poliisi
www.poliisi.fi
 - Rajavartiolaitos
www.raja.fi
 - Työ- ja elinkeinoministeriö
www.tem.fi
 - Kotouttamisen osaamiskeskus
www.kotouttaminen.fi
 - Ulkoasiainministeriö
www.formin.fi
 - Opetus- ja kulttuuriministeriö
www.okm.fi
 - Opetushallitus
www.oph.fi
 - Sosiaali- ja terveysministeriö
www.stm.fi
 - Oikeusministeriö
www.om.fi
 - Etnisten suhteiden neuvottelukunta
<https://oikeusministerio.fi/etno>
 - Yhdenvertaisuusvaltuutettu
www.syrjinta.fi
 - Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
www.yvtltk.fi
 - Korkein hallinto-oikeus
www.kho.fi
 - Hallinto-oikeudet
www.oikeus.fi/tuomioistuimet/hallintooikeudet
-

2. Maahanmuutto- ja turvapaikka-asioihin liittyvä yleinen kehitys vuonna 2019

2.1. Maahanmuuttopolitiikka

Suomessa keväällä 2019 käydyt eduskuntavaalit ja sen pohjalta muodostettu Antti Rinteen ja samana vuonna Antti Rinteen eron jälkeen 10.12.2019 aloittanut Sanna Marinin hallitus muokkasivat Suomen maahanmuuttopolitiittisia linjauksia. Pääteemoina olivat lupaprosessien nopeuttaminen työperäisen maahanmuuton ja kansainvälisen suojelun saralla sekä työperäisen maahanmuuton edistäminen.

Pääministeri Antti Rinteen hallitus julkaisi 6.6.2019 hallitusohjelmansa **Osallistava ja Osaava Suomi - sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta**⁴. Rinteen eroa seurannut Sanna Marinin hallitus omaksui käytännössä saman ohjelman.

Ohjelmassa linjattiin työperäisen maahanmuuton olevan merkittävä tekijä Suomen julkisen talouden kestävyden takaamiseksi tulevaisuudessa. Ohjelmassa todettiin, että Suomi tarvitsee aktiivista työperäistä maahanmuuttoa ja hallituksen tavoitteena on lisätä osaajien työperäistä maahanmuuttoa. Painopisteiksi mainittiin erityisesti työvoimapolusta kärsivät alat sekä TKI-toiminnan kärki- ja kasvualojen kannalta olennaiset erityisosaajat, opiskelijat ja tutkijat.

Merkittävänä organisaatiomuutoksena työperäisen maahanmuuton hallinto päätettiin siirtää työ- ja elinkeinoministeriöön käsittelyn tehostamiseksi. Päätöksen myötä työ- ja elinkeinoministeriö vastaa vuoden 2020 alusta lähtien työntekijöiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoon liittyvästä politiikasta, lainsäädännöstä sekä lupaprosessien kehittamisestä. Prosessia pyritään yksinkertaistamaan siten, että voidaan päästä hallitusohjelmassa määriteltyyn yhden kuukauden käsittelyaikaan. Käsittelyaikoja aiotaan lyhentää myös vahvistamalla edustustoverkkoa sekä purkamalla prosesseihin liittyviä pullonkauloja selvitysten pohjalta.

Työnjakoa päätettiin muuttaa siten, että Sisäministeriö vastaa edelleen maahanmuuttopolitiikan ja lainsäädännön kokonaisuudesta, yleisistä lupaedel-

lytyksistä sekä Maahanmuuttoviraston tulohajauksesta ja resurssien turvaamisesta. Työvoiman maahanmuuttoa koskevasta tulohajauksesta ministeriöt vastaavat jatkossa yhteistyössä.⁵

Muita uuden hallituksen kirjaamia linjauksia olivat Business Finlandin Talent-toiminnan jatkaminen, joilla tuetaan kansainvälisten osaajien sijoittumista Suomeen ja asiantuntemuksen hyödyntämistä yritysten kasvussa, kansainvälistymisessä ja uudistumisessa sekä investointien kasvussa. Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden työllistymisen parantaminen nostettiin tärkeäksi tavoitteeksi. Kannustimeksi esitettiin EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevien Suomessa opiskelevien lukukausimaksujen kompensoimista sillä ehdolla, että he jäävät valmistuttuaan Suomeen töihin. Lisäksi aikomuksena oli pidentää valmistumisen jälkeinen oleskelulupa kahteen vuoteen ja mahdollistaa lyhytaikaisen työn vastaanotto.

Ohjelmassa nostettiin esille myös kausityöntekijät monien yritysten voimavarana ja haluttiin turvata työntekijöiden oleskelulupien nopea käsittely työvoimatarpeen täyttämiseksi. Kausityöntekijöiden oikeuksia pyritään myös parantamaan muun muassa parantamalla heidän mahdollisuuksiaan vaihtaa työnantajaa. Samalla sitouduttiin kitkemään turisti-viisumien väärinkäyttöä varmistamalla, että kausityöntekijät saapuvat Suomeen työhön tarkoitetulla oleskeluluvalla. Ulkomaisten ei-työsuhteisten kausityöntekijöiden asemaa päätettiin turvata lainsäädännön keinoin (esimerkiksi marjanpöimijät).

Hallitus asetti myös tavoitteekseen lisätä työnantajien rekrytointi- ja monimuotoisuusosaamista sekä maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista ja kehittämistä työpaikoilla sekä joustavoittaa työvoiman liikkuvuutta ja kohtaantoa sekä saatavuusharkintaa.

Pakolaisten osalta hallituksen budjettiriihessä 17. syyskuuta sovittiin, että vuosittainen kiintiöpakolaisten määrä nostetaan nykyisestä 750 henkilöstä hallitusohjelman mukaisesti 850 henkilöön. Suomen viranomaiset valitsevat Suomeen otettavat pakolaiset YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n esityksestä.⁶

⁴ Valtioneuvosto (2019), Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019, OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3> (Viitattu 16.4.2020)

⁵ https://tem.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tyoperaisen-maahanmuuton-hallinto-siirtyy-tyo-ja-elinkeinoministerioon (Viitattu 17.4.2020)

⁶ https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/1410869/suomi-vastaanottaa-850-pakolaista-vuoden-2020-pakolaiskiintiössä (Viitattu 17.4.2020)

Turvapaikkaprosessissa uusi hallitus painotti sujuvuutta ja perusoikeuksien toteutumista sekä näyttökynnyksen kohtuullisuutta. Hallituksen painotti turvapaikkahakemusten nopeaa ja oikeusturvan takavaa käsittelyä ja asetti tavoitteeksi kuuden kuukauden käsittelyajan.

Hallitus halusi myös kehittää vapaaehtoisen paluun järjestelmää ensisijaisena vaihtoehtona kieltäen päätöksen saaneiden maasta poistuminen kestävästä paluusta tukien. Palautuksia tulisi hallitusohjelman mukaan toimeenpanna tehokkaasti kunnioittaen perustuslain ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten palautuskieltoja. Hallitus pyrki saamaan aikaan palautussopimukset kaikkien keskeisten kolmansien maiden kanssa, joiden kansalaisia Suomi voi palauttaa turvallisesti.

Ulkomaalaislakiin haluttiin myös muuttaa siten, että säilöönnotolle ja asumisvelvollisuudelle vaihtoehtoisena vähemmän rajoittavana ja yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaisempaa turvaamistoimena säädetään kieltäen oleskelulupapäätöksen saaneen henkilön tekninen valvonta. Lisäksi hallitus sitoutui selvittämään yli 15-vuotiaiden lasten säilöönnoton vaihtoehtoja.

Hallitus halusi myös kehittää lainsäädäntöä ja soveltamiskäytäntöä siten, että työllistyneet kieltäen turvapaikkapäätöksen saaneet voivat nykyistä joustavammin saada oleskeluluvan työn perusteella.

Myös perheenyhdistämiseen liittyviä ongelmia haluttiin selvittää sekä kansainvälistä suojaa saavien perheenkokoajiin sovellettavien tulorajojen kohtuullisuutta ottaen huomioon perhe-elämän suoja, lapsen edun toteutuminen ja muissa Pohjoismaissa sovellettavien toimeentuloedellytysten taso ja käytännöt. Toimeentuloedellytyksen soveltaminen kansainvälisen suojelun tarpeen perusteella oleskeluluvan saaneisiin alaikäisiin perheenkokoajiin tulotaiisiin lopettamaan.

Euroopan unionin puheenjohtajuus siirtyi Romaniasta Suomelle 1.7.2019 ja päättyi 31.12.2019. Muuttoliikemykset ovat näkyvästi olleet EU:n asialistalla viime vuosina ja keskustelu jatkui myös Suomen kaudella, joka sijoittui Euroopan parlamentin vaalien vuoksi lainsäädäntökauden nivelkohtaan. Muuttoliikkeen osalta prioriteetteina olivat puheenjohtajakaudella muun muassa kaikkien muuttoliikereittien tasapuolinen ja kokonaisvaltainen käsittely, yhteisen turvapaikkajärjestelmän perustavoitteista keskusteleminen, tiedon parempi hyödyntäminen politiikan valmistelussa sekä kumppanuuksien tärkeys kolmansien maiden ja erityisesti Afrikan kanssa. Lisäksi Suomi käynnisti EU-neuvoston puheenjohtajana ensimmäistä kertaa konkreettiset keskustelut maahanmuutto- ja kauppapolitiikan yhteyksistä.⁷

Suomen EMN-yhteyspiste järjesti yhdessä Odysseus-verkoston ja European Policy Centerin (EPC) kanssa Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella konferenssin 24-25.10 Helsingissä nimellä From "Tampere 20 to Tampere 2.0", johon osallistui maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan asiantuntijoita, poliitikkoja ja kansainvälisten järjestöjen edustajia ympäri maailmaa. Konferenssi nosti esiin vuoden 1999 Tampereen päätöslauselmien arvopohjan sekä antoi niiden eri politiikka-alueiden sisältöön pohjautuen relevantteja ehdotuksia ja ideoita uudelle EU Komissiolle seuraavien turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamishjelmien työstämiseen. Tavoitteena oli edistää kansainvälisen konferenssin välityksellä tietoon perustuvaa päätöksentekoa, politiikkoihin kytkeytyvää tutkimusta sekä relevanttien tahojen verkostoitumista Euroopan yhteisen päämäärien saavuttamiseksi muuttoliikemyksissä. Konferenssin jälkeen julkaistiin myös konferenssijulkaisu "From Tampere 20 to Tampere 2.0 - Towards a new European consensus on migration"⁸, mihin koottiin ehdotukset uudelle komissiolle.

⁷ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuutto-ja-turvapaikkapolitiikan-seka-sisaisen-turvallisuuden-tulevaisuus-aiheina-eu-n-sisaministereiden-kokouksessa-brysselissa (Viitattu 17.4.2020)

⁸ http://www.emn.fi/files/1987/Publication_Final.pdf

2.2. Maahanmuutto julkisessa keskustelussa ja mediassa

Maahanmuuttoa käsiteltiin suomalaisessa mediassa aktiivisesti vuoden 2019 aikana. Eniten huomiota saivat säännösten vastaisesti maassa oleskelevat henkilöt, pakkopalautukset, ja työperusteinen maahanmuutto. Aiheet olivat esillä etenkin Oulun seksuaalirikosepäilyjen yhteydessä, eduskuntavaalien alla, ja uuden hallituksen muodostamisen sekä hallitusohjelman julkaisun yhteydessä. Uutisoinnin sävy oli pääosin neutraalia, ja negatiivisista artikkeleista suurin osa liittyi edellä mainituista aiheista kahteen ensimmäiseen. Valtakunnallisten medioiden sävy oli neutraalimpaa kuin paikallislehtien, joissa oli suurempia vaihteluita suuntaan tai toiseen etenkin mielipidetekstien osalta. Aiheiden puolesta valtakunnalliset mediat keskittyivät enemmän tilastojen, raporttien, ja poliittisten tapahtumien raportointiin, kun taas paikalliset mediat toivat valtakunnallisen uutiskynnyksen ylittävien uutisten lisäksi esille omalle alueelleen relevantteja asioita.

TURVAPAIKANHAKIJOIDEN PALUU JA PALAUTUKSET KOTIMAAHAN

Rikoksiin syyllistyneiden turvapaikanhakijoiden pakkopalautukset nousivat mediassa ja julkisessa keskustelussa puheenaiheeksi heti alkuvuodesta, kun Oulun seksuaalirikosepäilyt ja epäiltyjen tekijöiden ulkomaalaistausta nousivat julkisuuteen. Hallituspuolueet ottivat kantaa pakkopalautuksiin, mikä huomioitiin sekä paikallisissa että valtakunnallisissa medioissa⁹. Aihe keräsi myös asiantuntijoiden kannanottoja¹⁰. Rikollisten nopeutetuista karkotuksista raportointiin myös¹¹.

Palautukset nousivat esille jälleen puolueiden vaali-ohjelmissa eduskuntavaalien lähestyessä¹² sekä puolueiden edustajien ja puheenjohtajien kannanotoissa ja haastatteluissa¹³. Keskustelu aiheesta jatkui poliittisessa kontekstissa myös eduskuntavaalien jälkeen, liittyen mm. uuden hallituksen hallitusohjelmaan¹⁴ sekä EU-tasolla käytyihin keskusteluihin pakolaiskiintiöistä ja palautuksista¹⁵.

EIT:n marraskuussa Suomelle langettama tuomio ihmisoikeussopimuksen rikkomisesta vuonna 2017 kotimaahansa palautetun ja pian paluunsa jälkeen tapetun irakilaismiehen tapauksesta sai runsaasti huomiota medialta¹⁶, kuten myös poliisin päätös keskeyttää palautukset Irakiin¹⁷. Maahanmuuttovirasto myönsi epäonnistumisensa asiassa¹⁸.

SÄÄNNÖSTEN VASTAINEN MAAHANMUUTTO

Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet henkilöt ja muut paperittomat maassa olijat nousivat esille alkuvuodesta Oulun seksuaalirikosten, pakkopalautusten, ja Keskusrikospoliisin tekemän riskiarvion yhteydessä¹⁹. Poliisi ilmoitti myös tehostavansa laittoman maahantulon ja maassaoleskelun valvontaa²⁰.

Kesäkuun alussa toteutettu ulkomaalaislain muutos aiheutti hämmennystä liittyen kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden työnte-oikeuteen. Migri jakoi virheellistä tietoa aiheeseen liittyen, ja kommentoi lakimuutosta asian oikaisun yhteydessä²¹.

Hallituksen suunnitelma jalkapantojen käytöstä kiel-

⁹ [SS 12.1](#): Siniset vaatii hallitusta hätäkokoukseen Oulun tapausten takia / [HS 15.1](#): Oikeusministeri: seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö uudistetaan – suostumuksen rooli korostuu raiskaustapauksissa ja lapsen hyväksikäyttö rangaistavaksi raiskauksena / [Yle 18.1](#): Hallitus kuuli tilannekatsauksen Oulun ja Helsingin seksuaalirikosepäilyistä – palautuksia Irakin kanssa halutaan tehostaa ja kansainväliset sopimukset käydä läpi

¹⁰ [TS 16.1](#): Siniset ehdottavat seksuaalirikoksen tehneen palauttamista myös turvattomaan maahan – Professori: Ei onnistuisi edes perustuslakia muuttamalla

¹¹ [TS 10.3](#): Rikollisia karkotettu nopeutetusti jo muutama – Kansallisen turvallisuusuhan perusteella karkotetaan vuosittain kymmenkunta ulkomaalaista

¹² [Kaleva 10 March](#) & muissa Lännen Median medioissa: Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiintiöpakolasille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen

¹³ [HS 30.3](#): Pekka Haavisto: ”Ei ole mitään järkeä tehdä ihmisistä paperittomia” / [Kaleva 30.3](#): Kärkipuolueet: Hallitukseen tuskin perussuomalaisten kanssa, arvot poikkeavat liikaa – ”Arvioin, että ihmiskäsityksemme poikkeaa toisistaan”

¹⁴ [HS 30.5](#): HS:n tiedot: Rinteen hallitus aikoo mahdollistaa jalkapantojen käytön kielteisen päätöksen saaneille turvapaikanhakijoille, / [TS 3.6](#): Perussuomalaisten eduskuntaryhmä rökittää hallitusohjelmaa: ”Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja häittämaahanmuutto lisääntyy” / [Ilkka-Pohjalainen 3.6](#): Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt

¹⁵ [Yle 7.6](#): Maria Ohisalon mahdollon tehtävä: EU:n maahanmuuttajien kiintiöistä ja palautuksista riideltä jo neljä vuotta, nyt on Suomen vuoro yrittää

¹⁶ [Yle 14.11](#): Suomi käännäytti irakilaismiehen, joka tapettiin pian paluunsa jälkeen – Euroopan ihmisoikeus-tuomioistuim tuomitsi Suomen ihmisoikeussopimuksen rikkomisesta / [Kaleva 16.11](#): Suomelle häpeätuomio ihmisoikeustuomioistuimelta – tapahtui juuri se, mitä ei pitäisi tapahtua

¹⁷ [Ilkka-Pohjalainen 16.11](#): Poliisi keskeytti palautukset Irakiin – sisäministeri Ohisalo Suomen palauttaman irakilaisen kuolemasta STT:lle: Karuimmillaan virheet voivat johtaa tällaiseen

¹⁸ [Yle 14.11](#): Maahanmuuttovirasto Migri myöntää: Kaikki oikeusasteet epäonnistuivat irakilaismiehen riskianalyyssissa, mies oliin hengenvaarassa

¹⁹ [Yle 18.1](#): KRP tehnyt riskiarvion 9 000 kielteisen päätöksen saaneesta turvapaikanhakijasta – yli 200 arvioitu mahdollisesti vaarallisiksi

²⁰ [Kaleva 17.5](#): Poliisi tehostaa laittoman maahantulon ja maassaoleskelun torjuntaa – Suomessa tavataan vuosittain noin 3000 maassa laittomasti olevaa

²¹ [Ilkka-Pohjalainen](#): Migri jakoi virheellistä tietoa turvapaikanhakijoiden työoikeudesta - Moittii lakimuutosta mutkikkaaksi ja hankalasti tulkittavaksi

teisen turvapaikkapäätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden seuraamiseen sai mediahuomiota, kuten myös loppuvuodesta julkaistu suunnitelmaa koskeva selvitys²².

Vuonna 2019 Suomesta karkotettujen ja käännettyjen määrä nostettiin esille joulun alla²³. Migrin edustaja kommentoi, että luvuissa havaittava kasvu edeltäviin vuosiin verrattuna ei johtunut muutoksista linjauksissa.

Lisäksi aihe oli esillä useissa turvapaikanhakijoiden palautuksia käsitelleissä uutisartikkeleissa.

IHMISKAUPPA

Migrin omat tiedotteet ihmiskaupan uhrien ennätysellisestä määrästä Suomessa²⁴ sekä Suomessa ilmenneistä tapauksista kerjäämään pakotuksista huomioitiin medassa²⁵. Myös Heunin raportti Suomessa tapahtuvasta lasten ja nuorten ihmiskaupasta²⁶ sai huomiota.

Itohan Okundayen saama käännytyspäätös sai runsaasti mediahuomiota²⁷, ja tapaukseen viitattiin mm. sisäministerin kaavaileman ihmiskauppalaain muutoksen yhteydessä²⁸.

Myös työperäinen ihmiskauppa nousi mediassa aiheeksi, näkyvimmin thaimaalaisten marjanpoimijoiden²⁹ sekä helsinkiläisissä nepalilaisravintoloissa paljastuneiden työntekijöiden hyväksikäyttötapausten yhteydessä³⁰.

Veijo Baltzarin vangitseminen törkeästä ihmiskaupasta epäiltynä sai runsaasti mediahuomiota marras-joulukuussa³¹. Ihmiskauppa nostettiin esille myös yhtenä järjestäytyneen rikollisuuden tulonlähteenä³².

YKSIN TULLEET ALAIKÄISET TURVAPAIKANHAKIJAT

Ilman huoltajaa maahan saapuneet turvapaikanhakijat nousivat esille turvapaikanhakijoita avustavien asianajajien korvauksia käsittelevissä artikkeleissa³³. Yksin tulleet myös keskeisessä asemassa lasten ja nuorten ihmiskaupaa käsittelevässä raportissa¹⁸. Lokakuussa Kreikan ja Italian pakolaisleireillä yksin olevat lapset puhuttivat mediassa, ja mielipideteksteissä otettiin kantaa lasten puolesta³⁴.

KOTOUTTAMINEN

Maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden kotouttaminen nousi puheenaiheeksi heti alkuvuodesta Oulun seksuaalirikosepäilyjen yhteydessä, samoin kuin epäilyjen vaikutus paikalliseen kuntoutus- ja monikulttuurillisuustoimintaan³⁵. Oulun maahanmuutto-neuvoston puheenjohtaja rohkaisi muita ulkomaa-laistaustaisia auttamaan kotouttamistyössä³⁶, ja myös viranomaiset alleviivasivat kuntalaisten avun tärkeyttä³⁷.

Opetusministeriön maahanmuuttajien koulutuksen ja työllisyyden edistämistä selvittäneen työryhmän valmistamat ehdotukset luovutettiin myös opetusministerille tammikuun keskivaiheilla³⁸. Maaliskuus-

²² [HS 1.6](#): Rinteen hallitus haluaa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille jalkapannat, jollaisia kantavat päivittäin sadat ihmiset jo nyt / [HS 22.7](#): Sovittiinko hallitusneuvotteluissa turvapaikanhakijoiden jalkapannoista vai ei? Hallituspuolueiden kina kirjauksista jatkuu / [Aamulehti 31.10](#): Turvapaikanhakijoiden sähköinen valvonta olisi kallista, eikä välttämättä korvaisi säilöönnottoa – Selvitys nilkkapannoista ja sim-korttivalvonnasta valmistuu pian

²³ [HS 17.12](#): Suomi on karkottanut ja käännyttänyt tänä vuonna poikkeuksellisen paljon ihmisiä – Migrin mukaan linja ei ole muuttunut

²⁴ [TS 17.1](#): Ihmiskaupan uhreja Suomessa ennätysmäärä – seksikaupan tapaukset lisääntyneet nopeasti / [HS 17.1](#): Migrin Suomessa viime vuonna ennätysmäärä ihmiskaupan uhreja

²⁵ [HS 5.8](#): Maahanmuuttovirasto: Suomessa on paljastunut kerjäämään pakottamista

²⁶ [Yle 21.3](#): Myös suomalaisia lapsia ja nuoria joutuu ihmiskaupan uhreiksi – "Emme ole heränneet tähän asiaan"

²⁷ [Yle 15.2](#): Pakkoprosituution uhri Itohan Okundaye joutuu lapsensa kanssa takaisin Italiaan – ihmiskaupan valvoja kyseenalaistaa Suomen viranomaisten palautuspäätökset

²⁸ [Yle 27.3](#): Sisäministeri Kai Mykkänen ehdottaa Suomeen uutta ihmiskauppalakia

²⁹ [Kaleva 25.1](#): Thaimaalaiset poimivat Suomen metsämarjat teollisuuskäyttöön, mutta mikään laki ei määrittele heidän työtään tai kohteluun / [Yle 18.8](#): Thaimaalaisten ensimmäinen kapina johti taisteluun, jossa jokainen hävisi – ihmiskauppiaaksi syytetty marjakeisari tuntee kaunaa joka päivä / [HS 28.8](#): "Hän ei ole paha ihminen" – Suomalainen marjayrittäjä muutti Somthawin Misukin elämän velkahelvetiksi, nyt Misuk on surullinen myös yrittäjän puolesta

³⁰ [HS 31.3](#): Nepalilaisravintoloissa paljastuneet väärinkäytökset herättivät kysymyksen: Voiko asiakas huomata työntekijöiden hyväksikäytön? / [HS 22.4](#): Rikosuhripäivystys: Kymmenet nepalilaiset kokit ovat hakeneet apua HS:n artikkelin jälkeen – Jotkut ovat kertoneet parantuneista työoloista

³¹ [Yle 21.11](#): Kulttuurivaikuttaja Veijo Baltzar vangittu epäiltynä törkeästä ihmiskaupasta / [HS 26.11](#): Tapaus Baltzar muistuttaa, että luottamusyhteiskunnalla voi olla myös varjopuolensa

³² [Ilkka-Pohjalainen 29.3](#): Rikollisryhmät saavat Euroopassa 110 miljardia rikoshyötyä vuosittain, arvioi Europol – Poliisi: Suomi seuraa Euroopan kovaa rikolliskehitystä

³³ [TS 22.2](#): Asianajajat karsastavat turvapaikanhakijoiden avustamisjuttuja – osa ei ota niitä enää lainkaan vastaan

³⁴ [Ilkka-Pohjalainen 7.10](#): Kreikan hätähuuto EU-maille: Kreikan saarilta pitää saada turvaan 2 500 alaikäistä turvapaikanhakijaa / [HS 9.10](#): Pakolaislapsia ei saa jättää kurjiin oloihin Kreikan pakolaisleireille

³⁵ [Kaleva 16.1](#): Oulu tarvitsee nopeaa apua / [Yle 28.1](#): Oulussa turvapaikanhakijoiden tutustumiskäynnit kouluihin ja päiväkoteihin on lopetettu

³⁶ [Ilkka-Pohjalainen 13.1](#): Suomessa asuvat ulkomalaiset mukaan kotouttamiseen – seksuaalisuudesta puhuttava rohkeasti

³⁷ [Kaleva 29.1](#): Viranomaiset Oulussa: Kotoutus kaipaa kuntalaisia – pelkkä viranomaisyhteistyö ei riitä

³⁸ [Yle 16.1](#): Kotouttamista pohtinut työryhmä: Lisää maahanmuuttajataustaisia opettajia, oppivelvollisuus pidemmäksi

sa sote-uudistukseen liittyvät rahoitusongelmat toivat kotoutustoiminnan jälleen esille³⁹.

Elokuussa mediassa käsiteltiin tyttöjen ja naisten elämän rajoittamista maahanmuuttajataustaisissa perheissä⁴⁰. Kotouttaminen tuotiin artikkelissa esille asiantuntijan toimesta, ja asiaa käsittelevässä mielipidetekstissä tilanteen arveltiin johtuvan ”kotouttamisen epäonnistumisesta”⁴¹.

Kotouttaminen nousi esille myös ECRI:n syyskuussa raportissa, jossa Suomelle annettiin suosituksia rasismien ja vihapuheen ehkäisemiseksi⁴².

OPISKELIJAT

Loppuvuodesta esille nostettiin ulkomaalaisten opiskelijoiden lukuvuosimaksujen vaikutus kansainvälisten opiskelijoiden mielenkiintoon Suomea kohtaan, mikä on lähtenyt notkahduksen jälkeen jälleen nousuun⁴³.

PERHEENYHDISTÄMINEN

Perheenyhdistäminen nousi esille eduskuntavaalien alla niin puolueiden vaaliohjelmissa⁴⁴ kuin medioiden ehdokkaille tekemissä kyselyissä⁴⁵. Aihe oli poliittisessa kontekstissa jälleen näkyvästi esillä kesäkuussa uuden hallituksen hallitusohjelman julkaisun yhteydessä⁴⁶. Toukokuussa perheenyhdistämisen tulo-ajan noston seurauksia ja kielteisten perheenyh-

distämispäätösten määrän kasvu⁴⁷ käsiteltiin mediassa. Perheen todettiin myös olevan yleisin peruste muuttaa Suomeen viranomaisten marraskuussa selvityksessä⁴⁸.

TYÖPERUSTEINEN MAAHANMUUTTO

Työperusteisen maahanmuuton helpottaminen oli työmarkkinanjärjestöille keskeinen agenda koko vuoden ajan⁴⁹. Tämänhetkinen systeemi sai kritiikkiä mm. lupien käsittelyaikaan liittyen niin työmarkkinajärjestöjen kuin yksittäisten työnantajien⁵⁰ toimesta. Myös ay-liike asettui tukemaan työperäistä maahanmuuttoa eduskuntavaalien alla⁵¹, painottaen työehtojen säilyttämisen tärkeyttä myös kansainvälisen työvoiman osalta.

Aihe oli tiukasti sidoksissa politiikkaan aina vuoden alusta lähtien. Puolueiden vaaliohjelmissa työperusteinen maahanmuutto oli erityisesti esillä keino-työllisyysasteen nostamiseen sekä työmarkkinoiden kohtaanto-ongelman ratkaisemiseen⁵². Hallituksen muodostamisen jälkeen hallitusohjelma nosti aiheen jälleen julkiseen keskusteluun⁵³, samoin kuin Kokoomuksen syyskuussa hallitukselle jättämä välikysymys⁵⁴.

Työperäiset oleskeluluvat nousivat esille myös brexitin yhteydessä, liittyen Suomessa oleskeleviin britteihin⁵⁵.

³⁹ [HS 12.4](#): Valtiovarainministeriö pimitti eduskunnalta soteen liittyvän 210 miljoonan euron ongelman

⁴⁰ [HS 13.8](#): Suomessa elää tyttöjä ja naisia, joita rajoitetaan ja vahditaan ankarasti: Voivatko viranomaiset tehdä mitään?

⁴¹ [HS 14.8](#): Naisia alistaville perinteille ei ole Suomessa sijaa

⁴² [TS 10.9](#): Komissio suosittelee Suomen hankkivan lisää resursseja tasa-arvovaltuutetulle ja vihapuheen tutkintaan

⁴³ [Yle 26.12](#): Suomi kiinnostaa ulkomaalaisia opiskelijoita, vaikka opiskelusta tuli maksullista – hakijamäärät ovat jälleen reippaassa nousussa

⁴⁴ [HS 26.1](#): Sdp:n vaaliohjelman tärkein tavoite on pysäyttää eriarvoistumisen kasvaminen – kokoomuksen mielestä ilmiötä ei ole olemassa / [Aamulehti 10.3](#): Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiintiöpakolaisille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen / [HS 4.4](#): Rajat kiinni ja radikaaleja toimia ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi: Katso, millaisia vaihtoehtoja löytyy politiikan laitamilta

⁴⁵ [HS 23.3](#): HS:n kysely: Puolueet nostavat esiin jälkihuollon, perheenyhdistämisen ja nuorten turvapaikanhakijoiden motivaation / [Kaleva 7.4](#): LM-kysely: Antti Rinne edistäisi pääministerinä hiilitulleja EU:n ulkorajoille – Sdp:n linja lähestyy perussuomalaisia

⁴⁶ [Kaleva 3.6](#): Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – pakkoruotsi palaa kirjoituksiin, haittaveroa kiristetään ja tuomiot nousevat / [Ilkka-Pohjalainen 3.6](#): Perussuomalaisten eduskuntaryhmä rökittää hallitusohjelmaa: ”Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja haittamaahanmuutto lisääntyy”

⁴⁷ [Aamulehti 24.5](#): Hamal tekee kahta työtä ja yrittää ansaita nettona 2600 euroa kuussa, jotta saisi perheensä Suomeen – Korkea tulo-ajan vähentänyt perheenyhdistämisiä

⁴⁸ [Ilkka-Pohjalainen 8.11](#): Selvitys: Perhe on yleisin syy muuttaa Suomeen

⁴⁹ [TS 8.1](#): Etlan kovat eväät hallitusohjelmaan: Eläkeputki ja vuorotteluvapaa pois ja työvoiman tarveharkinnasta luovuttava / [HS 3.6](#): Keskuskauppakamari: ”Työllisyysodotukset ovat lähes tyhjän päällä” – SAK:lta hallitusohjelma saa kehuja / [Yle 15.10](#): EK haluaa kovapalkkaisille asiantuntijoille työluvan viikossa, työministeri Harakka pitää kuukauttakin hankalana – mikä prosessissa kestää? / [Ilkka-Pohjalainen 23.10](#): Teknologiateollisuuden päänavaajan rooli ei tule olemaan helppo: ”Tällä hetkellä kaikki isot asiat ovat yhtä avoimina”

⁵⁰ [HS 30.9](#): Maahanmuuttoviraston pitkittyneet käsittelyajat vaikeuttavat työvoiman rekrytointia ulkomailta

⁵¹ [Ilkka-Pohjalainen 26.1](#): Maahanmuutto tarkoittaa ay-liikkeelle samaa kuin automaatio aikoinaan – ”Väistämättömän kanssa on selvittävä parhaalla mahdollisella tavalla”

⁵² [Yle 17.2](#): Vihreät tavoittelee 100 000:ta uutta työpaikkaa / [TS 28.2](#): Kokoomus keventäisi työn verotusta miljardilla eurolla – alkoholi, tupakka ja lämmityspolttoaineet kallistuivat /

⁵³ [TS 3.6](#): Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt

⁵⁴ [HS 21.9](#): Kokoomus jätti välikysymyksensä hallituksen talous- ja työllisyyspolitiikasta, perussuomalaiset ei mukana

⁵⁵ [Kaleva 25.1](#): Tuhansien brittien pitää rekisteröityä EU-kansalaiseksi, jotta he voivat jäädä Suomeen – Oleskelun turvaamiseksi valmistellaan erillislakia

⁵⁶ [HS 12.1](#): Presidentti Niinistö Oulun uusista seksuaalirikosepäilyistä: Kestämätöntä

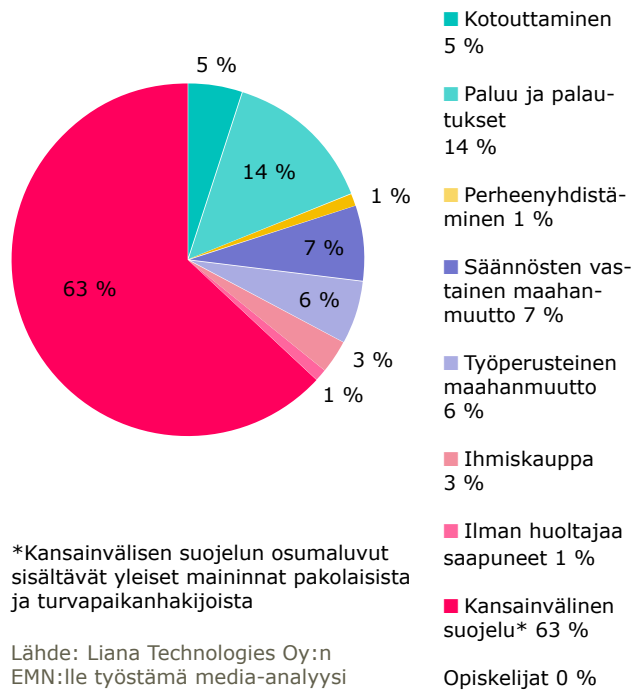
KANSAINVÄLINEN SUOJELU

Oulun seksuaalirikoksista epäiltyjen turvapaikanhakijatausta nostettiin esille nopeasti tapauksen yhteydessä⁵⁶. Myös hallituksen turvapaikka- ja pakolaispolitiikkaan kohdistettiin kritiikkiä⁵⁷. Turkin sota- toimet Syyriassa nostivat paikallisen pakolaistilanteen jälleen otsikoihin, ja nostatti huolta tilanteen pahenemisesta⁵⁸. Turkki puolestaan vastasi kansainväliseen kritiikkiin uhkaamalla avata rajansa EU-alueelle pyrkiville pakolaisille⁵⁹.

Al-Holin pakolaisleirillä olevien suomalaisten palauttaminen nousi suureksi aiheeksi loppuvuodesta, johtaen marras-joulukuun vaihteessa useisiin kohuihin ja kirjalliseen kysymykseen ulkoministerin toiminnasta⁶⁰.

Pakolaisiin liittyvistä mielenilmauksista raportoitiin itsenäisyyspäivän yhteydessä⁶¹.

Maahanmuutto julkisessa keskustelussa 2019 Näkyvyys aiheittain

⁵⁷ [Ilkka-Pohjalainen 6.1:](#) *Kommentti: Hallituksen ilosanoma ei oikein tehoa –oppositio näyttää saaneen viestinsä paremmin perille* / [TS 12.1:](#) *Turun Perussuomalaisten uusi hallitus kritisoi poliisia ja maahanmuuttopolitiikkaa*

⁵⁸ [TS 9.10:](#) *Suomi tuomitsee Turkin hyökkäyksen Syyriaan – uudet asevientiluvat Turkkiin jäihin* / [HS 9.10:](#) *Ulkoministeri Haavisto Turkin hyökkäyksestä Syyriaan: Voi aiheuttaa lisää pakolaisuutta*

⁵⁹ [Aamulehti 10.10:](#) *Ulkoministeri Haavisto Erdoganin pakolaisvyöryllä uhkaamisesta: ”Kovista lausunnoista pitäisi päästä maltilliseen asioiden hoitamiseen”*

⁶⁰ [Turun Sanomat 17.10:](#) *Ulkoministeri Haavisto: Toimintaan Al-Holissa tarvitaan paikallisen hallinnon lupa – Suomi on selvittänyt, voidaanko leiriltä liikkua pois Turkin kautta* / [Aamulehti 2.12:](#) *Kirjallinen kysymys ulkoministeri Pekka Haaviston toiminnasta – Yrittikö Haavisto tuoda lapset al-Holin leiriltä salaa Suomeen konsulikyydillä?* / [HS 9.12:](#) *Ulkoministeriön korkea virkamies: Haavisto on toiminut laillisesti kiistassa konsulipäällikön kanssa*

⁶¹ [TS 1.12:](#) *Muukalaisvastainen äärioikeisto marssii jälleen kaduilla itsenäisyyspäivänä – Tutkija: ”Liikehdintä kytee pinnan alla”* / [HS 5.12:](#) *Turvapaikanhakijat perustivat mielenosoitusleirin Helsinkiin, mallia vuoden 2017 tapahtumista*

2.3. Maahanmuuttoaiheista tutkimusta

Vuonna 2019 julkaistiin jälleen kerran huomattava määrä maahanmuuttoaiheista tutkimusta. Alle on koottu havainnollistava otos aiheeseen liittyvistä merkittävistä viranomaisjulkaisuista sekä akateemisista tutkimuksista.

OECD:lle vuosittain laadittava Suomen kansallinen muuttoliikeraportti **International Migration 2018–2019 - Report for Finland**⁶² esittelee tiivistetysti vuodelta 2018 ja vuoden 2019 alkupuolelta muuttoliikkeeseen liittyviä poliittisia linjauksia, keskeisiä lakimuutoksia, kattavan mediakatsauksen sekä ajankohtaisia tilastoja. Raportin aiheet perustuvat pääosin OECD:n ohjeistukseen. Syksyllä 2019 julkaisussa raportissa käytiin läpi vuonna 2019 käytyjen vaalien vaikutuksia maahanmuuttopolitiikkaan sekä työperäistä maahanmuuttoa ja sen vaikutuksia Suomen talouteen. Englanninkielinen raportti on koottu sisäministeriön maahanmuutto-osastolla.

Vuosittain laadittava **Maahanmuuton tilannekatsaus**⁶³ kokoaa yhteen maahanmuuttoa koskevia ajankohtaisia asioita politiikan valmistelun ja lainsäädännön näkökulmasta. Katsaus on koottu sisäministeriön maahanmuutto-osastolla. Raportissa todetaan, että kotimaisen työvoiman lisäksi Suomi tarvitsee työntekijöitä ulkomailta ja käydään läpi lakimuutoksia, joilla on pyritty helpottamaan yrittäjien ja erityisasiantuntijoiden sekä opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoa ja siten edistämään talouskasvua ja työllisyyttä. Lisäksi raportissa todetaan, että turvapaikanhakijoiden määrä on laskenut jo vuotta 2015 edeltävää tasoa alemmas, vaikka järjestelmä onkin vielä kuormittunut. Turvapaikkamenettelyä on nopeutettu lakimuutoksilla, ja hakemusten käsittelyajat ovat lyhentyneet. Vapaaehtoisien paluun tuella palanneiden määrä on laskenut. Lisäksi käännytys- tai karkotuspäätöksen saaneiden maasta poistamisessa on yhä haasteita, sillä kaikki lähtömaat eivät halua ottaa palautettavia kansalaisiaan vastaan. Rikoksiin syyllistyneiden tai yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle vaaraksi katsottavien henkilöiden maasta poistamista on nopeutettu ulkomaalaislain muutoksella. Kansalaisuuslakia on muutettu siten, että tiettyihin vakaviin rikoksiin syyllistynyt henkilö voi menettää Suomen kansalaisuuden.

Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035⁶⁴ -raportti kokoaa yhteen pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöasiantuntijoiden näkemykset vieraskielisen väestön kehityksestä seuraavien seitsemäntoista vuoden aikana. Helsingin seudulla tarkoitetaan 14 kunnan muodostamaa aluetta, johon kuuluvat pääkaupunkiseudun kunnat Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa sekä kehyskunnat Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti. Ennuste on laadittu kunnittain pääkaupunkiseudun neljään kuntaan ja yhteisenä seudun kymmenen kehyskunnan muodostamalle kehysalueelle. Julkaisussa esitetään Helsingin seudun alueiden vieraskielisen väestön ennuste kahdeksan kieliryhmän osalta. Lisäksi raportissa esitellään ennustemenetelmä ja oletukset, joihin ennuste perustuu

Oikeusministeriön julkaisema **Syrjinnän seurannan kansalliset tietolähteet**⁶⁵ kartoittaa kansallisia syrjintää koskevia tietolähteitä ja syrjinnällä tarkoitetaan yhdenvertaisuuslaissa määriteltyä syrjintää. Kartoitus esittelee kansallisia jatkuvan seurannan rakenteita, jotka koskevat syrjinnän eri osa-alueita, syrjintään liittyvää tutkimustoimintaa ja tiedonkeruun puutteita. Raportissa kootaan tietoa tiedonkeruun kansallisista rakenteista, joihin kuuluvat esim. väestötutkimukset, tilastot ja hallinnollinen data eri sektoreilla. Siihen sisältyy kohderyhmää edustavien toimijoiden näkemyksiä tiedonkeruun nykytilasta ja tarpeista ja siinä tunnistetaan tiedonkeruun aukkoja ja heikkouksia, peilataan nykytilaa aiemmin toteutettuun vastaavaan analyysiin ja arvioidaan kansallisen tiedonkeruun kehittymistä vuosina 2008–2018. Se sisältää myös suosituksia kansallisen tiedonkeruun kehittämiseksi.

Poliisin tietoon tullutta viharikollisuutta on seurattu Suomessa jo 20 vuoden ajan. **Poliisin tietoon tulut viharikollisuus Suomessa 2018**⁶⁶ -raportin mukaan vuoden 2018 aikana poliisi kirjasi yhteensä 910 rikosilmoitusta epäilyistä viharikoksista. Tämä on 22 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin osa (69,7 %, 634 rikosilmoitusta) rikosilmoituksista sisälsi etniseen tai kansalliseen taustaan kohdistuneita rikosepäilyjä. Useimmin kyse oli tapauksista, joissa kantäväestöön kuuluvat henkilöt ilmaisivat ennakkoluuloa ja vihamielisyyttä etnisiä tai kansallisia vähemmistöjä kohtaan. Yleisin rikoslaji oli

⁶⁰ Ministry of the Interior (2019), International Migration 2018–2019: Report for Finland, Ministry of the Interior Publications 2019:32, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-303-3> (Cited 16 April 2020)

⁶¹ Sisäministeriö (2019), Maahanmuuton tilannekatsaus 1/2019, Sisäministeriön julkaisuja 2019:22, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161587> (Cited 16 April 2020)

⁶² Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot (2019), Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035, Tilastoja 2019:3, https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/19_03_14_Tilastoja_3_Vuori.pdf (Cited 16 April 2020)

⁶³ Oikeusministeriö (2019), Syrjinnän seurannan kansalliset tietolähteet, Oikeusministeriön julkaisuja 2019:35, https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161777/OM_2019_35_Syrjinn%C3%A4n_kansalliset_tietol%C3%A4hteet.pdf (Cited 16 April 2020)

⁶⁴ Rauta, Jenita (2019) Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2018, Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 15/2019, Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/261556/Polamk_katsaus_15_Viharikos_B5_WEB.pdf (Cited 16 April 2020)

pahoinpitelyrikos. Etniseen tai kansalliseen taustaan liittyvissä rikoksissa tavallisimmin tapahtumapaikkana oli julkinen ulkoilmapaikka, kuten tie, katu tai tori.

Maahanmuuttoon välillisesti liittyen, Suomessa julkaistiin vuonna 2019 myös merkittävä kaksoisraportti **Jihadistinen liikehdintä Suomessa**⁶⁷ ja **Jihadistinen verkkoviestintä ja Suomi**⁶⁸. Ensin mainitun tutkimuksen mukaan jihadistinen aktivismi on Suomessa edelleen moniin muihin Länsi-Euroopan maihin verrattuna vähäistä, mutta siinä mukana olleiden määrä on kasvanut merkittävästi 2010-luvulla. Suurin yksittäinen liikehdinnän kehittymiseen vaikuttanut tekijä on ollut Syyrian ja Irakin konflikti, joka on uusien aktivistien mobilisoinnin lisäksi toiminut hajanaista miljöötä yhdistävänä tekijänä. Verkkoviestintätutkimus käsittelee Suomeen liittyvää jihadistista verkkoviestintää vuosina 2014–2018. Siinä kartoitetaan erityisesti Suomen ja Suomeen liittyvien henkilöiden esiintymistä jihadistisessa viestinnässä sekä sitä, millaista aineistoa Suomessa asuneet henkilöt ovat tuottaneet ja levittäneet verkossa. Samaa aihetta sivusi myös 2019 julkaistu **Sisäministeriön kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman arviointi**⁶⁹, missä arvioitiin vuoden 2016 toimenpideohjelman vaikutuksia kansallisella ja paikallisella tasolla. Tärkeimpinä onnistumisina arvioinnissa havaittiin moniammatillisen yhteistyön ja järjestöjen mukaantulo, pyrkimys rakenteellisiin toimenpiteisiin sekä tutkitun tiedon merkityksen korostaminen. Suurimpina haasteina nähtiin aukot ja tiedonkulku toimijoiden välillä, järjestöraitoituksen varmistaminen ja sen katkonaisuus sekä ilmiön jäsentäminen ennalta ehkäisevän työn eri tasoit huomioiden.

Matti Välimäen väitöskirja **Politiikkaa kansallisten, kansainvälisten ja ideologisten reunaehtoju puitteissa : Suomalaiset puolueet ja maahanmuutto 1973–2015**⁷⁰ käsittelee suomalaisten puolueiden maahanmuuttonäkemyksien kehitystä vuosina 1973–2015. Tutkimus syventää puoluenäkemyksien ymmärryksen lisäksi suomalaisen poliittisen ja

oikeudellisen järjestelmän ulkomaalaisia koskevan säätelyn lähtökohtia ja lähistoriaa.

Myös Suomen venäläisväestöä koskevia väitöstudiumuksia julkaistiin vuonna 2019. Anastasia Diatlovan tutkimus **Between visibility and invisibility: Russian-speaking women engaged in commercial sex in Finland**⁷¹ tutkii kaupallisen seksin parissa toimivien venäjänkielisten naisten elämiä ja työkokemuksia. Siinä tarkastellaan tapoja, joilla kaupallinen seksi on konseptualisoitu Suomen kansakuntaprojektissa ja miten tämä vaikuttaa kaupallisen seksin parissa toimivien maahanmuuttajanaisten jokapäiväiseen elämään. Daria Krivonosin **Migrations on the edge of whiteness : Young Russian-speaking migrants in Helsinki, Finland**⁷² tutkii Helsingin nuoren venäjänkielisen väestön suhdetta eurooppalaisuuteen.

Vuonna 2019 julkaistiin myös suomalaisten tutkijoiden muslimien elämään ja liikkuvuuteen liittyviä tutkimuksia.

Marja Tiilikaisen, Mulki Al-Sharmanin ja Sanna Mustasaaren kirja **Wellbeing of Transnational Muslim Families Marriage, Law and Gender**⁷³ analysoi muslimisiirtolaisten elämää ja keskittyy etenkin avioliittoon, avioeroihin ja vanhemmuuteen muslimina Euroopassa. Kirjassa pyritään määrittelemään uudelleen hyvinvoinnin käsitettä muslimiperheiden kontekstissa ja analysoidaan eri tapoja, miten siirtolaiset ovat järjestäneet perhe-elämänsä transnationaalisessa sosiaalisessa kontekstissa.

Tuomas Martikaisen, José Mapriilin ja Adil Hussain Khanin kirja **Muslims at the Margins of Europe**⁷⁴ tutkii muslimiyhteisöjä Suomessa, Kreikassa, Irlannissa ja Portugalissa. Kirja nostaa esille muslimien suhdetta kyseisten maiden historiaan, poliittiseen ja taloudelliseen järjestelmään, kolonialismiin ja post-kolonialismiin sekä muihin tekijöihin kuten kirkon ja valtion suhteeseen, maallistumiseen ja kaupungistumiseen.

⁶⁷ Malkki, Leena; Saarinen, Juha; (2019), Jihadistinen liikehdintä Suomessa, Sisäministeriön julkaisuja 2019:14, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161501> (Viitattu 16.4.2020)

⁶⁸ Malkki, Leena; Pohjonen, Matti; (2019), Jihadistinen verkkoviestintä ja Suomi, Sisäministeriön julkaisuja 2019:15, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161502> (Viitattu 16.4.2020)

⁶⁹ Kinnunen, Samuli; Partanen, Elli; (2019), Sisäministeriön kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman arviointi, Sisäministeriön julkaisuja 2019:18, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161510> (Viitattu 16.4.2020)

⁷⁰ Välimäki, M. (2019), *Politiikkaa kansallisten, kansainvälisten ja ideologisten reunaehtoju puitteissa : Suomalaiset puolueet ja maahanmuutto 1973–2015*, Turku: Turun Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-7859-5> (Viitattu 17.4.2020)

⁷¹ Diatlova, A. (2019), *Between Visibility and Invisibility: Russian-speaking Women engaged in Commercial Sex in Finland*, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3408-0> (Viitattu 17.4.2020)

⁷² Krivonos, D. (2019), *Migrations On the Edge of Whiteness : Young Russian-speaking Migrants in Helsinki, Finland*; Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3400-4> (Viitattu 17.4.2020)

⁷³ Tiilikainen, M. (Toim.), Al-Sharmani, M. (Toim.), Mustasaari, S. (Toim.). (2020). *Wellbeing of Transnational Muslim Families*. London: Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781315231976> (Viitattu 17.4.2020)

⁷⁴ Martikainen, T., Mapril, J., and Khan, A. (Toim.) (2019). *Muslims at the Margins of Europe*, Leiden, Alankomaat: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004404564> (Viitattu 17.4.2020)

2.4. Muita yleisesti maahanmuuttoon liittyviä kehityskulkuja

Maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntelyä koskevaa lakimuutosta edistettiin. Hallituksen esitys⁷⁵ maahanmuuttohallinnon henkilötietolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annettiin eduskunnalle 12.9.2020.

Tavoitteena on varmistaa, että perustuslain mukainen vaatimus säätää henkilötietojen suojasta lailla täyttyä asianmukaisesti maahanmuuttohallinnossa. Vuonna 1998 säädetyin ulkomaalaisrekisterilain ei nykyisellään katsottu vastaavan esimerkiksi digitalisaation vaatimuksiin. Uuden lain soveltamisala ei olisi sidottu rekistereihin tai tietojärjestelmiin vaan nykyisten linjausten mukaisesti niihin tarkoituksiin, joissa henkilötietoja käsitellään.

Lisäksi laki mahdollistaisi Maahanmuuttovirastolle automaattisen päätöksenteon tietyin edellytyksin. Automaattisella päätöksenteolla edistettäisiin rekisteröidyn oikeutta saada asia käsiteltäväksi ilman aiheutonta viivytystä: rutiiniratkaisujen tekemistä voitaisiin sujuvoittaa, ja henkilökunnan työpanosta voitaisiin ohjata tehtäviin, joihin tarvitaan ihmisen myönteäväikutusta. Esimerkiksi työntekijän oleskelulupien

kohdalla automaattinen päätöksenteko nopeuttaisi lupien myöntämistä. Myös automaattisessa päätöksenteossa varmistettaisiin hyvän hallinnon, oikeusturvan ja virkavastuun toteutuminen. Turvapaikka-hakemuksien käsittelyyn tai muihin hakijan kuulemista edellyttäviin asioihin automaation ei katsottu soveltuvan.⁷⁶

Lokakuussa 2019 alkanut **RIO 2 -hanke** on jatkoa Maahanmuuttoviraston (Migrin) RIO - kiertävä maahanmuuton asiantuntija -hankkeelle, jossa on kehitetty yhteistyössä edustustojen ja ulkoministeriön kanssa oleskeluluvan hakemiseen liittyviä toimintoja haasteellisissa maissa. RIO 2- hankkeessa selvitetään, miten uudet toimintamallit on omaksuttu, arvioidaan niiden vaikuttavuutta, tehdään tarvittavat korjaukset sekä pyritään vakiinnuttamaan parhaat toimintamallit edustustojen käyttöön. Tavoitteena on kolmannen maan kansalaisen mahdollisimman nopea, sujuva ja kustannustehokas maahanmuuttoprosessi, josta hakijan lisäksi hyötyvät työnantajat, oppilaitokset ja viranomaiset. Hankkeessa keskitytään haastavimpiin edustustoihin, erityisesti niihin, joissa hakemusten vastaanottoa on ulkoistettu. Hankkeessa kehitetään myös viranomaisten välistä yhteistyötä hyödyntäen teknologiaa mm. etäkoulutusten, -neuvonnan ja -haastattelujen sekä palautejärjestelmän toteuttamisessa.

⁷⁵ Hallituksen esitys HE 18/2019 vp

⁷⁶ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuttohallinnon-henkilotietolainsaadannon-uudistus-etenee (Viitattu 17.4.2020)

3. Laillinen maahanmuutto ja muuttoliike

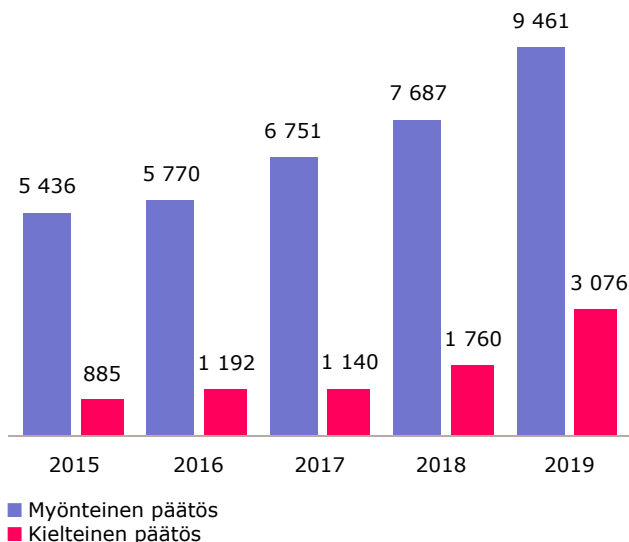
3.1. Työperusteinen maahanmuutto

Vuonna 2019 ensimmäinen oleskelulupa Suomeen työntöon perusteella myönnettiin 9 461 henkilölle. **Työntöon perusteella myönnettyjen oleskelulupien määrä kasvoi selvästi edellisvuoteen verrattuna**, jolloin oleskelulupia myönnettiin tällä perusteella 7 687 kappaletta. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli siten 23 prosenttia.

Työntöon perusteella myönnettyjen oleskelulupien määrät ovat olleet kasvusuunnassa jo useamman vuoden ajan. Maahanmuuttovirasto ratkaisi kaikkiaan 12 537 työperusteista oleskelulupahakemusta, joista 76 prosenttiin tehtiin myönteinen päätös ja 24 prosenttiin kielteinen päätös. Eniten ensimmäisiä oleskelulupia työntöon perusteella myönnettiin Ukrainan (2170 henkilöä), Intian (1423 henkilöä) ja Venäjän Federaation kansalaisille (1133 henkilöä).

Työntöon perusteella myönnettyt oleskeluluvat jaotellaan neljääntoista kategoriaan (katso alla oleva kaavio). Oheisesta kaaviosta käy esille, että edellisvuoden tapaan **yleisimmin ensimmäinen työperusteinen oleskelulupa myönnettiin osaratkaisua edellyttävää työntekoa varten, eli kyseessä oli niin sanottu työntekijän oleskelulupa**.⁷⁷ Työntekijän oleskelulupaa hakevat ovat pääasiassa suorittavan työn tekijöitä. Työntekijän oleskelulupia myönnetään esimerkiksi seuraaville ammattialoille: maatalous-, ravintola-, keittiö-, rakennus-,siivous- ja kuljetusalat.⁷⁸ Työntekijän oleskelulupia myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 3827 kappaletta. Yleisin kansalaisuus olivat ukrainalaiset, joille myönnettiin lupia yhteensä 877 kappaletta.

Ensimmäiset oleskelulupapäätökset työntöon perusteella 2015-2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

⁷⁷ Työntekijän oleskelulupahakemus ratkaistaan kaksivaiheisessa prosessissa, johon sisältyy TE-toimiston osapäätös. Tämän vuoksi työntekijän oleskeluluvasta käytetään myös nimitystä osaratkaisua edellyttävä työnteko. TE-toimiston osapäätös on kokonaisharkinta, joka sisältää työvoiman saatavuuden, työsuhteen ehtojen ja työnantajan ja työntekijän edellytysten arvioinnin. TE-toimiston osapäätöksen jälkeen oleskelulupahakemuksen lopullinen ratkaisu siirtyy Maahanmuuttovirastolle, joka arvioi, täyttyvätkö oleskeluluvan myöntämisen yleiset edellytykset.

⁷⁸ Sisäministeriö (2018), Töihin Suomeen - Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma työperusteisen maahanmuuton vahvistamiseksi, Sisäministeriön julkaisu 1/2018, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-176-3> (Viitattu 16.4.2020)

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat työnteon perusteella, kaikki perusteet 2019

	Myönteiset	Kielteiset	Yhteensä
Erityisasiantuntija	1 893	10	1 903
Erityisasiantuntija, sininen kortti	163	4	167
Harjoittelija	163	4	167
Kasvuyrittäjä	54	15	69
Kausityö	1 091	37	1 128
Muu työnteke	287	31	318
Osaratkaisua edellyttävä kausityö	486	7	493
Osaratkaisua edellyttävä työnteke	3 827	2 608	6 435
Sisäinen siirto	28	1	29
Tieteellinen tutkimus	1 032	11	1 043
Urheilu ja valmentaminen	284	75	359
Vapaaehtoistoiminta	24	0	24
Yrittäjä	128	271	399
Yhteensä	9 461	3 074	12 535

Oleskelulupia myönnettiin paljon myös erityisasiantuntijoille, yhteensä 1 893 kappaletta. Myönnettyjen erityisasiantuntijoiden oleskelulupien määrä kasvoi hieman edellisvuodesta. Myös vuonna 2019 erityisasiantuntijoita Suomeen saapui ennen kaikkea Intiasta: 1 081 eli yli puolet Suomeen ensimmäisen erityisasiantuntijan oleskeluluvan saaneista oli Intian kansalaisia. Suurin osa heistä tuli IT-alan tehtäviin, kuten edellisinäkin vuosina. Lisäksi Suomeen tuli paljon kausityöntekijöitä: 1 577 myönnettyä lupaa, kun mukaan lasketaan 3–6 kuukautta kestävä kausityö sekä 6–9 kuukautta kestävä kausityö, joka edellyttää osaratkaisua. Kausityöntekijöitä Suomessa työskentelee erityisesti puutarhoilla, kasvihuoneilla, marjatililla ja metsämarjanpöiminnässä.

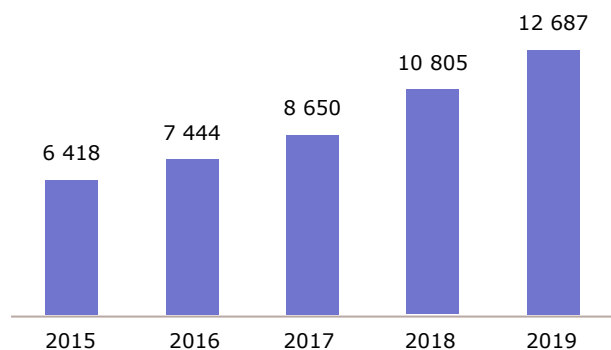
Vuonna 2018 lanseerattuja kasvuyrittäjän oleskelulupia myönnettiin vuonna 2019 ensimmäistä vuotta hieman enemmän, yhteensä 54 kappaletta.

Jatkolupia työnteon perusteella myönnettiin yhteensä 8 255 kappaletta. **Työn perusteella myönnettyjen jatkolupien määrä nousi hieman edellisvuodesta**, jolloin vastaavia oleskelulupia myönnettiin 7 534 kappaletta. Oleskeluoikeuttaan työn perusteella jatkoivat yleisimmin Venäjän federaation (1 248 henkilöä), Intian (1 202 henkilöä) ja Ukrainan kansalaiset (795 henkilöä).

Työn perusteella oleskeluluvan saaneista 30 prosenttia oli naisia ja 70 prosenttia miehiä.⁷⁹

Vuonna 2019 työ nousi perheen ohi yleisimmäksi ensimmäisen oleskeluluvan hakuperusteeksi. Ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia työnteon perusteella pantiin vireille yhteensä 12 687 kappaletta. Määrässä on 17 prosenttia kasvua edellisvuoteen verrattuna, jolloin hakemuksia tehtiin 10 805 kappaletta. Työn perusteella myönnettävien oleskelulupien määrä jatkaa siten jo useita vuosia jatkunutta kasvuaan.

Ensimmäiset työperusteiset oleskelulupahakemukset 2015-2019

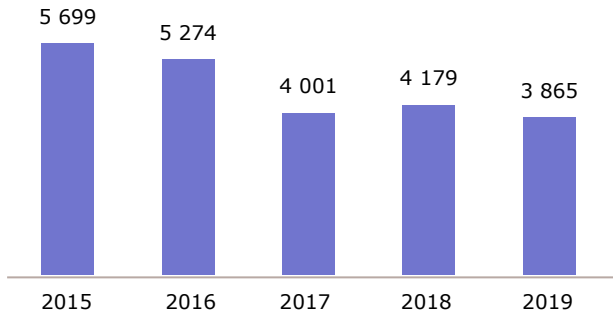
Lähde: Maahanmuuttovirasto

⁷⁹ Mukaan on laskettu sekä ensimmäiset oleskeluluvat että jatkoluvat.

Työn perusteella myönnettyjen oleskelulupien määrä ei kuitenkaan anna kaiken kattavaa kuvaa ulkomaisesta työvoimasta Suomessa, sillä kaikkien Suomeen töihin tulevien ei tarvitse hankkia oleskelulupaa. Osa ulkomaisesta työvoimasta saapuu Suomeen vapaan liikkuvuuden puitteissa EU- ja ETA-alueelta. EU-kansalaiset voivat oleskella ja työskennellä Suomessa vapaasti kolmen kuukauden ajan rekisteröimättä oleskeluoikeuttaan. Yli kolme kuukautta Suomessa oleskelevien EU-kansalaisten tulee rekisteröidä oleskeluoikeutensa.

Vuonna 2019 yhteensä 3 865 EU-kansalaista rekisteröi oleskeluoikeutensa Suomessa työntöön perusteella. Luku sisältää sekä työn, että elinkeinonharjoittamisen perusteella myönteisen rekisteröintipäätöksen saaneet. Työn perusteella oleskeluoikeutensa rekisteröineiden EU-kansalaisten määrä laski hieman viime vuodesta, mikä vastaa pidemmällä aikajänteen laskevaa trendiä. Noin neljäsosa työntöön perusteella oleskeluoikeutensa rekisteröineistä EU-kansalaisista oli kansalaisuudeltaan virolaisia (972 henkilöä). Työntöön perusteella Suomeen tultiin myös mm. Romaniasta ja Iso-Britanniasta.

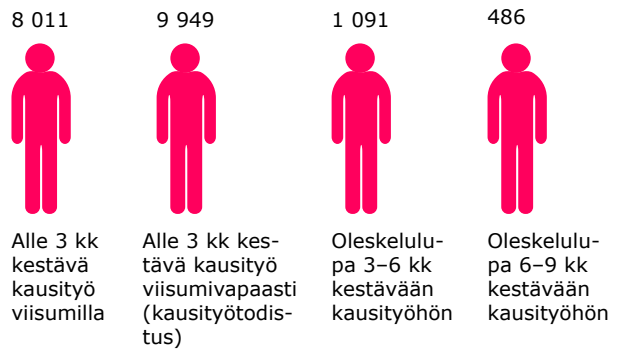
Työn perusteella oleskeluoikeutensa rekisteröineet EU-kansalaiset

Lähde: Maahanmuuttovirasto

EU- ja ETA-kansalaisten lisäksi **osa kolmansista maista Suomeen saapuneista kausityöntekijöistä jää pois tarkastelusta, jos katsotaan ainoastaan myönnettyjä oleskelulupia.** Vuonna 2018 voimaan tulleen lain mukaan yli kolmeksi kuukaudeksi kausityöhön tulevien tulee hakea kausityöntekijän oleskelulupaa, joten he sisältyvät nykyisellään oleskelulupatilastoihin. Alle kolmeksi kuukaudeksi kausityöhön tulevat eivät kuitenkaan edelleenkään näy oleskelulupatilastoissa. Viisumivapaasta maasta alle kolmeksi kuukaudeksi kausityöhön saapuvien tulee hankkia **kausityötodistus.** Näitä myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 9 940 kappaletta.⁸⁰ Viisumivollisista maista saapuvat alle 3 kuukaudeksi työhön tulevat puolestaan hankkivat viisumin, joita myönnettiin kausityön tekoon noin 8011 kappaletta. Kausityöviisumeita myönnettiin pääosin Venäjän, Ukrainan ja Thaimaan kansalaisille.⁸¹

Kausityö vuonna 2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto ja ulkoministeriö

⁸⁰ Lähde: Maahanmuuttovirasto.

⁸¹ Lähde: Maahanmuuttovirasto.

3.2. Työperusteista maahanmuuttoa koskevaa tutkimusta

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi vuonna 2019 Talent Boost-ohjelmaansa liittyvän **Talent Boost Cookbook-käsikirjan**⁸², johon on koottu kansainvälisiin osaajiin liittyvän työn hyviä käytäntöjä. Käsikirjan tarkoitus on toimia käytännönläheisenä oppaana kansainvälisten osaajien houkuttelun ja integroimisen parissa toimiville, sekä heille, jotka haluavat oppia kv. osaajatyöstä Suomessa. Se tuo esiin hyviä olemassa olevia reseptejä, jotka voivat innostaa ja antaa kokonaiskuvan siitä, millaisia malleja kv. osaajatyön kentällä Suomessa on kehittymässä. Tarkoituksena on auttaa oppimaan olemassa olevista malleista ja palveluista ja auttaa toteuttamaan kansainvälisten osaajien houkutteluun, vastaanottamiseen, integroimiseen sekä maineen hallintaan liittyviä palveluita Suomessa. Lisäksi kirja sisältää malleja kansainvälisten osaajien ja yritysten yhdistämiseen.

Päivi Vartiainen artikkeliväitöskirjassa **Filippiiniläisten sairaanhoitajien polut Suomeen : Tutkimus oppimisesta ja työyhteisöintegraatiosta kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa**⁸³ tarkastellaan Filippiineiltä rekrytoitujen sairaanhoitajien polkuja suomalaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon työyhteisöihin. Polku muodostui tyypillisesti rekrytointiprosessista ja lähtömaakoulutuksesta Filippiineillä sekä pätevyitysmiskoulutuksesta ja työyhteisöintegraatiosta Suomessa. Tutkimus koostuu neljästä osatutkimuksesta, niiden pohjalta kirjoitetuista artikkeleista ja yhteenvetoartikkelista. Filippiiniläishoitajien rekrytointiprosesseja tarkasteltiin osatutkimuksissa eri näkökulmista ja eri konteksteissa.

Väitöstutkimus tuo uutta tietoa yhtäältä sosiaali- ja terveydenhuollon kansainvälisestä rekrytoinnista ja toisaalta työyhteisöintegraatiosta ja informaalista oppimisesta monikulttuurisissa sosiaali- ja terveydenhuollon työyhteisöissä.

Hanwei Lin tutkimus **The journey of a thousand miles : Chinese student migration and integration in Finland and Germany**⁸⁴ tavoitteena on tunnistaa tekijöitä, jotka edistävät kiinalaisten korkeakouluopiskelijoiden liikkuvuutta Suomeen ja Saksaan, sekä tutkia ja vertailla kiinalaisopiskelijoiden integraatiokokemuksia näissä maissa. Tutkimus tarkastelee kiinalaisopiskelijoiden integroitumista uusiin akateemisiin ja yhteiskunnallisiin toimintaympäristöihin. Neljä suoritettua osatutkimusta osoittivat eroja kiinalaisopiskelijoiden integraatiokokemuksissa Suomessa ja Saksassa. Saksankielisissä ohjelmissa Saksassa opiskelevilla näyttäisi olevan suuremmat paineet ja myös vaikeudet integroitua akateemiseen toimintaympäristöön kuin Suomessa englanninkielisissä ohjelmissa opiskelevilla. Toisaalta Saksassa opiskelevilla kiinalaisilla on paikallisen kielen taidon vuoksi Suomessa opiskelevia paremmat mahdollisuudet työllistymiseen valmistumisen jälkeen.

Keiu Telven väitöskirjatutkimus **Family Life Across the Gulf: Cross-Border Commuters' Transnational Families**⁸⁵ between Estonia and Finland käsittelee Viron ja Suomen välillä työn vuoksi matkustavien miesten rajat ylittävää perhe-elämää ja tutki sitä, miten työmatkalaiset pitävät yllä perhesuhteita kahden maan välillä. Tutkimuksessa analysoitiin myös sitä, miten perheenjäsenen kahden maan välillä matkustaminen vaikuttaa muuhun perheeseen ja sekä miesten työmatkustamisen vaikutusta vaimojen ja lasten kansainväliseen liikkuvuuteen.

⁸² Työ- ja elinkeinoministeriö; Business Finland; (2019), Talent Boost Cookbook, <https://tem.fi/documents/1410877/7552084/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/d4675b40-cc36-2038-e96b-9eb01fe3874d/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf> (Viitattu 16.4.2020)

⁸³ Vartiainen, P. (2019), Filippiiniläisten sairaanhoitajien polut Suomeen: Tutkimus oppimisesta ja työyhteisöintegraatiosta kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0937-4> (Viitattu 17.4.2020)

⁸⁴ Li, H. (2019). The Journey of a Thousand Miles : Chinese Student Migration and Integration in Finland and Germany, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0957-2> (Viitattu 17.4.2020)

⁸⁵ Telve, K., 2019. Family Life Across The Gulf: Cross-Border Commuters' Transnational Families Between Estonia And Finland. Tartu: Tartu Yliopisto, <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:403733> (Viitattu 17.4.2020)

3.3. Työperusteista maahanmuuttoa koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja

1.6.2019 tuli voimaan lakimuutos (437/2019), jolla työvoiman saatavuusharkinnasta luovutaan niissä tilanteissa, joissa työntekijän oleskeluluvalla jo vähintään vuoden Suomessa työskennellyt työntekijä hakee jatkolupaa toiselle alalle kuin mihin ensimmäinen lupa on myönnetty (HE 273/2018vp). Muutoksen tavoitteena on parantaa ammatillisen liikkuvuuden edellytyksiä.

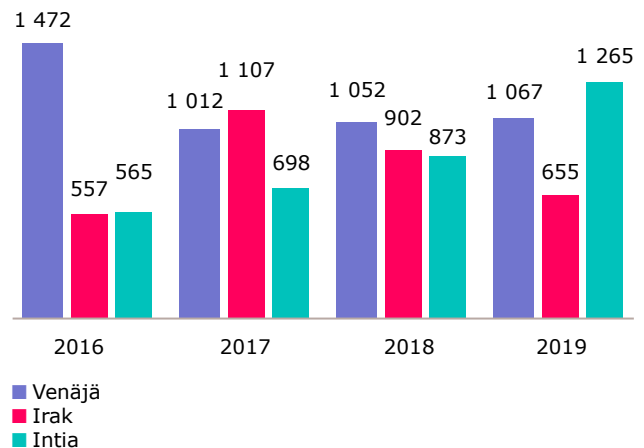
Oleskelulupaprosessia sujuvoitettiin siten, että jatkolupaa on nyt mahdollista hakea täysin sähköisesti käymättä Maahanmuuttovirastossa. Tämä muutos koskee kaikkia oleskelulupia, mutta käytännössä se helpottaa erityisesti kansainvälisissä yrityksissä työskentelevien lupaprosessia, koska he matkustavat paljon⁸⁶.

3.4. Perheenyhdistäminen

Perhe oli vuonna 2019 jälleen yleisin syy muuttaa Suomeen. **Vuonna 2019 ensimmäisen oleskeluluvan perhesiteen perusteella sai 10 251 ulkomaalaista.** Määrä nousi huomattavasti edellisvuodesta, jolloin perhesideperusteisia oleskelulupia myönnettiin 9009 kappaletta.

Venäjän federaatio on perinteisesti pitänyt kärkeisjää perhesiteen perusteella oleskeluluvan saaneiden kansalaisuuksissa vuoden 2017 muodostaessa tähän poikkeuksen, jolloin Irak nousi Venäjän edelle. **Vuonna 2019 kuitenkin Intia ohitti Venäjän yleisimpänä kansalaisuutena perhesiteen perusteella oleskeluluvan saaneissa** (1 265 henkilöä). Venäjä oli silti toiseksi yleisin kansalaisuus (1 167 henkilöä), kun taas Irak oli kolmanneksi yleisin (655 henkilöä).

Perhesiteen perusteella myönnetyt oleskeluluvat, kolme suurinta kansalaisuutta 2016-2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

⁸⁷ Muilla ulkomaalaisilla tarkoitetaan esimerkiksi työn perusteella oleskeluluvan saaneita henkilöitä.

Maahanmuuttovirasto teki yhteensä 13 011 päätöstä ensimmäisiin perhesiteen perusteella tehtyihin oleskelulupahakemuksiin. **Päätöksistä 79 prosenttia oli myönteisiä ja 21 prosenttia kielteisiä.** Kuten viimekin vuonna myönteisten päätösten osuus laski hieman edellisvuodesta.

Ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia perhesiteen perusteella tehtiin 11 753 kappaletta. Edellisvuonna vastaava lukumäärä oli 11 036 hakemusta, joten määrä nousi vain hieman. Kuten päätöksissä, myös hakemusten määrässä Intia (1 317 kpl) nousi yleisimmäksi kansalaisuudeksi venäläisten (1 304 kpl) ohi.

Perhesiteen perusteella myönnetyt oleskeluluvat voidaan jaotella perheenkokoajan mukaan; 31 prosenttia perhesiteen perusteella ensimmäisen oleskeluluvan saaneista oli Suomen kansalaisen perheenjäseniä. Kansainvälistä suojelua saaneiden

perheenjäseniä puolestaan oli 15 prosenttia kaikista perhesiteen perusteella oleskeluluvan saaneista. Edellisvuoden tapaan **useimmiten Suomeen perhesiteen perusteella saapunut henkilö oli kuitenkin muun ulkomaalaisen, esimerkiksi työn perusteella oleskeluluvan saaneen henkilön, perheenjäsen:** 54 prosenttia kaikista tapauksista.⁸⁷

Kuva muuttuu hieman, kun tarkastellaan, että kenelle oleskelulupaa haettiin: Kansainvälistä suojelua saaneiden kohdalla heidän Suomeen saapunut perheenjäsenensä oli selvästi yleisimmin heidän alaikäinen lapsensa. Alaikäiset lapset olivat enemmistössä myös muiden ulkomaalaisten Suomeen saapuneissa perheenjäsenissä, vaikkakin melko usein oli kyse myös puolisoista. Suomen kansalaisten kohdalla Suomeen saapunut perheenjäsen taas oli selvästi yleisimmin puoliso. Trendi on sama kuin edellisvuonna.

Myönnetty ensimmäiset oleskeluluvat perhesiteen perusteella, kaikki perusteet 2019

	Myönteiset	Kielteiset	Yhteensä
Kv. Suojelua saaneen huoltaja	44	33	77
Kv. Suojelua saaneen lapsi	1 124	212	1 336
Kv. suojelua saaneen muu omainen	66	124	190
Kv. Suojelua saaneen puoliso	297	244	541
Muun ulkomaalaisen huoltaja	12	37	49
Muun ulkomaalaisen lapsi	3 107	645	3 752
Muun ulkomaalaisen muu omainen	4	40	44
Muun ulkomaalaisen puoliso	2 444	527	2 971
Suomen kansalaisen huoltaja	75	41	29
Suomen kansalaisen lapsi	413	138	551
Suomen kansalaisen muu omainen	1	143	144
Suomen kansalaisen puoliso	2 664	576	3 240
Yhteensä	10 251	2 760	12 924

Jatkolupia perhesiteen perusteella myönnettiin 10 615 kappaletta. Määrä laski hieman edellisvuodesta, jolloin vastaavia lupia myönnettiin 11 312 kappaletta. Perhesiteen perusteella jatkoluvan saaneiden yleisimmät kansalaisuudet olivat Irak (1 116), Venäjän federaatio (1 112) ja Intia (885).

Perhesiteen perusteella oleskeluluvan saaneista 61 prosenttia oli naisia ja 39 prosenttia miehiä.⁸⁸

Perhesyiden vuoksi Suomeen saapui kolmansien maiden kansalaisten lisäksi myös EU-kansalaisia. **Vuonna 2019 1 795 EU-kansalaista rekisteröi oleskeluoikeutensa Suomessa perhesiteen pe-**

rusteella. Määrässä oli pientä laskua edellisvuoteen verrattuna: vuonna 2018 vastaavia rekisteröintejä tehtiin 1 895 kappaletta. Selvästi yleisimmin oleskeluoikeutensa perheen perusteella rekisteröivät virolaiset (524 henkilöä).

Lisäksi Maahanmuuttovirasto myönsi perheenjäsenen oleskelukortteja yhteensä 732 kappaletta. EU-kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin voi saada EU-kansalaisen perheenjäsenen, joka ei ole EU-kansalainen. Eniten EU-kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortteja myönnettiin Venäjän federaation kansalaisille (145 kappaletta).

⁸⁸ Mukaan on laskettu sekä ensimmäiset oleskeluluvat että jatkoluvat.

3.5. Perheenyhdistämistä koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja

Ulkomaalaislakiin on tullut muutoksia tänä vuonna liittyen perheenyhdistämiseen.

1.5.2019 ulkomaalaislakia muutettiin siten, että miten DNA näytteenotto käytännössä tapahtuu oleskelulupaprosessin yhteydessä. Ulkomaalaislain 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Ennen lakimuutosta DNA-näytteenoton tuli suorittaa terveydenhuoltoalan ammattilainen, joka käytännössä hidasti Maahanmuuttoviraston prosesseja omalta osaltaan. Lakimuutoksen jälkeen ulkomaalaislain 66 §:n mukaan asianosainen itse ot-

taa näytteen ja Maahanmuuttoviraston tai Suomen edustuston virkailija valvoo näytteenoton.

1.6.2019 ulkomaalaislain 38 §:n lisättiin kolmas momentti liittyen lapsen alaikäisyyteen Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisun A. ja S. (C-550/16) johdosta. Käytännössä Maahanmuuttovirasto oli jo aikaisemmin noudattanut tuomioistuimen päätöstä, mutta nyt linjaus on kirjattu myös lakiin. Lakimuutoksen myötä jos turvapaikanhakija on saapunut Suomeen alle 18-vuotiaana, häntä pidetään perheenyhdistämishakemuksessa alaikäisenä, vaikka hän olisi ehtinyt tulla täysi-ikäiseksi hakuprosessin aikana. Perheenyhdistämistä pitää hakea kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun turvapaikanhakija on saanut kansainvälistä suojelua koskevan päätöksen.

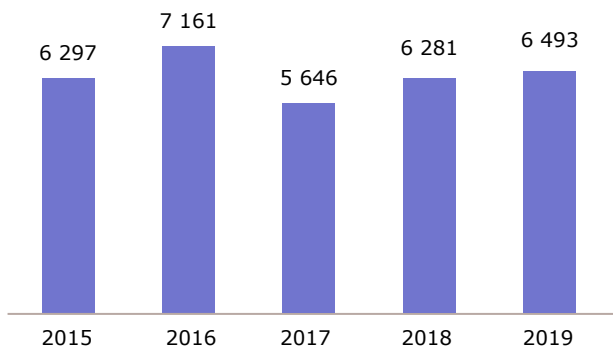
Maahanmuuttovirasto antoi keväällä 2019 ohjeen ulkomaalaislakiin (301/2004) sisältyvien kansainvälistä suojelua saaneen perheenyhdistämistä koskevien säännösten soveltamisesta.

3.6. Opiskelijat

Vuonna 2019 ensimmäinen oleskelulupa opiskelun perusteella myönnettiin 5 246 ulkomaalaiselle. Määrä pysyi suunnilleen edellisvuosien tasolla (Vuonna 2018 5 202 myönnettyä oleskelulupaa) eikä edellisvuosina alkanut laskeva trendi enää ole jatkunut.

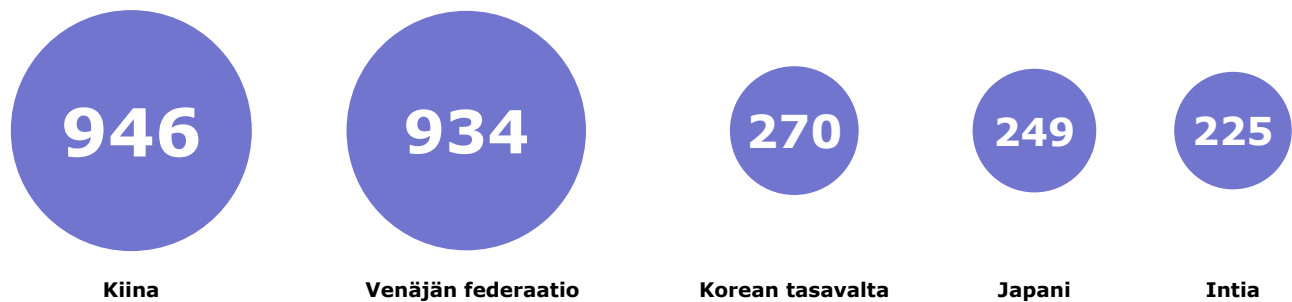
Opiskeluperusteisten oleskelulupahakemusten kokonaisuus jatkoi kuitenkin lievää nousua: 6 493 opiskelijan oleskelulupahakemusta verrattuna edellisvuoden 6 281 hakemukseen, mikä tarkoittaa 3 prosentin kasvua.

Ensimmäiset oleskelulupahakemukset opiskelun perusteella 2015-2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat opiskelun perusteella, top-5 kansalaisuudet 2019

Uusia määräaikaista oleskelulupia opiskelun perusteella eli niin sanottuja jatkolupia myönnettiin 4 829 kappaletta. Määrä laski jälleen edellisvuodesta, jolloin jatkolupia myönnettiin 6 154 kappaletta. Opiskelun perusteella jatkoluvan saaneiden yleisimmät kansalaisuudet olivat Vietnam (1 561), Venäjän Federaatio (1 091) ja Kiina (549).

Suomeen saapui edellisvuoden tapaan eniten kiinalaisia opiskelijoita (946 myönnettyä lupaa). Kiinalaisten lisäksi opiskelijoita Suomeen saapui muuassakin Venäjältä (934), Vietnamista (437), Etelä-Koreasta (270), Japanista (249) ja Intiasta (225).

Myönteinen päätös opiskelijan oleskelulupahakemukseen tehtiin 86 prosentissa tapauksista.

Kansalaisuuden perusteella jaoteltuna huomataan, että myönteisten ja kielteisten päätösten suhteessa oli eroja lähtömaasta riippuen: vaikka suuri valtaosa päätöksistä oli myönteisiä, tiettyjen kansalaisuuksien kohdalla kielteiset päätökset olivat yleisimpiä, kuin toisten kohdalla. Yleisesti voidaan todeta, että kielteisiä päätöksiä tehtiin yleisimmin Etelä-Aasian maista (Nepal, Bangladesh, Pakistan) sekä Afrikan maista (Nigeria, Ghana, Kamerun) saapuvien kohdalla.

Opiskelun perusteella oleskeluluvan saaneista puolet oli naisia ja puolet miehiä. Jälleen vuonna 2019 oli kuitenkin havaittavissa, että ensimmäisen oleskeluluvan Suomeen saaneiden joukossa oli enemmän naisia (55 prosenttia), kun taas jatkoluvan saaneissa oli enemmän miehiä (55 prosenttia). Jakauma oli sama kuin vuonna 2018.

3.7. Opiskelijoiden maahanmuuttoa koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja sisäministeriö asettivat maaliskuussa 2019 yhteistyöhankkeen tukemaan kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden maahantuloa ja integroitumista. Hankkeen tavoitteena on löytää toimenpiteitä maahantulon ja oleskelulupakäytäntöjen sujuvoittamiseksi. Työryhmän tehtävänä on muodostaa yhteinen tilanne- ja tavoitekuva kansainvälisten opiskelijoiden maahantulo- ja oleskeluprosessien sujuvuudesta ja suomalaisille työmarkkinoille integroitumisesta sekä tarvittaessa ehdottaa parannuksia nykykäytäntöihin. Ryhmä tekee ehdotuksia siitä, miten voidaan tiivistää poikkihallinnollista yhteistyötä sekä lisätä verkostoitumista ja tiedonkulkua.

Työryhmän raportti julkaistiin 16.9.2019 ja siinä esitetään 34 erilaista toimenpidettä, esimerkiksi tietopohjan, tiedonkulun ja prosessien kehittämiseen, alumnitoiminnan tehostamiseen ja yritystoimijoiden kytkemiseen integrointiprosesseihin. Työryhmän toimenpide-ehdotusten mukaan muun muassa kehitetään rekrytointia ja integroitumista tukevia prosesseja niin, että koko ketju toimii ennakoivasti, luotettavasti ja tehokkaasti sekä yksilön, korkeakoulujen että viranomaisten näkökulmasta, ja kehitetään asiakaslähtöisiä digitaalisia palveluita ja sujuvia palvelupolkuja rekrytoinnista hakuun, valintaan, paikan vastaanottamiseen ja maahantuloon.

Työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö ja ulkoministeriö asettivat 2.10.2019 koordinaatioryhmän. Ryhmän tehtävänä on koordinoita työn, yrittämisen, opiskelun ja tutkimuksen perusteella myönnettävien oleskelulupien käsittelyn nopeuttamista ja prosessien kehittämistä, tulosohtajauksen yhdenmukaistamista, asiointikäytäntöjä, asiakasviestintää, tilastointia ja näihin liittyviä lainsäädäntömuutostarpeita. Koordinaatioryhmä raportoi toiminnastaan työllisyyden ministeriryhmän työvoiman maahanmuutto ja kotouttaminen -alatyöryhmälle, joka edelleen raportoi työllisyyden ministeriryhmälle. Koordinaatioryhmä myös ohjaa Maahanmuuttoviraston johtamaa poikkihallinnollista työryhmää, jonka tarkoituksena on kehittää työnteon ja opiskelun perusteella myönnettävien oleskelulupien yhteistä prosessia, keskeisesti tiedonkulkua, lomakevalmistelua, asiakasviestintää ja -neuvontaa, tilastointia ja sähköistämistä.

Sanna Marinin hallitusohjelmassa⁸⁹ päätettiin myös laatia toimenpideohjelma kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden työllistymisen parantamiseksi. Ohjelmassa selvitetään taloudellisia tukimuotoja EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevien Suomessa opiskelevien lukukausimaksujen kompensoimiseksi, jos he jäävät valmistuttuaan Suomeen töihin. Lisäksi pidennetään valmistumisen jälkeinen oleskelulupa kahden vuoteen ja mahdollistetaan lyhytaikaisen työn vastaanotto.

⁸⁹ Valtioneuvosto (2019), Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019, OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, <http://um.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3> (Viitattu 16.4.2020)

4. Kansainvälinen suojelu

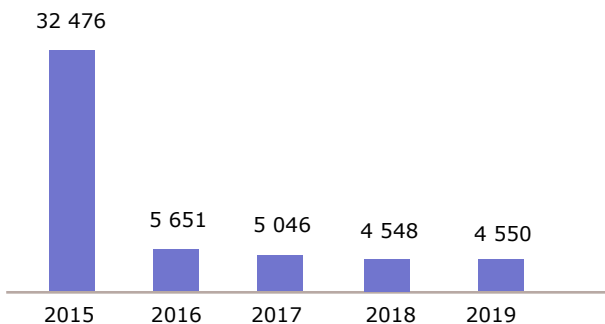
4.1. Turvapaikanhakijat

Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrä pysyi vuonna 2019 edellisvuoden tasolla. Turvapaikkahakemuksia tehtiin yhteensä 4 550 kappaletta. Vuonna 2019 tehdyistä turvapaikkahakemuksista 46 prosenttia oli uusintahakemuksia (2 083 kappaletta).⁹⁰

Laskevan trendin ohella myös hakijaprofileissa näkyi muutoksia. **Yleisimmät turvapaikanhakijoiden lähtömaat olivat Irak (1 431), Somalia (483), Turkki (388), Afganistan (364) ja Venäjän Federaatio (336).** Syksy 2015 näkyi yhä turvapaikkahakemuksissa. Suuri osa irakilaisista oli aikaisemmin Suomeen saapuneita, jotka tekivät uusintahakemuksen vuonna 2019. Uusia hakijoita Irakista tuli suhteellisen vähän. **Uusia turvapaikanhakijoita tuli eniten Turkista ja Venäjältä.** Suurin osa turvapaikanhakijoista oli edellisvuosien tapaan nuoria aikuisia: noin puolet turvapaikanhakijoista oli iältään 18–34-vuotiaita. Naisia turvapaikanhakijoista oli 32 prosenttia ja miehiä 68 prosenttia.

Suurin osa turkkilaisista hakijoista vetosi Gülen-liikkeen todelliseen tai oletettuun jäsenyyteen ja sen vuoksi heihin kohdistuvaan uhkaan. Venäjältä on aikaisempina vuosina tullut paljon jehovantodistajia, mutta vuonna 2019 hakuperusteet olivat moninaisemmat.⁹¹

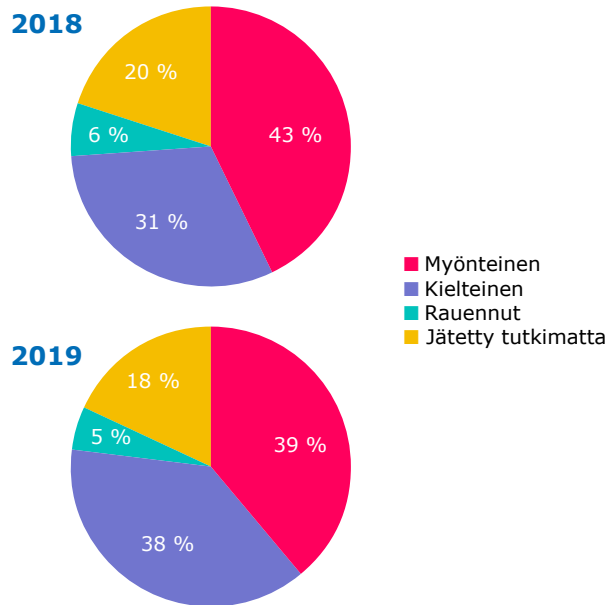
Turvapaikkahakemukset 2015–2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto teki yhteensä 7 494 päätöstä turvapaikkahakemukseen. Päätöksistä myönteisiä oli 39 prosenttia. Lukumäärällisesti myönteisiä päätöksiä tehtiin 2 959 kappaletta, joista valtaosa oli turvapaikkoja (2 073 kappaletta). Toissijaista suojelua myönnettiin 452 henkilölle ja oleskelulupa muulla perusteella, esimerkiksi yksilöllisen inhimillisen syyn vuoksi, 434 henkilölle. 38 prosenttiin hakemuksista tehtiin kielteinen päätös. 18 prosenttia päätöksistä jätettiin tutkimatta ja 5 prosentissa tapauksista hakemus raukesi. Verrattaessa päätösjakaumaa edellisvuoteen havaitaan, että kielteisten päätösten määrä suhteessa myönteisiin päätöksiin lisääntyi jonkin verran verrattuna edelliseen vuoteen, mutta suuria muutoksia edelliseen vuoteen ei ollut.

Maahanmuuttoviraston päätökset turvapaikkahakemuksiin, päätösjakauma 2018 ja 2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

⁹⁰ Uusintahakemuksella tarkoitetaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, jonka ulkomaalainen tekee saatuaan lainvoimaisen päätöksen aikaisemmin tekemäänsä hakemukseen (UlkL 102 §).

⁹¹ https://migri.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuton-tilastot-2019-oleskelulupaa-haki-ennatysmaara-tyontekijoita (Viitattu 17.4.2020)

4.2. Kansainvälistä suojelua koskevia lainsäädäntömuutoksia

Turvapaikanhakijoiden jättämiä uusintahakemuksia koskeva ulkomaalaislain muutosehdotus (HE 273/2018 vp) hyväksyttiin eduskunnassa helmikuussa 2019, ja se tuli voimaan 1.6.2019. Muutokset koskevat sekä hakemusten tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä että käännyttämispäätöksen täytäntöönpanoa. Lakimuutoksen tavoitteena on vähentää kansainvälistä suojelua koskevan uusintahakemusten vääriä käyttäjämahdollisuuksia, ja ohjata hakijat esittämään kaikki tiedossaan olevat, hakemuksen kannalta merkitykselliset seikat ja perusteet jo ensimmäisen hakemuksen tai sitä koskevan muutoksenhaun yhteydessä.

Samassa yhteydessä tarkennettiin kansainvälistä suojelua hakevan ulkomaalaisen työnteko-oikeutta siten, että työnteko-oikeus päättyy, kun kielteisen päätöksen saaneen turvapaikanhakijan maasta poistamista koskeva päätös on täytäntöönpanokelpoinen tai hänen hakemuksensa on rauennut. Uusintahakemuksen jättämisen jälkeen työnteko-oikeus alkaa uudelleen vasta kolmen tai kuuden kuukauden kuluessa uusintahakemuksen jättämisestä sen mukaan, onko hän hakemusta jättäessään esittänyt voimassa olevan matkustusasiakirjan vai ei. Lakimuutoksen myötä uusintahakemusta ei voi käyttää pelkästään

työnteko-oikeuden jatkamiseen tilanteissa, joissa ulkomaalaisella ei ole perustetta saada oleskelulupaa työnteon perusteella.

Edellä mainittu hallituksen esitys sisälsi myös säännöksen kansainvälistä suojelua hakevan ulkomaalaisen matkustusasiakirjan haltuunotosta. Sen tavoitteena on varmistaa turvapaikkamenettelyn sujuvuus siten, että puuttuva matkustusasiakirja ei estä esimerkiksi hakijan tunnistamista tai kielteisen päätöksen saaneen henkilön maasta poistamista. Asiakirja palautetaan hakijalle, kun hänelle myönnetään kansainvälistä suojelua koskeva oleskelulupa tai hän poistuu maasta.

Kesäkuun 2019 alussa voimaan tuli myös ulkomaalaislain muutos, jonka myötä perheenkokoajan ikä arvioidaan sen päivämäärän perusteella, jona hän on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa. Jatkossa siis Suomeen alaikäisenä ja ilman huoltajaa saapunutta käsitellään perheen yhdistämishakemuksessa alaikäisenä, vaikka hän täyttäisi prosessin aikana 18 vuotta. Muutos perustui Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntöön, ja se koskee sekä turvapaikan että toissijaista suojelua saaneita. Perheen yhdistämistä on edelleen haettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun perheenkokoaja on saanut tiedoksi päätöksen kansainvälisen suojelun antamisesta.

4.3. Kansainvälistä suojelua koskeva kehittämistyö

Sisäministeriö tilasi joulukuussa 2018 turvapaikkaprosessia koskevan riippumattoman selvityksen⁹² Owl Groupilta. Tämän selvityksen tarkoituksena oli tunnistaa turvapaikkaprosessin kehittämistarpeet sekä tarkastella viranomaisten välisiä toimintatapoja ja hallinto-oikeuksien toimintamalleja turvapaikka-asioissa. Tavoitteena oli selvittää, kuinka turvapaikkaprosessia voitaisiin jatkossa sujuvoittaa, prosessin laatua parantaa ja sen kestoa lyhentää huolehtien samalla turvapaikanhakijoiden oikeusturvasta aiempaa paremmin. Selvitys valmistui kesäkuussa 2019. Selvityksessä kiinnitettiin huomiota uusintahakemusten sekä hallinto-oikeudesta Maahanmuuttovirastolle palautuneiden hakemusten suureen määrään. Ylivoimaisesti yleisin syy sekä uusittuihin että palautuneisiin hakemuksiin on ollut se, että hakija on jälkikäteen toimittanut hakemuksensa uutta tietoa. Menettely- ja laintulkintavirheiden vuoksi hakemuksia palautuu verrattain vähän. Uusintahakemusten ja palautuneiden hakemusten määrä ruuhkauttaa käsittelyä ja pidentää käsittelyaikoja niin Maahanmuuttovirastossa kuin hallinto-oikeuksissa. Käsittelyaikojen pidentyminen puolestaan heijastuu puhuttelujen toteutukseen sekä oleskeluaikaa pidentävästi vastaanottojärjestelmään. Selvityksen mukaan viranomaisten selkeämpi työnjako henkilöllisyyden selvittämisessä sujuvoittaisi turvapaikkaprosessia. Lisäksi selvityksessä esitetään asioinnin kehittämistä siten, että hakija saisi entistä paremmin tietoa hakemuksensa etenemisestä. Näin hakijan olisi myös helpompi valmistautua prosessin seuraaviin vaiheisiin. Maahanmuuttovirasto onkin selvittänyt mahdollisuuksia perustaa lähivuosina sähköinen asiointipalvelu turvapaikanhakijoille.

Syyskuussa 2019 alkoi **Tulppaani-hanke**, missä rakennetaan malli laadunvalvonnalle, jonka avulla on mahdollista seurata tulkkausten laatua systemaattisesti. Malli otetaan käyttöön ja aletaan seurata tulkkausten laatua kahden hankkeessa työskentelevän laadunvalvontatulkin avulla. Lisäksi tulkkausten laatua parannetaan tuottamalla soveltuvaan koulutusmateriaalia. Laadunvalvonnassa kertynyttä dataa käytetään myös tulkkausten kilpailutuksen tukena, jotta siinä otetaan laadunvalvonnalliset kriteerit huomioon paremmin. Lisäksi hakkeessa valmistellaan varautumissuunnitelma tilanteeseen, jossa tulkkaustarve kasvaa nopeasti moninkertaiseksi.

Syyskuussa 2019 alkoi myös **SOPU-hanke**, missä Maahanmuuttoviraston (Migri) Oikeus- ja maatietoyksikkö (Oima) kehittää uuden, aiempaa resurssitehokkaamman työtavan eri maiden turvallisuustilannetta ja muita Migrin turvapaikkaprosessin kannalta olennaisia seikkoja käsittelevien tilannekatsausten ja soveltamisohjeiden laatimiseen. Kehitetyn uuden mallin mukaisista asiakirjoista tehdään eläviä asiakirjoja, joita kyetään päivittämään vuoden 2016 jälkeen kehitettyjä asiakirjoja joustavammin ja resurssitehokkaammin. Uudenmalliset, osioihin perustuvat asiakirjat mahdollistavat lähtömaatiedon ja siihen pohjautuvan oikeudellisen analyysin sisällyttämisen Migrin ohjeistukseen aiempaa ketterämmin, tämän edellyttäessä vain tp-prosessin kannalta keskeisimpien osioiden päivittämistä. Tilannekatsausten kehittämisessä pyritään käyttämään sovelletusti EU:n maahanmuuttoviranomaisten (esim. Staatendokumentation) raportteja, joissa käytetään vastaavaa mallia, soveltamisohjeissa yhdistelmää Tanskan ja Ruotsin malleista. Hanke jatkuu 31.12.2021 asti.

⁹² Owl Group (2019), Turvapaikkaprosessia koskeva selvitys, <https://intermin.fi/documents/1410869/3723692/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019/60bd290f-ffbd-2837-7f82-25fb68fe172c/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019.pdf> (Viitattu 17.4.2020)

4.4. EU-tason toimintaan osallistuminen

Sanna Marinin hallitusohjelma vahvisti edelleen Suomen sitoutumisen EU-tason maahanmuuttopolitiikan kehittämiseen. Ohjelmassa sanottiin Suomen edistävän EU:n globaalistrategiaa, joka vahvistaa unionin roolia globaalina johtajana. Jäsenmaiden ja unionin koordinaatiota ulkoisessa vaikuttamisessa aiottiin lisätä. Määräenemmistöpäätöksentekoa voidaan ohjelman mukaan lisätä rajatuilla toimialoilla, mikä mahdollistaa osaltaan riittävän nopean toiminnan unionin ulkosuhteissa.⁹³

Suomi toimi EU-puheenjohtajamaana 1.7. – 31.12.2019. Puolivuotiskautensa aikana puheenjohtajamaa johti puhetta neuvoston kokouksissa ministeri- ja virkamiestasolla, vei eteenpäin EU:n lainsäädäntötyötä neuvostossa ja huolehti EU-asioiden käsittelyn jatkuvuudesta ja yhteistyöstä jäsenmaiden välillä.

Suomen sisäministeri toimi yhdessä oikeusministerin kanssa puheenjohtajana oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa (OSA-neuvosto), joka on yksi EU:n neuvoston kokoonpanoista. OSA-neuvosto kehittää yhteistyötä ja yhteistä politiikkaa maiden rajat ylittävissä asioissa. Tavoitteena on luoda EU:n laajuinen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue. OSA-neuvostoon osallistuvat kaikki EU:n jäsenmaiden oikeus- ja sisäministerit. Sisäministerit käsittelevät neuvostossa muun muassa maahanmuuttoa, rajaturvallisuutta ja poliisiyhteistyötä. Neuvoston viralliset kokoukset pidettiin Brysselissä ja Luxemburgissa, epävirallinen ministerikokous oli Helsingissä 18.–19.7.⁹⁴

Antti Rinteen hallitus linjasi Suomen puheenjohtajakauden EU-tason maahanmuuttopoliittisia prioriteetteja erillisessä ohjelmassa **Kestävä Eurooppa – Kestävä tulevaisuus**. Ohjelmassa EU:n ja Afrikan kumppanuuden kokonaisvaltainen kehittäminen tasavertaisemmaksi ja molempia osapuolia hyödyttäväksi suhteeksi ilmoitettiin jatkuvan Suomen pu-

heenjohtajakaudella. Yhteisenä tavoitteena tuli olla ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä muutos, jolla vastataan etenkin ilmastonmuutoksen, väestönkasvun ja muuttoliikkeen ulkoisen ulottuvuuden hallintaan⁹⁵.

Suomen puheenjohtajakauden aikana, 23.9.2019, Saksa, Ranska, Italia ja Malta pääsivät väliaikaiseen sopimukseen keskiseltä Välimereltä pelastettujen siirtolaisten maiminnoususta ja siirroista. Suomi osallistui kokoukseen tarkkailijan roolissa EU:n neuvoston puheenjohtajana.⁹⁶

EU:n ja Länsi-Balkanin oikeus- ja sisäministerikokous järjestettiin Pohjois-Makedonian Skopjessa 18.–19. marraskuuta. Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson toimi kokouksen puheenjohtajana oikeusasioissa. Sisäasioita koskevan kokouksen puheenjohtajana toimi sisäministeri Maria Ohisalo.

Vuosittaisessa kokouksessa kuultiin, miten Länsi-Balkanin maat ovat edistyneet oikeusvaltiokehityksessä. Tavoitteena on vahvistaa poliittinen sitoutuminen uudistusten jatkumiselle sekä keskustella siitä, miten yhteistyötä EU:n kanssa voisi lisätä ja millä tavoin EU voisi edelleen auttaa uudistusten läpiviemisessä. Oikeusministerit keskustelivat oikeusvaltioperiaatteen edistämisestä Länsi-Balkanin alueella. Sisäministerien kokouksessa keskusteltiin Länsi-Balkanin muuttoliikereitin maiden tilanteista ja tukitarpeista. Länsi-Balkaniin kohdistuu edelleen voimakas muuttoliikepaine, sillä alue on yksi yleisimmistä väylistä Euroopan unioniin. Muita sisäministerikokouksen aiheita olivat yhteistyön tiivistäminen rajavalvonnassa sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta.

Suomi halusi EU-puheenjohtajakaudellaan edistää oikeus- ja sisäasioiden alan vuoropuhelua Länsi-Balkanin kanssa. Kokouksen teemat liittyivät Suomen puheenjohtajakauden tavoitteisiin oikeusvaltioperiaatteen ja yhteisten arvojen vahvistamisesta sekä kokonaisturvallisuuden edistämisestä.⁹⁷

⁹³ Valtioneuvosto (2019), Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019, OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3> (Viitattu 16.4.2020)

⁹⁴ Sisäministeriö, Suomen EU-puheenjohtajuus 2019, <https://intermin.fi/eu2019fi> (Viitattu 17.4.2020)

⁹⁵ Valtioneuvosto (2019), KESTÄVÄ EUROOPPA – KESTÄVÄ TULEVAISUUS Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelma, Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajuus 1.7. – 31.12.2019, <https://eu2019.fi/documents/11707387/14346258/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma.pdf/53e093b3-24b9-562f-375a-39cd1cbe3d31/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma.pdf> (Viitattu 16.4.2020)

⁹⁶ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sisaministeri-ohisalo-maltalle-keskustelemaan-valimeren-turvapaikanhakijatilanteesta (Viitattu 17.4.2020)

⁹⁷ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomi-edistaa-oikeusvaltioperiaatetta-ja-turvallisuutta-lansi-balkanilla (Viitattu 17.4.2020)

4.5. Kansainvälistä suojelua koskevaa oikeuskäytäntöä

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) antoi 14. marraskuuta 2019 Suomea koskevan ratkaisunsa⁹⁸ turvapaikanhakijan palauttamista Irakiin koskevassa asiassa. Päätöksessään tuomioistuin katsoi, että Suomi oli rikkonut Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 ja 3 artikloja. Ratkaisu koski Suomesta vuonna 2015 kansainvälistä suojelua hakenutta irakilasta turvapaikanhakijaa. Maahanmuuttovirasto antoi turvapaikkahakemukseen kielteisen päätöksen vuonna 2016, ja hallinto-oikeus hylkäsi hakijan valituksen. Hakija palasi avustetun paluun tuella marraskuussa 2017 kotimaahansa Irakiin, jossa hänen kerrottiin kuolleen. Myös korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituslupahakemuksen. EIT kiinnitti päätöksessä huomiota riskiarviointiin, eli siihen, miten hakijalle aikaisemmin tapahtuneet asiat oli huomioitu tulevaisuuden uhan arvioinnissa. Lisäksi päätöksessä olisi pitänyt huomioida hakijan taustaan liittyvien yksittäisten seikkojen yhteisvaikutus. Päätöksen seurauksena Maahanmuuttovirasto ilmoitti käyvänsä läpi noin 500 viraston tekemää turvapaikkapäätöstä varmistaakseen, että mahdolliset vastaavat tapaukset on tunnistettu.⁹⁹

Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) vuosikirjapäättöksissä käsiteltiin vuonna 2019 monenlaisia aiheita.

Kuten vuonna 2018, myös vuonna 2019 korkeimmasa hallinto-oikeudessa arvioitiin **hakemusten uskottavuutta** mm. uskontoon ja seksuaaliseen suuntautumiseen nähden.

Eräässä tapauksessa Afganistanilainen turvapaikanhakija oli Suomessa luopunut islamin uskosta ja kertomansa mukaan kääntynyt kristinuskoon. Hallinto-oikeus oli toimittamansa suullisen käsittelyn perusteella katsonut, ettei valittajan kertomuksesta ole ollut havaittavissa erityisen syvällistä eikä omakohtaista kristinuskon omaksumista. Asiassa oli korkeimmasa hallinto-oikeudessa kuitenkin vielä arvioitava, onko valittajalla perusteltu pelko joutua vainotuksi kotimaassaan sen vuoksi, että mahdollinen vainon harjoittaja arvioi, että hänellä on vainoon johtavia uskontoon liittyviä piirteitä riippumatta siitä, onko hänellä todellisuudessa tällaisia piirteitä.¹⁰⁰

Toisessa tapauksessa taas korkeimmasa hallinto-oikeudessa oli ratkaistavana, oliko Irakin kansalainen uskottavasti osoittanut kuuluvansa sellaiseen seksu-

aali- tai sukupuolivähemmistöön, jolla suuntautuneisuutensa vuoksi oli perustellusti aiheutta pelätä joutuvansa vainotuksi kotimaassaan. Korkein hallinto-oikeus totesi, että A oli kertonut suhteestaan B:hen johdonmukaisesti turvapaikkapuhuttelussa ja hallinto-oikeuden toimittamassa suullisessa käsittelyssä sekä valituksessaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. A oli itse identifioinut itsensä homoseksuaaliksi. A oli lisäksi kertonut johdonmukaisesti naisellisesta pukeutumisestaan ja käyttäytymisestään ja kertonut tuntevansa itsensä sisäisesti naiseksi. Näihin seikkoihin oli myös todistajana hallinto-oikeudessa kuultu C kertanut kiinnittäneensä huomiota.¹⁰¹

Myös **sisäisen paon** mahdollisuutta arvioitiin useammassa tapauksessa vuonna 2019. Eräässä tapauksessa oli kysymys siitä, oliko valittajalla mahdollisuus turvautua sisäiseen pakoon Kabuliin. Sen hetken maatiedon mukaan sisäisen paon edellytykset Kabuliin olivat heikentyneet aikaisempaan verrattuna erityisesti Kabulun huonontuneen humanitaarisen tilanteen vuoksi. Tilanteen ei kuitenkaan katsottu olevan sellainen, että sisäistä pakoa Kabuliin ei voitaisi kenenkään kohdalla pitää kohtuullisena vaihtoehtona. Henkilö oli darinkielinen sunnimuslimi ja etniseltä taustaltaan tadzikki, eli hän kuului suureen etniseen ryhmään Afganistanissa ja myös Kabulissa. Hän oli asunut koko ikänsä Afganistanissa. Lisäksi hän oli terve, nuori mies, joka oli käynyt koulua useita vuosia. Yksinomaan ne seikat, ettei valittaja ollut ollut vielä ansiotyössä, ja ettei hänellä ollut turvaverkkoa nimenomaisesti Kabulissa, eivät tehneet hänestä sillä tavoin haavoittuvassa asemassa olevaa, että sisäisen paon Kabuliin ei voitaisi katsoa olevan hänelle kohtuullinen vaihtoehto.¹⁰²

Toisessa tapauksessa taas arvioitiin oliko valittajilla, joiden perheeseen kuuluivat vuosina 2012 ja 2014 syntyneet lapset, mahdollisuus turvautua niin ikään sisäiseen pakoon Kabuliin. Toisin kuin yllä mainituksa tapauksessa, asiassa katsottiin, että ajantasaisen maatiedon mukaan sisäisen paon edellytykset Kabuliin olivat heikentyneet aikaisempaan verrattuna erityisesti Kabulun huonontuneen humanitaarisen tilanteen vuoksi. Sisäisen paon Kabuliin ei voitu katsoa olevan Kabulun nykyisessä tilanteessa valittajille lapsiperheenä heidän henkilökohtaisissa olosuhteissaan kohtuullinen vaihtoehto.¹⁰³

Näiden lisäksi korkeimmasa hallinto-oikeudessa pohdittiin muun muassa sitä, oliko Turkin kansalainen oi-

⁹⁸ Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio N.A. v Finland, application no. 25244/18, 14.11.2019

⁹⁹ https://migri.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuttovirasto-kay-lapi-noin-500-turvapaikkapaatosta (Viitattu 17.4.2020)

¹⁰⁰ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:18

¹⁰¹ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:99

¹⁰² Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:19

¹⁰³ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:21

keutettu kansainväliseen suojeluun muun ohessa sillä perusteella, että häneen on kohdistettu kotimaassaan **kohtuuton syytteesen paneminen**, mikä merkitsee vainoa. Korkein hallinto-oikeus arvioi, että A:lle tuomittu vankeusrangaistus merkitsi kohtuutonta rankaisemista suhteessa tuomiossa mainittuun teonkuvaukseen. Tämän vuoksi rankaisemista oli pidettävä ulkomaalaislain 87 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuna vainoksi katsottavana tekona.¹⁰⁴

Lisäksi käsittelyssä oli **naisten sukuelinten silvontaan** liittyvä tapaus. Maahanmuuttovirasto oli hylännyt Somalian kansalaisen A:n ja hänen tyttärensä B:n turvapaikkaa ja oleskelulupaa koskevan hakemuksen ja päättänyt kääntää heidät Somaliaan. Hallinto-oikeus oli hylännyt valituksen Maahanmuuttoviraston päätöksestä. A oli korkeimmassa hallinto-oikeudessa aiemmin esittämänsä lisäksi esittänyt uutena seikkana pelon siitä, että hänen Suomessa syntyneen tyttärensä B:n sukuelimet silvotaan ja A:lle itselleen tehdään niin sanottu reinfibulaatio Somaliassa, jos heidät palautetaan sinne. Korkein hallinto-oikeus totesi, että turvapaikanhakijalta voidaan lähtökohtaisesti edellyttää, että hän esittää jo hakemusvaiheessa kaikki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa perusteet. Turvapaikanhakija ei kuitenkaan välttämättä ole tietoinen siitä, että sukuelinten silpominen loukkaa ihmisoikeuksia ja että silpomisen uhka on merkityksellinen seikka naisen kansainvälisen suojelun tarpeen arvioinnin kannalta. Aiheen arkaluonteisuudesta johtuen silpomisen oma-aloitteinen puheeksi ottaminen voi myös olla hakijalle vaikeaa. Edellä todettuun nähden ja asiassa saatu selvitys huomioon ottaen, A:lla katsottiin olleen hyväksyttävä syy uuden turvapaikkaperusteen esiin tuomiselle vasta korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja maatieta huomioon ottaen turvapaikkaperuste oli tutkittava.¹⁰⁵

Eräässä tapauksessa pohdittiin sitä, **suhteessa mihiin maahan hakijan turvapaikkahakemus tulisi tutkia**. A oli kertonut olevansa Somalian kansalainen. Hän oli syntynyt ja asunut lähes koko ikänsä Saudi-Arabiassa ja hänen äidinkieltensä oli arabia. Maahanmuuttovirasto oli tutkinut A:n kansainvälisen suojelun tarpeen suhteessa hänen kansalaisuusvaltioonsa Somaliaan. A oli esittänyt, että hän ei ollut ymmärtänyt, että hänen asiansa arvioidaan suhteessa Somaliaan.¹⁰⁶

4.6. Kansainvälistä suojelua koskevaa tutkimusta

Owal Group Oy toteutti sisäministeriön toimeksianosta tammi-kesäkuun 2019 välisenä aikana **riippumattoman selvityksen turvapaikkaprosessista**. Raportti julkaistiin 27.6.2019. Selvityksen tavoitteena oli selvittää, kuinka turvapaikkaprosessia voitaisiin jatkossa sujuvoittaa, prosessin laatua parantaa ja sen kestoa lyhentää huolehtien samalla turvapaikanhakijoiden oikusturvasta yhä paremmin. Selvityksen kohteena oli koko se prosessi, jonka Suomeen saapunut turvapaikanhakija kohtaa maahan-tulon jälkeen siihen saakka, kun hän joko siirtyy kotouttamispalveluiden piiriin tai hän poistuu maasta. Selvityksessä tarkasteltiin viranomaisten välisiä toimintatapoja turvapaikka-asioissa ja tunnistettiin turvapaikkaprosessin kehittämistarpeita. Kantavana ajatuksena oli pyrkimys turvapaikkaprosessin kokonaisuuden kehittämistä prosessin yksittäisten vaiheiden osaoptimoinnin sijaan. Selvityksen suositusten tarkentaminen ja käytäntöön vieminen edellyttää asianomaisten viranomaisten ja muiden toimijoiden osallisuutta ja jatkokehittämistyötä.¹⁰⁷

Eveliina Lyytisen toimittamassa kirjassa **Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa**¹⁰⁸ tarkastellaan pakolaisuuden monimuotoisuutta Suomessa eri teemojen ja tieteenalojen risteyksissä sekä ilmiöiden globaalissa kontekstissa. Teoksessa, joka kattaa 15 lukua, keskitytään Suomea koskeviin kokemuksiin kansainvälisen suojelun saamisen ja antamisen käytännöstä, politiikasta sekä lainsäädännöstä. Teoksen ensimmäisessä osassa Poliitikka, lainsäädäntö ja hallinta pohditaan erityisesti turvapaikanhaun ja pakolaisuuden rakenteellista puolta. Toinen osa teosta on nimetty Matkalla, turvapaikkaprosessissa ja vastaanottokeskuksessa, ja siinä tarkastellaan turvapaikanhakijoiden kokemuksia matkan varrella ja Suomeen saapumisen jälkeen. Kolmas osio rakentuu Pakolaisuuden representaatiot -teeman ympärille. Teoksen neljäs osuus avaa turvapaikanhakijoiden ja pakolaisien arjen integraatiota ja hyvinvointia. Teos on yksi ensimmäisistä vertaisarvioituista suomenkielisisistä kokoomateoksista, jossa käsitellään pakolaistutkimuksen aiheita.

¹⁰⁴ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:23

¹⁰⁵ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:93

¹⁰⁶ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:149

¹⁰⁷ Owal Group (2019), Turvapaikkaprosessia koskeva selvitys, <https://intermin.fi/documents/1410869/3723692/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019/60bd290f-ffbd-2837-7f82-25fb68fe172c/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019.pdf> (Viitattu 17.4.2020)

¹⁰⁸ Lyytinen, E.(Toim.)(2019), Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa, Tutkimus 2. Siirtolaisuusinstituutti 2019, <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/t-02-isbn-978-952-7167-60-1-turvapaikanhaku-ja-pakolaisuus-suomessa.pdf> (Viitattu 17.4.2020)

¹⁰⁹ Skogberg, N.; Mustonen, K.; Koponen, P.; Tiittala, P.; Lilja, E.; Ahmed Haji Omar, A.; Snellman, O.; Castaneda, A. E. (toim.), (2019), Turvapaikanhakijoiden terveys ja hyvinvointi : Tutkimus Suomeen vuonna 2018 tulleista turvapaikanhakijoista, THL 12/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-351-9> (Viitattu 17.4.2020)

Turvapaikanhakijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus (TERTTU)¹⁰⁹ oli toistaiseksi laajin turvapaikanhakijoita koskeva väestötutkimus sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Sen tavoitteena oli tuottaa kattavaa tietoa vuoden 2018 aikana turvapaikkaa hakeneiden aikuisten ja alaikäisten terveyden ja hyvinvoinnin tilasta, terveyden riskitekijöistä sekä palvelutarpeista Suomessa. Tutkimukseen kutsuttiin kaikki tutkimusjakson aikana Suomeen tulleet ja tutkimuksen otantakriteerit täyttäneet turvapaikanhakijat.

Valtioneuvoston tuottamassa tutkimuksessa **Kohti laadukkaita oikeusapupalveluita**¹¹⁰ pyrittiin tuottamaan kattava, moniulotteinen ja realistinen kuva oikeusavun saatavuudesta, laadusta ja hyödyllisyydestä Suomessa. Tutkimuksessa tarkasteltiin erikseen ja yhdessä julkista oikeusapua yleisesti, turvapaikanhakijoiden oikeusapua ja talous- ja velkaneuvonnan palveluita sekä sitä, miksi ja miten oikeusapua tulisi jatkossa kehittää.

Mari Metsäniityn oikeushammaslääketieteellinen väitöskirjatutkimus **Forensic age assessment in Finland, and dental development of Somalis**¹¹¹ sivusi myös turvapaikkaprosessia. Oikeuslääketieteellistä iän arviointia käytetään usein turvapaikanhakijoiden henkilöllisyyden selvittämiseen sekä henkilörekisterimuutoksiin. Tutkimusmenetelminä käytetään yleisesti hampaiston ja luuston kehitystä selvittäviä menetelmiä, jotka edellyttävät useimmiten röntgenkuvausta. Hampaisto- ja luustoikä on aina arvio kronologisesta iästä. Turvapaikanhakijat ovat useimmiten lähtöisin kehitysmaista ja niistä voi olla haastavaa saada luotettavaa vertailuaineistoa ikäarvioita varten. Tutkimuksen tavoitteena oli muun muassa tutkia turvapaikanhakijoiden oikeuslääketieteellisiä ikäarvioita Suomessa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä ja vertailla tutkimuksessa luotua somalien hampaistokehitysmallia muihin malleihin ja tutkia nuorten somalien ikäarvioiden tarkkuutta.

4.7. Kiintiöpakolaiset

Suomeen uudelleen sijoitetaan kiintiöpakolaisina YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaisiksi katsomia henkilöitä tai muita kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia. UNHCR esittää uudelleensijoitettaviksi henkilöitä, jotka ovat paenneet kotimaastaan toiseen maahan, yleensä kotimaan lähialueille, mutta eivät kuitenkaan voi asettua sinne asumaan pysyvästi. Kiintiöpakolaiset asuvat esimerkiksi pakolaisleireillä. Eduskunta vahvistaa vuosittain valtion talousarviossa, kuinka monta kiintiöpakolaista Suomi vastaanottaa tulevana vuonna. Maahanmuuton ministerityöryhmä laatii hallitukselle esityksen pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta, jonka sisäministeri vahvistaa.

Vuonna 2019 Suomi sitoutui vastaanottamaan 750 kiintiöpakolaista.¹¹² Kyseinen pakolaiskiintiö kohdennettiin siten, että Suomeen päätettiin valita 430 syyrialaista pakolaista Turkista, 120 Libyasta Nigeriin ETM-evakuointimekanismin puitteissa evakuoitua pakolaista, 100 kongolaista pakolaista Sambiasta sekä 100 hätätapausta ilman alue- tai kansalaisuusrajatusta.

Vuonna 2019 Suomi teki neljä valintamatkaa. Huhtikuussa käytiin kahdesti Turkissa, josta Suomeen valittiin yhteensä 431 syyrialaista pakolaista. Kesäkuussa tehtiin Sambiaan valintamatka, josta valittiin 103 kongolaista pakolaista. Syyskuussa Nigerissä valittiin yhteensä 117: eritrealaisia, somalialaisia ja sudanilaisia pakolaisia EU:n uudelleensijoittamisohjelman alkupeäinen määräaika oli 31.10.2019. Tämän vuoksi kiintiövalintamatkat painottuivat vuoden ensimmäiselle puoliskolle, eivätkä tasaisesti koko vuodelle, joka on töiden jakaantumisen kannalta tarkoituksenmukaisinta. Ensimmäistä kertaa Nigeriin suuntautunut kiintiövalintamatka aiheutti ylimääräistä työtä maan turvallisuustilanteesta johtuen.¹¹³

Suomen pakolaiskiintiö täyttyi täysimääräisenä. Suomi myöntää valitsemilleen henkilöille oleskeluluvan ja tarvittavat matkustusasiakirjat ennen heidän saapumistaan Suomeen. Suomeen valituista 750 kiintiöpakolaisesta 582 ehti saapua maahan vuoden 2019 aikana ja loput saapuvat vuoden 2020 aikana.

Kaikki Suomeen valitut kiintiöpakolaiset eivät aina saavu lainkaan tai saapuminen viivästyy eri syistä.

¹¹⁰ Majamaa, Karoliina; Nieminen, Kati; Lepola, Outi; Rantala, Kati; Jauhola, Laura; Karinen, Risto; Luukkonen, Tuomas; Kortelainen, Jeremias; (2019), Kohti laadukkaita oikeusapupalveluita, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:60, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-793-2> (Viitattu 16.4.2020)

¹¹¹ Metsäniitty, M. (2019), Forensic Age Assessment in Finland, and Dental Development of Somalis, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-5201-5> (Viitattu 17.4.2020)

¹¹² Suomen vuosittainen pakolaiskiintiö on ollut 750 henkilöä vuodesta 2001 alkaen pois lukien vuodet 2014 ja 2015, jolloin pakolaiskiintiötä korotettiin 300 henkilöllä Syyrian kriisin vuoksi.

¹¹³ Lähde: Maahanmuuttovirasto

4.8. Kiintiöpakolaisia koskeva kehittämistyö

Euroopan unionin turvapaikka-, maahanmuuttoja kotoittamisrahastosta (AMIF) rahoitettiin jälleen vuonna 2019 useita kiintiöpakolaisia koskevia hankkeita.

Heinäkuussa 2019 alkoi **TURPRO-hanke**, jossa kehitetään pakolaiskiintiövalintamatkojen turvallisuuskäytäntöjen huomioimista ja siten Suomen valmiuksia, turvallisesti sekä tehokkaasti, toteuttaa sovittuja kansainvälisiä velvollisuuksia pakolaispolitiikan suhteen. Hankkeen painopisteenä on luoda kiintiöpakolaisvalintamatkoille pysyvät sekä hyvin dokumentoidut turvallisuuskäytännöt huomioivat prosessit, mahdollistaen myös itsenäisen toiminnan. Käytännössä tämä toteutetaan siten, että prosessien luomisen lisäksi, myös henkilöstöä koulutetaan riittävälle tasolle, niin yksilöinä kuin ryhmänä, sillä nämä henkilöt saattavat joutua toimimaan hyvinkin haastavissa olosuhteissa. Tavoitteena itsenäinen kyky tunnistaa toimintaan liittyvät riskit ja niiden huomioinen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa siten, että Suomen kansainväliset sitoumukset eivät vaarannu. Hankkeessa kartoitetaan lisäksi Nigerin olosuhteita ja turvallisuustilannetta.

Lokakuussa 2019 alkaneessa **TUULI - Mielenterveyttä maahantuloon: Maahan tulevien psykoedukaatio ja mielenterveyden tukeminen** -hankkeessa tuotetaan korkeatasoista, pääasiassa videopohjaista psykoedukatiivista materiaalia maahan tuleville pakolaisille eri teemoista mielenterveyteen liittyen. Teemat päätetään hankkeen alettua yhteiskehittämisen tuloksena, esim. mielenterveyden ja -palveluiden kuvaus; päihteiden käyttö mielenterveysongelmien riskitekijänä; mielenterveyttä tukeva vanhemmuus; radikalisoitumisen yllykkeiden torjuminen; väkivalta/häirintä mielenterveysongelmien riskitekijänä. Videoiden lisäksi tuotetaan muuta mielenterveyttä tukevaa ja seuloavaa materiaalia ammattilaisten käyttöön. Materiaaleja voidaan käyttää sekä jo ennen Suomeen tuloa (kiintiöpakolaisten kulttuuriorientaatio) että saapumisen jälkeen (esim. kunnissa).

PALOMA2-hankkeessa rakennetaan, käynnistetään ja mallinetaan pakolaisten mielenterveystyötä tukeva ja koordinoiva ja käytännönläheistä osaamista levittävä valtakunnallinen rakenne. THL koordinoi toimintaa ja tiedon levitystä valtakunnallisesti ja yhdistää alueet toisiinsa. Valtakunnallisen koordinaation vastinpareina jokaiseen viiteen yliopistosairaalaan perustetaan oma osaamiskeskittymänsä, joka levittää tietotaitoa omalla maantieteellisellä alueellaan yli sektorirajojen mm. Konsultoiden, kouluttaen ja työnohjaten, sekä luo toimivat alueelliset verkostot, jotta yli sektorirajojen ulottuva yhteistoiminta pakolaisten mielenterveyden tukemisen osalta mahdollistuu ja helpottuu. Suomen Mielenterveysseura liittyy hankkeeseen vastaavasti kohderyhmän kokemusmaailman ja kolmannen sektorin äänen. Hankkeen aikana toiminta pyritään vakiinnuttamaan pysyväksi toiminnaksi olemassa oleviin rakenteisiin. Hankkeessa myös pilotoidaan erilaisia työkaluja/toimintatapoja käytettäväksi pakolaistoiminnan kentällä.

Tammikuussa 2019 alkaneessa **LANU-hankkeessa** tehdään hoidon tarpeen arviointia, hoitoa, kuntoutusta ja palveluohjausta kiintiöpakolaisina Suomeen tulleille alle 24-vuotiaille kidutetuille ja vaikeasti traumatisoituneille lapsille ja nuorille, ja heidän perheen jäsenilleen. Käytännössä psyykkisistä kriisitilanteista ei ole aina mahdollista ja mielekäästä erotella millä statuksella potilas on, eikä lähettävä taho aina osaa erotella statusta. Siksi potilaiksi voidaan ottaa resurssien salliessa myös muita kuin kiintiöpakolaisia. Toiminnassa koulutetaan kuntien työntekijöitä, jotka kohtaavat kohderyhmää työssään. Koulutuksen avulla osoitetaan, että systemaattisella seulonalla voidaan tunnistaa kidutettujen ja vaikeasti traumatisoituneiden lasten ja nuorten erityistarpeet, että heille on saatavilla erikoistuneita palveluita ja että tämän vaikean kohderyhmän kohtaamiseen tarvittavaa osaamista voidaan vahvistaa. Kansallisen osaamiskapasiteetin kehittäminen helpottaa osaltaan kuntapaikkojen löytymistä kiintiöpakolaisille.

4.9. Vastaanotto

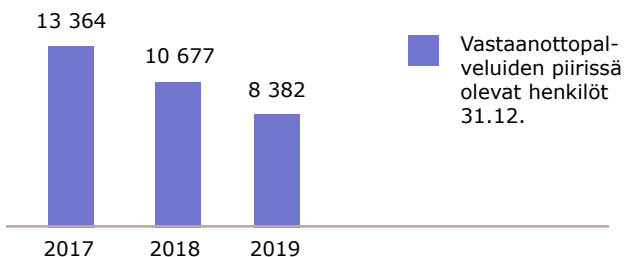
Vastaanottojärjestelmän piirissä olevien henkilöiden määrä laski vuonna 2019 ja yleisesti myös asiakaspaikkoja vähennettiin. Vuoden alussa vastaanottojärjestelmän piirissä oli noin 10 677 henkilöä ja vuoden lopussa noin 8 382 henkilöä. Vuonna 2019 vastaanottojärjestelmästä vähennettiin lakkautusten myötä 1 219 asiakaspaikkaa ja supistusten myötä 407 asiakaspaikkaa. Vastaanottokeskusten määrää vähennettiin vuoden aikana 49:sta 40:een (ml. alaikäisyksiköt). Yksityismajoituksessa oli vuoden alussa noin 35 prosenttia kaikista vastaanottojärjestelmässä kirjoilla olevista henkilöistä ja vuoden lopussa 38 prosenttia.

Suurimmat kansalaisuusryhmät olivat Irakin, Afganistanin ja Venäjän kansalaiset. Irakilaisten osuus kaikista kirjoilla olevista asiakkaista oli 38,5 %. Kaikkiaan asiakkaina oli 101 eri kansalaisuutta. Asiakkaista 70 % oli miehiä ja 30 % naisia. Alaikäisten osuus asiakkaista oli 23 %. Täysi-ikäisten keski-ikä oli 32 vuotta ja alaikäisten 7 vuotta.¹¹⁴

Säilöönottokapasiteetti pidettiin vuonna 2019 vuoden 2018 tasolla, eli 107 paikkaa¹¹⁵

Edellä turvapaikanhakijoita käsittelevässä luvussa on todettu, että lähes puolet kaikista vuonna 2019 tehdyistä turvapaikkahakemuksista oli uusintahakemuksia. Kuten yllä mainittu, edellisten vuosien tapaan yleisin kansalaisuus olivat Irakin kansalaiset, mutta uusien hakemusten kohdalla yleisimpiä kansalaisuuksia olivat Turkin ja Venäjän kansalaiset.

Vastaanottopalveluiden piirissä olevat henkilöt 2017-2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

4.10. Vastaanottoa koskeva kehittämistyö

Myös vastaanottoon liittyviä EU:n AMIF-rahoitteisia hankkeita aloitettiin vuonna 2019.

Maaliskuussa 2019 alkoi **PSYYKE-hanke**, jossa kehitetään henkilöstön osaamista mielenterveystyössä. Tavoitteena on, että asiakkaiden tarpeet tunnustetaan varhaisessa vaiheessa ja he saavat myös oikeaan aikaan tukea mielenterveyteensä. Vastaanottokeskusten, säilön sekä ihmiskaupan uhrien ja auttamisjärjestelmän kyvykkyys auttaa ihmisiä mielenterveyteen liittyvissä ongelmissa parane. Oetaan käyttöön uusia näyttöön perustuvia työmenetelmiä. Menetelmäosaamista ja materiaalia tuetaan vastaanottokeskuksiin (aikuisten ja perheiden yksiköt, alaikäisyksiköt, tehostetun tuen osasto), ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään ja säilöönottoyksiköihin.

Vuoden 2019 aikana otettiin käyttöön uusi ja päivitetty alkuterveystarkastusmallia ja -protokolla. Tämä on valmisteltu yhdessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa toteutetussa TERTTU-hankkeessa (ks. kappale 4.6. yllä). Alkuterveystarkastusmallin ja -protokollan kokonaisvaltainen käyttöönotto tapahtuu vuoden 2020 aikana.

Maahanmuuttoviraston kehitti vuonna 2019 edelleen vastaanottokeskusten sosiaalipalveluja. Muutosta tapahtui sosiaalipalvelujen henkilöstössä huolehtimalla kansallisen lainsäädännön vaatimusten toimeenpanosta. Tämä tarkoitti yliopistokoulutuksen omaavien sosiaalityöntekijöiden aikaisempaa laajempaa mukana oloa vastaanottokeskuksissa sosiaalipalveluja tarjoavassa henkilöstössä. Vuonna 2019 aloitettiin myös valmistelemaan päivytystä sosiaalipalvelujen palveluprosessiin (tuen tarpeiden selvittäminen ja asiakassuunnitelma), mikä on määrä saada valmiiksi vuoden 2020 aikana. Lisäksi vuoden 2019 aikana laadittiin selvitys lapsiperheistä ja parisuhteista vastaanottokeskuksissa.

Vastaanottokeskusten ja keskusten ulkopuolisten yksityisten, julkisten ja järjestöpohjaisten palveluntuottajien yhteistyötä vahvistettiin edelleen vuonna 2019. Maahanmuuttovirasto antoi vastaanottokeskuksille ohjeen välttämättömästä terveydenhuollosta vuonna 2019, joka jaettiin myös keskusten ulkopuolelle.¹¹⁶

¹¹⁴ Lähde: Maahanmuuttovirasto, Vastaanottoyksikkö

¹¹⁵ Lähde: Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikkö, sähköposti 26.3.2020

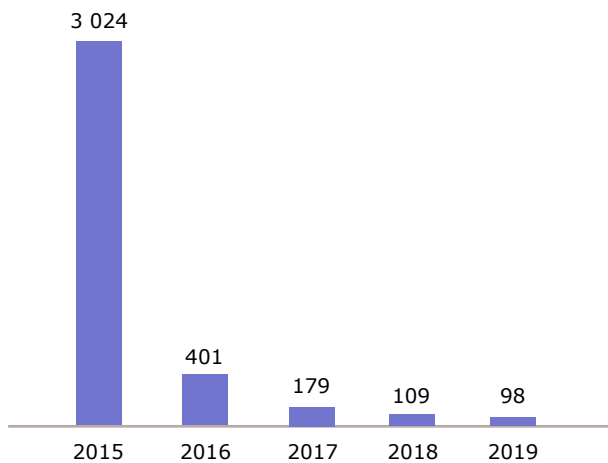
¹¹⁶ Lähde: Maahanmuuttovirasto, vastaanottoyksikkö, sähköposti 17.12.2019

5. Yksin tulleet alaikäiset ja muut haavoittuvassa asemassa olevat

5.1. Yksin tulleet alaikäiset

Yksin tulleiden alaikäisten määrä jatkoi laskuaan. Vuonna 2019 Suomesta haki turvapaikkaa 98 Suomeen ilman huoltajaa tullutta alaikäistä.

Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat 2015-2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

Yksin tulleiden alaikäisten **yleisimpiä lähtömaita olivat Irak (19 alaikäistä), Somalia (18) and Afganistan (14).**

Yksin tulleeille alaikäisille turvapaikanhakijoille tehtiin yhteensä 63 päätöstä. **Tehdyistä päätöksistä 89 prosenttia oli myönteisiä.** Lukumäärällisesti tämä tarkoittaa 55 myönteistä oleskelulupapäätöstä, 2 kielteistä ja 5 rauennutta hakemusta sekä yksi tutkimatta jätetty hakemus toisen EU-jäsenvaltion ollessa vastuussa turvapaikkahakemuksen ratkaisusta.

Myönteisistä päätöksistä 25 tapauksessa myönnettiin turvapaikka, 22 tapauksessa toissijaista suojelua ja 8 tapauksessa oleskelulupa jollakin muulla kuin kansainvälisen suojelun perusteella.

Muulla kuin kansainvälisen suojelun perusteella myönnettävä oleskelulupa tarkoittaa yksin tulleen alaikäisen kohdalla yleensä yksilöllisestä inhimillisestä syystä myönnettävää oleskelulupaa. Yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella oleskelulupa myönnetään silloin, kun perusteita kansainvälisen suojelun myöntämiselle ei ole, mutta palauttaminen kotimaahan olisi muusta syystä inhimillisesti katsottuna kohtuutonta. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten kohdalla kyse on usein tilanteesta, jossa ei ole selvyyttä siitä, kuka huolehtisi alaikäisestä hänen palatessaan kotimaahan.

¹¹⁷ Termin englanninkielinen vastine on 'unaccompanied minor'. Suomessa käytetään sekä termiä 'yksin tullut alaikäinen' että 'ilman huoltajaa oleva alaikäinen'. Uusimmassa EMN:n sanastossa *Maahanmuutto- ja turvapaikkasanasto 6.0: suomenkielinen laitos* on esitetty molemmat termit. Termejä käytetään synonyymeinä. Termin 'yksin tullut alaikäinen' valinnalla voidaan myös korostaa sitä, että alaikäinen on tullut Suomeen yksin ja hänen turvapaikkahakemuksensa käsitellään siten erillisenä kenenkään aikuisen hakemuksesta, ja termillä 'ilman huoltajaa oleva alaikäinen' sitä, että alaikäinen on kyseisellä hetkellä Suomessa ilman huoltajaa.

5.2. Yksin tulleita alaikäisiä koskevia kehityskulkuja

1.6.2019 tuli voimaan EU-tuomioistuimen asiassa C-550/16 antamaan tuomioon perustuva kansainvälistä suojelua saaneiden ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten perheen yhdistämistä koskeva lainmuutos (437/2019). Uuden säännöksen mukaan perheenkooajana alaikäiseksi katsottaisiin se, joka on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa alaikäisenä, vaikka päätös perhesidehakemukseen tehtiisiin sen jälkeen, kun hän on tullut täysi-ikäiseksi. Oleskelulupaa perhesiteen perusteella tulee hakea kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun perheenkooaja sai tiedoksi päätöksen kansainvälisen suojelun antamisesta.

Lokakuussa 2019 alkoi **Osaava edustaja-hanke**, jonka tavoitteena on parantaa turvapaikanhakijoina ilman huoltajaa Suomeen tulleiden lasten edustajien osaamista ja heidän saamaansa tukea. Hankkeessa luodaan verkkokoulutus, jonka kautta kaikki edustajat eri puolilla Suomea saavat samat perustiedot tarvittavasta lainsäädännöstä ja viranomaisprosesseista, lapsen ympärillä toimivista verkostoista ja yhteistyöstä niiden kanssa, vuorovaikutuksesta lapsen kanssa sekä ilman huoltajaa olevien lasten erityistarpeista. Verkkokoulutuksen lisäksi luodaan 2-3 päivän mittainen verkkokoulutus täydentävä lähi-koulutusmalli, jota voidaan hyödyntää jatkossa alueellisissa ja valtakunnallisissa koulutuksissa edustajien osaamisen syventämiseksi. Koulutus sisältää esim. edustajien ennakkokyselyyn perustuen ajankohtaisia asioita, peruskoulutukseen liittyviä syventäviä osioita sekä asiakastapausten yhdessä läpikäymistä. Hankkeen avulla myös pilotoidaan verkkopohjaisesti edustajille tarjottavan työhajauksen mallia.

5.3. Yksin tulleita alaikäisiä koskevaa tutkimusta

Anna-Kaisa Kuusiston ja Jaakko Tuomisen tutkimus-artikkeli **Epäilyä ja myötätuntoa: Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa ja Ylen verkkouutisissa 2014–2016**¹¹⁸ tarkasteli suomalaista uutisointia yksin maahan saapuneista pakolaisnuorista. Aineisto koostui Aamulehden, Helsingin Sanomien ja Ylen teksteistä vuosilta 2014–2016. Ajanjakso oli merkittävä määrällisesti poikkeuksellisen Eurooppaan kohdistuneen maahanmuuton vuoksi. Kirjoittajat pohtivat artikkelissa, miten suomalaisessa uutismediassa kerrotaan yksin tulleiden nuorten tilanteesta ja millaiset teemat ovat juttujen keskiössä sekä mitkä aihepiirit jäävät marginaaliin. Aineiston analyysin pohjalta kirjoittajat väittävät, että kaikissa kolmessa mediassa toistuvat epäilyksen ja myötätunnon representaatiot entisestään kaventavat julkista keskustelua yksin tulleiden nuorten arjesta, vaikeuksista ja mahdollisuuksista uudessa kotimaassaan. Myöskään nuorten omaa toimijuutta ei artikkelin mukaan juuri nosteta esille näissä medioissa. Kirjoittajat ottavat artikkelin kautta laajemmin kantaa kahteen yhteiskunnalliseen kysymykseen; Miten suomalainen media raportoi yksin tulleisiin liittyvästä maahanmuuttopolitiikasta ja erityisesti biopoliittisista käytännöistä ja toisaalta miten analyysin kohteeksi valittujen medioiden välittämät representaatiot vahvistavat uhri- ja uhkadiskursseja. Nämä diskurssit eivät kirjoittajien mukaan tue nuorten kotoutumista saati heidän aktiivista toimijuuttaan heille uuden yhteiskunnan jäseninä.

¹¹⁸ Kuusisto, A.-K., & Tuominen, J. (2019). Epäilyä ja myötätuntoa: Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa ja Ylen verkkouutisissa 2014–2016. Media & Viestintä, 42(3). <https://doi.org/10.23983/mv.85781> (Viitattu 17.4.2020)

Outi Lepolan raportissa **Kriisituesta kuntosalikorttiin - Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa**¹¹⁹ kartoitetaan yleiskuvaa jälkihuollon palveluista, joita Suomen kunnissa tällä hetkellä tarjotaan täysi-ikäistyneille nuorille, jotka ovat tulleet Suomeen turvapaikanhakijoina ilman huoltajaa ja saaneet oleskeluluvan alaikäisinä. Selvitystä varten kerättiin tietoa kotoutumislakiin perustuvista jälkihuollon tukipalveluista suoraan kunnista, ja haastateltiin asiantuntijoita ja yksintulleita nuoria. Raportissa nostetaan erityisesti esille, kuinka jälkihuollon työntekijöillä tulisi olla valmiudet psykososiaaliseen tukeen nuorille. Nuorten suurimpia huolia ovat oleskeluluvan jatkuvuus ja perheenyhdistäminen, joten heidän motivaatiota, kotoutumista ja tulevaisuudenuskoa tukisivat pidemmät oleskeluluvat ja mahdollisuus perheenyhdistämiseen. Raportissa arvioidaan myös, että kuntien välillä on varsin suurta vaihtelua jälkihuollon järjestämisen tavoissa, rakenteissa ja resursseja. Nuoret ovat eriarvoisessa asemassa asuinkunnastaan riippuen. Tarjotun tuen arvioidaan paikoin olevan aivan riittämätöntä, eivätkä palvelut aina ole riittävän yksilöllisiä: kaikille nuorille tarjotaan samat palvelut, vaikka osalla olisi selvästi tarvetta vankempaan tukeen.

5.4. Muut haavoittuvassa asemassa olevat: kehityskulut ja tutkimus

Mimmi Koukkulan ja Reija Klemetin Sosiaali- ja terveysministeriölle laatima **Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohjelma**¹²⁰ pyritään jatkamaan käytäntöjä, joita Suomessa on jo toteutettu silpomisen estämiseksi ja kehittämään uusia keinoja muun muassa silpomisen läpikäyneiden auttamiseksi. Toimintaohjelman pääasiallinen tarkoitus on ammattilaisten tiedon lisääminen ja osaamisen ylläpitäminen sekä tiedonvälitys riskissä oleville ryhmille. Lisäksi toimintaohjelma sisältää hyödyllistä tietoa päättäjille, koulutus- ja tutkimusorganisaatioille sekä järjestöille, joiden tulee osallistua omalta osaltaan silpomisen estämiseen ja silpomisen läpikäyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Toimintaohjelma on jatkoa vuosien 2012–2016 tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen estämisen toimintaohjelmalle.

Jean d'Amour Banyangan väitöstutkimus **Social Suffering and Healing Among the Rwandan Diaspora in Finland and Belgium**¹²¹ tutkii Suomessa ja Belgiassa asuvien Ruandan kansanmurhaa paenneiden ruandalaisten sosiaalista kärsimystä. Tutkimus pyrkii (a) analysoimaan kirkon asemaa ennen ja jälkeen kansanmurhan (b) traumaattisten kokemusten yleisyyttä Suomen diasporan keskuudessa (c) vertailemaan raiskausten uhrien sekä raiskausten tuloksena syntyneiden lasten henkistä hyvinvointia sekä (d) tutkimaan selviytymismekanismeja ja vertailemaan kansanmurhan uhrien saatavilla olevia kuntoutuspalveluja Belgiassa ja Suomessa.

¹¹⁹ Lepola, O. (2019) Kriisituesta kuntosalikorttiin - Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa, Siirtolaisuusinstituutti Raportteja 2, https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/r2_lepola.pdf (Viitattu 17.4.2020)

¹²⁰ Koukkula, Mimmi; Klemetti, Reija (2019), Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohjelma, Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:1, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4029-1> (Viitattu 16.4.2020)

¹²¹ Banyanga, J. (2019), Social Suffering and Healing Among the Rwandan Diaspora in Finland and Belgium, Turku: Åbo Akademi University, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-12-3786-7> (Viitattu 17.4.2020)

6. Kotouttaminen

6.1. Kotouttamista koskevia lainsäädäntömuutoksia ja muita kehityskulkuja

Vuonna 2019 Suomen hallitus käynnisti useita toimenpiteitä kotouttamisen saralla.

Kotouttamistoimien uudistamistarpeista laadittavan kokonaisvaltaisen toimenpideohjelman valmistelu on aloitettu syksyllä 2019. Toimenpideohjelmassa, joka annetaan eduskunnalle selontekona vuoden 2020 loppuun mennessä, vastataan hallitusohjelman ja eduskunnan hyväksymän tarkastusvaliokunnan mietinnön kirjauksiin. Valmistelussa huomioidaan myös muut keskeiset kotoutumisen edistämistä koskevat teemat ja uudistustarpeet. Valmistelu yhteen sovitetaan muiden keskeisten valmistelujen kanssa (mm. työvoimapolitiikan palvelurakenne, työllisyyden kuntakokeilut, SOTE-uudistus, koulutuspoliittinen selonteko, jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistus).

Maahanmuuttajien palveluiden yhteensovittamista monialaisiksi palveluiksi kehitettiin mm. kuntien osaamiskeskustoimintaa vahvistamalla. Osaamiskeskusten moniammatillinen toimintamalli yhdistää koulutuksen, työllistymisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja aikuisille maahanmuuttajille. TEM ja OKM tukivat vuonna 2019 toiminnan kehittämistä ja toimeenpanoa tai sen käynnistymistä määräaikaikaisella rahoituksella Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Tampereella ja Turussa. Vuoden 2020 valtionavustushaun valmistelu käynnistettiin vuoden 2019 lopussa.

Ohjaus- ja neuvontapalveluja maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen nopeuttamiseksi kehitettiin ja perustettiin hankerahoituksella. Niitä järjestetään kunnissa tällä hetkellä hyvin vaihtelevasti. Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämiseksi käynnistettiin selvitys, jonka tavoitteena on luoda kokonaiskuva tämän hetkisestä tilanteesta, sekä esittää vähimmäiskriteerit maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapisteiden vakiinnuttavalle toiminnalle. Tavoitteena on maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontatoiminnan saavutettavuuden

parantaminen ja laadun yhdenmukaistaminen kunnissa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on linjannut, että maahanmuuttajien työllistyminen edellyttää paitsi osaamisen vahvistamista myös työelämän vastaanottavuuden lisäämistä. Työelämän monimuotoisuusohjelman laatiminen käynnistettiin syksyllä 2019. Ohjelma tulee sisältämään mm. toimia maahanmuuttajien ammatillisten verkostojen kehittämiseksi, monimuotoisuusosaamisen lisäämiseksi rekrytoinnissa ja työpaikoilla sekä työn ja osaamisen kehittämisen yhdistämiseksi.¹²²

KOULUTUS

Sanna Marinin hallitusohjelmaan mukaan hallitus tekee korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelman, jossa käydään läpi korkeakoulutuksen sosiaalisen, alueellisen ja kielellisen tasa-arvon toteutuminen sekä eri vähemmistöryhmien korkeakoulutukseen hakeutumisen mahdolliset esteet sekä ryhdytään selvityksen pohjalta tarvittaviin toimiin. Hallituksessa alleviivattiin myös, että on asetettava selkeät ja mitattavat tavoitteet aliedustettujen ryhmien koulutukseen pääsyyn ja läpäisyn edistämiseksi.

Maahanmuuttajien koulutuksen ja työllistymisen edistämistä pohtinut opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä luovutti esityksensä tammikuussa 2019. Raportissa painottuvat opettajien saatavuuteen ja kelpoisuuteen liittyvät kysymykset, varhaiskasvatuksen merkitys, perusopetukseen valmistavan opetuksen tilanne ja suomen/ruotsin kielen osaamiseen/opetukseen liittyvät haasteet. Esitykset täydentävät vuosina 2016 ja 2017 laadittuja ehdotuksia.¹²³

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi kahdeksalle korkeakoululle 2,6 miljoonaa erityisavustuksia korkeakoulutettujen maahanmuuttajien kouluttamiseen ja ohjaukseen (huhtikuussa 2019). Rahoitettavilla hankkeilla vahvistetaan, laajennetaan ja edelleen kehitetään maahanmuuton vastuukorkeakoulutoimintaa ja maahanmuuttajien polkuja korkeakoulutukseen ja työelämään.¹²⁴

¹²² Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, sähköposti 30.1.2019

¹²³ https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/uusia-ehdotuksia-maahanmuuttajien-varhaiskasvatukseen-ja-kielen-osaamiseen (Viitattu 17.4.2020)

¹²⁴ https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/korkeakoulutetuille-maahanmuuttajille-lahes-2-6-miljoonaa-erityisavustuksia (Viitattu 17.4.2020)

TYÖLLISTYMINEN

Hallitus käynnisti vuonna 2019 poikkihallinnollisen erityisasiantuntijoiden, työntekijöiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuton Talent Boost -ohjelman, jonka painopisteinä ovat yritysten kasvun ja kansainvälistymisen sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kärki- ja kasvualojen kannalta olennaiset osaajat samoin kuin työvoimapulasta kärsivät alat. Ohjelman tavoitteena on nostaa Suomen houkuttelevuus osaajille ja heidän perheilleen uudelle tasolle.

Ohjelman toimenpidekokonaisuudet

- Työperusteisten oleskelulupamenettelyiden nopeuttaminen, tavoitteena hallitusohjelman 1 kk (laaditaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset ja sähköisten järjestelmien ja prosessin muutokset)
- Kansainvälisen rekrytoinnin mallin luominen
- Kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä Suomeen houkuttelun, asettautumisen ja jäämisen vahvistaminen, ml. kv. opiskelijoiden ja tutkijoiden työllistymien. Talent Hub -mallien rakentaminen yhdessä kaupunkien kanssa
- Työelämän vastaanottavuuden ja monimuotoisuuden lisääminen
- Kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden Suomeen integroitumisen ja työllistymisen edistäminen
- Eettisen rekrytoinnin vahvistaminen ja ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta
- Yritysten ja TKI-toiminnan kasvun ja kansainvälistymisen sekä investointien houkuttelun tukeminen kansainvälisillä osaajilla¹²⁵

Vuonna 2016 käynnistetty **KOTO-SIB kokeilu päättyi**.¹²⁶ Kyseessä on maahanmuuttajien nopean koulutuksen ja työllistämisen ohjelma, jossa hyödynnetään vaikuttavuusinvestoimisen SIB-mallia (Social Impact Bond). Kyseessä on tulosperusteinen rahoitussopimus, jossa yksityiset ja institutionaaliset toimijat rahoittavat hankkeita, jotka tuottavat hyvinvointia - tässä tapauksessa maahanmuuttajien työllistymistä. Toisin sanottuna valtio ei kannata taloudellista riskiä kokeilun onnistumisesta. Investointimallin tarkoituksena on tuottaa valtiolle säästöjä, joista osa palautetaan onnistuneen projektin jälkeen investoijille. Koto-SIB kokeilun kohderyhmässä ovat 17–63-vuotiaat maahanmuuttajat, jotka ovat työttömiä työnhakijoita. Hankkeen tavoitteena on työllistää nopeasti 2 000–2 500 maahanmuuttajaa. Lokakuuhun 2018 mennessä kokeilussa on aloittanut 1173 maahanmuuttajaa. Heistä 351 on työllistynyt, joista 70 % vakituisesti ja 75 % kokoaikaisesti. Hanke päättyi 31.12.2019, jonka jälkeen alkoi kolmen vuoden seurantajakso.

Suomessa asuvien ulkomaalaisten osaajien potentiaalia jää edelleen hyödyntämättä. Työ- ja Elinkeinoministeriön Talent Boost -ohjelma kehitti keinoja, joilla **yrityksiä ja ulkomaalaisia osaajia saataan yhteen entistä tehokkaammin**. Esimerkiksi Business Finland kehittää työkaluja, joilla pieniä ja keskisuuria yrityksiä houkutellaan palkkaamaan kansainvälisiä osaajia tehostamaan heidän kasvuaan ja kansainvälistymistään. Lisäksi suurimpiin kaupunkeihin on kehitteillä myös Talent Hubeja, jotka yhdistävät yrityksiä, kansainvälisiä osaajia, yliopistoja ja innovaatioalustoja.¹²⁷

¹²⁵ Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, sähköposti 30.1.2019

¹²⁶ Kokeilun käynnistymisestä on raportoitu EMN:n vuoden 2016 maahanmuutto- ja turvapaikkaraportissa.

¹²⁷ Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, sähköposti 3.1.2019.

6.2. Kotouttamista koskeva kehittämistyö

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) arviointiraportti **Taustalla on väliä – ulkomaalais-taustaiset opiskelijat korkeakoulupolulla**¹²⁸ ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden osallistumisesta ja osallisuudesta julkaistiin marraskuussa 2019. Arviointiraportissa esitellään tilastoaineiston pohjalta tuotettu kansallinen tilannekuva ulkomaalaistaustaisista (sekä maahanmuuttajat että maahanmuuttajataustaiset) opiskelijoista korkeakouluissa sekä annetaan kehittämissuosituksia niin korkeakouluille kuin koulutuspoliittisille päätöksentekijöille. Arvioinnin tuloksena oli, että korkeakoulut eivät pääsääntöisesti tunnista ulkomaalaistaustaisia omana ryhmänään, eli heitä ei rekisteröidä virallisiin järjestelmiin. Tämä vaikeuttaa viestinnän, ohjauksen ja tuen kohdentamista sekä opintojen etenemisen seuranta. Arvioinnin mukaan opiskelijat hyötyvät positiivisesta erityiskohtelusta, jossa erityisen tuen tarpeet huomioidaan. He eivät kuitenkaan tahdo tulla leimatuiksi maahanmuuttajataustaisiksi. Korkeakoulut puolestaan korostivat yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, mutta tähän ajatteluun pitäisi saada yhteensovittettua ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden tuen tarpeet. Hyvänä käytäntönä näyttävät esimerkiksi lisäaika tenteissä ja ylipäätään mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen koulutuspolun aikana. Lisäksi opiskelijoiden työelämäverkostoitumiseen tulee kiinnittää huomiota jo opintojen aikana.¹²⁹

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) rahoitettiin vuonna 2019 useita kotouttamishankkeita:

Helmikuussa 2019 alkaneen Turun ammattikorkeakoulun **YOUME-hankkeen** tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista tukemalla heidän mielenterveyttään. Hankkeen aikana luodaan yhdes-

sä maahanmuuttajien ja asiantuntijaverkoston kanssa Mielenterveyden lähettiläät –malli, jossa mentoroinnin avulla lisätään maahanmuuttajien tietoutta mielenterveydestä, sen vahvistamisesta sekä ongelmista ja hoitoon hakeutumisesta. Mentoroinnin kautta Mielenterveyden lähettiläät ottavat mielenterveyteen liittyvät asiat puheeksi omassa yhteisössään. Mentorointi on kokemusten ja tiedon siirtämistä yhteisöjen tilaisuuksissa kuin kahdenkeskisissä vuorovaikutussuhteissa. Mentorin toimintaa kuvaa tavoitteellisuus, avoimuus, luottamus ja sitoutuneisuus. Hän reagoi tarpeisiin, jotka ovat toisen elämän kannalta kriittisiä. Mentorointi ei ole tässä tapauksessa tutorointia, opettamista, työnopastusta tai työnohjausta. Mielenterveyden lähettiläiden toimintaa tuetaan tietosisältöisillä seminaareilla. Hanke jalkauteaan pysyväksi osaksi järjestöjen toimintaa.

Myös helmikuussa 2019 alkaneessa Uudenmaan ELY-keskuksen **Kotoutumisen tukena-hankkeessa** mallinnetaan kunnissa tehtävää yhteistyötä, jonka tuloksena kotoutumisentukena.fi -verkkopalvelu saadaan entistä tehokkaampaan ja laajempaan käyttöön. Verkkopalvelua kehitetään toimivammaksi käyttäjien tarpeiden pohjalta, jotka ovat tulleet esiin pilotointivaiheessa sekä verkkopalvelun julkaisemisen jälkeen. Järjestötoimijoiden ja eri viranomaisten koulutusta jatketaan, jotta verkkopalvelu otetaan käyttöön työkaluna neuvonta- ja ohjaustyötä tekevien työntekijöiden arjessa mahdollisimman monialaisesti. Koulutuksia pyritään järjestämään ensisijaisesti yhteistyössä alueellisten kumppaneiden kanssa. Järjestöjä tuetaan verkkopalvelun käyttöönotossa mm. viestintään ja toiminnan konseptointiin tähtäävän laatutyöskentelyn avulla. Hankkeessa käynnistetään ja vahvistetaan TEM:n kumppanuusohjelman kehitystyötä alueellisesti. Hankkeessa suunnitellaan käyttäjien tueksi verkkokoulutusmateriaali/ tutoriaali, jota on tarkoitus hyödyntää erityisesti hankkeen päättymisen jälkeen.

¹²⁸ Airas, Maija; Delahunty, David; Laitinen, Markus; Shemsedini, Getuar; Stenberg, Heidi; Saarilampi, Mafi; Sarparanta, Tuomas; Vuori, Hilla; Väätäinen, Hanna; (2019), Taustalla on väliä. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat korkeakoulupolulla, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, julkaisut 22:2019, https://karvi.fi/app/uploads/2019/11/KARVI_2219.pdf (Viitattu 16.4.2020)

¹²⁹ <https://karvi.fi/2019/11/21/ulkomaalaistaustaisten-osallisuutta-korkeakoulutuksessa-selvitetty-ensimmaista-kertaa-ulkomaalaistaustaisen-on-haastavaa-paasta-opiskelemaan-ja-saada-tarvitsemaansa-tukea/> (Viitattu 17.4.2020)

Maaliskuussa 2019 alkaneessa Tampereen ammattikorkeakoulun **Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan-hankkeessa** edistetään maahanmuuttajanaisten ja vanhuspalveluita tarjoavien organisaatioiden yhteistyötä ja pyritään rohkaisemaan naisia siirtymään kotoa yhteiskunnalliseen toimintaan. Tavoitteen saavuttamiseksi hankkeessa kehitetään maahanmuuttajanaisten kanssa valmennusmalli, joka valmentaa maahanmuuttajanaiset osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan tutustuttamalla heidät suomalaisen kulttuuriin, viestintäkulttuuriin, suomalaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmään sekä suomalaiseen työelämään. Kohdeyhmän tavoittamiseksi hanke hyödyntää pääasiassa Seltementi Tampere ry:n Naistarin verkostoja. Hervannan kaupunginosassa sijaitseva Naistari tarjoaa tukipalveluita maahanmuuttajanaistille. Naistarin toimintaan osallistuvat erityisesti ne naiset, joilla ei ole ammatillisia opintoja eikä suomalaisen työelämän edellyttämää osaamista eikä suomenkielen taitoa.

Huhtikuussa 2019 alkaneessa Lahden ammattikorkeakoulun **Kotoa kotiin -hankkeessa** järjestetään integroitumista, osallisuutta ja positiivista mielen-terveyttä tukevaa ryhmätoimintaa maahanmuuttajanaistille, jotka syystä tai toisesta ovat palveluiden ulottumattomissa ja siten vaarassa jäädä kokonaan opiskelu- ja työmarkkinoiden ulkopuolelle (esim. kotiäidit, luku- ja kirjoitustaidottomat). Toiminnan keskiössä on ammatillisesti ohjattu, ryhmämuotoinen tuki sekä S2-opetuksen linkittäminen kaikkeen tekemiseen. Toimintaan voi osallistua lasten kanssa ja

se kohdistuu erityisesti arabian-, kurdin-, darin- ja thainkielisiin naisiin. Kotoutumispolulla pidemmälle ehtineet maahanmuuttajat toimivat naisten mentoreina. Toiminnan tuloksena naisten tukiverkostot laajenevat ja he tutustuvat alueen palveluihin ja toimintamuotoihin. Suomen kieli vahvistuu ja ryhmätoiminnan päättymisen jälkeen naisilla on jatkopolku selvillä. Heillä on paremmat edellytykset tukea lastensa koulunkäyntiä ja kotoutumista. Myös mentoreiden osallisuus ja osaaminen on vahvistunut.

Niin ikään huhtikuussa 2019 alkaneessa Pudasjärven kaupungin **Löydä kotisi uudestaan Pohjois-Pohjanmaalta-hankkeessa** luodaan Pudasjärvelle ja Utajärvelle maaseutumaisten kuntien alkuvaiheen kotoutumisen malli perheille. Malli sisältää kotokartoituksen, perheen kotoutumissuunnitelman ja tarvittaessa osaamiskartoituksen. Lisäksi kehitetään palvelujärjestelmää siten, että kunnissa pystytään vastaamaan kolmansien maiden, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien, tarpeisiin parantamalla palvelujen asiakaslähtöisyyttä sekä lisäämällä henkilöstön ja järjestöjen osaamista. Hankkeessa kehitetään vertaistukitoimintaa kouluttamalla vertaistukiohjaajia. Vertaistukitoiminta on yksi maahanmuuttajien kotouttamista tukeva toimintamuoto, jonka rinnalla tarvitaan kuntien eri toimijoiden sekä kolmannen sektorin yhteistyötä. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa pakolaistaustaisten maahanmuuttajien tarpeesta lähtevää kotoutumisen, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämistä siten, että pienestä maaseutukunnasta tulee aidosti uusi kotikunta

6.3. Kotouttamista koskevaa tutkimusta

Vuonna 2019 julkaistiin jälleen paljon kotoutumista ja kotouttamista koskevaa tutkimusta. Oheinen lista sisältää havainnollistavan otoksen vuoden aikana julkaistuista viranomaisten tai akateemisten tahojen tutkimuksista.

Mahdollisuuksia, toivoa ja luottamusta – kustannuksia säästäviä ratkaisuja maahanmuuttajien työllistymiseen¹³⁰ raportissa esitetään suosituksia siitä, mitä erityisesti pidempään työttömänä olleiden maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen tukemisessa ja palveluiden järjestämisessä tulisi huomioida. Keskeisimmät havainnot ovat riittävän pitkäkestoisen, luottamuksellisen ja henkilökohtaisen ohjaussuhteen edut ja kustannushyödyt. Raportissa esitetään myös hankemuotoisen työn haasteita ja ratkaisuehdotuksia niihin. Kehittämisehdotukset perustuvat seitsemän Kotona Suomessa -kokonaisuuteen kuuluvan pilottihankkeen sekä Kotona Suomessa-koordinaatiohankkeen kokemuksiin ja havaintoihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön **Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi: Kipupisteet ja toimenpide-esitykset III**¹³¹ on opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen nimitti 9.4.2018 jatkotyöryhmän loppuraportti, jonka tehtävänä oli ollut seurata maahanmuuttajien koulutusta ja kotoutumista koskevien uudistusten etenemistä toimialalla ja tehdä ehdotukset tarvittavista uusista toimenpiteistä. Raportissa on pyritty täydentämään aiempaa työtä ja tuomaan esille joitakin uusia aihealueita, joita aiemmissa raporteissa ei ole vielä käsitelty tai joihin liittyvät toimenpide-esitykset eivät ole eri syistä vielä toteutuneet. Tällaisia ovat esimerkiksi opettajien saatavuuteen, osaamiseen ja kelpoisuuteen liittyvät kysymykset, varhaiskasvatukseen osallistuminen, perusopetukseen valmistavan opetuksen tilanne ja suomen kielen osaamiseen/opetukseen liittyvät haasteet. Samaten jatkotyöryhmä haluaa selvittää syitä maahanmuuttajien heikompiin oppimistuloksiin ja seurata ammatillisen reformin toimenpiteiden vaikutuksia maa-

hanmuuttajataustaisten opiskelijoiden koulutukseen pääsyyn, ohjaukseen ja kielitaidon vahvistamiseen. Maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkujen sujuvoittamiseen esitetään uusia toimenpiteitä ja korkeakouluopiskelijoiden oleskelulupakäytäntöihin toivotaan joustavuutta siirryttäessä työelämään. Kulttuurialalla nähdään tarvetta toimintatapojen vaikiinnuttamiseen ja nuorisotyössä korostetaan paikallisen tason toimenpiteitä.

Tammikuussa 2020 julkaistu, mutta vuotta 2019 käsittelevä merkittävä julkaisu oli Työ- ja Elinkeinoministeriön julkaisema kaksoisjulkaisu **Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta**¹³² sekä siihen liittyvä tilastojulkaisu **Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Indikaattoritietoa kotoutumisesta**¹³³. Työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisen osaamiskeskus julkaisee neljän vuoden välein Kotoutumisen kokonaiskatsauksen osana kotoutumisen seurantajärjestelmää. Seurantajärjestelmä ja vuoden 2019 kokonaiskatsaus jakautuvat seuraaviin teemoihin: työllisyys, koulutus, hyvinvointi, osallistuminen ja kaksisuuntainen kotoutuminen. Vuoden 2019 kokonaiskatsaus koostuu indikaattoreita esittelevästä infografikasta ja tutkimusjulkaisusta.

Kathleen Valtosen tekemä tutkimus **Nordic Vietnamese : Our Community in Finland**¹³⁴ oli Työ- ja Elinkeinoministeriön Kotouttamisen osaamiskeskuksen tilaama selvitys Suomen vietnamilaisista, joka nosti esiin kotouttamistoimien avainasioina nuorten koulutus- ja uraohjauksen, työllisyyden edistämisen, oman äidinkielen opetuksen sekä omakielisyyden vastaanotto- ja kotouttamispalveluissa. Selvitys oli erityisen merkittävä, koska Vietnamilaiset olivat Suomen ensimmäisiä kiintiöpakolaisia, ja samalla ensimmäisiä maahanmuuttajavähemmistöjä Suomessa. Tutkimuksessa selvitettiin, miten vietnamilaiset ovat asettautuneet ja sopeutuneet Suomeen kuluneen 40 vuoden aikana. Lisäksi tutkimus toi esiin suuntaviivoja nykyisten kotoutumistoimenpiteiden ja kotouttamispolitiikan kehittämiseen.

¹³¹ Opetus- ja kulttuuriministeriö (2019), Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi Kipupisteet ja toimenpide-esitykset III Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:1, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-613-3> (Viitattu 17.4.2020)

¹³² Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-487-7> (Viitattu 17.4.2020)

¹³³ Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:11, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-489-1> (Viitattu 17.4.2020)

¹³⁴ Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Nordic Vietnamese - Our Community in Finland, Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment, Regions 2019:37, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-433-4> (Viitattu 17.4.2020)

¹³⁵ Jahnukainen, M., Kalalahti, M., Kivirauma J. (toim.)(2019): Oma paikka haussa, Helsinki: Gaudeamus

Markku Jahnukaisen, Mira Kalalahden ja Joel Kivirauhan toimittama kirja **Oma paikka haussa : Maahanmuuttotaustaiset nuoret ja koulutus**¹³⁵ tarkastelee koulun ja koulutuksen merkitystä maahanmuuttotaustaisten nuorten elämänsäkulussa. Kirjan mukaan kriittinen vaihe on siirtyä perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen: oppivelvollisuuden päätyminen asettaa kaikki nuoret suurten valintojen eteen, ja kilpailu opiskelu-paikoista on kovaa. Kirjassa pohditaan, miten taata, että mahdollisimman moni löytäisi itselleen sopivan koulutuspolun. Kirja nostaa esille, että ohjaustyössä ja tukitoimissa on tärkeää huomioida, että maahanmuuttotaustaiset ovat erittäin monimuotoinen ryhmä. Asiantuntijoiden ohella teoksessa puhuvat nuoret itse. Vaikka syrjintä ja rasismi ovat vieläkin monille arkipäivää, teoksen mukaan maahanmuuttotaustaiset nuoret suhtautuvat koulutukseen kokonaisuudessaan myönteisesti ja odottavasti.

Joulukuussa 2019 julkaistussa Pasi Saukkosen, Ville Pitkäsen ja Jussi Westisen **Samaa vai eri maata? -tutkimuksessa**¹³⁶ tarkastellaan venäjän-, viron-, somalin-, arabian- ja englanninkielisten arvoja, asenteita, luottamusta ja identiteettiä. Tutkimuksen mukaan ulkomaalaistaustaiset luottavat kantasuomalisiin enemmän kuin omasta lähtömaastaan tuleviin. He luottavat vahvasti myös poliisiin, oikeuslaitokseen sekä koulu- ja terveydenhuoltojärjestelmään. Luottamus politiikkoihin vaihtelee kieliryhmittäin.

Työ paras kotouttaja? -raportti¹³⁷ esittelee kotoutumista tukevan työllistämismallin. Vuosina 2017–2019 toteutetussa KIITO – Kiinni työhön ja osaamiseen -hankkeessa kehitettiin työllistämismalli, jonka tavoitteena on edistää maahan muuttaneen nopeaa työllistymistä ja samalla tukea kotoutumista. Hankkeessa pilotoituun malliin sisältyy kolme vaihetta: osaamisen kartoittaminen, kotouttava valmennus työpajalla ja työssä kotoutumisen koulutus yrityksessä.

Vantaan osaamiskeskuksen julkaisun **Monikulttuurinen työyhteisö – kokemuksia työnantajien nä-**

kökulmasta¹³⁸ mukaan työnantajien kokemukset monikulttuurisista työyhteisöistä ovat pääosin positiivisia. Työnantajille tehdyssä kyselyssä 94 % vastanneista suositteli ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden rekrytoimista. Lähes 30 % vastaajista nosti esiin ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden korkean motivaation, ahkeruuden ja joustavuuden. Yli puolet vastanneista työnantajista kaipasi lisää tukea ja opastusta liittyen monikulttuurisen työyhteisön ohjaamiseen. Yleisimmät haasteet liittyivät suomen kielen taidon puutteisiin ja kommunikaatioon. Vastanneista 17 % nosti haasteiksi myös kulttuurierot ja 12 % vastanneista eri uskontoihin liittyvät haasteet. Kyselyyn vastasi 17 työnantajaa laajasti eri toimialoilta.

Pohjoismaiden Ministerineuvosto julkaisi maahanmuuttajien työmarkkinnoille integroitumista koskevan tutkimuksen **Integrating immigrants into the Nordic labour markets**¹³⁹, jonka toimittivat Lars Calmfors ja Nora Sánchez Gassen. Tutkimuksessa käydään läpi sitä, millaisia haasteita Tanskalla, Ruotsilla, Norjalla ja Suomella on integroida suuria, etenkin alhaisen koulutustason omaavia, maahanmuuttajajoukkoja työmarkkinoilleen. Selvityksessä käydään läpi koulutuspolitiikkaa, työmarkkinapolitiikkaa, sosiaalipolitiikkaa ja palkkausta. Yleisesti ottaen selvityksessä todetaan, että mikään yksittäinen kotouttamistoimenpide ei riitä vaan toimivat ratkaisut löytyvät monenlaisten toimenpiteiden yhdistelmästä joi- ta on aina arvioitava sen mukaan, minkä verran niitä on toteutettava muiden poliittisten tavoitteiden kustannuksella.

Eveliina Lyytinen and Nita Toom Siirtolaisuusinstituutista julkaisivat 2019 pakolaistaustaisten nuorten työmarkkinnoille sijoittumista koskevan raportin **Two-way labour market integration? : Perspectives on youth with a refugee background and employers in Finland**¹⁴⁰. Raportti on osa NordForskin rahoittamaa pohjoismaista CAGE (Coming of Age in Exile) yhteistyöhanketta, joka perustuu vertailevaan analyysiin tutkimuksista nuorten maahanmuuttajien terveyden ja sosioekonomisen eriarvoisuuden kehitykseen Pohjoismaissa.

¹³⁶ Pitkänen V., Saukkonen P., Westinen J. (2019), Samaa vai eri maata? - Tutkimus viiden kieliryhmän arvoista ja asenteista Suomessa, e2 Tutkimus ja kirjoittajat: RAPORTTI 6, <https://e2.fi/publication/229> (Viitattu 17.4.2020)

¹³⁷ Härkönen, E. (Toim.) (2019), Työ paras kotouttaja? - Työssä kotoutumisen mallin kokeilu Pirkanmaalla 2017–2019, ELY-keskus raportteja 44/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-818-5> (Viitattu 17.4.2020)

¹³⁸ Vantaan osaamiskeskus (2019), Monikulttuurinen työyhteisö - kokemuksia työnantajien näkökulmasta, Vantaan kaupunki, <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6613027756965933056> (Viitattu 17.4.2020)

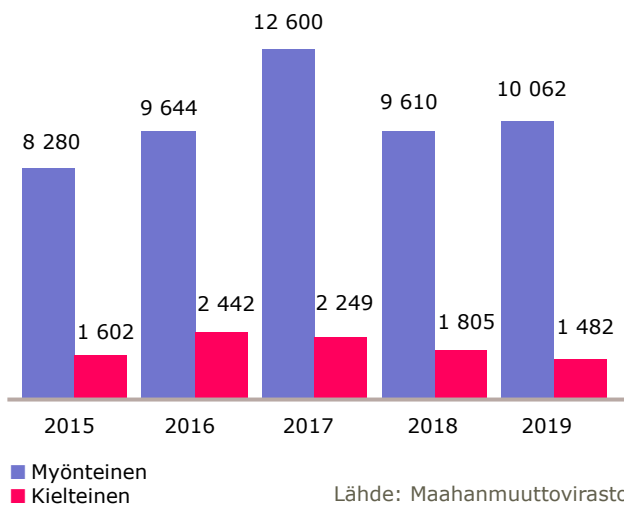
¹³⁹ Calmfors L., Sánchez Gassen, N. (2019), Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets, Nordic Council of Ministers 2019:024, <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1317928/FULLTEXT01.pdf> (Viitattu 17.4.2020)

¹⁴⁰ Lyytinen, E., Toom, N. (2019), TWO-WAY LABOUR MARKET INTEGRATION? - Perspectives on youth with a refugee background and employers in Finland, CAGE 3B Project report, https://cage.ku.dk/publications/reports/Two-way_labour_market_integration_-_CAGE_report_2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

7. Kansalaisuus ja kansalaisuudettomuus

Vuonna 2019 Suomen kansalaisuuden sai 10 062 henkilöä, mikä oli hieman enemmän kuin vuonna 2018. Kansalaisuushakemuksiin ja -ilmoituksiin tehtiin yhteensä 11 544 päätöstä. Päätöksistä 87 prosenttia oli myönteisiä ja 13 prosenttia kielteisiä. Yleisin syy kielteiseen päätökseen oli edellisvuosien tavoin riittämätön kielitaito. Muita yleisiä perusteita olivat epäselväksi jäänyt henkilöllisyys, riittämätön asumisaika ja se, että hakija ei täyttänyt nuhteettomuusedellytyksiä. Suomen kansalaisuuden saaneista 55 prosenttia oli naisia ja 45 prosenttia miehiä.

Kansalaisuuspäätökset (kansalaisuushakemuksiin ja -ilmoituksiin) 2015-2019

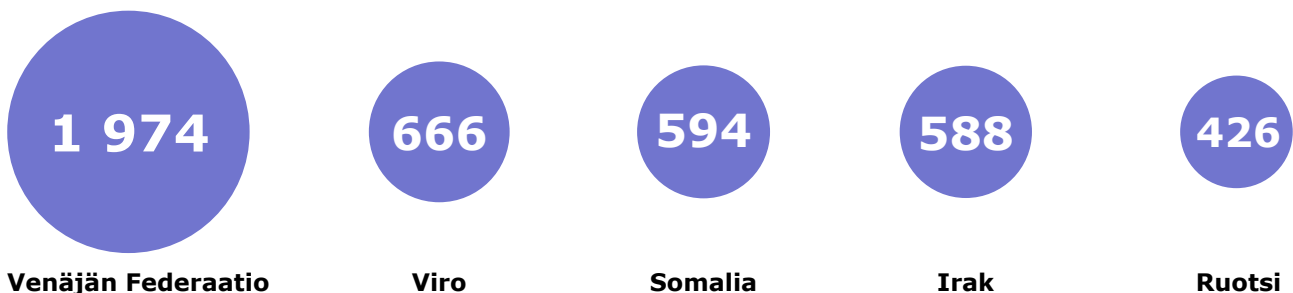

Suomen kansalaisuutta hakivat edellisvuosien tapaan useimmin Venäjän federaation, Somalian, Irakin, Viron ja Afganistanin kansalaiset, mutta myös Syyrian kansalaiset olivat nousseet merkittäväksi hakijaryhmäksi. Vuonna 2015 saapuneista syyrialaisista pakolaisista moni täytti neljän vuoden minimiasumisajan vuonna 2019, mikä heijastui hakijatilastoissa.

Vuoden aikana tehtiin yhteensä 11 962 kansalaisuushakemusta ja 1 090 kansalaisuusilmoitusta. Määrät olivat lähellä edellisvuoden tasoa. Vuonna 2019 kansalaisuuden saaneista 89 prosenttia sai kansalaisuuden hakemusmenettelyn kautta.

Tietyt ryhmät voivat kuitenkin saada kansalaisuuden myös ilmoitusmenettelyn kautta. Näitä ryhmiä ovat entiset Suomen kansalaiset, 18–22-vuotiaat nuoret, Pohjoismaan kansalaiset, ulkomaalaiset, joiden isä on Suomen kansalainen, sekä Suomen kansalaisen yli 12-vuotiaat adoptiolapset. Kansalaisuusilmoituksiin tehtiin yhteensä 1 103 päätöstä, joista 96 prosenttia oli myönteisiä. Yleisimmin Suomen kansalaisuuden myöntämisen perusteena ilmoitusmenettelyssä oli entinen Suomen kansalaisuus (42 prosentissa tapauksista). Ilmoitusmenettelyssä kansalaisuuden saaneet olivat useimmiten entiseltä kansalaisuudeltaan ruotsalaisia (39 prosenttia kansalaisuuden saaneista).

Suomen kansalaisuuden saaneet (hakemuksella ja ilmoituksella) top-5 entisen kansalaisuuden mukaan

Lähde: Maahanmuuttovirasto

¹⁸⁹ Government Proposal 272/2018 vp.

7.1. Kansalaisuutta koskevia lainsäädäntömuutoksia

Eduskunta hyväksyi 26.4.2019 hallituksen esityksen (HE 272/2018)¹⁴¹ kansalaisuuslain muuttamisesta¹⁴², jossa ehdotettiin kansalaisuuslain muuttamista siten, että tiettyihin rikoksiin syyllistynyt voisi menettää Suomen kansalaisuuden. Näitä rikoksia olisivat sellaiset Suomen elintärkeitä etuja vastaan kohdistuneet maanpetos-, valtiopetos- ja terrorismirikokset, joista olisi säädetty ankarimmaksi rangaistukseksi vähintään kahdeksan vuotta vankeutta ja joista olisi tuomittu vähintään viiden vuoden vankeus- tai yhdistelmärankaus. Kansalaisuuden menettäminen voisi koskea vain sellaisia henkilöitä, joilla olisi myös jonkin toisen valtion kansalaisuus sekä riittävästi tosiasiallisia siteitä toiseen kansalaisuusvaltioon. Myös syntyperäinen Suomen kansalainen voisi menettää kansalaisuuden mainituilla perusteilla.

Lakimuutoksen taustalla oli pääministeri Juha Sipilän hallituksen 8.12.2015 päivätty turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma¹⁴³, jossa todettiin, että YK:n ja EU:n terroristijärjestöksi luokitteleman organisaation toimintaan osallistuminen sekä matkustaminen ulkomaille terrorismirikoksen tekemistä varten ja tällaisen matkustamisen rahoittaminen kriminalisoidaan.

Huhtikuussa 2019 astui voimaan uusi äitiyslaki¹⁴⁴, joka mahdollistaa sen, että naisparille hedelmöityshoidoilla syntyvän lapsen juridinen suhde hänen molempiin vanhempiinsa voidaan vahvistaa ilman tarvetta perheen sisäiseen adoptioon. Tällä on vaikutusta myös lapsen kansalaisuuden määrittämiseen, mikäli ei-synnyttäjä-äiti on ulkomaan kansalainen. Kansalaisuuslakiin tehtiin uuden äitiyslain edellyttä-

mä muutos. Sen mukaan lapsen ei-synnyttäjä-äiti, jonka äitiys on vahvistettu, siirtää Suomen kansalaisuutensa lapselle ja, jos lapsi syntyy ulkomailla, lapsi saa ilmoituksella Suomen kansalaisuuden.

Heinäkuussa 2019 astui voimaan kaksoiskansalaisten sotilasvirkoihin pääsyä rajoittava lakimuutos. Muutos pohjautui hallituksen esitykseen (HE 252/2018)¹⁴⁵, jossa esitettiin puolustusvoimista annetun lain 37 §:n, Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 16 §:n ja rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 10 ja 26 §:n muuttamisesta. Lakeja muutettiin siten, että Puolustusvoimien sotilasvirkaan voitaisiin nimittää vain henkilö, jolla ei ole sellaista toisen valtion kansalaisuutta tai muuta turvallisuusselvityslaisissa tarkoitettua ulkomaansidonnaisuutta, joka voi vaarantaa valtion turvallisuutta, yleistä turvallisuutta, maanpuolustusta tai Suomen kansainvälisiä suhteita taikka palvelusturvallisuutta Puolustusvoimissa.

Maanpuolustuskorkeakoulusta annettua lakia muutettiin siten, että upseerin virkaan johtaviin opintoihin edellytettäisiin, että valittavalla henkilöllä ei ole sellaista toisen valtion kansalaisuutta tai muuta turvallisuusselvityslaisissa tarkoitettua ulkomaansidonnaisuutta, joka voi vaarantaa valtion turvallisuutta, yleistä turvallisuutta, maanpuolustusta tai Suomen kansainvälisiä suhteita taikka palvelusturvallisuutta Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksessa

Vastaavat muutokset tehtiin myös Rajavartiolaitoksen hallinnosta annettuun lakiin Rajavartiolaitoksen sotilasviran ja rajavartijan peruskurssille valittavien opiskelijoiden osalta.

¹⁴¹ Hallituksen esitys HE 272/2018 vp

¹⁴² Laki kansalaisuuslain muuttamisesta 564/2019

¹⁴³ Valtioneuvosto (2015), Hallituksen turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma 8.12.2015, <https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1058456/Hallituksen+turvapaikkapoliittinen+toimenpideohjelma+8.12.2015/98990892-c08e-4891-8c23-0d229f1d6099> (Viitattu 17.4.2020)

¹⁴⁴ Äitiyslaki 253/2018

¹⁴⁵ Hallituksen esitys HE 252/2018 vp

8. Rajavalvonta, Schengen ja viisumipolitiikka

8.1. Rajavalvonta

Schengen-alueen ulkopuolelta Suomeen suuntautuvassa lentoliikenteessä havaittiin vuonna 2019 yhteensä 29 laitonta maahantuloa (41% vähemmän kuin 2018). Näiden tapausten yhteydessä yhdeksäntoista henkilöä käytti vääriä matkustusasiakirjoja, seitsemällä ei ollut matkustusasiakirjoja ja kolme henkilöä käytti toiselle henkilölle kuuluvia asiakirjoja. Joulukuussa havaittiin yhteensä kaksi henkilöä, jotka käyttivät väärennettyjä matkustusasiakirjoja, sekä yksi henkilö, joka käytti toiselle kuuluvia matkustusasiakirjoja. Lisäksi Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilöiden työn tuloksena on estettiin ennalta 2 860 maahanpääsyä Suomeen tai Suomen myöntämien viisumien avulla muihin Schengen-maihin. Lukumäärä nousi noin tuhannella vuodesta 2018. Myös yhdyshenkilötoiminnan vaikuttavuus parantui.¹⁴⁶

Ulkorajan lentoliikenteessä havaittujen laittomien maahantulojen lisäksi vuonna 2019 havaittiin 129 laillisia maahantulotapoja väärenkäyttäneitä henkilöä, jotka saapuivat transit-lennolla Helsinki-Vantaan lentoasemalle, jättivät jatkolentonsa käyttämättä ja hakivat turvapaikkaa (55% enemmän kuin 2018). Joulukuussa transit-lennoin saapuneita turvapaikanhakijoita havaittiin yhdeksäntoista.

Itärajan rajanylityspaikoilla havaittiin vuoden loppuun mennessä kymmenen laittomasti saapunutta henkilöä, joista seitsemän väärennetyin matkustusasiakirjoin, kaksi piiloutuneena ja yksi käyttäen toiselle henkilölle kuuluvia matkustusasiakirjoja (43% enemmän kuin 2018). Laittoman maahantulon tarkoituksessa tehtyjä maastorajan ylityksiä Venäjältä Suomeen havaittiin vuonna 2019 yhteensä kymmenen (23 vähemmän kuin 2018).

8.2. EU-yhteistyö

EU:n ulkorajoilla havaittujen laittomien rajanylitysten määrä oli noin 139 000. Trendi on ollut laskeva, mutta laittomien rajanylitysten määrä oli edelleen suurempi kuin vuonna 2013. Laittoman maahantulon reiteistä käytetyin oli niin sanottu Välimeren itäinen reitti Turkista Balkanille. Tätä reittiä pitkin Eurooppaan saapui laittomasti noin 82 500 henkilöä. Laittomien rajanylitysten kokonaismäärän lasku johtuu laittomien rajanylitysten vähenemisestä läntisen Välimeren reitillä Espanjaan ja keskisen Välimeren reitillä Italiaan ja Maltalle. Laittoman maahantulon määrät itäisen Välimeren reiteillä Turkista Kreikkaan ja Turkista Pohjois-Kyproksen kautta Kyproksen tasavallan alueelle olivat sen sijaan kasvussa, ja niillä havaittiin noin puolet kaikista laittomista rajanylityksistä EU-alueelle.

Laittoman maahantulon tilanne itäisellä Välimerellä lisäsi vuonna 2019 myös Länsi-Balkanin reitin ja Schengen-alueen sisäisten lentojen laitonta käyttöä Kreikasta eteenpäin. Laiton maahantulo Schengen-alueen kautta Suomeen on kuitenkin jatkunut määrällisesti maltillisena.

Rajavartiolaitos osallistui Frontexin koordinoimiin yhteisoperaatioihin vuoden 2019 aikana eri puolella Eurooppaa painopisteen ollessa Välimerellä. Rajavartiolaitoksen partiovene miehistöineen operoi Kreikan merialueella maaliskoukokuun ajan. Alus partioi laittoman maahantulon paljastamiseksi yhdessä isäntämaa Kreikan sekä operaation muiden osallistujien kanssa. Välimeren satamissa on myös osallistuttu laittomien maahantulijoiden haastatteluihin yksittäisten asiantuntijoiden voimin useiden kuukausien ajan. Lisäksi rajavalvontalentokone miehistöineen partioi keväällä Espanjan rannikolla kuukauden ajan.

¹⁴⁶ Rajavartiolaitos (2019), Rajavartiolaitoksen tilinpäätös 2019, https://www.raja.fi/download/79089_Tilinpaatos_2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

Maarajoilla Rajavartiolaitoksen virkamiehet ovat osallistuneet rajaturvallisuustehtäviin Bulgariassa ja Kreikassa useiden kuukausien ajan. Frontex toimeenpani ensimmäistä kertaa operaation täysin toimivaltuuksiin EU:n tai Schengen-jäsenmaan ulkopuolella, Albaniassa. Rajavartiolaitoksen virkamiehiä oli mukana myös Albanian operaatiossa. Suomessa itärajan rajanylityspaikoilla on isännöity vierailuvia virkamiehiä Norjasta vastavuoroisesti.

Ilmarajoilla Rajavartiolaitoksen virkamiehiä työskenteli vuoden aikana rajatarkastustehtävissä Euroopan eri lentoasemilla. Vastaavasti Helsinki-Vantaalla isännöitiin vierailuvia virkamiehiä.

Frontexin toimintaan osallistuminen hiljeni vuoden vaihteen lähestyessä ja joulukuun alkupuolella päättyivät viimeiset työskentelyjaksot operatioissa. Espanjassa päättyi yhden virkamiehen osallistumisjakso laittomien rajanylittäjien haastatteluiden parissa ja Kreikassa vastaavasti kolmen virkamiehen rajavalvontapartiointi maastorajalla. Puolassa ja Kroatiassa rajanylityspaikoilla toimineet virkamiehet saivat myös työjaksonsa päätökseen.¹⁴⁷

Suomen rajavartiolaitos järjesti toukokuussa Euroopan komission TAIEX-ohjelman puitteissa Moldovan sisäministeriön rajaturvallisuusasioista vastaaville virkamiehille tutustumisvierailun Suomeen. Vierailun aikana delegaatio tutustui RVL:n toimintaan sekä Suomen yhdenmetyt rajaturvallisuuden malliin.

Marraskuussa 2019 Suomen rajavartiolaitos järjesti yhteistyössä pakolaisjärjestö IOM:n kanssa Ukrainan rajavartiopalvelun virkamiehille tutustumisvierailun Suomeen. Vierailun aikana delegaatiolle esiteltiin rajatarkastustoimintaa Helsinki-Vantaan lentokentällä.

8.3. Muita rajavalvonnan kehityskulkuja

Hallituksen osoittamalla lisämäärärahalla palkattiin 2019 vajaa 200 uutta rajavartijaa itärajan valvontaan, lisääntyvien EU-velvoitteiden hoitamiseen ja Helsinki-Vantaan kasvavan matkustajaliikenteen tarkastuksiin.

Rajavartiolain¹⁴⁸ päivitys 1.4.2019 kehitti toimivaltuuksia rajaturvallisuustehtäviin liittyen ja siten lisätiä rajavartiolaitoksen valmiuksia torjua hybridiuhkia. Lakimuutoksessa rajavartiolaitoksen mahdollisuuksia antaa ja saada virka-apua muilta viranomaisilta tarkennettiin.

Kansallisella tasolla laittoman maahantulon valmiussuunnitelmia päivitettiin ja harjoiteltiin. Lisäksi kirjoitettiin rajojen valvonnan operatiivinen konsepti ja tekninen arkkitehtuurikuvaus maa- ja merirajojen tekniseen valvontaan liittyen, jotka mahdollistavat teknisen valvonnan kehittämisen vuodesta 2020 alkaen.¹⁴⁹

Sisäministeriö asetti Marraskuussa 2019 **Älykkäät rajat-hankkeen** valmistelevaan kansallisia säädosmuutoksia, joita eurooppalaisesta rajanylitystietojärjestelmästä (EES) ja Euroopan matkustustietojärjestelmästä (ETIAS) annetut EU-asetukset edellyttävät. Asetukset EES- ja ETIAS-järjestelmistä liittyvät EU:n rajaturvallisuuden kehittämiseen ja kansallisessa lainsäädännössä täytyy määritellä eräät asetuksissa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ja kansalliset yhteyspisteet sekä täsmentää henkilötietojen käsittelyyn liittyvää sääntelyä.¹⁵⁰

¹⁴⁷ Rajavartiolaitos, Tiedote 16.1.2020; Katsaus Rajavartiolaitoksen toimintaan 2019, https://www.raja.fi/ajankohtaista/tietoa/tiedotteet/1/0/katsaus_rajavartiolaitoksen_toimintaan_2019_78817 (Viitattu 17.4.2020)

¹⁴⁸ Laki rajavartiolain muuttamisesta 9/2019

¹⁴⁹ Lähde: Rajavartiolaitos, sähköposti 17.12.2019

¹⁵⁰ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/rajaturvallisuutta-kehittavien-eu-tietojärjestelmien-kayttoonottoa-valmistellaan (Viitattu 17.4.2020)

8.4. Schengen

Suomessa toteutettiin EU-komission vuosisuunnitelman mukainen **Schengen-tarkastus** kesäkuussa 2018. Tarkastus kattoi kaikki Schengen säännösten osa-alueet: Schengenin tietojärjestelmä (Schengen Information System, SIS), poliisiyhteistyö, viisumipolitiikka, palautukset, tietosuoja ja ulkorajat. Tarkastajat laativat mahdollisista puutteista arviointiraportin, jonka edellyttämiin korjauksiin on ryhdyttävä viipymättä. Suomen tarkastusraportti sekä sen perusteella valmistellut toimenpidesuosituksat julkaistiin 2019.

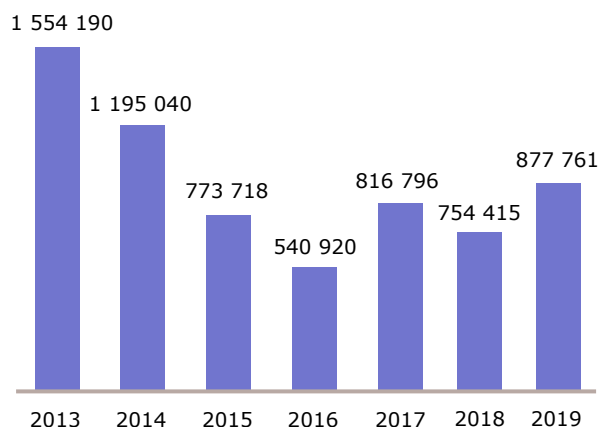
Arviointiraportissa Suomen rajaturvallisuusjärjestelmä todettiin erittäin korkeatasoiseksi. Erytistä kiitosta sai muun muassa Suomen kansallinen rajaturvallisuusstrategia (IBM-strategia), joka on ainoa EU:n kriteerit täysin täyttävä kansallinen strategia. Erytisen kiinnostaviksi todettiin rajatarkastusten ja rajojen valvonnan tukena käytettävät kansalliset tietojärjestelmät, joista muut jäsenvaltiot voisivat ottaa myös oppia. PTR-yhteistoiminta, eli poliisin, tullin ja rajan kansallinen viranomaisyhteistoiminta todettiin Suomessa erittäin korkeatasoiseksi. Vastaavasti, Suomen osallistuminen Euroopan raja- ja merivartiostion (Frontex) koordinoimaan eurooppalaiseen rajavalvontayhteistoimintaan todettiin ansiokkaaksi.

Arvioinnissa löydettiin myös puutteita. Maarajojen valvonnasta vastaavan henkilöstön määrä sekä valvontateknikka arvioitiin riittämättömäksi. Raportin mukaan Suomen on varmistettava, että kaikilla rajanylityspaikoilla ja rajavartioasemilla on kaikissa olosuhteissa riittävästi koulutettua henkilöstöä suorittamassa rajojen valvontaa ja rajatarkastuksia. Lisäksi Suomen on huolehdittava siitä, että henkilöstöä on riittävästi uusien EU:n velvoitteiden toimeenpanemiseksi. Muun muassa Schengenin rajasäännösten muutokset, EU:n rajanylitystietojärjestelmän toimeenpano, Euroopan matkustajatieto ja -lupajärjestelmän perustaminen sekä Eurooppalaisen raja- ja merivartioston kasvu vaativat lisää henkilöstöä.¹⁵¹

8.5. Viisumipolitiikka

Suomeen myönnettiin 877 761 viisumia vuonna 2019. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 16 prosenttia, mikä osaltaan viittaisi aikaisemmin vallinneen laskevan trendin nousuun kääntymiseen.

Suomeen myönnetty viisumit 2013-2019

Lähde: Ulkoministeriö

Viisumihakemuksia tehtiin yhteensä 895 679. Kuten aikaisempinakin vuosina, **Venäjä oli ylivoimaisesti suurin viisumien hakumaa**: 88 prosenttia viisumihakemuksista tehtiin Venäjällä, näistä suurin osa Pietarissa (644 844 hakemusta).

Toukokuussa 2019 tuli voimaan **ulkomaalaislain muutos**¹⁵², joka mahdollisti Suomen edustuston Euroopan unionin viisumisäännösten nojalla tekemään viisumin epäämis- ja mitätöintipäätökseen sekä sellaiseen viisumin kumoamispäätökseen, jota ei ole tehty viisuminhaltijan pyynnöstä, saisi vaatia oikaisua edustuston sijasta ulkoministeriöltä. Laissa säädettäisiin myös oikaisuvaatimuksen käsittelyn maksullisuudesta.

¹⁵¹ https://www.raja.fi/ajankohtaista/otsikot/1/0/eu_arvioi_suomen_rajaturvallisuusjarjestelman_korkeatasoiseksi_77535 (Viitattu 17.4.2020)

¹⁵² Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 242/2019

9. Sääntösten vastainen maahanmuutto¹⁵³ ja ihmiskalakuutus

Vuonna 2019 Suomessa tavattiin 1 219 sääntösten vastaisesti maassa oleskellutta henkilöä, mikä on lievä lasku edellisvuoden lukuihin (1 328 henkilöä)

Vuoden 2019 tilastoon on laskettu mukaan ilman voimassa olevaa lupaa maassa oleskelleet tai työskennelleet sisämaassa tai ulkorajalla tavatut henkilöt sekä ne turvapaikkaa hakeneet, joiden on ennen turvapaikkahakemuksen esittämistä todettu olleen maassa ilman siihen oikeuttavia asiakirjoja. Tilastointitapa perustuu lähinnä Eurostatin laittoman oleskelun tilastoinnin kriteereihin.

Suuri osa tilastoidusta laittomasta oleskelusta on lyhytaikaista; luvaton työ on tyypillisesti keikkaluonteista ja tapahtuu esimerkiksi muutaman kuukauden jaksoissa. Keikkaluonteisesti luvattoman työn tapaan tehdään myös rikoksia. Sääntösten vastaisen oleskelun kokonaisvolyymi on pysynyt kokonaisuutena edellisvuoteen verrattuna vakaalla tasolla. Tilannetta on muuttanut lähinnä afrikkalaisia henkilöitä koskevien tapauksien määrän kasvu. Suomeen tulee erityisesti Italiasta gambialaisia, jotka hankkivat tuloja etenkin organisoidusta kannabiksen myynnistä ja rikkovat heille jo rikospöusteisesti määrättyjä maahantuloakieltoja. Nigerianlaisia on tullut Suomeen niin ikään Italiasta erityisesti keikkatöihin, joihin heillä ei ole vaadittavaa lupaa. Monia näistä henkilöistä palautetaan viranomais-toimin jopa useita kertoja vuodessa asuinmaahansa.

Eurooppaan tulleiden ihmisten heikot elinolosuhteet, velkaantuminen ja hyväksikäyttö näkyvät sääntösten vastaisesti oleskelleiden joukossa Suomessa aiempaa selvemmin vuonna 2019.

Sisämaassa ja sisärajoilla sääntösten vastaista oleskelua koskevia havaintoja tehtiin vuoden 2019 aikana yhtä paljon kuin vuonna 2018. Luvattoman oleskelun tyyppien osalta voidaan havaita pientä vaihtelua. Suurin poikkeama edellisvuoden tilastoon verrattuna on kasvu kolmannen maan kansalaisten maahantuloakielton rikkomusten kohdalla. Kasvu vastaa aiempaa trendiä ja liittyy liikkuvan rikollisuuden aktiivisuuteen. Suurin määrällinen pudotus voidaan havaita matkustusasiakirjaa koskevien rikkomusten osalta.

Aktiivisen viranomais-toiminnan ansiosta valvonnassa tai rikostutkinnassa tavattujen osuus luvattomasti oleskelleiden kolmannen maan kansalaisten osalta kasvoi maahantuloakieltojen ja oleskelulupaa koskevien rikkomusten osalta. Viranomais-toiminnan tehostuminen voi selittää muutosta.

Sääntösten vastaisesti maassa oleskelleet top-10 kansalaisuudet 2019

Venäjä	174
Kiina	120
Irak	105
Turkki	77
Gambia	70
Ukraina	60
Nigeria	56
Yhdysvallat (USA)	34
Valko-Venäjä	33
Kansalaisuutta vailla oleva	32
TOP 10 yhteensä	761
Kaikki yhteensä	1 219

Lähde: Poliisi

Poliisi tilastoi erikseen myös luvattonta työntekeä. **Vuonna 2019 Suomessa tavattiin 294 kokonaan ilman työlupaa työskennellyttä kolmannen maan kansalaista.**

Luvaton työnteke on harmaata taloutta, joka kytkeytyy sääntösten vastaiseen maassa oleskeluun. Pimeä työ on useimmille sääntösten vastaisesti maassa oleskeleville varteenotettavin keino hankkia elantoa, mutta myös kansainvälinen halpatyövoiman ja pimeän työvoiman välitys kasvaa. Pimeän työvoiman käyttö vääristää kilpailua: pimeän ja halpatyövoiman välitykseen liittyy myös järjestäytynyttä rikollisuutta, jolle yritysrakenteissa toteutettava rikollisuus on kasvava tulonlähde.

¹⁵³ Termin englanninkielinen vastine on 'irregular migration'. Suomenkielinen käännös 'sääntösten vastainen maahanmuutto' perustuu EMN:n uusimpaan sanastoon *Maahanmuutto- ja turvapaikkasasto 6.0: suomenkielinen laitos*. Suomen lainsäädäntö sekä viranomaiset käyttävät termiä 'laiton maahantulo' tai 'laiton maassa oleskelu'.

Läheskään kaikki luvatta työskentelevät eivät sinänsä oleskele maassa laittomasti. Pimeän ja halpatyövoiman liikkumista ja työskentelyä mahdollistetaan monessa tapauksessa vääriä asiakirjoja käyttäen samaan tapaan kuin laitonta siirtolaisuutta ja rajat ylittävää rikollista toimintaa muutenkin. Oheisessa tilastossa on esitetty kokonaan ilman työlupaa työskennelleet riippumatta siitä, oliko heidän oleskelunsa maassa sinänsä luvallista vai ei.

Kokonaan ilman työlupaa työskennelleet 2019

Irak	42
Nigeria	36
Ukraina	34
Venäjä	32
Turkki	13
Kansalaisuutta vailla oleva	10
Gambia	9
Kirgisia	9
Bangladesh	8
Kiina	7
TOP 10 yhteensä	200
Kaikki yhteensä (eri henkilöitä)	294

Lähde: Poliisi.

9.1. Säännösten vastaista maahanmuuttoa ja ihmiskuljetusta koskevia lakimuutoksia ja muita kehityskulkuja

Kesäkuussa 2019 voimaan tulleilla ulkomaalaislain muutoksilla¹⁵⁴ pyrittiin ehkäisemään säännösten vastaista maahanmuuttoa, etenkin turvapaikkaprosessin väärinkäyttöä. Ulkomaalaislakia muutettiin muun muassa tarkentamalla edellytyksiä uusintahakemuksen käsittelylle.

Vahvistetun lain mukaan turvapaikanhakijan on pystyttävä perustelemaan, miksi hän ei ole esittänyt uusintahakemuksen yhteydessä ilmoittamiaan perusteita aikaisemmin. Mahdollisia syitä tähän voivat olla hakijan kotimaassa tapahtuneet muutokset tai hänen henkilökohtaisessa tilanteessaan Suomessa tapahtuneet muutokset. Hakijalla voi olla myös esimerkiksi haavoittuvaan asemaan, häpeään tai pelkoon liittyviä perusteltuja syitä. Maahanmuuttovirasto huomioi syyt selvittäessään, tutkitaanko uusintahakemus.

Lakimuutoksilla pyrittiin estämään tilanteita, joissa henkilö uusii hakemuksensa vain viivytystarkoituksessa ja näin osaltaan ruuhkauttaa käsittelyä. **Uusintahakemuksia on noin puolet kaikista Suomessa jätetyistä kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista.** Moni yksittäinen hakija on jättänyt jo useita uusintahakemuksia.

Lakimuutokset perustuvat EU:n turvapaikkamenetelydirektiiviin. Nyt direktiivin säännökset sisällytetään ulkomaalaislakiin aiempaa selkeämmin. Lisäksi direktiiviin perustuen säädetään, että hakemuksen tutkittavaksi ottaminen edellyttää myös, ettei hakija hänestä itsestään riippumattomista syistä ole voinut esittää uusintahakemuksessa esittämiään seikkoja tai perusteita aikaisemman hakemuksen käsittelyn tai sitä koskevan muutoksenhaun yhteydessä.

Muutokset vaikuttavat myös poliisin käytäntöihin.

¹⁵⁴ Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 437/2019

Jatkossa uusintahakemuksen tekeminen ei estä aiemman käännättämispäätöksen täytäntöönpanoa, jos uusintahakemus ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä ja on tehty vain palautuksen estämiseksi tai viivyttämiseksi. Käytännössä tällä tarkoitetaan tilanteita, joissa maasta poistamisen valmistelut on jo tehty ja uusi hakemus jätetään esimerkiksi vasta lentokentällä. Uusintahakemus on siis tehtävä heti, kun perusteet sille ovat olemassa eikä esimerkiksi vasta siinä vaiheessa, kun henkilöä ollaan palauttamassa.

Samassa laissa säädettiin myös kansainvälistä suojelua hakeneen henkilön matkustusasiakirjan haltuunotosta. Säännös vahvisti lain tasolla nykyisen käytännön, jonka mukaan poliisi, rajatarkastusviranomainen tai Maahanmuuttovirasto voi ottaa hakijan passin tai muun matkustusasiakirjan haltuunsa siihen saakka, kunnes hakijalle myönnetään oleskelulupa tai hän poistuu maasta.

Matkustusasiakirja voidaan myös siirtää säilytettäväksi toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Matkustusasiakirjaa säilyttävä viranomainen huolehtii siitä, että hakija pystyy asioimaan tilanteissa, joissa edellytetään henkilöllisyyden varmistamista.

Poliisihallituksen julkaisu **VARJOYHTEISKUNTA VALOKEILASSA - Turvapaikkajärjestelmästä poistetut ja kadonneet henkilöt** käsittelee turvapaikkajärjestelmästä kadonneita ja poistettuja henkilöitä ja laajemmin laittomaan oleskeluun liittyvää tematiikkaa strategisen analyysin keinoin. Raportti kontekstualisoi Poliisihallituksen asettaman Kadonneet-projektin johtopäätöksiä ja tarjoaa kehittämissuhteita viranomaisjärjestelmää varten. Kadonneet-projektin selvityksen kohteena olivat henkilöt, jotka Maahanmuuttovirasto on merkinnyt kadonneeksi vastaanottojärjestelmästä eli niin sanotut 14a3¹⁵⁵-taustaiset henkilöt.

Raportin mukaan osa turvapaikkajärjestelmästä kadonneista ja poistetuista jää oleskelemaan maahan laittomasti. On arvioitu, että laittomasti oleskele-

vien joukko Suomessa olisi kasvamassa merkittävästi kielteisen päätöksen saaneiden turvapaikkahakijoiden määrän kasvun takia. Tästä ei olla saatu valvontatoiminnassa viitteitä. Todennäköisimmin maahan jäävät 14a3-taustaiset henkilöt, eli ne joilta vastaanottopalvelut ovat päättyneet ja joita poliisi ei ole voinut palauttaa kotimaahansa.

Turvapaikanhakijataustaisten laittomasti oleskelevien henkilöiden joukko ei raportin perustella vaihtoa olevan kovin suuri eikä joukon koostumus ole staattinen.

Yksi projektin tavoitteista oli selvittää turvapaikkaprosessista katoamisen ja laittoman oleskelun yhteyttä rikollisuuteen. Raportti osoittaa, että kadonneet ja 14a3-tapaukset ovat syyllistyneet vain vähäiseen määrään ilmi tullutta tilastoitua rikollisuutta. Raportissa arvioidaan, että piilorikollisuutta on enemmän. Osin vähäinen rikosten määrä selittyy sillä, että suuri osa katoamisista tapahtui hyvin pian turvapaikanhaun jälkeen. Nopea katoaminen indikoi joko sitä, että Suomi oli kauttakulkumaa tai sitä, että turvapaikkajärjestelmää käytettiin rikollisiin tarkoituksiin.

Laittomasti oleskeleviin henkilöihin liittyvien ilmiöiden lisäksi raportissa tarkastellaan myös nykyisten poliisitoiminnan mallien ja viranomaisjärjestelmien ongelmia ja annetaan niitä koskevia kehittämissuhteita. Nykyisten tietojärjestelmien avulla on mahdollista luoda ajantasaista tilannekuvaa ilmiöstä. Lisäksi vapaa liikkuvuus mahdollistaa rajojen ylittämisen viranomaisten saamatta asiasta tietoa. Raportissa arvioidaan, että erityisesti viranomaisten välisestä tiedonkulkua tulisi parantaa, jotta kokonaiskuvan luominen ilmiöstä olisi mahdollista.

Säädöstenvastaisesti oleskelevien määrään vaikuttavat raportin mukaan erityisesti tarjolla olevat työmahdollisuudet. Tästä syystä pimeisiin töihin puutumisella voidaan merkittävästi vaikuttaa siihen, ettei Suomeen synny varjoyhteiskuntaa ja vetovoimatekijöitä.

¹⁵⁵ Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta (746/2011) 14 a §:n 3 momentti

10. Ihmiskaupan torjuminen

10.1. Turvapaikka- ja oleskelulupamenettelyssä havaittu ihmiskauppa¹⁵⁶

Maahanmuuttovirasto havaitsi **viitteitä ihmiskau-
pasta 140 turvapaikanhakijan kohdalla** vuonna 2019.¹⁵⁷ Heistä 48:lle myönnettiin oleskelulupa jollakin perusteella. Oleskeluluvan perusteena saattoi olla esimerkiksi kansainvälinen suojelu, yksilöllinen inhimillinen syy taikka ihmiskaupan uhrille myönnetty oleskelulupa.¹⁵⁸

Oleskelulupa ihmiskaupassa uhriutumisen perusteella voidaan tietyin edellytyksin myöntää Suomessa oleskelevalle ihmiskaupan uhrille. Vuonna 2019 ensimmäisiä oleskelulupia ihmiskaupan uhreille myönnettiin 9 kappaletta. Uusia määräaikaista oleskelulupia eli niin kutsuttuja jatkolupia ihmiskaupan uhreille myönnettiin yhteensä 3 kappaletta.

10.2. Auttamisjärjestelmään ohjautuneet ihmiskaupan uhrit¹⁵⁹

Vuosi 2019 oli kiireinen vuosi ihmiskaupan auttamisjärjestelmässä. Järjestelmään otettiin uusia asiakkaita ennätyskelliset 229. Samalla asiakkuuteen otettiin 74 asiakkaan huollettavana olevaa alaikäistä lasta. Uusista asiakkaista suurinta osaa (69 %) oli hyväksikäytetty Suomen ulkopuolella. **Suomessa ihmiskaupan uhriksi mahdollisesti joutuneita henkilöitä otettiin vuonna 2019 auttamisjärjestelmään asiakkaaksi 70, mikä on merkittävä kasvu vuoteen 2018 nähden (52 henkilöä).**¹⁶⁰

Kokonaisuudessaan auttamisjärjestelmässä oli vuoden 2019 lopussa enemmän asiakkaita kuin koskaan aiemmin, ja yli kolmannes enemmän kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna. 521 aikuisen asiakkaan lisäksi auttamisjärjestelmän palveluissa ovat myös asiakkaiden 155 alaikäistä Suomessa olevaa lasta. Yhteensä palveluissa oli vuoden 2019 lopussa 676 henkilöä.

Auttamisjärjestelmän pariin voidaan ohjautua eri tahojen toimesta, pääosin yleensä kuitenkin uhrit ohjautuvat Maahanmuuttoviraston tai vastaanotokeskusten kautta. Vuonna 2019 vastaanotokeskukset ohjasivat järjestelmään yhteensä 93 henkilöä ja Maahanmuuttovirasto yhteensä 64 henkilöä.¹⁶¹ Suomessa uhriksi joutuneen on yleisimmin ohjannut avun piiriin järjestö, turvakoti, lakimies/ asianajaja tai poliisi. Yhä useampi uhri on myös ottanut auttamisjärjestelmään yhteyttä itse tai toisen henkilön avulla.

¹⁵⁶ Lähde: Maahanmuuttovirasto

¹⁵⁷ Tilastointi perustuu tiettyihin suuntaa-antaviin rekisterimerkintöihin eikä ole aukoton. Ihmiskauppaviitteillä ei tarkoiteta, että henkilö olisi joutunut ihmiskaupan uhriksi. Ihmiskauppaviitteeksi lasketaan, jos viranomaisella on herännyt epäily, että tapaukseen saattaa liittyä ihmiskaupaa. Luvut sisältävät vuoden 2019 puolella havaitut viitteet ihmiskaupasta, joten se sisältää joitakin hakemuksia, jotka on pantu vireille jo vuoden 2018 puolella.

¹⁵⁸ Turvapaikkaprosessissa arvioidaan aina ensin henkilön kansainvälisen suojelun tarve. Kansainvälisen suojelun perusteella myönnettävä status, esimerkiksi pakolaisasema, on ihmiskaupan uhrin asemaa vahvempi suojeluasema. Tämän vuoksi henkilölle myönnetään ensisijaisesti kansainvälisen suojelun asema, mikäli hänellä on perusteita tälle, vaikka edellytykset myös ihmiskaupan uhrin oleskeluluvalle olisivat olemassa.

¹⁵⁹ Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä (2019), Tilannekatsaus 1.1.–31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/505/Ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_tilannekatsaus_1.1.-_31.12.2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

¹⁶⁰ Auttamisjärjestelmään ottaminen ei tarkoita, että henkilö olisi virallisesti tunnistettu ihmiskaupan uhriksi. Auttamisjärjestelmään otettu henkilö katsotaan vasta mahdolliseksi ihmiskaupan uhriksi. Tämän jälkeen henkilö voidaan virallisesti tunnistaa ihmiskaupan uhriksi. Virallisesti tunnistettu ihmiskaupan uhri voi jatkaa auttamisjärjestelmän palveluissa, kunnes ei niitä enää tarvitse. Mikäli asiakasta ei voida virallisesti tunnistaa ihmiskaupan uhriksi, päättyvät auttamisjärjestelmän palvelut.

¹⁶¹ Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä (2019), Tilannekatsaus 1.1.–31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/505/Ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_tilannekatsaus_1.1.-_31.12.2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

Auttamisjärjestelmän asiakkaisiin lukeutuu sekä Suomen kansalaisia, EU-kansalaisia, viisumivapauden turvin Suomeen saapuneita henkilöitä, Suomessa luvallisesti työtä tekeviä kolmansien maiden kansalaisia sekä turvapaikanhakijataustaisia henkilöitä.

Kaikista uusista asiakkaista 74 % on turvapaikanhakijoita. Suomessa uhriksi joutuneista turvapaikanhakijoita on vain vajaa kolmannes. Yleisemmin hyväksikäytön kohteeksi Suomessa joutuu muulla oleskelustatuksella Suomessa oleskeleva, kuten perhesiteen perusteella, EU-kansalaisena (ml. Suomen kansalaiset), työperusteisella oleskeluluvalla tai kokonaan laittomasti oleskeleva.

Ihmiskauppaa on monentyyppistä ja uusia muotoja tunnistetaan jatkuvasti. Yleisimmät näistä kuitenkin ovat edelleen pakkotyö ja seksikauppa. Näiden lisäksi esimerkiksi Suomessa on havaittu kerjäämään tai rikolliseen toimintaan pakottamista ja pakkoavioliittoja.

Seksikaupan uhreiksi Suomessa joutuneita henkilöitä tunnistettiin 11, mikä on hieman vähemmän kuin viime vuonna (18). Suurin osa seksikaupan uhreista oli uhriutunut ulkomailla (70).

Vuonna 2019 Suomessa uhriutunut henkilö oli useimmiten pakkotyön uhri (33 henkilöä). Pakkotyöhön on jouduttu erityisesti ravintolatyössä, siivousalalla ja rakennusalalla. Pakkotyön piirteitä on havaittu myös yksityisten perheiden kotiapulaisien olosuhteissa sekä maataloilla tehtävässä työssä.

Pakkotyön uhriksi joutuu tavallisesti muu kuin Suomen kansalainen, mutta työnantajapuolella tavataan myös suomalaisia. Muualla kuin Suomessa työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi joutuneita (43 henkilöä) oli yleisimmin hyväksikäytetty EU:n ulkopuolella, tavallisesti omassa kotimaassa tai sen naapurimaassa. Hyväksikäyttöön on usein sisällynyt runsasta väkivallan käyttöä.

Pakkoavioliittoja tunnistettiin yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Yhteensä pakkoavioliittoon liittyvän ihmiskaupan uhreja otettiin auttamisjärjestelmän asiakkaaksi 52. Heistä 20 oli joko joutunut pakkoavioliittoon Suomessa tai niin, että liitto oli solmittu ulkomailla ja jatkunut Suomessa. Usein tapaukset paljastuvat viranomaisen puuttuessa lähisuhdeväkivaltaan. Poliisi, vastaanottokeskukset ja turvakodit ovat avainasemassa pakkoavioliiton uhrien tunnistamisessa.

Auttamisjärjestelmän palveluihin hakeutui myös Suomessa rikolliseen toimintaan sekä kerjäämään pakotettuja henkilöitä. Kerjäämään pakotettuja henkilöitä (2 henkilöä) on painostettu myös rikolliseen toimintaan sekä pullojen keräämiseen varallisuuden tuottamiseksi hyväksikäyttäjille.

Suurin osa asiakkaista on aikuisia, mutta myös alaikäisiä (ei aikuisen asiakkaan huollossa olevia) ohjataan järjestelmään. Vuonna 2019 ihmiskaupan uhrien **auttamisjärjestelmään ohjautuneista henkilöistä 14 oli alaikäisiä.**

10.3. Ihmiskaupan torjumiseen liittyviä kehityskulkuja

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän hallinnoima **IHME-hanke päättyi 31.5.2019**. Lähes kaksi vuotta kestänyt, Euroopan unionin sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF-P) tukeman hankkeen tavoitteena oli vahvistaa ihmiskaupan vastaisen työn osaamista Suomessa erityisesti esitutkintaviranomaisten kohdalla kehittämällä ihmiskauppaan syntyvää koulutusta, jolla voidaan tukea ihmiskauppailmiön ymmärtämistä, uhrien tunnistamista ja ihmiskauppaan liittyvien esitutkintojen tekemistä. Lähes 1200 poliisia ja rajavartijaa osallistui hankkeen ihmiskauppakoulutuksiin. Auttamisjärjestelmän koulutusyhteistyö Raja- ja merivartiokoulun ja Poliisiammattikorkeakoulun kanssa jatkuu hankkeen jälkeen. Kaikki rajavartijaksi ja poliisiksi opiskelevat tulevat saamaan tästedes IHME-hankkeessa rakennetun peruskoulutuksen ihmiskaupasta. Lisäksi koulutuksia järjestettiin myös syksyn 2019 aikana mm. ulkoministeriön maahantulolupa-asioiden palvelukeskuksessa.¹⁶²

Auttamisjärjestelmä kävi kevään 2019 aikana tiedonhankintamatkalla Romaniassa ja Bulgariassa - maissa, joista liikkuvat kerjäläisväestöt useimmin ovat kotoisin - sekä Ukrainassa. Matkat ovat osa Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS) järjestämää projektia (HOF-BSR), jonka tarkoitus on kehittää Itämeren alueen maiden välistä yhteistyötä ihmiskaupan vastaisessa toiminnassa.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi kesäkuussa 2019 ratkaisun (EOAK/3489/2017)¹⁶³ ihmiskaupan uhrin palveluiden tuottamisesta eräällä suomalaisella kaupungilla. Ratkaisun mukaan uhrin oikeuksia oli loukattu tavalla, joka on vakavasti vaarantanut asiakkaan oikeusturvan ja hänen erityiset oikeutensa ihmiskaupan uhrille annettaviin auttamistoiimiin. Apulaisoikeusasiamies piti välttämättömänä, että kunta laatii yleisen suunnitelman toimintatavoistaan ihmiskaupan uhrien auttamisessa ja huolehtii siitä, että kunnassa on toimiva rakenne auttamiseen. Kunnan tulee myös huolehtia siitä, että sen työntekijöillä on selvä käsitys ihmiskaupan uhrien auttamiseen liittyvästä vastuunjaosta. Päätös huomioitiin useissa kunnissa ja katsottiin merkittäväksi ennakkotapaukseksi, joka selkiytti kuntien roolia ihmiskaupan vastaisessa työssä.¹⁶⁴

10.4. Ihmiskauppaa koskevaa tutkimusta

Maaliskuussa 2019 Ihmiskaupan auttamisjärjestelmä ja Heuni julkistivat **selvityksen lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta ihmiskaupasta**¹⁶⁵ ja hyväksikäytöstä Suomessa. Elina Kervisen ja Natialia Olluksen tekemän selvityksen mukaan Suomessa tapahtunut hyväksikäyttö oli yleisimmin seksuaalista hyväksikäyttöä, kuten prostituutioon pakottamista, lapsen kaupallista seksuaalista hyväksikäyttöä sekä internetin välityksellä tapahtuvaa tai sen kautta alkavaa seksuaalista hyväksikäyttöä. Suomessa tuli myös ilmi lasten ja nuorten pakottamista avioliittoon tai rikolliseen toimintaan. Koti-/lähtömaassa koetuista hyväksikäytön muodoista korostuivat seksuaalinen hyväksikäyttö ja pakkoavioliitot. Matkalla Suomeen lapset ja nuoret olivat kokeneet monia seksuaalisen hyväksikäytön muotoja sekä työperäistä hyväksikäyttöä. Seksuaalinen hyväksikäyttö näyttää tämän selvityksen mukaan olevan tunnistetuin ihmiskauppaan liittyvän hyväksikäytön muoto. Se oli myös Suomessa yleisimmin tapahtunut tai tunnistettu hyväksikäytön muoto. Selvityksen perusteella ymmärrys lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta ihmiskaupasta vaihtelee kunnissa ja viranomaisissa. Viranomaisten ja muiden toimijoiden tietoisuutta ihmiskaupasta tulee Suomessa edelleen lisätä, jotta tapauksia voidaan tunnistaa ja ennaltaehkäistä. Lisäksi tarvitaan selkeitä ohjeistuksia siitä, miten puuttua lapsiin ja nuoriin kohdistuvaan ihmiskauppaan, sekä riittävää apua ja tukea uhriksi joutuneille.

Terhi Tafarin laatima selvitys **Review of media framing of human trafficking in Finnish news media**¹⁶⁶ analysoi sitä, miten ihmiskauppaa kuvataan suomalaisessa mediassa. Selvityksessä analysoitiin neljän suomalaisen uutisjulkaisun (Helsingin Sanomat, Iltä-Sanomat, Yle uutiset ja MTV Uutiset) yhteensä 91 ihmiskauppaan liittyvää uutisjuttua ja niihin liittyvää kuvitusta. Tutkimuksen mukaan kansainvälisesti ihmiskauppa esitetään usein nimenomaan naisiin kohdistuvana seksuaalisena hyväksikäyttönä, eikä rikosprosessista kertovia uutisia taustoiteta. Selvityksen mukaan suomalainen uutismedia pärjäsikin verrattain hyvin useillakin eri osa-alueilla. Rikosprosessista kertovia uutisia lukuun ottamatta toimittajat hakivat tietoa ihmiskaupasta useista eri lähteistä ja lähteinä käytettiin viranomaislähteiden lisäksi tai sijasta ihmiskaupan vastaisessa työssä mukana olevia järjestöjä, asiantuntijoita sekä esimerkiksi elinkeinoelämän edustajia.

¹⁶² Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä (2019), Puolivuotiskatsaus 1.1. - 30.6.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/477/Tilannekatsaus_1.1.-_30.6.2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

¹⁶³ Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu EOAK/3489/2017 28.6.2019, <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/3489/2017> (Viitattu 17.4.2020)

¹⁶⁴ Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä (2019), Tilannekatsaus 1.1.-31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/505/Ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_tilannekatsaus_1.1.-_31.12.2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

¹⁶⁵ Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä (2019), Tilannekatsaus 1.1.-31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/505/Ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_tilannekatsaus_1.1.-_31.12.2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

¹⁶⁶ Tafari, T.(2019), Review of media framing of human trafficking in Finnish news media, Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä, https://www.cbss.org/wp-content/uploads/2019/09/Review_Finland.pdf (Viitattu 17.4.2020)

11. Paluu

11.1. Maastapoistamispäätökset

Maastapoistamispäätös on hallintopäätös, jolla ulkomaalainen määrätään poistumaan Suomesta. Maastapoistamispäätöksiä ovat käännytäminen ja karkottaminen.

Käännyttäväksi määrätään henkilö, jolla ei ole ollut oleskelulupaa Suomeen eikä hän täytä maassa oleskelun edellytyksiä.¹⁶⁸

Karkotettavaksi määrätään henkilö, jolla on ollut oleskelulupa Suomeen, mutta joka ei enää täytä maassa oleskelun edellytyksiä.

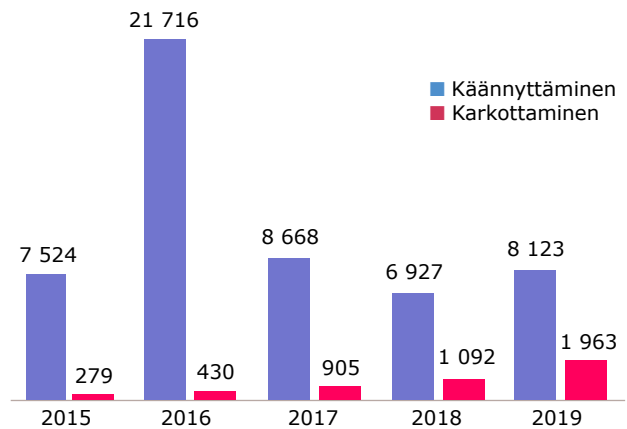
Vuonna 2019 käännyttämispäätöksiä ja maahanpääsyn epäämispäätöksiä tehtiin yhteensä 8123 kappaletta.¹⁶⁹ Valtaosa maastapoistamispäätöksistä oli Maahanmuuttoviraston tekemiä käännyttämispäätöksiä, joiden lisäksi poliisi ja Rajavartiolaitos tekivät jonkin verran päätöksiä. Vuonna 2019 Maahanmuuttovirasto teki yhteensä 5880 käännyttämispäätöstä ja poliisi 754¹⁷⁰. Rajavartiolaitos taas käännytti tai epäsi maahanpääsyn yhteensä 1489¹⁷¹ henkilöltä.

Vaihtelu Maahanmuuttoviraston tekemien käännyttämispäätösten määrässä on yhteydessä kielteisten turvapaikkapäätösten määrään sillä kielteiseen turvapaikkapäätökseen sisältyy maastapoistamispäätös. Siten maastapoistamispäätösten määrä korreloi jonkin verran maahan saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrän kanssa. Maahanmuuttoviraston käännytysluvat muodostuvat siten sekä kielteisten turvapaikkapäätösten että muiden oleskelulupapäätösten yhteydessä tehdyistä käännytyspäätöksistä.

Karkottamispäätöksiä vuonna 2019 tehtiin 1 963 kappaletta, mikä oli merkittävä nousu edellisvuodesta, jolloin vastaavia päätöksiä tehtiin 1 092 kappaletta. Karkottamispäätöksistä 1 839 eli **suurin osa liittyi luvattomaan oleskeluun maassa.**

Rikosperusteisia karkottamispäätöksiä tehtiin 124 kappaletta. Ulkomaalainen voidaan karkottaa maasta rikosten perusteella, jos hän on syyllistynyt rikokseen, josta on säädetty enimmäisrangaistuksena vähintään yksi vuosi vankeutta tai hän on syyllistynyt toistuvasti rikoksiin. Päätökset perustuvat kokonaisuutensa harkintaan, jossa huomioidaan esimerkiksi teon vakavuus, siteet Suomeen, terveydentilaa koskevat selvitykset sekä non-refoulement -periaate eli ehdoton palautuskielto, jonka mukaan ketään ei voida palauttaa sellaiseen maahan, jossa kyseistä henkilöä uhkaa vaino, muu epäinhimillinen kohtelu, kidutus, ihmisarvoa loukkaava kohtelu tai kuolemanrangaistus.

Käännyttämis- ja karkottamispäätökset 2015-2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto, poliisi ja Rajavartiolaitos

Yleisesti ottaen **vuonna 2019 paluiden kanssa oli samoja haasteita kuin vuonna 2018** - palaajien haluttomuus palata vapaaehtoisesti ja kohdemaiden haluttomuus vastaanottaa palautettavia. Erityisen haastavia ovat edelleen Irakiin kohdistuvat palautukset. Muihin maihin palautukset toimivat vuonna 2019 pääsääntöisesti hyvin.¹⁷²

¹⁶⁸ Lisäksi on olemassa **pääsyn epääminen**, jolla tarkoitetaan kolmannen maan kansalaisen maahantulon estämistä ulkorajalla siten, kuin siitä säädetään Schengenin rajasäännösten 13 artiklassa. (UlkL 142 § 1 mom.)

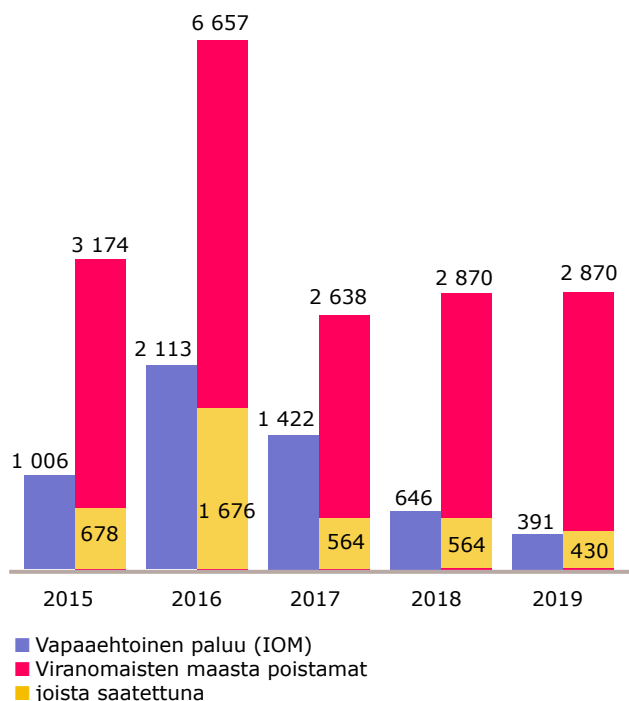
¹⁶⁹ Yleisimmin käännyttämisestä puhuttaessa kyseessä on maassa jo oleskelevan henkilön maasta poistaminen (UlkL 142 § 2 mom. 4 kohta). Tietyissä tilanteissa käännyttämisellä tarkoitetaan myös henkilön pääsyn estämistä jo ulkorajalla. Nämä tapaukset ovat kuitenkin harvinaisempia. (UlkL 142 § 2 mom. 1-3 kohdat).

¹⁷⁰ Maahanmuuttoviraston, poliisin ja Rajavartiolaitoksen tekemät käännyttämis- ja maahanpääsyn epäämispäätökset yhteensä. Lähde: Poliisihallitus, sähköposti 6.4.2020, luku sisältää myös EU-kansalaiset

¹⁷¹ Rajavartiolaitos (2019), Rajavartiolaitoksen tilinpäätös 2019, https://www.raja.fi/download/79089_Tilinpäätös_2019.pdf (Viitattu 17.4.2020).

¹⁷² Lähde: Poliisihallitus, puhelinhaastattelu 2.12.2019

Vapaaehtoisen paluun ohjelman kautta palanneet ja Suomesta viranomaistoimin poistetut henkilöt 2016-2018

Lähde: IOM ja Poliisihallitus

11.3. Paluuta koskevia lakimuutoksia

Ulkomaalaislakia muutettiin¹⁷⁴ 1.1.2019 alkaen siten, että **rikoksiin syyllistyneiden tai yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle vaaraksi katsottavien henkilöiden maasta poistaminen nopeutui**. Tietyt yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvät karkottamispäätökset voidaan panna täytäntöön 30 päivän kuluttua päätöksen tiedoksiannosta, ellei hallinto-oikeus ole kieltänyt täytäntöönpanoa. Karkottamismenettelyä käytetään maasta poistamiseen silloin, kun henkilöllä on tai on ollut oleskelulupa Suomessa tai EU-kansalaisen oleskelu on rekisteröity. Karkottamismenettely ei koske turvapaikanhakijoita.

Lisäksi 1.6.2019 astui voimaan ulkomaalaislain muutos¹⁷⁵, jonka mukaan **kansainvälistä suojelua hakeneen henkilön matkustusasiakirja voidaan ottaa viranomaisen haltuun**, kunnes hakijalle on myönnetty oleskelulupa tai hän poistuu maasta. Tavoitteena on varmistaa turvapaikkamenettelyn sujuvuus siten, että puuttuva matkustusasiakirja ei estäisi hakijan tunnistamista tai kielteisen kansainvälistä suojelua koskevan päätöksen saaneen henkilön maasta poistamista.¹⁷⁶

¹⁷⁴ Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 1022/2018

¹⁷⁵ Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 437/2019

¹⁷⁶ Hallituksen esitys HE 273/2018

11.4. Muita paluuseen liittyviä kehityskulkuja

Vapaaehtoisen paluun yhteydessä myönnettäviä **uudelleenkotoutumisavustuksia korotettiin hyödyketuen osalta** sisäministeriön joulukuussa antamalla asetuksella. Uusi asetus tuli voimaan vuoden 2019 alussa ja oli voimassa vuoden loppuun saakka. Tavoitteena oli lisätä vapaaehtoisen paluun houkuttelevuutta ja kiinnostavuutta. Hyödyketuen määrä esimerkiksi Irakiin ja Afganistaniin palaaville aikuisille oli 5 000 euroa aikaisemman 2 500 euron sijaan.¹⁷⁷ Perheensä mukana palaavien lasten hyödyketuki pysyi ennallaan 1 500 eurossa paluumaasta riippumatta. Hyödyketuen vaihtoehtona olevat käteisavustukset säilyvät ennallaan. Esimerkiksi Irakin ja Afganistanin kohdalla käteisavustuksen määrä oli 1 500 euroa, mutta muutamia maita siirrettiin kategoriasta toiseen, joten avustussummat muuttuivat niihin maihin palaavien osalta.¹⁷⁸

Lokakuussa 2019 alkaneessa Maahanmuuttoviraston **RETU-hankeessa** pyritään päivittämään viraston vapaaehtoisen paluun toimintamallia ja ohjeistusta, koska nykyisessä mallissa ei ole huomioitu tätä kohderyhmää eikä heille suunnattua neuvontaa. Hankkeessa selvitetään, millä tavoin on mahdollista tavoittaa ja antaa neuvontaa kielteisen turvapaikkapäätöksen jälkeen laittomasti maahan jääneille henkilöille, jotka eivät enää kuulu vastaanottopalveluiden piiriin.

Helmikuussa 2019 alkaneen Poliisihallituksen **MAP-PI-hankkeen** avulla pyritään varmistamaan valtakunnallisesti yhdenmukainen toimintamalli maasta poistamisprosessin eri vaiheissa. Yhtenäiset toimintamallit ja prosessit varmistavat palauttamispäätöksen saaneiden yhdenvertaisen kohtelun, huomioiden erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt. Hankkeessa annettavalla koulutuksella varmistetaan ammattitaitoisen henkilöstön riittävä määrä. Kolmansien maiden kanssa tehtävällä viranomaisyhteistyöllä pyritään edistämään palautustoiminnan sujuvuutta.

Laurea Ammattikorkeakoulun **Tulevaisuuden polku-hankkeen** pilottiprojektissa kohderyhmänä ovat irakilaiset tp-hakijat, joille järjestetään 4-päivän mittainen yrittäjyysvalmiuksia vahvistava koulutus, yksilöity ohjaus, fasilitoitu verkottuminen Irakin markkinoiden kysyntään vastaaviin suomalaisiin pk-yrityksiin lisäten myös ymmärrystä hyödyketuen luomista mahdollisuuksista oman yritystoiminnan käynnistämiseksi Irakiin paluun jälkeen. Malli perustuu itsensä työllistämiseen tähtäävien valmiuksien kehittämiseen ja kes-

tävän toimeentulon mahdollisuuksien luomiseen yhteistyössä suomalaisten pk-yritysten kanssa. Tavoitteena on vahvistaa turvapaikanhakijoiden ymmärrystä toimeentulon mahdollisuuksista Irakissa ja luoda koulutusmalli, joka edistää irakilaisten tp-hakijoiden yrittäjyysvalmiuksia, omatoimisuutta ja itsevarmuutta yrittäjyyteen ryhtymiseksi. Koulutuksen, ohjauksen ja yritysکوhtaisen perehdytysjakson jälkeen tp-hakija voi tehdä sopimuksen yhteistyön jatkamisesta yrityksen kanssa ja yritystoiminnan aloittamisesta Irakissa.

Maahanmuuttovirastossa alkoi lokakuussa 2019, hanke jossa on tarkoitus sijoittaa **paluuasiantuntija (REX) Suomen Irakin suurlähetystöön**. REX työskentelee Irakissa vuoden tehtävänään kerätä tietoa Irakin muuttoliike- ja paluutilanteesta, uudelleenkotoutumisen keinoista ja tarpeista suomalaisviranomaisille. Hän tapaa ja luo kontakteja viranomaisiin, järjestöihin ja lähetystöihin. REX tapaa Suomesta palanneita ja palveluntarjoajia, joiden kanssa täsmennetään toimivia keinoja ja paluun seuranta. Tiedolle ja yhteisille on tarvetta; ne edesauttavat yhteistyön suunnittelua paluun edistämiseksi. REX voi edistää paluuyhteistyötä Irakissa olevien EU-maiden kanssa sekä vahvistaa Irakin osallistumista paluutoimien suunnitteluun. Paluuyhteistyöpöytäkirjojen täytäntöönpanossa, matkustusasiakirjojen ja henkilöllisyyden selvittämisessä sekä palautusten valvonnassa hänellä voi olla myös roolia. Paluun toteutukseen tarvitaan muitakin kuin viranomaisia, jotka voivat toteuttaa paluuta, vakuuttamista ja jälleenrakentamista tukevia hankkeita. REX:n tehtävänä on osallistua ideointiin ja yhteistyökumppaneiden kartoittamiseen.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun helmikuussa 2019 alkanut **Palautusten valvonnan vaikuttavuus-hankkeella** yhdenvertaisuusvaltuutettu toteuttaa tähän mennessä tehtyjen yksittäisten valvontojen arvioinnin ja tuottaa suosituksia maastapoistamisen täytäntöönpanon kehittämiseksi yhä läpinäkyvämpään ja palautettavien perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittavaan suuntaan. Hanke tuottaa ehdotuksia ja toimenpiteitä myös valvonnan kehittämiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Vaikuttavuutta tehostetaan lisäksi sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittämistoimilla. Euroopan unionin tavoitteena on lisätä palautuksia, jolloin valvonnan merkitys ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tarve kasvaa. Tästä syystä yhdenvertaisuusvaltuutetun AMIF-hankeessa tiivistetään myös yhteistointia Frontexin ja jäsenvaltioiden valvontaorganisaatioiden kanssa.

¹⁷⁷ Uudelleenkotoutumisavustuksen määrään vaikuttaa paluumaata. Paluumaat on jaettu neljään kategoriaan, joista Irak ja Afganistan kuuluvat A-kategoriaan, jonne palaaville myönnetään korkein uudelleenkotoutumisavustus.

¹⁷⁸ Sisäministeriön asetus vapaaehtoisen paluun avustuksesta 1278/2018

11.5. Paluuta koskevaa tutkimusta

IOM:n ja Maahanmuuttoviraston yhteisen AUDA-hankeen sisällä toteutettun pilottiprojektin **Pilot Project on Monitoring of Voluntary Returnees from Finland** raportti **Report on a reintegration sustainability survey among voluntary returnees from finland**¹⁷⁹ summaa pilottiprojektin tuloksia, missä seurattiin Irakiin, Afganistaniin ja Somaliaan vapaaehtoisesti palanneiden uudelleenkotoutumista. Projektissa haastateltiin yli 200 vapaaehtoisesti palannutta. Haastattelut toteutettiin strukturoidulla kyselylomakkeella, joka koostui taloudellista, sosiaa-

lista ja psykososiaalista uudelleenkotoutumista mitaavista osioista. Tutkimuksen mukaan Irakiin palanneiden uudelleenkotoutuminen on onnistunut kohtalaisesti. Toimeentulo-ongelmat olivat kuitenkin lähes kaikkien kyselyyn vastanneiden huolena. Pieni enemmistö palanneista voi psykososiaalisesti hyvin. Tutkimuksesta selvisi, että Suomen myöntämät paluutuet vapaaehtoisesti palaaville auttoivat alkuun kotimaahan palaamisessa. Uudelleenkotoutumisen onnistumiseen vaikuttivat kuitenkin suuren luokan yhteiskunnalliset ongelmat, kuten työttömyys tai puutteet terveydenhuollossa, joihin ei pystytä vaikuttamaan pelkän paluutuen avulla.

¹⁷⁹ IOM (2019), Report on a reintegration sustainability survey among voluntary returnees from Finland, https://migrifinland.fi/documents/5202425/0/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf/4e072ae6-0bbf-4014-3079-3386efe4a086/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf (Viitattu 17.4.2020)

12. Muuttoliike ja kehitys

Suomi on kehityspolitiikassaan korostanut johdonmukaisuutta eri politiikka-alojen kesken, jotta edellytyksiä kehitysmaiden kestäväälle kehitykselle pääsee syntymään.

Painopisteitä ovat olleet ruokaturvan, kaupan, verotuksen ja turvallisuuden lisäksi myös maahanmuutto. Konkreettisia kansallisen tason toimenpiteitä ovat olleet muun muassa valtionhallinnon eri toimijoiden yhteistyön sekä EU-asioiden koordinoinnin tiivistäminen¹⁸⁰.

Vuonna 2019 laadittu Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelma¹⁸¹ nostaa myös muuttoliikkeen osaksi kehityspolitiikkaa. Kehitysyhteistyön maantieteelliseksi painopisteeksi on nostettu Afrikka. **Ohjelman mukaan Suomi ohjaa kehitysyhteistyörahoitusta muuttoliikkeen juurisyihin.**

Hallitus alleviivaa Afrikan kasvavaa merkitystä EU:n naapurina ja strategisena kumppanina. Suomi antaa ohjelman mukaan vahvan tuen Afrikan unionin ja EU:n kumppanuusneuvottelujen eteenpäin viemiselle.

Ohjelmassa Suomi ilmoitti laativansa kokonaisvaltaisen Afrikka-strategian, joka perustuu Agenda 2030:lle ja varmistaa Suomen Afrikka-politiikan johdonmukaisuuden. Suomi laajentaa myös poliittista ja taloudellista kanssakäymistään Afrikan maiden kanssa.

EU-yhteistyön osalta Suomi osallistui jälleen vuonna **2019 EU:n rahoittaman ja Euroopan komission koordinoima lyhytaikaisen teknisen tuen TAIEX-ohjelmaan** isännöimällä helmikuussa Valko-Venäjän sisäministeriön maahanmuutto-osaston virkamiehiä, jotka vierailivat Sisäministeriössä sekä Maahanmuuttovirastossa kuulemassa Suomen maahanmuuttohallinnosta, -politiikasta ja lainsäädännöstä. Vierailun erityisteemana oli työperäinen maahanmuutto.

Ulkoministeriössä toteutettiin jälleen muuttoliikeviestintää¹⁸², jonka tavoitteena on vaikuttaa säännösten vastaisen muuttoliikkeen perimmäisiin syihin. Vuonna 2019 toteutettiin rauhaa ja sovintoa edistävä nuorille suunnattu projekti ”Salam for Peace”¹⁸³ Irakissa ja Afganistanissa. Hankkeen tavoitteena oli ennaltaehkäistä tai hidastaa esimerkiksi niiden syiden syntymistä, joiden vuoksi nuoret kokevat näköalattomuutta, syrjäytymistä, radikalisoitumista ja turvautuvat laittomiin keinoihin kuten ihmisalakuljettajiin tai liittyvät terrorismia kannattaviin ääriajattelijoihin. Projektin aikana pyrittiin edistämään muun muassa rauhaa, konfliktinratkaisua ja nuorten uskoa omiin vaikutusmahdollisuuksiin sekä vahvistaa nuorten mediaosaamista ja tarjota heille mahdollisuuksia kansainväliseen verkostoitumiseen.

¹⁸⁰ Ulkoministeriö, Suomen kehityspolitiikan tavoitteet ja periaatteet, <https://um.fi/suomen-kehityspolitiikan-tavoitteet-ja-periaatteet> (Viitattu 17.4.2020)

¹⁸¹ Valtioneuvosto (2019), Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019, OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3> (Viitattu 16.4.2020)

¹⁸² Ulkoministeriö, Tiedote 12.4.2019: Ulkoministeriö toteuttaa sovintoa ja rauhaa edistävää viestintää Irakissa ja Afganistanissa, <https://www.sttinfo.fi/tiedote/um-ulkoministerio-toteuttaa-sovintoa-ja-rauhaa-edistavaa-viestintaa-irakissa-ja-afganistanissa?publisherId=1797&releaseId=69856192> (Viitattu 17.4.2020)

¹⁸³ Ulkoministeriö, Salam for Peace (Facebook-sivu), <https://www.facebook.com/salamforpeace/> (Viitattu 17.4.2020)

Lähteet

VIRANOMAISLÄHTEET

Valtioneuvosto (2019), Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019, OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3> (Viitattu 16.4.2020)

Sisäministeriö (2019), International Migration 2018–2019: Report for Finland, Sisäministeriön julkaisuja 2019:32, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-303-3> (Viitattu 16.4.2020), (Saatavilla vain englanniksi.)

Sisäministeriö (2019), Maahanmuuton tilannekatsaus 1/2019, Sisäministeriön julkaisuja 2019:22, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161587> (Viitattu 16.4.2020)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot (2019), Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035, Tilastoja 2019:3, https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/19_03_14_Tilastoja_3_Vuori.pdf (Viitattu 16.4.2020)

Oikeusministeriö (2019), Syrjinnän seurannan kansalliset tietolähteet, Oikeusministeriön julkaisuja 2019:35, https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161777/OM_2019_35_Syrjinn%c3%a4n_kansalliset_tietolahteet.pdf (Viitattu 16.4.2020)

Rauta, Jenita (2019) Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2018, Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 15/2019, Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/261556/Polamk_katsaus_15_Viharikos_B5_WEB.pdf (Viitattu 16.4.2020)

Malkki, Leena; Saarinen, Juha; (2019), Jihadistinen liikehdintä Suomessa, Sisäministeriön julkaisuja 2019:14, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161501> (Viitattu 16.4.2020)

Malkki, Leena; Pohjonen, Matti; (2019), Jihadistinen verkkoviestintä ja Suomi, Sisäministeriön julkaisuja 2019:15, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161502> (Viitattu 16.4.2020)

Kinnunen, Samuli; Partanen, Elli; (2019), Sisäministeriön kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman arviointi, Sisäministeriön julkaisuja 2019:18, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161510> (Viitattu 16.4.2020)

Sisäministeriö (2018), Töihin Suomeen - Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma työperusteisen maahanmuuton vahvistamiseksi, Sisäministeriön julkaisu 1/2018, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-176-3> (Viitattu 16.4.2020)

Työ- ja elinkeinoministeriö; Business Finland; (2019), Talent Boost Cookbook, <https://tem.fi/documents/1410877/7552084/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/d4675b40-cc36-2038-e96b-9eb01fe3874d/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf> (Viitattu 16.4.2020)

Valtioneuvosto (2019), KESTÄVÄ EUROOPPA – KESTÄVÄ TULEVAISUUS Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelma, Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajuus 1.7. – 31.12.2019, <https://eu2019.fi/documents/11707387/14346258/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma.pdf/53e093b3-24b9-562f-375a-39cd1cbe3d31/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma.pdf> (Viitattu 16.4.2020)

Majamaa, Karoliina; Nieminen, Kati; Lepola, Outi; Rantala, Kati; Jauhola, Laura; Karinen, Risto; Luukkonen, Tuomas; Kortelainen, Jeremias; (2019), Kohti laadukkaita oikeusapupalveluita, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:60, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-793-2> (Viitattu 16.4.2020)

Koukkula, Mimmi; Klemetti, Reija (2019), Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohjelma, Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:1, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4029-1> (Viitattu 16.4.2020)

Airas, Maija; Delahunty, David; Laitinen, Markus; Shemsedini, Getuar; Stenberg, Heidi; Saarilammi, Mafi; Sarparanta, Tuomas; Vuori, Hilla; Väätäinen, Hanna; (2019), Taustalla on väliä. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat korkeakoulupolulla, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, julkaisut 22:2019, https://karvi.fi/app/uploads/2019/11/KARVI_2219.pdf (Viitattu 16.4.2020)

ELY-keskus (2019), Mahdollisuuksia, toivoa ja luottamusta – kustannuksia säästäviä ratkaisuja maahanmuuttajien työllistymiseen, <http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/37678612/Mahdollisuuksia%2C%20toivoa+ja+luottamusta/079a09c9-5fae-43c8-b187-e50a3ea2e39e> (Viitattu 16.4.2020)

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2019), Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi Kipupisteet ja toimenpite-esitykset III Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:1, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-613-3> (Viitattu 17.4.2020)

Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-487-7> (Viitattu 17.4.2020)

Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:11, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-489-1> (Viitattu 17.4.2020)

Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Nordic Vietnamese - Our Community in Finland, Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment, Regions 2019:37, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-433-4> (Viitattu 17.4.2020)

Valtioneuvosto (2015), Hallituksen turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma 8.12.2015, <https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1058456/Hallituksen+turvapaikkapoliittinen+toimenpideohjelma+8.12.2015/98990892-c08e-4891-8c23-0d229f1d6099> (Viitattu 17.4.2020)

Rajavartiolaitos (2019), Rajavartiolaitoksen tilinpäätös 2019, https://www.raja.fi/download/79089_Tilinpaaatos_2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

Vantaan osaamiskeskus (2019), Monikulttuurinen työyhteisö - kokemuksia työnantajien näkökulmasta, Vantaan kaupunki, <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6613027756965933056> (Viitattu 17.4.2020)

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä (2019), Tilannekatsaus 1.1.–31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/505/Ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_tilannekatsaus_1.1.-_31.12.2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä (2019), Puolivuotiskatsaus 1.1. - 30.6.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/477/Tilannekatsaus_1.1.-_30.6.2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)

Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu EOAK/3489/2017 28.6.2019, <https://www.oikeusasiamies.fi/rfi/ratkaisut/-/eoar/3489/2017> (Viitattu 17.4.2020)

IOM (2019), Report on a reintegration sustainability survey among voluntary returnees from Finland, https://migri.fi/documents/5202425/0/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf/4e072ae6-0bbf-4014-3079-3386efe4a086/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf (Viitattu 17.4.2020)

VIRANOMAISTEN TIEDOTTEET JA VERKKOUUTISET

Työ- ja elinkeinoministeriö/Sisäministeriö, Tiedote 19.12.2019: Työperäisen maahanmuuton hallinto siirtyy työ- ja elinkeinoministeriöön, https://tem.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tyoperaisen-maahanmuuton-hallinto-siirtyy-tyo-ja-elinkeinoministerioon (Viitattu 17.4.2020)

Sisäministeriö, Tiedote 17.9.2019: Suomi vastaanottaa 850 pakolaista vuoden 2020 pakolaiskiintiössä, https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/1410869/suomi-vastaanottaa-850-pakolaista-vuoden-2020-pakolaiskiintiössä (Viitattu 17.4.2020)

Sisäministeriö, Tiedote 29.11.2019: Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan sekä sisäisen turvallisuuden tulevaisuus aiheina EU:n sisäministereiden kokouksessa Brysselissä, https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuutto-ja-turvapaikkapolitiikan-seka-sisaisen-turvallisuuden-tulevaisuus-aiheina-eu-n-sisaministereiden-kokouksessa-brysselissa (Viitattu 17.4.2020)

Sisäministeriö, Tiedote 12.9.2019: Maahanmuuttohallinnon henkilötietolainsäädännön uudistus etenee, https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuttohallinnon-henkilotietolainsaadannon-uudistus-etenee (Viitattu 17.4.2020)

Maahanmuuttovirasto, Tiedote 20.1.2020: Maahanmuuton tilastot 2019: Oleskelulupaa haki ennätysmäärä työntekijöitä https://migri.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuton-tilastot-2019-oleskelulupaa-haki-ennatysmaara-tyontekijoita (Viitattu 17.4.2020)

Sisäministeriö, Suomen EU-puheenjohtajuus 2019, <https://intermin.fi/eu2019fi> (Viitattu 17.4.2020)

Sisäministeriö, Tiedote 20.9.2019: Sisäministeri Ohisalo Maltalle keskustelemaan Välimeren turvapaikanhakijatilanteesta, https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sisaministeri-ohisalo-maltalle-keskustelemaan-valimeren-turvapaikanhakijatilanteesta (Viitattu 17.4.2020)

Oikeusministeriö/Sisäministeriö, Tiedote 15.11.2019: Suomi edistää oikeusvaltioperiaatetta ja turvallisuutta Länsi-Balkanilla, https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomi-edistaa-oikeusvaltioperiaatetta-ja-turvallisuutta-lansi-balkanilla (Viitattu 17.4.2020)

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Tiedote 16.1.2019: Uusia ehdotuksia maahanmuuttajien varhaiskasvatukseen ja kielen osaamiseen, https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/uusia-ehdotuksia-maahanmuuttajien-varhaiskasvatukseen-ja-kielen-osaamiseen (Viitattu 17.4.2020)

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Tiedote 10.4.2019: Korkeakoulutetuille maahanmuuttajille lähes 2,6 miljoonaa erityisavustuksia, https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/korkeakoulutetuille-maahanmuuttajille-lahes-2-6-miljoonaa-erityisavustuksia (Viitattu 17.4.2020)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Tiedote 21.11.2019: Ulkomaalaistaustaisten osallisuutta korkeakoulutuksessa selvitetty ensimmäistä kertaa – ulkomaalaistaustaisen on haastavaa päästä opiskelemaan ja saada tarvitsemaansa tukea, <https://karvi.fi/2019/11/21/ulkomaalaistaustaisten-osallisuutta-korkeakoulutuksessa-selvitetty-ensimmaista-kertaa-ulkomaalaistaustaisen-on-haastavaa-paasta-opiskelemaan-ja-saada-tarvitsemaansa-tukea/> (Viitattu 17.4.2020)

Rajavartiolaitos, Tiedote 16.1.2020; Katsaus Rajavartiolaitoksen toimintaan 2019, <https://www.raja.fi/ajankohtaista/tietoa/tiedotteet/1/0/katsaus-rajavartiolaitoksen-toimintaan-2019-78817> (Viitattu 17.4.2020)

Sisäministeriö, Tiedote 1.11.2019: Rajaturvallisuutta kehittävien EU-tietojärjestelmien käyttöönottoa valmistellaan, https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/rajaturvallisuutta-kehittavien-eu-tietojarjestelmien-kayttoonottoa-valmistellaan (Viitattu 17.4.2020)

Rajavartiolaitos, Tiedote 29.4.2019: EU arvioi Suomen rajaturvallisuusjärjestelmän korkeatasoiseksi, <https://www.raja.fi/ajankohtaista/otsikot/1/0/eu-arvioi-suomen-rajaturvallisuusjarjestelman-korkeatasoiseksi-77535> (Viitattu 17.4.2020)

Ulkoministeriö, Tiedote 12.4.2019: Ulkoministeriö toteuttaa sovintoa ja rauhaa edistävää viestintää Irakis-
sa ja Afganistanissa, <https://www.sttinfo.fi/tiedote/um-ulkoministerio-toteuttaa-sovintoa-ja-rauhaa-edis-tavaa-viestintaa-irakissa-ja-afganistanissa?publisherId=1797&releaseId=69856192> (Viitattu 17.4.2020)

Ulkoministeriö, Suomen kehityspolitiikan tavoitteet ja periaatteet, <https://um.fi/suomen-kehityspolitiikan-ta-voitteet-ja-periaatteet> (Viitattu 17.4.2020)

Ulkoministeriö, Salam for Peace (Facebook-sivu), <https://www.facebook.com/salamforpeace/> (Viitattu 17.4.2020)

Maahanmuuttovirasto, tiedote 22.11.2019: Maahanmuuttovirasto käy läpi noin 500 turvapaikkapäätöstä.
https://migri.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuttovirasto-kay-lapi-noin-500-turvapaikkapaatosta
(Viitattu 17.4.2020)

MEDIA

[SS 12.1](#): Siniset vaatii hallitusta hätäkokoukseen Oulun tapausten takia / [HS 15.1](#): Oikeusministeri: seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö uudistetaan – suostumuksen rooli korostuu raiskaustapauksissa ja lapsen hyväksikäyttö rangaistavaksi raiskauksena /

[Yle 18.1](#): Hallitus kuuli tilannekatsauksen Oulun ja Helsingin seksuaalirikosepäilyistä – palautuksia Irakin kanssa halutaan tehostaa ja kansainväliset sopimukset käydä läpi

[TS 16.1](#): Siniset ehdottavat seksuaalirikoksen tehneen palauttamista myös turvattomaan maahan – Professori: Ei onnistuisi edes perustuslakia muuttamalla

[TS 10.3](#): Rikollisia karkotettu nopeutetusti jo muutama – Kansallisen turvallisuusuhan perusteella karkotetaan vuosittain kymmenkunta ulkomaalaista

[Kaleva 10.3](#). & muissa Lännen Median medioissa: Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiintiöpakolasille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen

[HS 30.3](#): Pekka Haavisto: ”Ei ole mitään järkeä tehdä ihmisistä paperittomia” / [Kaleva 30.3](#): Kärkipuolueet: Hallitukseen tuskin perussuomalaisten kanssa, arvot poikkeavat liikaa – ”Arvioin, että ihmiskäsityksemme poikkeaa toisistaan”

[HS 30.5](#): HS:n tiedot: Rinteen hallitus aikoo mahdollistaa jalkapantojen käytön kielteisen päätöksen saaneille turvapaikanhakijoille, / [TS 3.6](#): Perussuomalaisten eduskuntaryhmä rökittää hallitusohjelmaa: ”Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja haittamaahanmuutto lisääntyy” / [Ilkka-Pohjalainen 3.6](#): Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt

[Yle 7.6](#): Maria Ohisalon mahdoton tehtävä: EU:n maahanmuuttajien kiintiöistä ja palautuksista riideltä jo neljä vuotta, nyt on Suomen vuoro yrittää

[Yle 14.11](#): Suomi käännäytti irakilaismiehen, joka tapettiin pian paluunsa jälkeen – Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle tuomitsi Suomen ihmisoikeussopimuksen rikkomisesta / [Kaleva 16.11](#): Suomelle häpeätuomio ihmisoikeustuomioistuimelta – tapahtui juuri se, mitä ei pitäisi tapahtua

[Ilkka-Pohjalainen 16.11](#): Poliisi keskeytti palautukset Irakiin – sisäministeri Ohisalo Suomen palauttaman irakilaisen kuolemasta STT:lle: Karuimmillaan virheet voivat johtaa tällaiseen

[Yle 14.11](#): Maahanmuuttovirasto Migri myöntää: Kaikki oikeusasteet epäonnistuivat irakilaismiehen riskianalyyseissä, mies olikin hengenvaarassa

[Yle 18.1](#): KRP tehnyt riskiarvion 9 000 kielteisen päätöksen saaneesta turvapaikanhakijasta – yli 200 arvioitu mahdollisesti vaarallisiksi

[Kaleva 17.5:](#) Poliisi tehostaa laittoman maahantulon ja maassaoleskelun torjuntaa – Suomessa tavataan vuosittain noin 3000 maassa laittomasti olevaa

[Ilkka-Pohjalainen:](#) Migri jakoi virheellistä tietoa turvapaikanhakijoiden työoikeudesta - Moittii lakimuutosta mutkikkaaksi ja hankalasti tulkittavaksi

[HS 1.6:](#) Rinteen hallitus haluaa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille jalkapannat, jollaisia kantavat päivittäin sadat ihmiset jo nyt / [HS 22.7:](#) Sovittiinko hallitusneuvotteluissa turvapaikanhakijoiden jalkapannoista vai ei? Hallituspuolueiden kina kirjauksista jatkuu / [Aamulehti 31.10:](#) Turvapaikanhakijoiden sähköinen valvonta olisi kallista, eikä välttämättä korvaisi säilöönottoa – Selvitys nilkkapannoista ja sim-kortti-valvonnasta valmistuu pian

[HS 17.12:](#) Suomi on karkottanut ja käännäntänyt tänä vuonna poikkeuksellisen paljon ihmisiä – Migrin mukaan linja ei ole muuttunut

[TS 17.1:](#) Ihmiskaupan uhreja Suomessa ennätysmäärä – seksikaupan tapaukset lisääntyneet nopeasti / [HS 17.1:](#) Migri: Suomessa viime vuonna ennätysmäärä ihmiskaupan uhreja

[HS 5.8:](#) Maahanmuuttovirasto: Suomessa on paljastunut kerjäämään pakottamista

[Yle 21.3:](#) Myös suomalaisia lapsia ja nuoria joutuu ihmiskaupan uhreiksi – ”Emme ole heränneet tähän asiaan”

[Yle 15.2:](#) Pakkoprosituution uhri Itohan Okundaye joutuu lapsensa kanssa takaisin Italiaan – ihmiskaupan valvoja kyseenalaistaa Suomen viranomaisten palautuspäätökset

[Yle 27.3:](#) Sisäministeri Kai Mykkänen ehdottaa Suomeen uutta ihmiskauppalakia

[Kaleva 25.1:](#) Thaimaalaiset poimivat Suomen metsämarjat teollisuuskäyttöön, mutta mikään laki ei määrittele heidän työtään tai kohteluaan / [Yle 18.8:](#) Thaipoimijoiden ensimmäinen kapina johti taisteluun, jossa jokainen hävisi – ihmiskauppiaksi syytetty marjakeisari tuntee kaunaa joka päivä /

[HS 28.8:](#) ”Hän ei ole paha ihminen” – Suomalainen marjayrittäjä muutti Somthawin Misukin elämän velkahelvetiksi, nyt Misuk on surullinen myös yrittäjän puolesta

[HS 31.3:](#) Nepalilaisravintoloissa paljastuneet väärinkäytökset herättivät kysymyksen: Voiko asiakas huomata työntekijöiden hyväksikäytön? / [HS 22.4:](#) Rikosuhripäivystys: Kymmenet nepalilaiset kokit ovat hakeneet apua HS:n artikkelin jälkeen – Jotkut ovat kertoneet parantuneista työoloista

[Yle 21.11:](#) Kulttuurivaikuttaja Veijo Baltzar vangittu epäiltynä törkeästä ihmiskaupasta / [HS 26.11:](#) Tapaus Baltzar muistuttaa, että luottamusyhteiskunnalla voi olla myös varjopuolensa

[Ilkka-Pohjalainen 29.3:](#) Rikollisryhmät saavat Euroopassa 110 miljardia rikoshyötyä vuosittain, arvioi Euro-pol – Poliisi: Suomi seuraa Euroopan kovaa rikolliskehitystä

[TS 22.2:](#) Asianajajat karsastavat turvapaikanhakijoiden avustamisjuttuja – osa ei ota niitä enää lainkaan vastaan

[Ilkka-Pohjalainen 7.10:](#) Kreikan hätähuuto EU-maille: Kreikan saarilta pitää saada turvaan 2 500 alaikäistä turvapaikanhakijaa / [HS 9.10:](#) Pakolaislapsia ei saa jättää kurjiin oloihin Kreikan pakolaisleireille

[Kaleva 16.1:](#) Oulu tarvitsee nopeaa apua / [Yle 28.1:](#) Oulussa turvapaikanhakijoiden tutustumiskäynnit kouluihin ja päiväkoteihin on lopetettu

[Ilkka-Pohjalainen 13.1:](#) Suomessa asuvat ulkomaalaiset mukaan kotouttamiseen – seksuaalisuudesta puhuttava rohkeasti

[Kaleva 29.1:](#) Viranomaiset Oulussa: Kotoutus kaipaa kuntalaisia – pelkkä viranomaisyhteistyö ei riitä

[Yle 16.1:](#) Kotouttamista pohtinut työryhmä: Lisää maahanmuuttajataustaisia opettajia, oppivelvollisuus pidemmäksi

[HS 12.4:](#) Valtiovarainministeriö pimitti eduskunnalta soteen liittyvän 210 miljoonan euron ongelman

[HS 13.8:](#) Suomessa elää tyttöjä ja naisia, joita rajoitetaan ja vahditaan ankarasti: Voivatko viranomaiset tehdä mitään?

[HS 14.8:](#) Naisia alistaville perinteille ei ole Suomessa sijaa

[TS 10.9:](#) Komissio suosittaa Suomen hankkivan lisää resursseja tasa-arvovaltuutetulle ja vihapuheen tutkintaan

[Yle 26.12:](#) Suomi kiinnostaa ulkomaalaisia opiskelijoita, vaikka opiskelusta tuli maksullista – hakijamäärät ovat jälleen reippaassa nousussa

[HS 26.1:](#) Sdp:n vaaliohjelman tärkein tavoite on pysäyttää eriarvoistumisen kasvaminen – kokoomuksen mielestä ilmiötä ei ole olemassa / [Aamulehti 10.3:](#) Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiintiöpakolaisille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen / [HS 4.4:](#) Rajat kiinni ja radikaaleja toimia ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi: Katso, millaisia vaihtoehtoja löytyy politiikan laitamilta

[HS 23.3:](#) HS:n kysely: Puolueet nostavat esiin jälkihuollon, perheenyhdistämisen ja nuorten turvapaikanhakijoiden motivaation / [Kaleva 7.4:](#) LM-kysely: Antti Rinne edistäisi pääministerinä hiilitulleja EU:n ulkorajoille – Sdp:n linja lähestyy perussuomalaisia

[Kaleva 3.6:](#) Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – pakkoruotsi palaa kirjoituksiin, haittaveroa kiristetään ja tuomiot nousevat / [Ilkka-Pohjalainen 3.6:](#) Perussuomalaisten eduskuntaryhmä rökittää hallitusohjelmaa: "Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja haittamaahanmuutto lisääntyy"

[Aamulehti 24.5:](#) Hamal tekee kahta työtä ja yrittää ansaita nettona 2600 euroa kuussa, jotta saisi perheensä Suomeen – Korkea tuloraja on vähentänyt perheenyhdistämiä

[Ilkka-Pohjalainen 8.11:](#) Selvitys: Perhe on yleisin syy muuttaa Suomeen

[TS 8.1:](#) Etlan kovat eväät hallitusohjelmaan: Eläkeputki ja vuorotteluvapaa pois ja työvoiman tarveharkinnasta luovuttava / [HS 3.6:](#) Keskuskauppakamari: "Työllisyysodotukset ovat lähes tyhjän päällä" – SAK:lta hallitusohjelma saa kehuja / [Yle 15.10:](#) EK haluaa kovapalkkaisille asiantuntijoille työluvan viikossa, työministeri Harakka pitää kuukauttakin hankalana – mikä prosessissa kestää? / [Ilkka-Pohjalainen 23.10:](#) Teknologiaeollisuuden päänavaajan rooli ei tule olemaan helppo: "Tällä hetkellä kaikki isot asiat ovat yhtä avoinna"

[HS 30.9:](#) Maahanmuuttoviraston pitkittyneet käsittelyajat vaikeuttavat työvoiman rekrytointia ulkomailta

[Ilkka-Pohjalainen 26.1:](#) Maahanmuutto tarkoittaa ay-liikkeelle samaa kuin automaatio aikoinaan – "Väistämättömän kanssa on selvittävä parhaalla mahdollisella tavalla"

[Yle 17.2:](#) Vihreät tavoittelee 100 000:ta uutta työpaikkaa / [TS 28.2:](#) Kokoomus keventäisi työn verotusta miljardilla eurolla – alkoholi, tupakka ja lämmityspolttoaineet kallistuisivat / [TS 3.6:](#) Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt

[HS 21.9:](#) Kokoomus jätti välikysymyksensä hallituksen talous- ja työllisyyspolitiikasta, perussuomalaiset ei mukana

[Kaleva 25.1:](#) Tuhansien brittien pitää rekisteröityä EU-kansalaiseksi, jotta he voivat jäädä Suomeen – Oleskelun turvaamiseksi valmistellaan erillislakia

[HS 12.1](#): Presidentti Niinistö Oulun uusista seksuaalirikosepäilyistä: Kestämätöntä

[Ilkka-Pohjalainen 6.1](#): Kommentti: Hallituksen ilosanoma ei oikein tehoa –oppositio näyttää saaneen viestinsä paremmin perille / [TS 12.1](#): Turun Perussuomalaisten uusi hallitus kritisoi poliisia ja maahanmuuttopolitiikkaa

[TS 9.10](#): Suomi tuomitsee Turkin hyökkäyksen Syyriaan – uudet asevientiluvat Turkkiin jäihin / [HS 9.10](#): Ulkoministeri Haavisto Turkin hyökkäyksestä Syyriaan: Voi aiheuttaa lisää pakolaisuutta

[Aamulehti 10.10](#): Ulkoministeri Haavisto Erdoganin pakolaisvyöryllä uhkaamisesta: ”Kovista lausunnoista pitäisi päästä maltilliseen asioiden hoitamiseen”

[Turun Sanomat 17.10](#): Ulkoministeri Haavisto: Toimintaan Al-Holissa tarvitaan paikallisen hallinnon lupa – Suomi on selvittänyt, voidaanko leiriltä liikkua pois Turkin kautta / [Aamulehti 2.12](#): Kirjallinen kysymys ulkoministeri Pekka Haaviston toiminnasta – Yrittikö Haavisto tuoda lapset al-Holin leiriltä salaa Suomeen konsulikyydillä? / [HS 9.12](#): Ulkoministeriön korkea virkamies: Haavisto on toiminut laillisesti kiistassa konsulipäällikön kanssa [TS 1.12](#): Muukalaisvastainen äärioikeisto marssii jälleen kaduilla itsenäisyyspäivänä – Tutkija: ”Liikehdintä kytee pinnan alla” / [HS 5.12](#): Turvapaikanhakijat perustivat mielenosoitusleirin Helsinkiin, mallia vuoden 2017 tapahtumista

TUTKIMUKSET

Banyanga, J. (2019), *Social Suffering and Healing Among the Rwandan Diaspora in Finland and Belgium*, Turku: Åbo Akademi University, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-12-3786-7> (Viitattu 17.4.2020)

Calmfors L., Sánchez Gassen, N.(2019), *Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets*, Nordic Council of Ministers 2019:024, <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1317928/FULLTEXT01.pdf> (Viitattu 17.4.2020)

Diatlova, A. (2019), *Between Visibility and Invisibility: Russian-speaking Women engaged in Commercial Sex in Finland*, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3408-0> (Viitattu 17.4.2020)

De Bruycker, P., De Somer, M., De Brouwer, J. (2019): *From Tampere 20 to Tampere 2.0: Towards a new European consensus on migration*, Belgia, Bryssel: European Policy Centre, Odysseus Network, European Migration Network, http://www.emn.fi/files/1987/Publication_Final.pdf (Viitattu 17.4.2020)

Härkönen, E. (Toim.)(2019), *Työ paras kotouttaja? - Työssä kotoutumisen mallin kokeilu Pirkanmaalla 2017–2019*, ELY-keskus raportteja 44/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-818-5> (Viitattu 17.4.2020)

Jahnukainen, M., Kalalahti, M., Kivirauma J. (toim.)(2019): *Oma paikka haussa*, Helsinki: Gaudeamus
Kervinen, Elina & Ollus, Natalia (2019): *Lapsiin ja nuoriin kohdistuva ihmiskauppa Suomessa*. Heuni Publication Series No. 89. HEUNI, Finland. https://www.heuni.fi/material/attachments/heuni/reports/RwF5tscZD/Lapsiin_ja_nuoriin_kohdistuva_ihmiskauppa_Suomessa.pdf (Viitattu 17.4.2020)

Kuusisto, A.-K., & Tuominen, J. (2019). *Epäilyä ja myötätuntoa: Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa ja Ylen verkkouutisissa 2014–2016*. *Media & Viestintä*, 42(3). <https://doi.org/10.23983/mv.85781> (Viitattu 17.4.2020)

Krivosos, D. (2019), *Migrations On the Edge of Whiteness : Young Russian-speaking Migrants in Helsinki, Finland*; Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3400-4> (Viitattu 17.4.2020)

- Lepola, O. (2019) Kriisituesta kuntosalikorttiin - Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa, Siirtolaisuusinstituutti Raportteja 2, https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/r2_lepola.pdf (Viitattu 17.4.2020)
- Li, H. (2019). The Journey of a Thousand Miles : Chinese Student Migration and Integration in Finland and Germany, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0957-2> (Viitattu 17.4.2020)
- Lyytinen, E.(Toim.)(2019), Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa, Tutkimus 2. Siirtolaisuusinstituutti 2019, <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/t-02-isbn-978-952-7167-60-1-turvapaikanhaku-ja-pakolaisuus-suomessa.pdf> (Viitattu 17.4.2020)
- Lyytinen, E., Toom, N. (2019), TWO-WAY LABOUR MARKET INTEGRATION? - Perspectives on youth with a refugee background and employers in Finland, CAGE 3B Project report, https://cage.ku.dk/publications/reports/Two-way_labour_market_integration_-_CAGE_report_2019.pdf (Viitattu 17.4.2020)
- Martikainen, T., Mapril, J., and Khan, A. (Toim.) (2019). Muslims at the Margins of Europe, Leiden, Alankomaat: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004404564> (Viitattu 17.4.2020)
- Metsäniitty, M. (2019), Forensic Age Assessment in Finland, and Dental Development of Somalis, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-5201-5> (Viitattu 17.4.2020)
- Owal Group (2019), Turvapaikkaprosessia koskeva selvitys, <https://intermin.fi/documents/1410869/3723692/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019/60bd290f-ffbd-2837-7f82-25fb68fe172c/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019.pdf> (Viitattu 17.4.2020)
- Pitkänen V., Saukkonen P., Westinen J. (2019), Samaa vai eri maata? - Tutkimus viiden kieliryhmän arvoista ja asenteista Suomessa, e2 Tutkimus ja kirjoittajat: RAPORTTI 6, <https://e2.fi/publication/229> (Viitattu 17.4.2020)
- Skogberg, N.; Mustonen, K.; Koponen, P.; Tiittala, P.; Lilja, E.; Ahmed Haji Omar, A.; Snellman, O.; Castaneda, A. E. (toim.), (2019), Turvapaikanhakijoiden terveys ja hyvinvointi : Tutkimus Suomeen vuonna 2018 tulleista turvapaikanhakijoista, THL 12/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-351-9> (Viitattu 17.4.2020)
- Tafari, T.(2019), Review of media framing of human trafficking in Finnish news media, Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä, https://www.cbss.org/wp-content/uploads/2019/09/Review_Finland.pdf (Viitattu 17.4.2020)
- Telve, K., 2019. Family Life Across The Gulf: Cross-Border Commuters' Transnational Families Between Estonia And Finland. Tartu: Tarton Yliopisto, <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:403733> (Viitattu 17.4.2020)
- Tiilikainen, M. (Toim.), Al-Sharmani, M. (Toim.), Mustasaari, S. (Toim.). (2020). Wellbeing of Transnational Muslim Families. London: Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781315231976>
- Vartiainen, P. (2019), Filippiiniläisten sairaanhoitajien polut Suomeen: Tutkimus oppimisesta ja työyhteisöintegraatiosta kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0937-4> (Viitattu 17.4.2020)
- Välimäki, M. (2019), Poliittikkaa kansallisten, kansainvälisten ja ideologisten reunaehtojen puitteissa : Suomalaiset puolueet ja maahanmuutto 1973–2015, Turku: Turun Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-7859-5> (Viitattu 17.4.2020)

VIITATTU LAINSÄÄDÄNTÖ, LAKIMUUTOKSET JA OIKEUSKÄYTÄNTÖ

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio N.A. v Finland, application no. 25244/18, 14.11.2019

Hallituksen esitys HE 18/2019 vp

Hallituksen esitys HE 272/2018 vp

Hallituksen esitys HE 273/2018 vp

Hallituksen esitys HE 252/2018 vp

Sisäministeriön asetus vapaaehtoisen paluun avustuksesta 1278/2018

Laki kansalaisuuslain muuttamisesta 564/2019

Äitiyslaki 253/2018

Laki rajavartiolaitain muuttamisesta 9/2019

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 242/2019

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 437/2019

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 1022/2018

Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 746/2011

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:18

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:19

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:21

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:23

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:93

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:99

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2019:149

Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)

Maahanmuuttovirasto
PL 10
00086 Maahanmuuttovirasto

0295 430 431
emn@migri.fi

www.emn.fi
ec.europa.eu/emn

ISBN 978-952-5920-91-8 (PDF)
ISBN 978-952-5920-92-5 (Nid.)

European Migration Network (EMN)

Finnish Immigration Service
P.O. BOX 10
FIN-00086 Finnish Immigration Service

+358 (0) 295 430 431
emn@migri.fi

www.emn.fi
ec.europa.eu/emn

Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN) perustettiin neuvoston päätöksellä 14. päivänä toukokuuta 2008. Se saa taloudellista tukea Euroopan unionilta. Euroopan muuttoliikeverkoston tavoitteena on vastata yhteisön toimielinten sekä jäsenvaltioiden viranomaisten ja laitosten tarpeeseen saada tietoa maahanmuutto- ja turvapaikka-asioista. EMN tuottaa ajantasaista, puolueetonta, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa politiikan suunnittelun tueksi Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltioissa. EMN antaa lisäksi yleisölle tietoa kyseisistä asioista.

The EMN was established by Council Decision 2008/381/EC. It is financially supported by the European Union. The objective of the EMN is to meet the information needs of Community institutions and of Member States' authorities and institutions by providing up-to-date, objective, reliable and comparable information on migration and asylum, with a view to supporting policymaking in the European Union in these areas. The EMN also serves to provide the general public with such information.

Annual Report on Migration and Asylum

FINLAND 2019

Annual Report on Migration and Asylum

Finland 2019

Published by:
European Migration Network 2020

Overall responsibility:
Senior Adviser Tuukka Lampi (National Contact Point of Finland)
National Coordinator Kielo Brewis (National Contact Point Finland)

The report has been published and printed in Finnish and English under the following ISBN codes:
ISBN 978-952-5920-91-8 (PDF)
ISBN 978-952-5920-93-2 (Printed volume)

Contents

Executive summary	5
Overview 2019	7
1. Introduction	8
1.1. Structure of the immigration administration	9
2. Context for asylum and migration policy developments	13
2.1. Immigration policy	13
2.2. Migration in public dialogue and the media	15
2.3. Research on migration	19
2.4. Other general developments related to immigration	21
3. Legal migration	22
3.1. Labour migration	22
3.2. Research on labour migration	25
3.3. Legislative amendments and other developments related to labour migration	26
3.3. Family reunification	26
3.5. Legislative amendments and other developments related to family reunification	29
3.6. Students	30
3.7. Legislative amendments and other developments related to student migration	31
4. International protection including asylum	32
4.1. Asylum seekers	32
4.2. Legislative amendments related to international protection	33
4.3. Developments related to international protection	34
4.4. Participation in EU-level operations	35
4.5. Case law related to international protection	36
4.6. Research on international protection	38
4.7. Quota refugees	39
4.8. Developments related to quota refugees	40
4.9. Reception	41
4.10. Developments related to reception	41

5. Unaccompanied minors and other vulnerable groups	42
5.1. Unaccompanied minors	42
5.2. Developments related to unaccompanied minors	43
5.3. Research on unaccompanied minors	43
5.4. Other vulnerable groups: developments and research	44
6. Integration	45
6.1. Legislative amendments and other developments related to integration	45
6.2. Developments related to integration	47
6.3. Research on integration	49
7. Citizenship and statelessness	51
7.1. Legislative amendments related to citizenship	52
8. Borders, Schengen and visas	53
8.1. Border control	53
8.2. EU cooperation	53
8.3. Other developments in border control	54
8.4. Schengen	55
8.5. Visa policy	55
9. Irregular migration and migrant smuggling	56
9.1. Legislative amendments and other developments related to irregular migration and smuggling in human beings	57
10. Trafficking in human beings	59
10.1. Trafficking in human beings detected in asylum and residence permit procedures	59
10.2. Victims of trafficking in human beings included in the assistance system	59
10.3. Developments related to trafficking in human beings	61
10.4. Research on trafficking in human beings	62
11. Return and readmissions	63
11.1. Removal decisions	63
11.2. Voluntary return	64
11.3. Legislative amendments related to return and readmissions	64
11.4. Other developments related to return and readmissions	65
11.5. Research on return and readmissions	66
12. Migration and development	67
Sources	68

Executive summary

With immigration policy in 2019 being dominated by the parliamentary election and the subsequent new Government Programme, the year could be characterised as a year of establishing immigration policy guidelines. Immigration policy was addressed in the Government Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government, *Inclusive and competent Finland – a socially, economically and ecologically sustainable society*.¹ The main theme was invigorating the labour market with the help of labour migration e.g. by improving the labour market skills of those who have already migrated to Finland and increasing labour migration, particularly involving skilled labour.

With respect to asylum policy, the Government Programme emphasised increasing international cooperation e.g. by raising the annual refugee quota to 850 people and intensifying EU-level cooperation. A further stated goal is to make the asylum process swifter and smoother without compromising on the legal protection of applicants and promote the integration of asylum seekers by commencing integration at an earlier stage, even at reception centres.

The most significant organisational reform during the period took place in late 2019 with the decision to assign the task of managing labour migration to the Ministry of Economic Affairs and Employment. Following this decision, the Ministry of Economic Affairs and Employment is responsible for policy, legislation and the development of permit processes related to the migration of workers, students and researchers effective from the beginning of 2020. The change stems from the goal of making the processing of work permits more efficient.

There were also several legislative changes in 2019 that had various impacts on immigration policy. An amendment to the Aliens Act that entered into force in January 2019 expedited the removal process of persons who have been found guilty of criminal offences or are considered to pose a threat to public order and security. Further amendments to the Aliens Act took effect in June 2019 concerning subsequent applications filed by asylum seekers, taking possession of travel documents, family reunification and labour market testing. The amendments are aimed at preventing the misuse of asylum applications for the purpose of delaying removal, for example, and streamlining labour migration by eliminating

the labour market test requirement in the processing of extended permits. The Nationality Act was also amended, making it possible for people who are found guilty of certain criminal offences to lose their Finnish citizenship.

The number of asylum seekers continued its falling trend and, as in the previous year, most of the applications were subsequent applications. A noteworthy new phenomenon was the change in the applicant profiles of new applications. Whereas in the previous years asylum seekers mostly came from conflict regions, such as Iraq, Syria, Somalia and Afghanistan, the largest countries of origin for applicants in 2019 were Russia and Turkey. The grounds for application also became more diverse. In response to the declining number of applicants, the customer capacity of reception operations was reduced and a number of reception centres were closed.

With respect to legal migration, a significant change was that employment surpassed family ties as the most common grounds for a first residence permit application in 2019. Labour migration has grown significantly over the past few years and this trend continued in the year under review. In terms of the number of permits issued, however, family ties remained the most significant reason for migrating to Finland.

In integration policy, the preparation of a comprehensive action plan pertaining to the need to reform integration measures began in 2019. The State also actively supported the municipalities' centre of expertise activities to promote the shaping of immigrant services into multi-sectoral services. The multi-disciplinary operating model of the centres of expertise combines education, employment and social and health care services for adult immigrants. In 2019, as part of its Talent Boost programme, the Government also launched a cross-sectoral programme focused on the immigration of specialists, employees, students and researchers that also promotes the employment of international students and skilled workers who already reside in Finland.

Significant progress was achieved in efforts to combat trafficking in human beings, with the National Assistance System for Victims of Trafficking in Human Beings having a record-breaking year. The number of

¹ Finnish Government (2019), Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government 10 December 2019, INCLUSIVE AND COMPETENT FINLAND – a socially, economically and ecologically sustainable society, Publications of the Finnish Government 2019:33, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-811-3> (Cited 16 April 2020)

new customers accepted into the system was larger than ever before at 229, representing an increase of more than one-third compared to the previous year.

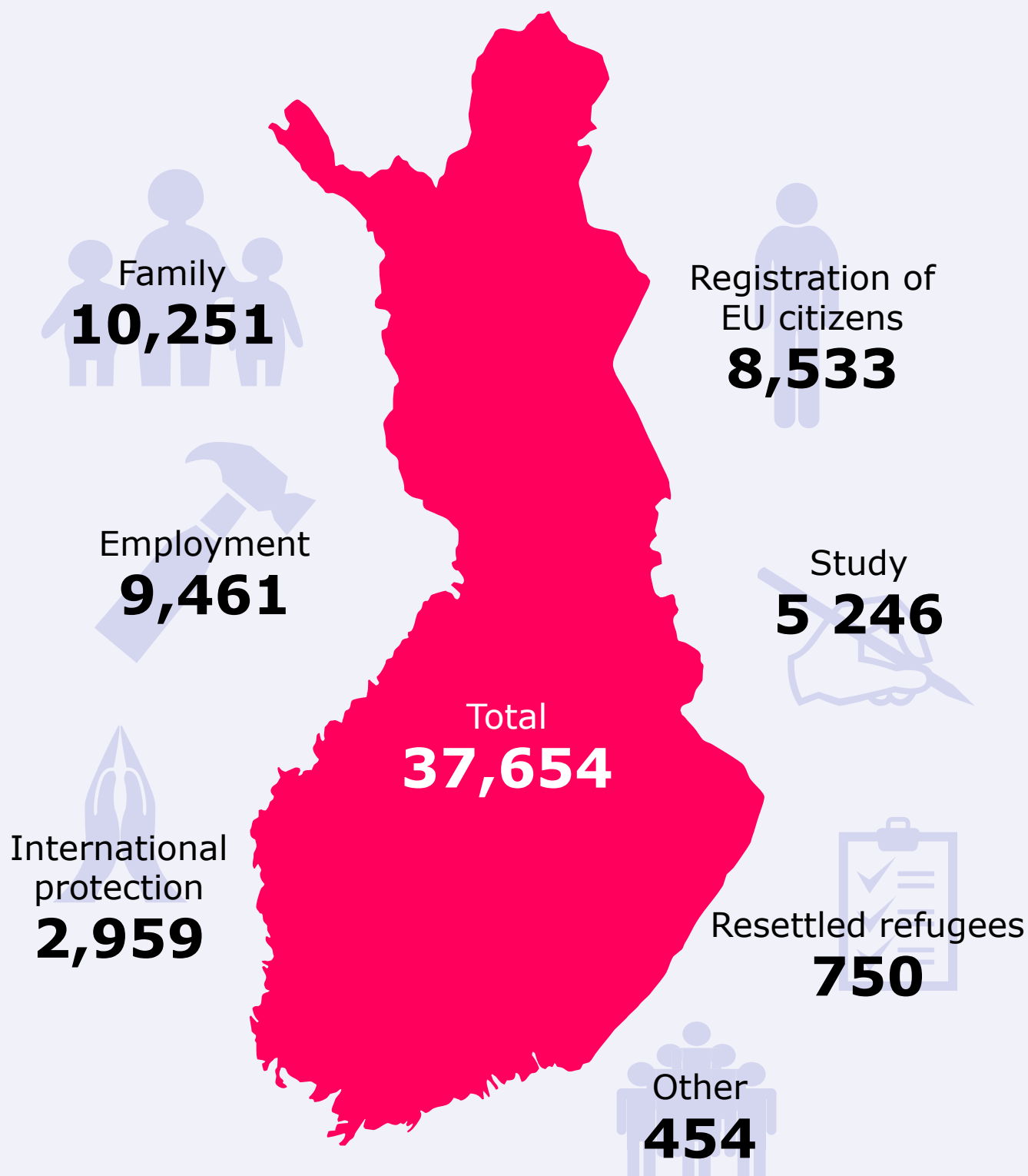
Immigration was actively discussed in the Finnish media in 2019. The issues that received the most media attention were irregular migrants, forced returns and labour migration. These themes were highlighted particularly in connection with the suspected sex crimes in Oulu, in the run-up to the parliamentary election and in connection with the formation of

the new Government and the publication of the Government Programme. During the latter part of the year, topics that received significant attention included a judgment issued by the European Court of Human Rights on the case of an asylum seeker returned to Iraq by Finland, who was killed in Iraq soon after his return, and the repatriation of Finnish citizens at the al-Hol refugee camp, which caused controversy on several occasions in November–December and led to the filing of an interpellation motion regarding the actions of the Minister for Foreign Affairs.

Overview 2019

The figure includes the first residence permits issued by the Finnish Immigration Service to third-country nationals as well as the registration of the right of residence of EU citizens and their family members. The largest group is third-country nationals who entered the country on the grounds of family ties (10,251). The second-largest group is third-country nationals who entered the country on the grounds of employment (9,461).

1. Introduction

The 2019 Annual Policy Report of the Finnish National Contact Point for the European Migration Network (EMN) presents the key developments in migration in 2019. The reference period of this report is from 1 January to 31 December 2019.

The National Contact Points for the European Migration Network produce annual reports on migration and asylum that describe the development of migration and asylum policy and present annual statistics.² The reporting process has two stages. In the first stage of reporting, the National Contact Points collect monitoring information on migration and asylum matters for the European Commission. The Commission uses the data in compiling an annual report on migration and asylum for the EU as a whole, as well as Norway. The Finnish National Contact Point collected the monitoring information from official resources and by allocating the responsibility for reporting to the relevant authorities responsible for each area. The participants in the reporting included the Finnish Immigration Service, the Ministry of the Interior, the Ministry of Economic Affairs and Employment, the Ministry of Education and Culture, the Ministry for Foreign Affairs, the Ministry of Social Affairs and Health, the Ministry of Justice, the National Police Board, the Finnish National Agency for Education, the National Bureau of Investigation, the Finnish Border Guard, the Office of the Non-Discrimination Ombudsman and the Association of Finnish Local and Regional Authorities. The Finnish National Contact Point for the European Migration Network was responsible for collecting statistical information.

This Annual Report on Migration and Asylum is the second part of reporting. It is primarily aimed at the national audience. It is the only document that annually reports compiled information on development

trends in migration-related matters in Finland. The key findings of the first part of the reporting process are included in this report. In addition, the report describes public debate on immigration in 2019 and presents key trends in immigration and asylum statistics. The media analysis concerning public debate in 2019 was conducted by Liana Technologies Oy in cooperation with the European Migration Network. The European Migration Network also publishes a separate statistical review, *Key figures on immigration 2019*.

The sources used in the report include various Internet-based reports by authorities in the field of migration, studies, statements and press releases. Pending legislative projects have been monitored using the Government Project Register and Parliamentary documents. In 2019, the National Contact Point also participated in various seminars related to migration in Finland and in other EU Member States in order to network with various producers of immigration research and to gather information on current national projects and international trends.

The Finnish National Contact Point of the European Migration Network produced this report in accordance with the network's general research guidelines. The terminology used in the report is based on the EMN Glossary published and maintained by the European Migration Network, the updated Finnish edition of which was created in February 2019.³ The structure and headings of the report are based on a model jointly agreed on by the European Migration Network. The division into topics follows the structure used by the European Commission, which has also been adopted by the European Migration Network.

² The reporting duty is stipulated by Council Regulation 2008/381/EC, which was also the basis for establishing the European Migration Network.

³ European Migration Network (2019), *Asylum and Migration Glossary 6.0: Finnish edition*. Helsinki: European Migration Network (EMN).

1.1. Structure of the immigration administration

The Finnish Government directs migration policy and its administration following the targets set in the Government Programme and the policies approved by the Government. The Prime Minister's Office is in charge of the coordination of EU issues in general.

The Ministerial Working Group on Internal Security and Strengthening the Rule of Law discusses matters relating to the development of judicial administration, prevention of exclusion, prevention of over-indebtedness, and realisation of fundamental rights. It also discusses matters of internal security and asylum and refugee policy. The ministerial working group is chaired by Minister of Justice Anna-Maja Henriksson. The other members are Minister of Local Government and Ownership Steering Sirpa Paatero, Minister of the Interior Maria Ohisalo, Minister of Social Affairs and Health Aino-Kaisa Pekonen and Minister of Defence Antti Kaikkonen.

The Ministry of the Interior, through the Migration Department, is in charge of immigration issues. Its tasks include the formulation of migration policy and the drafting of legislation on immigration and Finnish citizenship. The Ministry of the Interior is responsible for the performance guidance of the Finnish Immigration Service. Appropriations for the immigration administration are included in the Ministry of the Interior's budget proposal. In addition, the Ministry of the Interior coordinates activities related to migration between various branches of administration and represents Finland in migration issues in the European Union and on other international forums.

The Finnish Immigration Service (Migri) processes applications for residence permits, asylum and citizenship. The Finnish Immigration Service also guides the operations of reception centres, decides on refusals of entry and deportation, and is in charge of the granting of alien's passports. The Finnish Immigration Service operates under the Ministry of the Interior.

The Police monitor compliance with the Aliens Act, accept asylum applications and serve decisions. The Police also enforce decisions on deportation and refusal of entry. **The Ministry of the Interior's Police Department** is in charge of the strategic guidance and

supervision of the police sector. **The National Police Board** plans, leads, develops and supervises practical police operations carried out at **police departments**.

The Finnish Border Guard monitors entry into and departure from the country and carries out passport control. The Border Guard makes visa decisions at the border, if necessary, and receives applications for asylum. **The Headquarters of the Finnish Border Guard** operates under the Chief of the Finnish Border Guard and also acts as **the Ministry of the Interior's Border Guard Department**.

The Ministry for Foreign Affairs is responsible for visa policy. Finnish missions abroad grant visas and accept citizenship declarations and residence permit applications.

The Ministry of Economic Affairs and Employment is responsible for directing integration matters. Together with the Ministry of the Interior, it monitors the volume and structure of labour migration and develops monitoring tools. Effective from the beginning of 2020, the Ministry of Economic Affairs and Employment is also responsible for policy, legislation and the development of permit processes related to the migration of workers, students and researchers. The responsibility for legislative projects related to the migration of workers, students and researchers is transferred from the Ministry of the Interior to the Ministry of Economic Affairs and Employment. Legislative drafting processes will be carried out in cooperation with the Ministry of the Interior.

The Centre of Expertise in Integration operates as part of the Ministry of Economic Affairs and Employment. Its tasks include the creation of cooperation networks among the actors involved in integration across occupational and geographical boundaries. In order to lay a foundation for the planning and execution of integration activities, the Centre of Expertise compiles research, statistical and monitoring information, with the aim of enabling the development of integration effectiveness evaluation.

The administrative sector of the Ministry of Economic Affairs and Employment encompasses **the Centres for Economic Development, Transport and the Environment (ELY Centres)** that handle tasks related to immigration, integration and good ethnic rela

⁷ Government / Ministerial working groups and ministers responsible for key projects, updated on 12 February 2018. https://valtioneuvosto.fi/sipilan-hallitus/ministeriyoryhmat?p_p_id=56_INSTANCE_SSKDNE5ODInk&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1&_56_INSTANCE_SSKDNE5ODInk_languageId=en_US. Cited 26 March 2019.

tions on a regional basis as well as **the Employment and Economic Development Offices** the work permit units of which make preliminary decisions on applications for a residence permit for an employed person before the Finnish Immigration Service processes and makes decisions on the applications.

Municipalities are responsible for integration at the local level. For instance, municipalities create, together with other parties in their area, an integration programme to promote integration and solidify cooperation. Municipalities provide basic services to immigrants living there permanently, in the same manner as to other residents of the municipality. In addition, municipalities decide independently on the reception of quota refugees and asylum seekers who have been granted a residence permit.

The Regional State Administrative Agencies (AVI) are responsible for the planning, steering and supervision of the services promoting immigrant integration in matters coming under their authority. The Regional State Administrative Agencies steer municipal operations in various sectors, such as social and health care services, education and other cultural services. The Regional State Administrative Agencies operate under the steering of eight different ministries. Administratively, the operations of the Agencies are steered by the Ministry of Finance.

The Ministry of Education and Culture is tasked with the development of education provided to immigrants at different levels. The ministry's field of operation also includes matters related to immigrants' culture, sports activities, youth work and religion. **The Finnish National Agency for Education**, operating under the Ministry of Education and Culture, is responsible for immigrants' education issues and the recognition of foreign degrees.

The Ministry of Social Affairs and Health is tasked with the promotion of immigrants' health and well-being. Issues related to immigrants' means of support fall within the responsibilities of the Ministry of Social Affairs and Health. The Ministry of Social Affairs and Health supports the integration of immigrants into Finnish society e.g. by developing social and health services so that the needs of immigrants are taken into account in them.

The duties of the Unit for Democracy, Language Affairs and Fundamental Rights, operating under **the**

Ministry of Justice, include the promotion of equality and non-discrimination, among other things. Organisationally, **the Advisory Board for Ethnic Relations (ETNO)** has been placed under this Unit. ETNO is a broad-based expert body established by the government whose goal is to develop interaction between different groups and to assist ministries in developing a pluralistic society with ethnic equality.

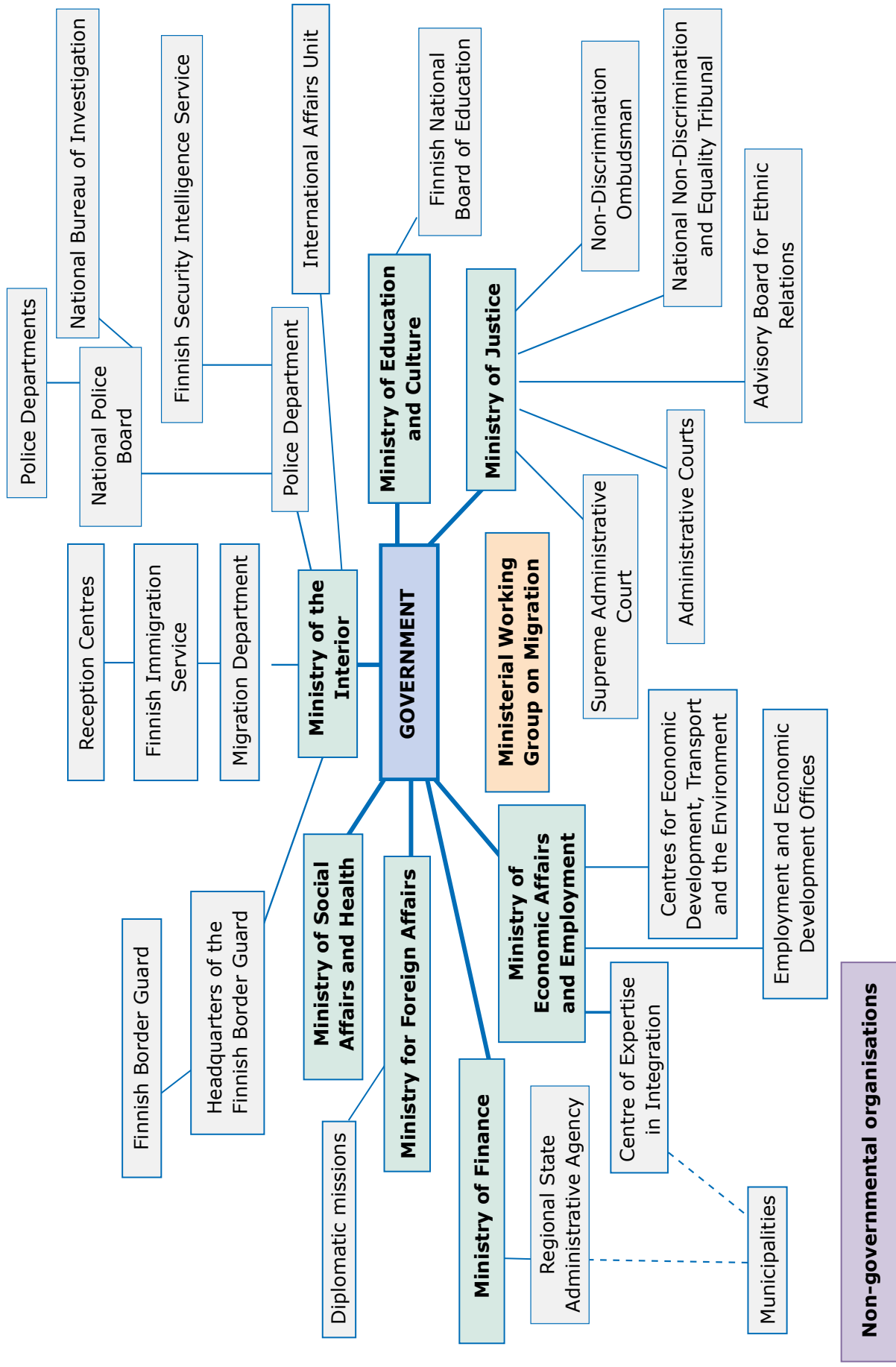
The Non-Discrimination Ombudsman, operating under the Ministry of Justice, promotes equal treatment and takes action to intervene in cases of discrimination. The Non-Discrimination Ombudsman is also responsible for promoting the rights and position of foreign nationals. In addition, the Non-Discrimination Ombudsman has a special task of monitoring the enforcement of removal decisions concerning foreign nationals and acting as the national rapporteur on trafficking in human beings.

The administrative sector of the Ministry of Justice also includes **the administrative courts**, which are responsible for processing appeals against the Finnish Immigration Service's decisions. The processing of asylum-related appeals has been concentrated in the Administrative Court of Helsinki and the Administrative Courts of Eastern Finland, Northern Finland and Turku. In asylum-related matters, the competent Administrative Court is determined on the basis of the Finnish Immigration Service's operating area (Southern, Northern, Western or Eastern). In other appeals against the Finnish Immigration Service's decisions, the competent Administrative Court is the one in whose judicial district the person concerned lives. A decision of an Administrative Court may be appealed to the Supreme Administrative Court, provided that the Supreme Administrative Court gives leave to appeal.

The National Non-Discrimination and Equality Tribunal is an autonomous and independent legal protection body appointed by the Government. It monitors compliance with the Non-Discrimination Act and the Act on Equality both in private activities and in public administrative and business operations.

Non-governmental organisations produce various services, offer help and counselling to asylum seekers and contribute to integration activities. The immigration expertise of non-governmental organisations is needed in the development of legislative drafting and immigration policy.

Structure of the migration administration in Finland

KEY ACTS AND DECREES CONCERNING IMMIGRATION IN FINLAND

- [Aliens Act \(301/2004\)](#)
- [Nationality Act \(359/2003\)](#)
- [Act on the Reception of Persons Applying for International Protection and on the Identification of and Assistance to Victims of Trafficking in Human Beings \(746/2011\)](#)
- [Act on the Treatment of Aliens Placed in Detention and Detention Units \(116/2002\)](#)
- [Act on the Register of Aliens \(1270/1997\)](#)
- [Administrative Procedure Act \(434/2003\)](#)
- [Act on the Promotion of Immigrant Integration \(1386/2010\)](#)
- [Act on the Finnish Immigration Service \(156/1995\)](#)
- [Act on Security Measures in the Finnish Immigration Service \(717/2018\)](#)
- [Act on the Conditions of Entry and Stay of Third-country Nationals on the Grounds of Research, Studies, Training and Voluntary Service \(719/2018\)](#)
- [Act on the Conditions of Entry and Stay of Third-country Nationals for the Purpose of Employment as Seasonal Workers \(907/2017\)](#)
- [Act on the Conditions of Entry and Residence of Third-country Nationals in the Framework of an Intra-corporate Transfer \(908/2017\)](#)
- [Non-Discrimination Act \(1325/2014\)](#)
- [Act on the Non-Discrimination Ombudsman \(1326/2014\)](#)
- [Act on the National Non-Discrimination and Equality Tribunal \(1327/2014\)](#)
- [Act on Home Affairs Funds \(903/2014\)](#)
- [Government Decree on Nationality \(293/2013\)](#)
- [Government Decree on the Finnish Immigration Service \(193/2002\)](#)
- [Government Decree on Fees and Compensations for the Representatives of Unaccompanied Children \(1394/2014\)](#)
- [Ministry of the Interior Decree on Fees for Services Provided by the Finnish Immigration Service in 2019 \(1256/2018\)](#)

KEY INTERNATIONAL LEGISLATION AND INTERNATIONAL TREATIES

- [Dublin III Regulation \(EU No 604/2013\)](#)
- [Schengen Agreement and Convention \(23/2001\)](#)
- [European Convention on Human Rights](#)
- [Convention on the Rights of the Child](#)
- [The Refugee Convention](#)
- [Convention against Torture](#)

WEBSITES OF THE KEY IMMIGRATION ADMINISTRATION AUTHORITIES

- Prime Minister's Office
www.vnk.fi/en
 - Ministry of the Interior
www.intermin.fi/en
 - Finnish Immigration Service
www.migri.fi/en
 - The Police
www.poliisi.fi/en
 - The Finnish Border Guard
www.raja.fi/en
 - Ministry of Economic Affairs and Employment
www.tem.fi/en
 - Centre of Expertise in Integration
www.kotouttaminen.fi/en
 - Ministry for Foreign Affairs
www.formin.fi/english
 - Ministry of Education and Culture
www.minedu.fi/en
 - Finnish National Agency for Education
www.oph.fi/english
 - Ministry of Social Affairs and Health
www.stm.fi/en
 - Ministry of Justice
www.om.fi/en
 - Advisory Board for Ethnic Relations
<https://oikeusministerio.fi/en/the-advisory-board-for-ethnic-relations>
 - Non-Discrimination Ombudsman
www.syrjinta.fi/web/EN/frontpage
 - National Non-Discrimination and Equality Tribunal
www.yvtltk.fi/en
 - Supreme Administrative Court
www.kho.fi/en
 - Administrative Courts
www.oikeus.fi/tuomioistuimet/hallintooikeudet/en
-

2. Context for asylum and migration policy developments

2.1. Immigration policy

Finnish immigration policy was shaped by the parliamentary election held in spring 2019 and the Government of Prime Minister Antti Rinne formed thereafter as well as the Government of Prime Minister Sanna Marin, which took office on 10 December 2019 following Rinne's resignation. The main themes were expediting permit processes in the area of labour migration and international protection as well as the promotion of labour migration.

The Government of Prime Minister Antti Rinne published its Government Programme, **Inclusive and competent Finland – a socially, economically and ecologically sustainable society**⁴ on 6 June 2019. The Government of Prime Minister Sanna Marin, which took office following Rinne's resignation, adopted practically the same Programme.

The Programme highlights labour migration as a significant factor in ensuring the sustainability of public finances in Finland in the future. The Programme states that Finland needs active labour migration and the Government aims to increase the work-based immigration of experts. The priorities of labour migration are identified as sectors suffering from labour shortages and the specialists, students and researchers who are essential for leading and growing fields of research, development and innovation.

In a significant organisational reform, the administration of labour migration was transferred to the Ministry of Economic Affairs and Employment to improve the efficiency of handling. Following this decision, the Ministry of Economic Affairs and Employment is responsible for policy, legislation and the development of permit processes related to the migration of workers, students and researchers effective from the beginning of 2020. Efforts will be made to simplify the process in order to achieve the processing time of one month specified in the Government Programme. Processing times for work-based residence permits will also be shortened by reinforcing the network of foreign missions and applying the recommendations of reports on eliminating processing bottlenecks.

The decision was made to change the division of responsibilities in such a way that the Ministry of the Interior is still in charge of the big picture of immigration policy and legislation and the general permit conditions as well as the performance guidance of the Finnish Immigration Service and ensuring resources for the Finnish Immigration Service. Performance guidance pertaining to labour migration will be the joint responsibility of the two ministries going forward.⁵

Other policies in the new Government Programme included the continuation and reinforcement of the Talent operations of Business Finland to support the placement of international talent in Finland and the use of expertise in enterprise growth, globalisation and renewal, and growth of investment. The employment of international degree students was highlighted as an important goal. To incentivise this, the Government Programme proposes compensating the tuition fees of non-EU/EEA students studying in Finland if they stay on to work in Finland after graduation. Furthermore, the post-graduation residence permit will be prolonged to two years and will allow the permit holder to take short-term work.

The Programme also highlights seasonal workers as a resource for many Finnish enterprises and the need to ensure sufficiently rapid processing of work-based residence permits for seasonal workers to ensure the need for labour is satisfied. Efforts will also be made to improve the rights of seasonal workers by providing them with better opportunities to change their employer. The Programme further states that the misuse of tourist visas will be prevented by ensuring that seasonal workers enter Finland with a residence permit for the purpose of employment. The status of foreign seasonal workers working independently (e.g. berry pickers) will be protected by legislation.

The Government also set a goal of improving the recruitment and diversity skills of employers, recognising the skills of immigrants and their development at workplaces as well as increasing flexibility with regard to labour mobility, the matching of supply and demand in the labour market and labour market testing.

⁴ Finnish Government (2019), Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government 10 December 2019, INCLUSIVE AND COMPETENT FINLAND – a socially, economically and ecologically sustainable society, Publications of the Finnish Government 2019:33, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-811-3> (Cited 16 April 2020)

⁵ https://tem.fi/en/article/-/asset_publisher/tyoperaisen-maahanmuuton-hallinto-siirtyy-tyo-ja-elinkeinoministerioon (Cited 17 April 2020)

With regard to refugees, the Government's budget session on 17 September decided to increase the annual number of quota refugees from 750 to 850 in line with the Government Programme. The Finnish authorities select refugees to be admitted to Finland on the basis of a submission by the United Nations High Commissioner for Refugees.⁶

In respect of the asylum process, the new Government emphasised a smooth asylum process and the implementation of fundamental rights as well as a reasonable standard of proof. The Government underscored that asylum applications must be considered without undue delays in a procedure that guarantees legal protection and set a target processing time of six months.

In addition, the Government stated it aims to further develop the system of voluntary return as the primary option for securing the departure of unsuccessful applicants while supporting sustainable return. According to the Government Programme, returns need to be effectively enforced while fully respecting the principle of non-refoulement under the Constitution and international human rights treaties. The Government will seek to conclude return agreements with all key third countries whose citizens Finland can safely return.

The Government indicated it will initiate a process of amending the Aliens Act to lay down provisions on technical monitoring of persons whose applications have been refused. This will be an alternative to detention and the residence obligation, constituting a less restrictive and more appropriate precautionary measure from the point of view of society. The Government also committed to conducting an assessment of alternatives to the detention of children over 15 years of age.

Additionally, the Government will further develop legislation and practices to provide more flexible opportunities to secure a residence permit based on employment for those whose applications have been refused but who have found work.

The Government will also examine problems relating to family reunification and the reasonable income limits applied to family reunification sponsors who have been granted international protection, having regard to respect for family life, the best interests of chil-

dren, and the standards and practices governing the requirement for sufficient financial resources that are applied in other Nordic countries. The application of a requirement for sufficient financial resources to minor family reunification sponsors who have been granted a residence permit due to a need for international protection will be discontinued.

The Presidency of the Council of the European Union was handed over to Finland by Romania on 1 July 2019 and Finland's Presidency ended on 31 December 2019. Migration issues have featured prominently on the EU's agenda in recent years and the discussions continued during Finland's Presidency, which fell on a transition period between legislatures due to the European Parliament election. The priorities of Finland's Presidency of the Council of the European Union as regards migration included treating all migration routes in a balanced and comprehensive way, discussing the core objectives of the common European asylum system, making better use of information in policy preparation and highlighting the importance of partnerships with third countries, particularly in Africa. In addition, Finland's Presidency was the first to launch substantive discussions on the links between migration and trade policy.⁷

During Finland's Presidency of the Council of the European Union, the Finnish National Contact Point for the EMN partnered with the Odysseus Network and the European Policy Centre (EPC) to organise the "From Tampere 20 to Tampere 2.0" conference in Helsinki on 24–25 October, with participants including migration and asylum policy experts, policymakers and representatives of international NGOs from around of the world. The conference highlighted the underlying principles of the 1999 Tampere European Council conclusions and, based on the content of their various pillars, issued relevant recommendations and ideas for the new European Commission to use in drafting the next asylum, migration and integration programmes. The aim was to use the international conference to promote evidence-based decision-making, policy-linked research and networking between the relevant parties to achieve the shared European objectives with regard to migration-related issues. The conference publication "From Tampere 20 to Tampere 2.0 – Towards a new European consensus on migration"⁸, published after the conference, presents the proposals to the new European Commission.

⁶ https://intermin.fi/en/article/-/asset_publisher/suomi-vastaanottaa-850-pakolaista-vuoden-2020-pakolaiskiintiössä (Cited 17 April 2020)

⁷ https://eu2019.fi/en/article/-/asset_publisher/maahanmuutto-ja-turvapaikkapolitiikan-seka-sisaisen-turvallisuuden-tulevaisuus-aiheina-sisaministereiden-kokouksessa (Cited 17 April 2020)

⁸ http://www.emn.fi/files/1987/Publication_Final.pdf

2.2. Migration in public dialogue and the media

Immigration was actively discussed in the Finnish media in 2019. The issues that received the most media attention were irregular migrants, compulsory returns and labour migration. These themes were highlighted particularly in connection with the suspected sex crimes in Oulu, in the run-up to the parliamentary election and in connection with the formation of the new Government and the publication of the Government Programme. The tone of the media coverage was mostly neutral, with the majority of the negative articles being related to the first two of the aforementioned themes. The tone in the national media was more neutral than in local media, where there was greater variation in tone, particularly in editorials. The national media focused more on reporting statistics, reports and political events, while local media highlighted issues of local relevance in addition to news of national interest.

RETURN OF ASYLUM SEEKERS

The forced return of asylum seekers guilty of criminal offences became a prominent topic in the media and the public debate early in the year when the suspected sex crimes in Oulu and the foreign origin of the suspects became public knowledge. The Government parties expressed opinions on forced return, which was noted in local as well as national media⁹. The subject also drew comments from experts¹⁰. The expedited deportation of criminals was also reported on¹¹.

The topic of returns again came to the fore as part of the parties' election platforms in the run-up to the parliamentary election¹² and in statements made by, and interviews with, party representatives and chairs¹³. The debate continued in a political context after the parliamentary election, in connection with e.g. the new Government Programme¹⁴ and discussions at the EU level concerning refugee quotas and returns¹⁵.

The judgment issued against Finland in November by the European Court of Human Rights on the case of an Iraqi man who was returned to his home country in 2017 and killed soon thereafter received a lot of media attention¹⁶, as did the decision of the Police to suspend returns to Iraq¹⁷. The Finnish Immigration Service acknowledged its failure in the matter¹⁸.

IRREGULAR MIGRATION

The issue of people who have received a negative asylum decision and other people residing in Finland without documentation came under the spotlight early in the year in connection with the sex crimes in Oulu, forced returns and a risk assessment conducted by the National Bureau of Investigation¹⁹. The Police also announced that the monitoring of irregular entry and stay would be enhanced²⁰.

An amendment to the Aliens Act introduced at the beginning of June caused confusion regarding the right to employment of asylum seekers who have been refused asylum. The Finnish Immigration Service disseminated erroneous information related to the topic and commented on the legislative amendment when issuing a correction²¹.

⁹ [SS 12 January](#): *Siniset vaatii hallitusta hätäkokoukseen Oulun tapausten takia* / [HS 15 January](#): *Oikeusministeri: seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö uudistetaan – suostumuksen rooli korostuu raiskaustapauksissa ja lapsen hyväksikäyttö rangaistavaksi raiskauksena* / [Yle 18 January](#): *Hallitus kuuli tilannekatsauksen Oulun ja Helsingin seksuaalirikosepäilyistä – palautuksia Irakin kanssa halutaan tehostaa ja kansainväliset sopimukset käydä läpi*

¹⁰ [TS 16 January](#): *Siniset ehdottavat seksuaalirikoksen tehneen palauttamista myös turvattomaan maahan – Professori: Ei onnistuisi edes perustuslakia muuttamalla*

¹¹ [TS 10 March](#): *Rikollisia karkotettu nopeutetusti jo muutama – Kansallisen turvallisuusuhan perusteella karkotetaan vuosittain kymmenkunta ulkomaalaista*

¹² [Kaleva 10 March](#) & other Lännen Media outlets: *Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiintiöpakolasille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen*

¹³ [HS 30 March](#): *Pekka Haavisto: "Ei ole mitään järkeä tehdä ihmisistä paperittomia"* / [Kaleva 30 March](#): *Kärkipuolueet: Hallitukseen tuskin perussuomalaisten kanssa, arvot poikkeavat liikaa – "Arvioin, että ihmiskäsityksemme poikkeaa toisistaan"*

¹⁴ [HS 30 May](#): *HS:n tiedot: Rinteen hallitus aikoo mahdollistaa jalkapantojen käytön kielteisen päätöksen saaneille turvapaikanhakijoille*, / [TS 3 June](#): *Perussuomalaisten eduskuntaryhmä rökittää hallitusohjelmaa: "Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja häittämaahanmuutto lisääntyy"* / [Ilkka-Pohjalainen 3 June](#): *Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt*

¹⁵ [Yle 7 June](#): *Maria Ohisalon mahdollon tehtävä: EU:n maahanmuuttajien kiintiöistä ja palautuksista riideltä jo neljä vuotta, nyt on Suomen vuoro yrittää*

¹⁶ [Yle 14 November](#): *Suomi käännäytti irakilaismiehen, joka tapettiin pian paluunsa jälkeen – Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien tuomitsi Suomen ihmisoikeussopimuksen rikkomisesta* / [Kaleva 16 November](#): *Suomelle häpeätuomio ihmisoikeustuomioistuimelta – tapahtui juuri se, mitä ei pitäisi tapahtua*

¹⁷ [Ilkka-Pohjalainen 16 November](#): *Poliisi keskeytti palautukset Irakiin – sisäministeri Ohisalo Suomen palauttaman irakilaisen kuolemasta STT:lle: Karuimmillaan virheet voivat johtaa tällaiseen*

¹⁸ [Yle 14 November](#): *Maahanmuuttovirasto Migri myöntää: Kaikki oikeusasteet epäonnistuivat irakilaismiehen riskianalyyssissä, mies olikin hengenvaarassa*

¹⁹ [Yle 18 January](#): *KRP tehnyt riskiarvion 9 000 kielteisen päätöksen saaneesta turvapaikanhakijasta – yli 200 arvioitu mahdollisesti vaarallisiksi*

²⁰ [Kaleva 17 May](#): *Poliisi tehostaa laittoman maahantulon ja maassaoleskelun torjuntaa – Suomessa tavataan vuosittain noin 3000 maassa laittomasti olevaa*

²¹ [Ilkka-Pohjalainen](#): *Migri jakoi virheellistä tietoa turvapaikanhakijoiden työoikeudesta - Moittii lakimuutosta mutkikkaaksi ja hankalasti tulkittavaksi*

The Government's plan concerning the use of ankle transmitters to monitor asylum seekers who have been refused asylum received attention from the media, as did a study on the plan published later in the year²².

The number of people deported and refused entry by Finland in 2019 was highlighted in the media shortly before Christmas²³. The Finnish Immigration Service's representative issued a comment saying that the increase compared to the previous years was not attributable to changes in policy. The topic was also addressed in several news articles concerning returns of asylum seekers.

TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

The Finnish Immigration Service's releases concerning the record-high number of victims of trafficking in human beings in Finland²⁴ and cases of forced begging in Finland received media attention²⁵. The report by HEUNI on trafficking in children and young people²⁶ in Finland also received attention.

The decision on the refusal of entry in the case of Itohan Okundaye received considerable media attention²⁷ and the case was referred to in connection with the amendments to the legislation pertaining to trafficking in human beings planned by the Minister of the Interior²⁸.

Employment-related trafficking in human beings was also under the media spotlight, most visibly in connection with cases of exploitation involving Thai ber-

ry pickers²⁹ and employees of Nepali restaurants in Helsinki³⁰.

The arrest of Veijo Baltzar on a charge of aggravated human trafficking was the subject of significant media attention in November–December³¹. Trafficking in human beings was also highlighted as one source of income for organised crime³².

ASYLUM-SEEKING UNACCOMPANIED MINORS

Unaccompanied asylum seekers were highlighted in articles written on the topic of the fees of lawyers who assist asylum seekers³³. Unaccompanied minors were also a key focus area in a report on trafficking in children and young people¹⁸. In October, the issue of unaccompanied minors at refugee camps in Greece and Italy was covered by the media, and editorials expressed support for the children³⁴.

INTEGRATION

The integration of immigrants and asylum seekers came under the spotlight early in the year in connection with the suspected sex crimes in Oulu, as did the effect of the suspicions on rehabilitation and multiculturalism activities in the area³⁵. The Chair of the Immigrants Council of the City of Oulu encouraged other people with immigrant backgrounds to help with the integration effort³⁶, and the authorities also underlined the importance of assistance from local residents³⁷.

²² [HS 1 June](#): Rinteen hallitus haluaa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille jalkapannat, jollaisia kantavat päivittäin sadat ihmiset jo nyt / [HS 22 July](#): Sovittiinko hallitusneuvotteluissa turvapaikanhakijoiden jalkapannoista vai ei? Hallituspuolueiden kina kirjauksista jatkuu / [Aamulehti 31 October](#): Turvapaikanhakijoiden sähköinen valvonta olisi kallista, eikä välttämättä korvaisi säilönottoa – Selvitys nilkkapannoista ja sim-korttivalvonnasta valmistuu pian

²³ [HS 17 December](#): Suomi on karkottanut ja käännittänyt tänä vuonna poikkeuksellisen paljon ihmisiä – Migrin mukaan linja ei ole muuttunut

²⁴ [TS 17 January](#): Ihmiskaupan uhreja Suomessa ennätysmäärä – seksikaupan tapaukset lisääntyneet nopeasti / [HS 17 January](#): Migri: Suomessa viime vuonna ennätysmäärä ihmiskaupan uhreja

²⁵ [HS 5 August](#): Maahanmuuttovirasto: Suomessa on paljastunut kerjäämään pakottamista

²⁶ [Yle 21 March](#): Myös suomalaisia lapsia ja nuoria joutuu ihmiskaupan uhreiksi – "Emme ole heränneet tähän asiaan"

²⁷ [Yle 15 February](#): Pakkoprostituution uhri Itohan Okundaye joutuu lapsensa kanssa takaisin Italiaan – ihmiskaupan valvoja kyseenalaistaa Suomen viranomaisten palautuspäätökset

²⁸ [Yle 27 March](#): Sisäministeri Kai Mykkänen ehdottaa Suomeen uutta ihmiskauppalakia

²⁹ [Kaleva 25 January](#): Thaimaalaiset poimivat Suomen metsämarjat teollisuuskäyttöön, mutta mikään laki ei määrittele heidän työtään tai kohteluun / [Yle 18 August](#): Thaipöimijöiden ensimmäinen kapina johti taisteluun, jossa jokainen hävisi – ihmiskauppiaksi syytetty marjakeisari tuntee kaunaa joka päivä / [HS 28 August](#): "Hän ei ole paha ihminen" – Suomalainen marjayrittäjä muutti Somthawin Misukin elämän velkahelvetiksi, nyt Misuk on surullinen myös yrittäjän puolesta

³⁰ [HS 31 March](#): Nepalilaisravintoloissa paljastuneet väärinkäytökset herättivät kysymyksen: Voiko asiakas huomata työntekijöiden hyväksikäytön? / [HS 22 April](#): Rikoshuipäivystys: Kymmenet nepalilaiset kokit ovat hakeneet apua HS:n artikkelin jälkeen – Jotkut ovat kertoneet parantuneista työoloista

³¹ [Yle 21 November](#): Kulttuurivaikuttaja Veijo Baltzar vangittu epäiltynä törkeästä ihmiskaupasta / [HS 26 November](#): Tapaus Baltzar muistuttaa, että luottamusyhteiskunnalla voi olla myös varjopuolensa

³² [Ilkka-Pohjalainen 29 March](#): Rikollisryhmät saavat Euroopassa 110 miljardia rikoshyötyä vuosittain, arvioi Europol – Poliisi: Suomi seuraa Euroopan kovaa rikolliskehitystä

³³ [TS 22 February](#): Asianajajat karsastavat turvapaikanhakijoiden avustamisjuttuja – osa ei ota niitä enää lainkaan vastaan

³⁴ [Ilkka-Pohjalainen 13 January](#): Kreikan hätähuuto EU-maille: Kreikan saarilta pitää saada turvaan 2 500 alaikäistä turvapaikanhakijaa / [HS 9 October](#): Pakolaislapsia ei saa jättää kurjiin oloihin Kreikan pakolaisleireille

³⁵ [Kaleva 16 January](#): Oulu tarvitsee nopeaa apua / [Yle 28 January](#): Oulussa turvapaikanhakijoiden tutustumiskäynnit kouluihin ja päiväkoteihin on lopetettu

³⁶ [Ilkka-Pohjalainen 13 January](#): Suomessa asuvat ulkomaalaiset mukaan kotouttamiseen – seksuaalisuudesta puhuttava rohkeasti

³⁷ [Kaleva 29 January](#): Viranomaiset Oulussa: Kotoutus kaipaa kuntalaisia – pelkkä viranomaisyhteistyö ei riitä

A Ministry of Education working group tasked with developing the education and employment prospects of immigrants in Finland handed its proposals to the Minister of Education in mid-January³⁸. In March, integration was again discussed in connection with the funding problems related to the health and social services reform.

In August, there were stories in the media on the lives of girls and women being restricted in families with immigrant backgrounds³⁹. Integration was highlighted by an expert in an article and an editorial on the subject suggested that the situation is due to "a failure of integration"⁴⁰.

Integration was also addressed in an ECRI report published in September, which issued recommendations to Finland regarding the prevention of racism and hate speech⁴¹.

STUDENTS

Near the end of the year, the media wrote about the effect of tuition fees for foreign students on interest in Finland among international students, which has begun to rise again after a recent dip⁴².

FAMILY REUNIFICATION

Family reunification emerged as a topic in the run-up to the parliamentary election, as it was featured in the election platforms of the parties⁴³ as well as surveys of candidates by the media⁴⁴. The subject gained prominence in the political context again in June in connection with the publication of the new

Government Programme⁴⁵. In May, the consequences of raising the income limit for family reunification and the rising number of negative family reunification decisions⁴⁶ were covered by the media. Family ties were also identified as the most common grounds for moving to Finland in a survey carried out by the authorities in November⁴⁷.

LABOUR MIGRATION

Making labour migration easier was a key agenda item for labour market organisations throughout the year⁴⁸. The current system was criticised for e.g. the processing times of permits by labour market organisations as well as individual employers⁴⁹. Trade unions also expressed support for labour migration in the run-up to the parliamentary election⁵⁰, emphasising the need for adherence to the terms of employment when international labour is used.

The topic was closely linked to politics right from the start of the year. In the parties' election platforms, labour migration was particularly highlighted as a way of increasing the employment rate and solving the problem of balancing supply and demand in the labour market⁵¹. After the new Government was formed, the Government Programme again brought the topic into the public debate, as did the interpellation motion filed by the National Coalition Party in September⁵².

Residence permits issued on the grounds of employment were also in the spotlight in connection with Brexit and British citizens residing in Finland⁵³.

³⁸ [Yle 16 January](#): *Kotouttamista pohtinut työryhmä: Lisää maahanmuuttajataustaisia opettajia, oppivelvollisuus pidemmäksi*

³⁹ [HS 13 August](#): *Suomessa elää tyttöjä ja naisia, joita rajoitetaan ja vahditaan ankarasti: Voivatko viranomaiset tehdä mitään?*

⁴⁰ [HS 14 August](#): *Naisia alistaville perinteille ei ole Suomessa sijaa*

⁴¹ [TS 10 September](#): *Komissio suosittaa Suomen hankkivan lisää resursseja tasa-arvovaltuutetulle ja vihapuheen tutkintaan*

⁴² [Yle 26 December](#): *Suomi kiinnostaa ulkomaalaisia opiskelijoita, vaikka opiskelusta tuli maksullista – hakijamäärät ovat jälleen reippaassa nousussa*

⁴³ [HS 26 January](#): *Sdp:n vaaliohjelman tärkein tavoite on pysäyttää eriarvoistumisen kasvaminen – kokoomuksen mielestä ilmiötä ei ole olemassa* / [Aamulehti 10 March](#): *Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiintiöpakolaisille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen* / [HS 4 April](#): *Rajat kiinni ja radikaaleja toimia ilmastomuutoksen pysäyttämiseksi: Katso, millaisia vaihtoehtoja löytyy politiikan laitamilta*

⁴⁴ [HS 23 March](#): *HS:n kysely: Puolueet nostavat esiin jälkihuollon, perheenyhdistämisen ja nuorten turvapaikanhakijoiden motivaation* / [Kaleva 7 April](#): *LM-kysely: Antti Rinne edistäisi pääministerinä hiilitulleja EU:n ulkorajoille – Sdp:n linja lähestyy perussuomalaisia*

⁴⁵ [Kaleva 3 June](#): *Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – pakkoruotsi palaa kirjoituksiin, haittaveroa kiristetään ja tuomiot nousevat* / [Ilkka-Pohjalainen 3 June](#): *Perussuomalaisten eduskuntaryhmä rökittää hallitusohjelmaa: "Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja haittamaahanmuutto lisääntyy"*

⁴⁶ [Aamulehti 24 May](#): *Hamal tekee kahta työtä ja yrittää ansaita nettona 2600 euroa kuussa, jotta saisi perheensä Suomeen – Korkea tuloaraja on vähentänyt perheenyhdistämisiä*

⁴⁷ [Ilkka-Pohjalainen 8 November](#): *Selvitys: Perhe on yleisin syy muuttaa Suomeen*

⁴⁸ [TS 8 January](#): *Etlan kovat eväät hallitusohjelmaan: Eläkeputki ja vuorotteluvapaa pois ja työvoiman tarveharkinnasta luovuttava* / [HS 3 June](#): *Keskuskauppakamari: "Työllisyysodotukset ovat lähes tyhjän päällä" – SAK:lta hallitusohjelma saa kehuja* / [Yle 15 October](#): *EK haluaa kovapalkkaisille asiantuntijoille työluvan viikossa, työministeri Harakka pitää kuukauttakin hankalana – mikä prosessissa kestää?* / [Ilkka-Pohjalainen 23 October](#): *Teknolohiteollisuuden päänavaajan rooli ei tule olemaan helppo: "Tällä hetkellä kaikki isot asiat ovat yhtä avoinna"*

⁴⁹ [HS 30 September](#): *Maahanmuuttoviraston pitkittyneet käsittelyajat vaikeuttavat työvoiman rekrytointia ulkomailta*

⁵⁰ [Ilkka-Pohjalainen 26 January](#): *Maahanmuutto tarkoittaa ay-liikkeelle samaa kuin automaatio aikoinaan – "Väistämättömän kanssa on selvitävä parhaalla mahdollisella tavalla"*

⁵¹ [Yle 17 February](#): *Vihreät tavoittelee 100 000:ta uutta työpaikkaa* / [TS 28 February](#): *Kokoomus keventäisi työn verotusta miljardilla eurolla – alkoholi, tupakka ja lämmityspolttoaineet kallistuisivat*

⁵² [TS 3 June](#): *Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt*

⁵³ [Kaleva 25 January](#): *Tuhansien brittien pitää rekisteröityä EU-kansalaiseksi, jotta he voivat jäädä Suomeen – Oleskelun turvaamiseksi valmistellaan erillislakia* *Miesjoukot ovat jahdanneet ulkomaalaisia puukotuksen jälkeen.*

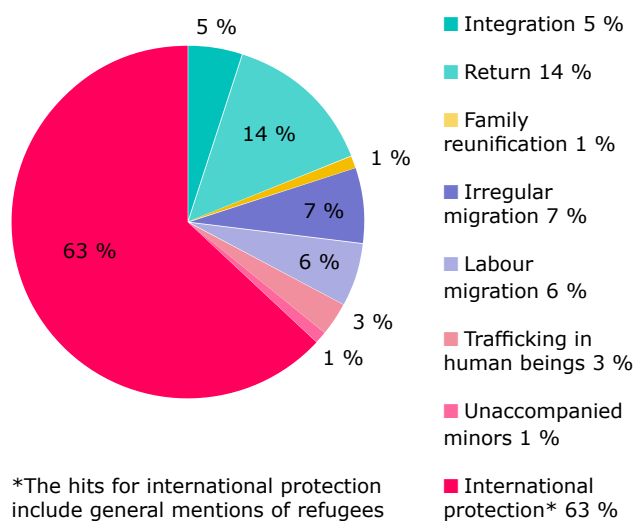
INTERNATIONAL PROTECTION INCLUDING ASYLUM

The asylum seeker background of the suspects in the sex crimes in Oulu was quickly highlighted when the case hit the news⁵⁴. The Government's asylum and refugee policy also came under criticism⁵⁵. The military action taken by Turkey in Syria brought the refugee situation in that region back into the headlines and caused concerns regarding the deterioration of the situation⁵⁶. Turkey responded to the international criticism by threatening to open its borders to refugees seeking to enter the EU⁵⁷.

The repatriation of Finnish citizens at the al-Hol refugee camp was a topic of significant attention in the latter part of the year, causing controversy on several occasions in November–December and leading to the filing of an interpellation motion regarding the actions of the Minister for Foreign Affairs⁵⁸.

Demonstrations related to refugees were reported in connection with Finnish Independence Day⁵⁹.

Migration in public dialogue in 2019 Coverage by topic

Source: Media analysis produced for EMN by Liana Technologies Oy

⁵⁴ [HS 12 January](#): *Presidentti Niinistö Oulun uusista seksuaalirikosepäilyistä: Kestämätöntä*

⁵⁵ [Ilkka-Pohjalainen 6 January](#): *Kommentti: Hallituksen ilosanoma ei oikein tehoa –oppositio näyttää saaneen viestinsä paremmin perille* / [TS 12 January](#): *Turun Perussuomalaisten uusi hallitus kritisoi poliisia ja maahanmuuttopolitiikkaa*

⁵⁶ [TS 9 October](#): *Suomi tuomitsee Turkin hyökkäyksen Syyriaan – uudet asevientiluvat Turkkiin jäihin* / [HS 9 October](#): *Ulkoministeri Haavisto Turkin hyökkäyksestä Syyriaan: Voi aiheuttaa lisää pakolaisuutta*

⁵⁷ [Aamulehti 10 October](#): *Ulkoministeri Haavisto Erdoganin pakolaisvyöryllä uhkaamisesta: "Kovista lausunnoista pitäisi päästä maltilliseen asioiden hoitamiseen"*

⁵⁸ [Turun Sanomat 17 October](#): *Ulkoministeri Haavisto: Toimintaan Al-Holissa tarvitaan paikallisen hallinnon lupa – Suomi on selvittänyt, voidaanko leiriltä liikkua pois Turkin kautta* / [Aamulehti 2 December](#): *Kirjallinen kysymys ulkoministeri Pekka Haaviston toiminnasta – Yrittikö Haavisto tuoda lapset al-Holin leiriltä salaa Suomeen konsulikyydillä?* / [HS 9 December](#): *Ulkoministeriön korkea virkamies: Haavisto on toiminut laillisesti kiistassa konsulipäällikön kanssa*

⁵⁹ [TS 1 December](#): *Muukalaisvastainen äärioikeisto marssii jälleen kaduilla itsenäisyyspäivänä – Tutkija: "Liikehdintä kytee pinnan alla"* / [HS 5 December](#): *Turvapaikanhakijat perustivat mielenosoitusleirin Helsinkiin, mallia vuoden 2017 tapahtumista*

2.3. Research on migration

A considerable amount of research on migration was again published in 2019. The following is an illustrative sample of significant publications by the public authorities as well as academic studies on the subject.

Finland's annual national migration report to the OECD, **International Migration 2018–2019 – Report for Finland**⁶⁰, covering 2018 and early 2019, provides a concise summary of Finland's policies regarding migration, key legislative amendments, an extensive media review and up-to-date statistics. The report is largely based on OECD Guidelines. The report published in autumn 2019 discussed the impacts of the election held in 2019 on migration policy as well as labour migration and its effects on the Finnish economy. The report was compiled by the Ministry of the Interior's Migration Department and published in English.

The annual **Migration Review**⁶¹ brings together current issues related to migration from the perspective of policy formulation and legislation. The Review was compiled by the Ministry of the Interior's Migration Department. The report states that, in addition to Finnish labour, Finland needs foreign employees. The report also covers legislative amendments that aim to make it easier for entrepreneurs and experts to move to Finland and thereby promote economic growth and employment. The report further points out that number of new asylum seekers has already fallen below the level seen before 2015., but the system is still overburdened. New legislative amendments have accelerated the asylum procedure and the processing times for applications have become shorter. The number of returnees who have received assistance for voluntary return has decreased. In addition, there are challenges related to the removal from the country of those who have received a decision on the refusal of entry or stay or on deportation, because not all countries of origin are willing to readmit their citizens who are to be returned. An amendment to the Aliens Act has expedited the enforcement of deportation decisions for those who have committed offences and those who are considered to pose a danger to public order and security. The Nationality Act has been amended so that persons found guilty of certain serious offences may lose their Finnish citizenship.

The report **Greater Helsinki foreign-language population forecast 2018–2035**⁶² presents the views of population experts from cities in the Helsinki metropolitan area regarding the development of the foreign-language population over the next 17 years. Greater Helsinki refers to 14 municipalities, including the Helsinki metropolitan area municipalities of Helsinki, Espoo, Kauniainen and Vantaa as well as the surrounding municipalities Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula and Vihti. The forecasts have been prepared on a municipality-specific basis for the four municipalities of the Helsinki metropolitan area and as a single forecast for the surrounding region consisting of 10 surrounding municipalities. The publication presents a foreign-language population forecast for areas in Greater Helsinki for eight language groups. The report also describes the forecast method and the assumptions used.

Published by the Ministry of Justice, **National data sources for measuring discrimination**⁶³ reviews the national data sources related to discrimination and discrimination refers to discrimination as defined in the Non-Discrimination Act. The review presents the structures of continuous national monitoring regarding different categories of discrimination, research related to discrimination and deficiencies in data collection. The report collects information from the national structures of data collection, such as population surveys, statistics and administrative data in different sectors. It also includes views of representatives of the target groups about the current state and needs of data collection. The report identifies gaps and weaknesses in data collection, compares the current situation to a previous corresponding analysis and assesses the development of national data collection in 2008–2018. It also contains recommendations for developing national data collection through the discrimination monitoring system.

Hate crimes reported to the Police have already been monitored for 20 years in Finland. According to the report **Hate crimes reported to the police in Finland in 2018**⁶⁴, the police recorded a total of 910 reports of suspected hate crime in 2018. This represents a decrease of 22 per cent compared to the previous year. The majority (69.7%, 634 reports) of the cases were incidents based on ethnic or national origin. In the ma

⁶⁰ Ministry of the Interior (2019), International Migration 2018–2019: Report for Finland, Ministry of the Interior Publications 2019:32, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-303-3> (Cited 16 April 2020)

⁶¹ Sisäministeriö (2019), Maahanmuuton tilannekatsaus 1/2019, Sisäministeriön julkaisuja 2019:22, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161587> (Cited 16 April 2020)

⁶² Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot (2019), Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035, Tilastoja 2019:3, https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/19_03_14_Tilastoja_3_Vuori.pdf (Cited 16 April 2020)

⁶³ Oikeusministeriö (2019), Syrjinnän seurannan kansalliset tietolähteet, Oikeusministeriön julkaisuja 2019:35, https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161777/OM_2019_35_Syrjinn%C3%A4n_kansalliset_tietol%C3%A4hteet.pdf (Cited 16 April 2020)

⁶⁴ Rauta, Jenita (2019) Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2018, Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 15/2019, Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/261556/Polamk_katsaus_15_Viharikos_B5_WEB.pdf (Cited 16 April 2020)

majority of the cases, prejudice or hostility was directed towards a member of an ethnic or national minority by a member of the majority population. The most common suspected crimes were assaults. The most common scenes of the suspected crimes based on ethnic or national origin were public outdoor locations such as roads or market squares.

Also published in Finland in 2019 were the significant dual reports **Jihadism in Finland**⁶⁵ and **Jihadist online communication and Finland**⁶⁶, which are indirectly related to migration. According to the first-mentioned study, jihadist activism in Finland remains relatively low scale when compared to other Western European countries, but the number of individuals involved has grown significantly during the 2010s. The most important factor contributing to this has been the conflict in Syria and Iraq, which, in addition to mobilising new activists, has had a uniting effect on an otherwise fragmented milieu. The study on online communication investigates jihadist online communication related to Finland in 2014–2018. In particular, it examines the visibility of Finland and persons connected to Finland in jihadist communication and investigates what kinds of content persons living in Finland have produced and disseminated online. The same subject matter was addressed in **Assessment of the National Action Plan for the Prevention of Violent Radicalisation and Extermism by the Ministry of the Interior**⁶⁷, which assessed the impacts of the 2016 action plan at the national and local levels. The most significant successes in the assessment were observed to be multi-professional cooperation and the participation of associations, the pursuit of structural measures as well as the emphasis on the significance of empirical information. The biggest challenges were detected in the gaps and in the exchange of information between actors, the assurance of association funding and its discontinuity as well as in the awareness of the phenomenon taking into consideration the different levels of the preventive work.

Matti Välimäki's doctoral dissertation **Politics within the frameworks of international, national and ideological conditions: Finnish political parties and immigration 1973–2015**⁶⁸ explores the devel-

opment of immigration views of Finnish political parties from 1973 to 2015. The dissertation deepens not only the understanding of party viewpoints, but also the principles and contemporary history of the regulation of immigration and immigrants in the Finnish political and legal system.

Doctoral dissertations on Finland's Russian population were also published in 2019. Anastasia Diatlova's dissertation **Between visibility and invisibility: Russian-speaking women engaged in commercial sex in Finland**⁶⁹ examines the life and work experience of Russian-speaking women engaged in commercial sex in Finland. It explores the ways in which commercial sex is conceptualised within the Finnish national project and the ways this affects the everyday lives of migrant women who engage in commercial sex. Daria Krivonos' **Migrations on the edge of whiteness : Young Russian-speaking migrants in Helsinki, Finland**⁷⁰ examines young Russian-speakers' quest for Europeanness.

Studies by Finnish researchers on the life and mobility of Muslims were also published in 2019.

The book **Wellbeing of Transnational Muslim Families Marriage, Law and Gender**⁷¹ by Marja Tiilikainen, Mulki Al-Sharmani and Sanna Mustasaari analyses the life of transnational Muslims with a particular focus on marriage, divorce and parenting as a Muslim in Europe. The book re-conceptualises wellbeing and unpacks its multiple dimensions in the context of Muslim families and investigates how migrants navigate different aspects of family relations and life in a transnational social space.

The book **Muslims at the Margins of Europe**⁷² by Tuomas Martikainen, José Mapril and Adil Husain Khan examines Muslim communities in Finland, Greece, Ireland and Portugal. It highlights how Muslim experiences can be understood in relation to a country's particular historical routes, political economies, colonial and post-colonial legacies, as well as other factors, such as church-state relations, the role of secularism and urbanisation.

⁶⁵ Malkki, Leena; Saarinen, Juha; (2019), Jihadistinen liikehdintä Suomessa, Sisäministeriön julkaisu 2019:14, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161501> (Cited 16 April 2020)

⁶⁶ Malkki, Leena; Pohjonen, Matti; (2019), Jihadistinen verkkoviestintä ja Suomi, Sisäministeriön julkaisu 2019:15, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161502> (Cited 16 April 2020)

⁶⁷ Kinnunen, Samuli; Partanen, Elli; (2019), Sisäministeriön kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisytoimenpideohjelman arviointi, Sisäministeriön julkaisu 2019:18, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161510> (Cited 16 April 2020)

⁶⁸ Välimäki, M. (2019), Poliittikka kansallisten, kansainvälisten ja ideologisten reunaehtojujen puitteissa : Suomalaiset puolueet ja maahanmuutto 1973–2015, Turku: Turun Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-7859-5> (Cited 17 April 2020)

⁶⁹ Diatlova, A. (2019), Between Visibility and Invisibility: Russian-speaking Women engaged in Commercial Sex in Finland, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3408-0> (Cited 17 April 2020)

⁷⁰ Krivonos, D. (2019), Migrations On the Edge of Whiteness : Young Russian-speaking Migrants in Helsinki, Finland; Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3400-4> (Cited 17 April 2020).

⁷¹ Tiilikainen, M. (Toim.), Al-Sharmani, M. (Toim.), Mustasaari, S. (Toim.). (2020). Wellbeing of Transnational Muslim Families. London: Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781315231976> (Cited 17 April 2020)

⁷² Martikainen, T., Mapril, J., and Khan, A. (Toim.) (2019). Muslims at the Margins of Europe, Leiden, the Netherlands: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004404564> (Cited 17 April 2020)

2.4. Other general developments related to immigration

Progress was made on a legislative amendment concerning the regulation of the processing of personal data by the immigration administration. The government proposal⁷³ on the Personal Data Act in the Field of Immigration Administration was given to the parliament on 12 September 2019.

The purpose is to ensure that the constitutional requirement to regulate the protection of personal data in an act is met as appropriate in the field of immigration administration. The Act on the Register of Aliens given in 1998 does not meet the requirements related to digitalisation, for example, at this time. The scope of application of the new act would not be bound to registers or data systems; instead, in line with the current practice, it would be tied to the purposes for which personal data is processed.

Furthermore, the act would allow the Finnish Immigration Service to make automated decisions when certain preconditions are met. Automated decision-making would promote the data subject's right to bring the matter to processing without undue delay. It would facilitate routine checks and allow the use of personnel resources in tasks where human contribution is required. Automated decision-making would speed up the granting of employee's res-

idence permits, for example. Good governance, legal protection and liability for acts in office would be ensured also in automated decision-making. Automation is not considered to be suited for the processing of asylum applications or other matters requiring that the applicant be heard.⁷⁴

Launched in October 2019, the **RIO 2 project** is a continuation of the Finnish Immigration Service's Rotating Immigration Officer project, which has developed procedures related to residence permit applications in challenging countries in cooperation with diplomatic missions and the Ministry for Foreign Affairs. The RIO 2 project will assess to what extent the new operating models have been adopted, evaluate their effectiveness, implement the necessary adjustments and strive to establish the best operating models as standard practices used by diplomatic missions. The aim is an immigration process for third-country nationals that is as swift, smooth and cost-efficient as possible, which benefits not only applicants but also employers, education institutions and the authorities. The project focuses on the most challenging diplomatic missions, particularly those that have outsourced the reception of applications. The project will also develop cooperation between the authorities by making use of technology in areas such as remote training, advice and interviews as well as the implementation of a feedback system.

⁷³ Government proposal HE 18/2019 vp

⁷⁴ https://valtioneuvosto.fi/en/artikkeli/-/asset_publisher/1410869/maahanmuuttohallinnon-henkilotietolainsaadannon-uudistus-etenee (Cited 17 April 2020)

3. Legal migration

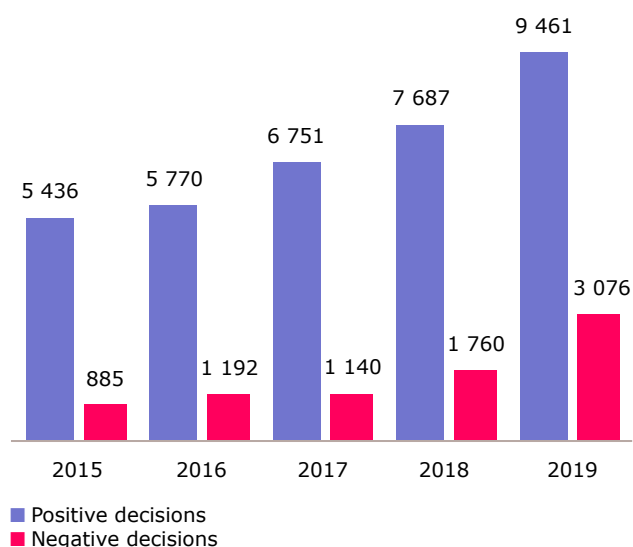
3.1. Labour migration

In 2019, a first residence permit for Finland on the grounds of employment was issued to 9,461 individuals. **There was a substantial increase in the number of residence permits issued on the grounds of employment compared to the previous year**, when this figure was 7,687. The year-on-year increase was 23 per cent.

The number of employment-based residence permits has been increasing for several years already. The Finnish Immigration Service issued decisions on a total of 12,537 applications for a residence permit on the grounds of employment. Of the decisions given, 76 per cent were positive and 24 per cent were negative. First residence permits on the grounds of employment were issued most often to citizens of Ukraine (2,170), India (1,423) and the Russian Federation (1,133).

Residence permits issued on the grounds of employment are divided into 14 categories (see the chart below). The chart shown here indicates that, as in the previous year, **the most common case was that a first residence permit on the grounds of employment was issued for employment requiring a preliminary decision, that is: it was a so-called residence permit for an employed person.**⁷⁵ Most of the applicants for a residence permit for an employed person are manual labourers. Sectors for which such residence permits are issued include the following, for instance: agriculture, catering, construction, cleaning and transport.⁷⁶ A total of 3,827 residence permits for an employed person were issued in 2019. The most common nationality was Ukrainian, with a total of 877 residence permits issued.

First residence permit decisions on the grounds of employment 2015–2019

Source: Finnish Immigration Service

⁷⁵ A decision on an application for a residence permit for an employed person is made in a two-step process that includes a preliminary decision by an Employment and Economic Development Office. For this reason, a residence permit for an employed person is also called employment requiring a preliminary decision. The preliminary decision by the Employment and Economic Development Office is an overall consideration that takes into account labour availability and an assessment of the conditions of employment as well as the employer's and employee's conditions. After the preliminary decision by the Employment and Economic Development Office, the final decision on the residence permit application is made by the Finnish Immigration Service, which determines whether the general requirements for issuing a residence permit are met.

⁷⁶ Sisäministeriö (2018), Töihin Suomeen - Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma työpe-rusteisen maahanmuuton vahvistamiseksi, Sisäministeriön julkaisu 1/2018, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-176-3> (Cited 16 April 2020)

Decisions on first applications for a residence permit on the grounds of employment in 2019

	Positive	Negative	Total
Specialist	1,893	10	1,903
Specialist, Blue Card	163	4	167
Internship	163	4	167
Start-up entrepreneur	54	15	69
Seasonal work	1,091	37	1,128
Other work	287	31	318
Seasonal work, preliminary decision	486	7	493
Work requiring a preliminary decision	3,827	2,608	6,435
Intra-corporate transfer	28	1	29
Scientific research	1,032	11	1,043
Sports and coaching	284	75	359
Volunteering	24	0	24
Self-employment	128	271	399
Total	9,461	3,074	12,535

Many residence permits were also issued to specialists: 1,893 in total. The number of residence permits for a specialist increased slightly compared to the previous year. Again in 2019, specialists came to Finland especially from India: a total of 1,081, or more than half, of the persons that were issued with a first residence permit for a specialist for Finland were citizens of India. Most of them came to work in the IT sector, as in the previous years. Many seasonal workers also entered Finland during the year: there were 1,577 residence permits issued, including both 3–6-month seasonal work and 6–9-month seasonal work requiring a preliminary decision. Seasonal workers in Finland are particularly employed by gardens, greenhouses, berry farms and forest berry picking companies.

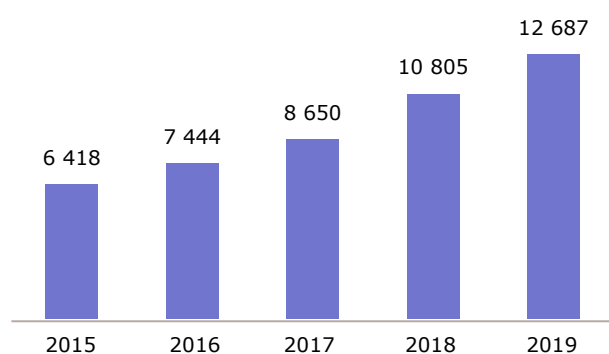
A total of 54 residence permits for startup entrepreneurs were issued in 2019, representing a slight increase from the previous year, when they were introduced as a new category.

A total of 8,255 extended permits were issued on the grounds of employment. **The number of extended permits issued on the grounds of employment increased slightly from the previous year,** when the corresponding figure was 7,534. Employment-based right of residence was most frequently extended by citizens of the Russian Federation (1,248), India (1,202) and Ukraine (795).

Of those who were issued a residence permit on the grounds of employment, 30 per cent were women and 70 per cent were men.⁷⁷

Employment surpassed family ties as the most common grounds for applying for a first residence permit in 2019. A total of 12,687 first applications for a residence permit were filed on the grounds of employment. This number is 17 per cent higher than in the previous year, when there were 10,805 applications. The increase in the number of residence permits issued on the grounds of employment has continued for several years.

First applications for a residence permit on the grounds of employment 2015–2019

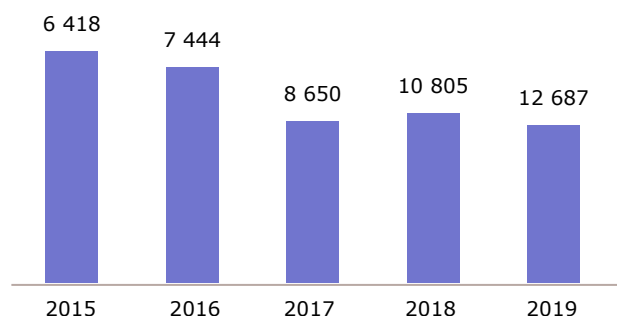
Source: Finnish Immigration Service

⁷⁷ This includes both first residence permits and extended permits.

The number of residence permits issued on the grounds of employment does not, however, give a complete picture of foreign labour in Finland, as not all foreign nationals coming to work in Finland need to obtain residence permits. Some foreign employees enter Finland from the EU and EEA under the principle of free movement. EU citizens may freely reside and work in Finland for three months without registering their right of residence. Those EU citizens who stay in Finland for more than three months are required to register their right of residence.

In 2019, a total of 3,865 EU citizens registered their right of residence in Finland on the grounds of employment. This figure includes both employed and self-employed EU citizens who received a positive registration decision. The number of EU citizens who registered their right of residence on the grounds of employment decreased slightly from the previous year, which was in line with the longer-term downward trend. About one quarter (972) of the EU citizens who registered their right of residence on the grounds of employment were Estonians. Other nationalities of employment-based EU migration included citizens of Romania and the UK.

EU citizens who registered their right of residence on the grounds of employment

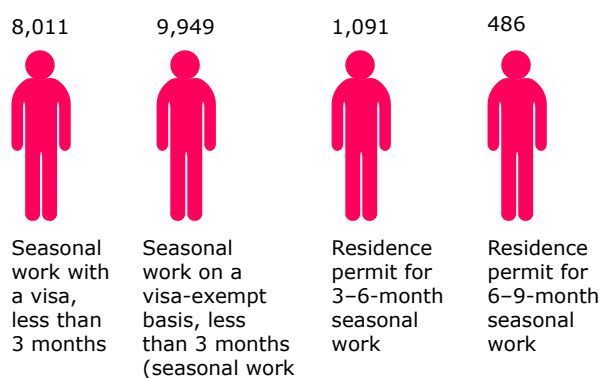

Source: Finnish Immigration Service

In addition to EU and EEA citizens, **some of the third-country seasonal workers are not included if the focus is only on residence permits issued.** Pursuant to the act that entered into force in 2018, people who enter the country for more than three months of seasonal work must apply for a residence permit for a seasonal worker so they are included in residence permit statistics. However, peo-

ple who enter the country for less than three months of seasonal work are still not included in residence permit statistics. People who come from a visa-exempt country for less than three months of seasonal work must obtain **a seasonal work certificate**. A total of 9,940 seasonal work certificates were issued in 2019.⁷⁸ People who come from non-visa-exempt countries for less than three months of seasonal work must obtain **a visa**. The number of visas issued for seasonal work was approximately 8,011. Seasonal work visas were mostly issued to citizens of Russia, Ukraine and Thailand.⁷⁹

Seasonal work in 2019

Source: Finnish Immigration Service, Ministry for Foreign Affairs

⁷⁸ Source: Finnish Immigration Service.

⁷⁹ Source: Ministry for Foreign Affairs, the figure also includes wild berry pickers who do not apply for a seasonal work visa but a normal Schengen visa.

3.2. Research on labour migration

The Ministry of Economic Affairs and Employment published the **Talent Boost Cookbook**⁸⁰ in 2019 as part of its Talent Boost programme to compile best practices related to working with international talent. Talent Cookbook for Finland is meant to serve as a practical guide for those working with international talent attraction and retention and those who wish to learn about the international talent scene in Finland. It showcases the good recipes that already exist to inspire others and gives an overview of what else is cooking in the talent scene in Finland. The purpose is to learn from existing initiatives and services to strengthen the development and implementation of talent attraction, reception, integration and reputation services in Finland. The book also includes models for bringing international talents and companies together.

Päivi Vartiainen's article-based doctoral dissertation **The paths of Filipino nurses to Finland: A study on learning and integration processes in the context of international recruitment**⁸¹ concerns the paths of nurses recruited in the Philippines into the work organisations of Finnish social and health care. The path typically entailed a recruitment process and departure training in the Philippines, further training to acquire professional competence in Finland and integration into the work organisations. The dissertation comprises four sub-studies and the articles reporting them, and a summary of these. The sub-studies scrutinized the recruitment processes of the Filipino nurses from different perspectives and in different contexts. The dissertation contributes new knowledge on the one hand about international re-

cruitment in social and health care and on the other hand about work organisation integration and informal learning in the multicultural social and health care work organisation.

Hanwei Li's dissertation **The journey of a thousand miles: Chinese student migration and integration in Finland and Germany**⁸² aims to identify the drivers of Chinese student mobility to Finland and Germany, and to explore the students' integration experiences in these countries. The dissertation considers Chinese students' integration into new academic settings and societal environments. The four sub-studies identified differences in the Chinese students' integration experiences in Finland and Germany. The students studying in German-taught programmes in Germany seem to have significantly higher pressures and greater difficulties with their academic integration than do the Chinese students studying in English-taught programmes in Finland. However, the students studying in Germany have higher chances of finding employment after graduation because of better proficiency in the local language.

Keiu Telve's doctoral dissertation **Family Life Across the Gulf: Cross-Border Commuters' Transnational Families**⁸³ between Estonia and Finland explored the transnational family life of men who commute between Estonia and Finland and how they maintain family connections between the two countries. The dissertation also analysed how the cross-border commuting of one family member affects the other family members and the effect of the commuting of fathers and husbands on the international mobility of wives and children.

⁸⁰ Ministry of Economic Affairs and Employment; Business Finland; (2019), Talent Boost Cookbook, <https://tem.fi/documents/1410877/7552084/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/d4675b40-cc36-2038-e96b-9eb01fe3874d/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf> (Cited 16 April 2020)

⁸¹ Vartiainen, P. (2019), Filippiiniläisten sairaanhoitajien polut Suomeen: Tutkimus oppimisesta ja työyhteisöintegraatiosta kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0937-4> (Cited 17 April 2020)

⁸² Li, H. (2019) (2019). The Journey of a Thousand Miles : Chinese Student Migration and Integration in Finland and Germany, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0957-2> (Cited 17 April 2020)

⁸³ Telve, K., 2019. Family Life Across The Gulf: Cross-Border Commuters' Transnational Families Between Estonia And Finland. Tartu: University of Tartu, <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:403733> (Cited 17 April 2020)

3.3. Legislative amendments and other developments related to labour migration

A legislative amendment (437/2019) entered into force on 1 June 2019, eliminating the labour market test in the consideration of extended permit applications by holders of a residence permit for an employed person who have worked in Finland for at least one year and are changing to another sector (HE 273/2018vp). The aim of the amendment is to improve the conditions for professional mobility.

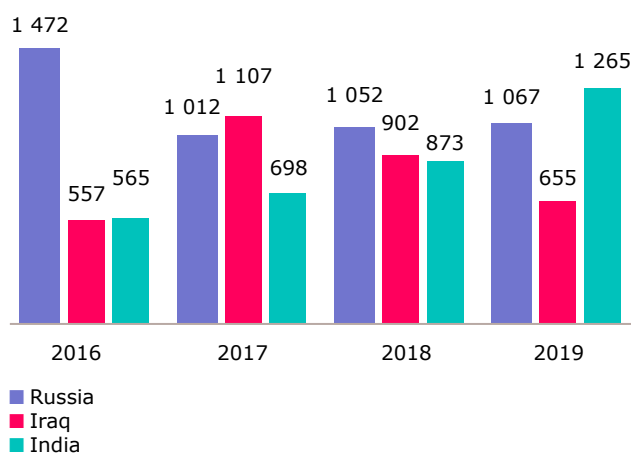
The residence permit process was streamlined by making it possible to apply for an extended permit online without visiting the Finnish Immigration Service. The change applies to all residence permits but, in practice, it will particularly facilitate the permit process of employees who work for international companies and travel frequently⁸⁴.

3.3. Family reunification

In 2019, family was again the most common reason for moving to Finland. **In 2019, a first residence permit on the grounds of family ties was issued to 10,251 foreign nationals.** The number increased substantially from the previous year, when the corresponding figure was 9,009.

Traditionally, nationals of the Russian Federation have topped the list of nationalities in the residence permits issued on the grounds of family ties. However, the year 2017 was an exception to the rule, with Iraq being ahead of Russia. **However, in 2019, India surpassed Russia as the most common nationality among those who received a residence permit on the grounds of family ties (1,265).** Russia was second on the list (1,167), followed by Iraq (655).

Residence permits issued on the grounds of family ties, three largest groups by nationality 2016–2018

Source: Finnish Immigration Service

The Finnish Immigration Service made a total of 13,011 decisions on first applications for a residence permit on the grounds of family ties. **Of the decisions given, 79 per cent were positive and 21 per cent were negative.** As in the previous year, the share of positive decisions decreased slightly year-on-year.

⁸⁴ Source: The Finnish Immigration Service

The number of first applications for a residence permit on the grounds of family ties totalled 11,753. This represented a slight increase from the previous year's figure of 11,036. As in the case of decisions on residence permits on the grounds of family ties, India (1,317) surpassed Russia (1,304) in the number of applications.

Residence permits issued on the grounds of family ties can be categorised based on the sponsor. Of those who were issued a first residence permit on the grounds of family ties, 31 per cent were family members of Finnish citizens. Family members of beneficiaries of international protection accounted for 15 per cent of all people who were issued a residence permit on the grounds of family ties. However, as in the previous year, **the most common scenario was the granting of a residence permit on**

the grounds of family ties to a family member of other foreign national, such as a foreign national who had been issued a residence permit on the grounds of employment: 54 per cent of all cases were like this.⁸⁵

The picture is slightly different when examined in terms of the recipient of the residence permit: In the case of beneficiaries of international protection, the family member arriving in Finland was most often their minor child. Minor children were the majority also among other foreign nationals' family members arriving in Finland, although fairly often the arriving person was their spouse. In cases involving Finnish citizens, the family member arriving in Finland was most often their spouse. The trend was the same as in the previous year.

⁸⁵ The term "other foreign national" refers to a foreign national who has been issued with a residence permit on the grounds of employment, for instance.

Decisions on first applications for a residence permit on the grounds of family ties 2019⁸⁶

	Positive	Negative	Total
Guardian of a person in receipt of international protection	44	33	77
Child of a person in receipt of international protection	1,124	212	1,336
Other family member of a person in receipt of international protection	66	124	190
Spouse of a person in receipt of international protection	297	244	541
Guardian of a third country national	12	37	49
Child of a third country national	3,107	645	3,752
Other family member of a third country national	4	40	44
Spouse of a third country national	2,444	527	2,971
Guardian of a Finnish citizen	75	41	29
Child of a Finnish citizen	413	138	551
Other family member of a Finnish citizen	1	143	144
Spouse of a Finnish citizen	2,664	576	3,240
Total	10,251	2,760	12,924

A total of 10,615 extended permits were issued on the grounds of family ties. Their number decreased slightly from the previous year, when the corresponding figure was 11,312. The most common nationalities among people who were issued with an extended permit on the grounds of family ties were Iraq (1,116), the Russian Federation (1,112) and India (885).

Of those who were issued with a residence permit on the grounds of family ties, 61 per cent were women and 39 per cent were men.⁸⁷

Apart from third-country nationals, family reasons also brought EU citizens to Finland. **In 2019, a total of 1,795 EU citizens registered their right of**

residence in Finland on the grounds of family ties. Their number decreased somewhat from the previous year: in 2018, the corresponding figure was 1,895. The most common nationality among these registrations was Estonian (524).

In addition, the Finnish Immigration Service granted a residence card for a family member to 732 individuals. A residence card for a family member of an EU citizen can be granted to an individual who is a family member of a citizen of the European Union but who themselves is not an EU citizen. The most common nationality among people who were issued with a residence card for a family member of an EU citizen was that of the Russian Federation (145).

⁸⁶ Source: Finnish Immigration Service

⁸⁷ This includes both first residence permits and extended permits.

3.5. Legislative amendments and other developments related to family reunification

The Aliens Act was amended during the year with respect to family reunification.

On 1 May 2019, the Aliens Act was amended as regards the practical procedure of DNA sampling in connection with the residence permit process. Pursuant to Section 65 of the Aliens Act, the Finnish Immigration Service may provide an applicant or sponsor with an opportunity to prove their biological kinship with DNA analysis paid from State funds if no other adequate evidence of family ties based on biological kinship is available and if it is possible to obtain material evidence of the family ties through DNA analysis. Prior to the amendment, the DNA samples had to be taken by a health care professional. In practice, this slowed down the Finnish Immigration Service's processes. Following the amendment, pursuant to Section 66 of the Aliens Act, the person concerned takes the sample themselves, monitored by an officer representing the Finnish Immigration Service or a Finnish diplomatic mission.

On 1 June 2019, a third Subsection was added to Section 38 of the Aliens Act concerning the relevant date for assessing the minor status of an applicant in response to the Court of Justice of the European Union's judgment A and S (C-550/16). In practice, the Finnish Immigration Service had already adhered to the judgment of the Court, but the amendment meant that the judgment is now reflected in Finnish law. Following the legislative amendment, if an asylum seeker enters Finland when they are under the age of 18, they are considered a minor in the family reunification application even if they turn 18 during the application process. Applications for family reunification must be filed within three months of the asylum seeker receiving a decision on international protection.

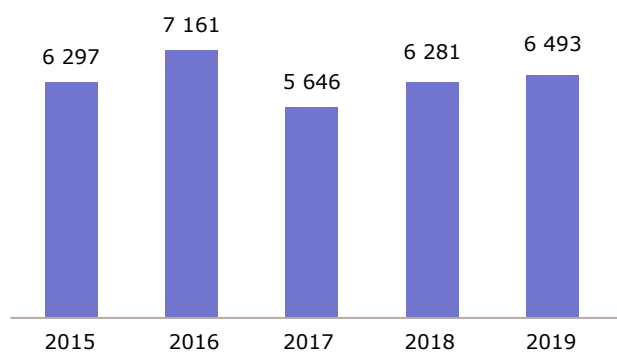
In spring 2019, the Finnish Immigration Service issued guidelines on the application of the Aliens Act (301/2004) provisions concerning family reunification for beneficiaries of international protection.

3.6. Students

In 2019, a first residence permit on the grounds of studies was issued to 5,246 foreign nationals. The number was largely unchanged from the previous years (2018: 5,202 residence permits issued) and the downward trend that began in the previous years has not continued.

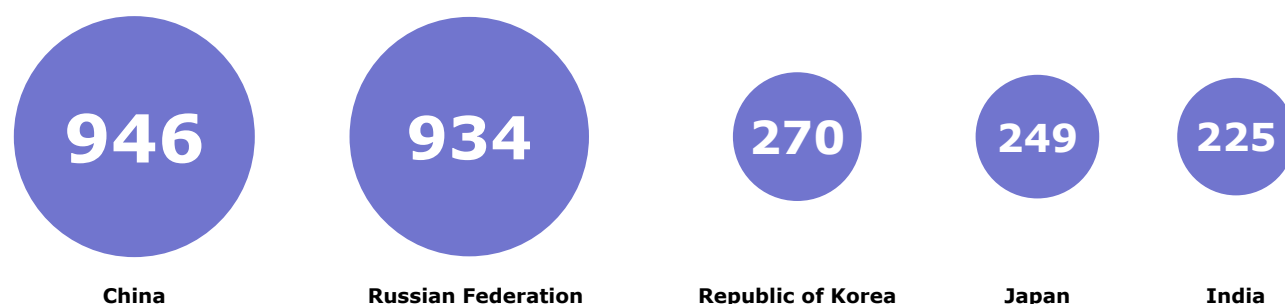
The total number of residence permit applications on the grounds of studies nevertheless continued to increase slightly: 6,493 applications for a student's residence permit compared to 6,281 applications in the previous year, showing an 3 per cent increase.

First residence permit applications on the grounds of studies 2015–2019

Source: Finnish Immigration Service

Decisions on first residence permit applications based on studies, top 10 nationalities in 2019

The number of new fixed-term residence permits, i.e. extended permits, issued on the grounds of studies was 4,829. The number again decreased from the previous year, when 6,154 such permits were issued. The most common nationalities among people who were issued with an extended permit on the grounds of studies were Vietnam (1,561), the Russian Federation (1,091) and China (549).

As in the previous year, the largest group of students entering Finland was Chinese (946 residence permits issued). In addition to China, students entered Finland from e.g. Russia (934), Vietnam (437), South Korea (270), Japan (249) and India (225).

In 86 per cent of cases, the decision on a student's residence permit was positive.

When the decisions are broken down by nationality, it can be seen that there were differences in the ratio of positive and negative decisions depending on the country of origin: although the greater part of the decisions were positive, negative decisions were more common with certain nationalities. In general, it can be stated that negative decisions were more common for applicants from South Asian countries (Nepal, Bangladesh, Pakistan) and African countries (Nigeria, Ghana, Cameroon).

Half of those who were granted a residence permit for studies were female and half were male. However, it could again be seen in 2019 that a majority of those who were issued with a first residence permit for Finland were women (55 per cent), while men were in the majority in extended permits (55 per cent). The distribution was the same as in 2018.

3.7. Legislative amendments and other developments related to student migration

The Ministry of Education and Culture and the Ministry of the Interior launched a cooperation project in March 2019 to support the entry and integration of higher education students. The aim of the project is to find measures to streamline entry and residence permit practices. The task of the working group is to establish a shared understanding of the current situation and objective with regard to the smoothness of international students' entry immigration processes and integration into the Finnish labour market and, where necessary, propose improvements to existing practices. The group will prepare proposals for improving cross-sectoral cooperation as well as increasing networking and the exchange of information.

The working group's report, published on 16 September 2019, presents 34 measures related to areas such as developing the knowledge base, the exchange of information and processes, enhancing alumni activities and engaging the business sector in integration processes. The actions proposed by the working group would develop the processes that support recruitment and integration to make the entire chain operate in a proactive, reliable and efficient manner from the perspective of individuals, higher education institutions and the authorities, and develop customer-driven digital services and smooth service paths from recruitment to selection, admission and entry.

The Ministry of Economic Affairs and Employment, the Ministry of the Interior and the Ministry for Foreign Affairs established a coordination group on 2 October 2019. The task of the group is to coordinate the process development and expediting of the processing of residence permits issued on the grounds of employment, self-employment, studies and research as well as the harmonisation of performance guidance, service use practices, customer communication, the compiling of statistics and related needs for legislative amendments. The coordination group reports to the labour migration and integration sub-group of the Ministerial Working Group on Promoting Employment, which reports to the Ministerial Working Group on Promoting Employment. The coordination group also steers a cross-sectoral working group led by the Finnish Immigration Service, which is tasked with developing a harmonised process for residence permits issued on the grounds of employment and studies, including the exchange of information, preparation of forms, customer communication and advice, the compiling of statistics and digitalisation.

The Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government⁸⁸ states that an action plan will be compiled to improve the employment of international degree students. The action plan will investigate financial support modes to compensate for the tuition fees of non-EU/EEA students studying in Finland if they stay on to work in Finland after graduation. The post-graduation residence permit will be prolonged to two years and will allow the permit holder to take short-term work.

⁸⁸ Finnish Government (2019), Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government 10 December 2019, INCLUSIVE AND COMPETENT FINLAND – a socially, economically and ecologically sustainable society, Publications of the Finnish Government 2019:33, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-811-3> (Cited 16 April 2020)

4. International protection including asylum

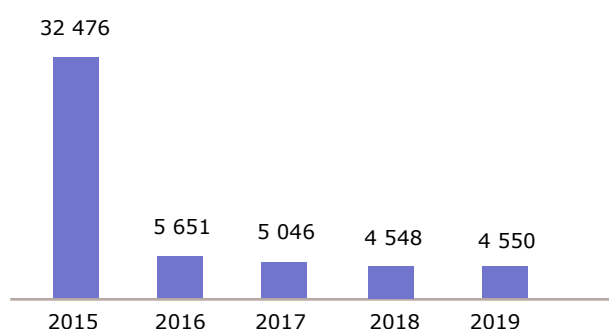
4.1. Asylum seekers

The number of asylum seekers entering Finland in 2019 was largely unchanged from the previous year. A total of 4,550 asylum applications were submitted. Of the asylum applications submitted in 2019, 46 per cent (2,083) were **subsequent applications**.⁸⁹

In addition to a downward trend, there were also changes in applicant profiles. **The most common countries of origin of asylum seekers were Iraq (1,431), Somalia (483), Turkey (388), Afghanistan (364) and the Russian Federation (336).** The autumn of 2015 was still reflected in asylum applications. Many of the Iraqis had arrived in Finland earlier and filed a subsequent application in 2019. The number of new applicants from Iraq was relatively low. **The most common countries of origin of new asylum seekers were Turkey and Russia.** As in previous years, most of the asylum seekers were young adults: approximately half of them were 18–34 years old. About 32 per cent of the asylum seekers were women and 68 per cent were men.

Most of the asylum seekers from Turkey claimed fear of persecution because of real or alleged association with the Gülen movement. In previous years, Jehovah's Witnesses represented a large proportion of the asylum seekers from Russia, but the grounds for application were more diverse in 2019.⁹⁰

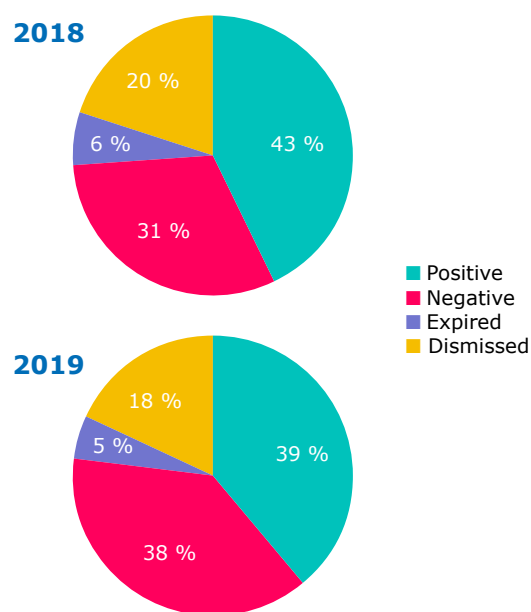
Asylum applications 2015–2019

Source: Finnish Immigration Service

The Finnish Immigration Service made a total of 7,494 decisions on asylum applications. Of these decisions, 39 per cent were positive. In absolute numbers, this is 2,959 positive decisions, most of which (2,073) granted asylum. Subsidiary protection was granted to 452 individuals and a residence permit on other grounds, such as compassionate grounds, to 434 individuals. The share of negative decisions was 38 per cent. 18 per cent of applications were dismissed and in 5 per cent of cases, the application expired. Comparing the distribution of decisions with that of the previous year, it can be noted that the share of negative decisions relative to positive decisions increased somewhat, but there were no major changes compared to the previous year.

Distribution of asylum decisions made by the Finnish Immigration Service in 2018 and 2019

Lähde: Maahanmuuttovirasto

⁸⁹ A subsequent application is an application for international protection that a foreign national files after receiving a final decision on a previously submitted application (Section 102 of the Aliens Act).

⁹⁰ https://migri.fi/en/press-release/-/asset_publisher/maahanmuuton-tilastot-2019-oleskelulupaa-haki-ennatysmaara-tyontekijoita (Cited 17 April 2020)

4.2. Legislative amendments related to international protection

A proposed amendment to the Aliens Act pertaining to subsequent applications filed by asylum seekers (HE 273/2018 vp) was approved by the Parliament in February 2019 and entered into force on 1 June 2019. The amendments concern both the conditions for admissibility of applications and the enforcement of refusal of entry. The aim of the legislative amendment is to reduce the possibilities of misusing the subsequent application procedure related to international protection and to guide the applicants to present all the facts and grounds that they know and that are relevant to the application for international protection already in the connection of the first application or the related appeal.

The legislative amendments also specified the right to employment of persons who have applied for international protection. The right to employment now ends when the removal decision concerning an asylum seeker who receives a negative asylum decision becomes enforceable or the application expires. After filing a subsequent application, the right to employment only starts three or six months after the filing of the subsequent application depending on whether the applicant has presented a valid travel document when filing the application. Following the legislative amendment, a subsequent application cannot be used for the sole purpose of extending the right of employment in situations where the foreign national does not have grounds for being issued a residence permit on the grounds of employment.

The aforementioned government proposal also included a provision pertaining to taking possession of the travel documents of persons who have applied for international protection. The aim is to ensure the smoothness of the asylum procedure so that a missing travel document does not prevent, for example, the identification of an applicant or the removal of a person who has received a negative decision concerning international protection. The documents are returned to the applicants when they are issued a residence permit on the grounds of international protection or when they leave the country.

The amendments to the Aliens Act that entered into force at the beginning of June 2019 also included a provision stipulating that the relevant date for assessing a family reunification sponsor's age should be the date on which the application for international protection was submitted. In future, a person who was an unaccompanied minor at the time of entry into Finland but who reached the age of 18 during the asylum procedure will be considered a minor when submitting an application for family reunification. The amendment was based on a decision by the Court of Justice of the European Union and it applies to persons who are granted asylum as well as subsidiary protection. Family reunification still needs to be applied for within three months of the date of the sponsor being served the decision on being granted international protection.

4.3. Developments related to international protection

In December 2018, the Ministry of the Interior commissioned an independent report on the asylum process⁹¹ from Owl Group. The purpose of the report was to identify development needs pertaining to the asylum process and evaluate the procedures between the authorities and the operating models of the administrative courts in asylum-related matters. The aim was to determine how the asylum process can be streamlined in the future, how the quality of the process can be improved and how the duration of the process could be reduced while better ensuring the legal protection of asylum seekers. The report was completed in June 2019. The report highlighted the large number of subsequent applications and applications returned to the Finnish Immigration Service by an administrative court. By far the most common reason behind the subsequent applications and returned applications was that the applicant had subsequently provided new information on the application. The number of applications returned due to procedural errors and incorrect interpretation of the law is relatively low. The large number of subsequent applications and returned applications creates congestion in processing and leads to longer processing times in the Finnish Immigration Service as well as in the administrative courts. Longer processing times, in turn, are reflected in the practical implementation of interviews and prolongs the duration of residence in the reception system. The report suggests that the asylum process could be streamlined by a clearer division of responsibilities between the authorities in establishing the applicant's identity. The report also proposes that the use of services should be developed in such a way as to give applicants better access to information on the progress of their application. This would make it easier for applicants to prepare for the next stages of the process. The Finnish Immigration Service has investigated opportunities to establish an online ser-

vice for asylum seekers within the next few years.

Launched in September 2019, the **Tulppaani project** will build a quality control model that will enable the systematic monitoring of the quality of interpreting. The model will be implemented and the quality of interpreting will be monitored with the help of two quality control interpreters employed by the project. The quality of interpreting will also be improved by producing suitable training materials. The data accumulated in quality control activities will also be used to support tendering processes related to interpreting to ensure that quality control criteria are better taken into account. The project will also prepare a contingency plan for a scenario in which the need for interpreting quickly multiplies.

Also launched in September 2019 was the **SOPU project**, in which the Legal and Country Information Unit of the Finnish Immigration Service will develop a new, more resource-efficient approach for preparing situation reports and application guidelines pertaining to the security situation in various countries and other factors that are relevant to the asylum process of the Finnish Immigration Service. The documentation under the newly developed model will be made into live documents that can be updated in a more flexible and resource-efficient manner than the documents developed since 2016. The newly structured documents, which are based on sections, will increase agility in terms of including country of origin information and related legal analyses in the Finnish Immigration Service's guidelines, as only the key sections with regard to the asylum process will need to be updated. In developing the situation reports, reports that apply a similar model from other EU immigration authorities (e.g. Staaendokumentation) will be used, and the application guidelines will be a combination of the models used in Denmark and Sweden. The project will run until 31 December 2021.

⁹¹ Owl Group (2019), Turvapaikkaprosessia koskeva selvitys, <https://intermin.fi/documents/1410869/3723692/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019/60bd290f-ffbd-2837-7f82-25fb68fe172c/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019.pdf> (Cited 17 April 2020)

4.4. Participation in EU-level operations

The Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government reiterated Finland's commitment to the development of EU-level immigration policy. The Programme states that Finland will promote the EU's Global Strategy, which will strengthen the Union's role as a global leader. Coordination between the EU and its Member States will be enhanced in regard to the EU's external influence. According to the Programme, decision-making by qualified majority can be increased in limited areas, which is one way of enabling rapid action in the external relations of the Union.⁹²

Finland held the Presidency of the Council of the European Union during the period 1 July–31 December 2019. During its six-month term, the Finnish Presidency chaired Council meetings attended by ministers and public servants, took forward EU legislative work in the Council, ensured continuity in the management of EU affairs and kept up cooperation between member states.

The Finnish ministers of the interior and justice co-chaired the justice and home affairs council (the JHA Council), one of the configurations in which the EU Council meets. The JHA Council develops cooperation and common policies in cross-border issues, with the aim of building an EU-wide area of freedom, security and justice. The JHA Council is made up of justice and home affairs ministers from all the EU member states. Home ministers deal with issues such as migration, border management and police cooperation. The formal meetings of the JHA Council were held in Brussels and in Luxembourg and an informal meeting took place in Helsinki during 18–19 July.⁹³

The Government of Prime Minister Antti Rinne laid out the EU-level immigration policy priorities of Finland's Presidency in a separate programme entitled **Sustainable Europe – Sustainable Future**. The programme stated that pursuing a more equitable, mutually beneficial and comprehensive EU-Africa partnership will continue during is Finland's Presi-

dency. The programme further stated that a common objective should be an ecologically, economically and socially sustainable transformation to manage the external dimensions of climate change, population growth and migration⁹⁴.

During Finland's Presidency, on 23 September 2019, Germany, France, Italy and Malta reached a temporary agreement on the disembarkation and relocation of migrants rescued in the central Mediterranean. As the Presidency of the Council of the European Union, Finland attended the meeting in the capacity of an observer.⁹⁵

The EU–Western Balkans Ministerial Forum on Justice and Home Affairs took place in Skopje, North Macedonia, on 18–19 November 2019. Minister of Justice Anna-Maja Henriksson chaired the justice affairs session. Minister of the Interior Maria Ohisalo chaired the home affairs session.

At the annual forum, the ministers heard how the Western Balkans have progressed in the development of the rule of law and fight against corruption. The aim is to reaffirm the political commitment to continue rule of law reforms, and to discuss how to increase cooperation with the EU and how the EU can provide further assistance in the implementation of reforms. The ministers of justice discussed the effective implementation of judicial reforms in the Western Balkans region. The home affairs ministers discussed the situations and needs of the partners of the Western Balkan migration route. The Western Balkans continue to face strong migratory pressures, as the region is one of the most common routes into the European Union. Other topics of the home affairs session included closer cooperation in border control and combating terrorism and organised crime.

During its Presidency of the Council of the EU, Finland wanted to promote dialogue with the Western Balkans in the area of justice and home affairs. The themes of the forum were related to two of the objectives of the Finnish Presidency: strengthening the rule of law and shared values and promoting comprehensive security.⁹⁶

⁹³ Valtioneuvosto (2019), Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019, OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3> (Viitattu 16.4.2020)

⁹⁴ Sisäministeriö, Suomen EU-puheenjohtajuus 2019, <https://intermin.fi/eu2019fi> (Viitattu 17.4.2020)

⁹⁵ Valtioneuvosto (2019), KESTÄVÄ EUROOPPA – KESTÄVÄ TULEVAISUUS Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelma, Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajuus 1.7. – 31.12.2019, <https://eu2019.fi/documents/11707387/14346258/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma.pdf/53e093b3-24b9-562f-375a-39cd1cbe3d31/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma.pdf> (Viitattu 16.4.2020)

⁹⁶ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sisaministeri-ohisalo-maltalle-keskustelemaan-valimeren-turvapaikanhakijatilanteesta (Viitattu 17.4.2020)

⁹⁷ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomi-edistaa-oikeusvaltioperiaatetta-ja-turvallisuutta-lansi-balkanilla (Viitattu 17.4.2020)

4.5. Case law related to international protection

On 14 November 2019, the European Court of Human Rights handed down its judgment concerning Finland⁹⁷ in a case involving the return to Iraq of an asylum seeker. In its judgment, the Court found that Finland had violated Articles 2 and 3 of the European Convention on Human Rights. The judgment concerned the case of an Iraqi asylum seeker who had sought international protection in Finland in 2015. The Finnish Immigration Service issued a negative decision on the asylum application in 2016 and the Administrative Court subsequently dismissed the applicant's appeal. The applicant returned to his home country of Iraq in November 2017 by assisted voluntary return, where he was said to have died. The Supreme Administrative Court also refused the applicant's leave to appeal. In its judgment, the European Court of Human Rights underscored the issue of risk assessment, meaning the extent to which events that had previously befallen the applicant were taken into account in assessing future threats. It was also noted that the decision should have taken into account the combined effect of the individual factors relating to the applicant's background. In response to the Court's judgment, the Finnish Immigration Service announced it will review around 500 of its asylum decisions to ensure that all potentially similar cases have been duly identified.⁹⁸

The yearbook decisions of the Supreme Administrative Court (KHO) dealt with various themes in 2019.

As in 2018, the Supreme Administrative Court in 2019 assessed the **credibility of applications** in regard to religion and sexual orientation, for example.

In one case, an asylum seeker from Afghanistan had renounced Islam and stated that they had converted to Christianity. Based on its oral hearing, the Administrative Court had found that the appellant's story did not indicate particularly in-depth or personal adoption of Christianity. Nevertheless, in the Supreme Administrative Court, it was necessary to assess whether the appellant had a justified fear of being persecuted in their home country because a potential persecutor could consider that they have religion-related characteristics leading to persecution regardless of whether they actually have such characteristics.⁹⁹

In another case, the Supreme Administrative Court had to judge whether an Iraqi national had provided credible proof of belonging to a sexual minority or gender minority that would give rise to a justifiable fear of persecution in their home country. The Supreme Administrative Court found that A had described their relationship to B consistently in the asylum interview, in the oral hearing conducted by the Administrative Court and in their appeal to the Supreme Administrative Court. A self-identified as a homosexual. Furthermore, A had consistently described their feminine manner of dress and behaviour and stated that they feel like a woman inside. C, who appeared as a witness in the Administrative Court, also indicated having made corresponding observations.¹⁰⁰

The **internal flight** alternative was also assessed in several cases in 2019. In one case, the question was whether the appellant had the alternative of internal flight in Kabul. According to the country information available at the time, the internal flight alternative in Kabul had become worse, particularly due to the deterioration of the humanitarian situation in Kabul. However, the situation was not considered to be such that internal flight to Kabul could not be considered a reasonable alternative in anyone's case. The appellant was a Dari-speaking Sunni Muslim with a Tajik ethnic background, which meant that he was part of a large ethnic group in Afghanistan and Kabul. The appellant had spent his entire life in Afghanistan. He was also a healthy young man who had several years of school behind him. The fact that the appellant was not yet gainfully employed and he did not have a safety net in Kabul specifically did not make him vulnerable in such a way that internal flight to Kabul could not be considered to be a reasonable alternative for him.¹⁰¹

In another case, the question was whether the appellants, whose family included children born in 2012 and 2014, had the alternative of internal flight to Kabul. Unlike in the aforementioned case, it was deemed that, according to the country information available at the time, the internal flight alternative in Kabul had become worse, particularly due to the deterioration of the humanitarian situation in Kabul. Internal flight to Kabul could not be considered to be a reasonable alternative for the appellants, as a family with children, in light of their personal circumstances and the prevailing situation in Kabul.¹⁰²

⁹⁷ European Court of Human Rights judgment *N.A. v Finland*, application no. 25244/18, 14 November 2019

⁹⁸ https://migri.fi/en/article/-/asset_publisher/maahanmuuttovirasto-kay-lapi-noin-500-turvapaikkapaatosta (Cited 17 April 2020)

⁹⁹ Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:18

¹⁰⁰ Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:99

¹⁰¹ Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:19

¹⁰² Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:21

The Supreme Administrative Court also considered e.g. whether a citizen of Turkey was entitled to international protection on the grounds of, among other things, being the subject of **disproportionate prosecution**, which is considered to be one form of persecution. The Supreme Administrative Court found that the prison sentence given to A met the criteria of disproportionate punishment relative to the description of the offence stated in the judgment. Accordingly, the punishment was considered to meet the criteria of persecution pursuant to Section 87 a (2) (3) of the Aliens Act.¹⁰³

The Supreme Administrative Court also heard a case pertaining to **female genital mutilation**. The Finnish Immigration Service had rejected the application for asylum and a residence permit of A, a Somali national, and her daughter, B, and decided to refuse entry and return them to Somalia. The Administrative Court had dismissed the appeal concerning the Finnish Immigration Service's decision. In the Supreme Administrative Court, A had, in addition to the information she had previously presented, indicated that she feared that her daughter, B, who was born in Finland, would be subjected to genital mutilation and she herself could be subjected to reinfibulation in Somalia if they were to be returned. The Supreme Administrative Court stated that an asylum seeker

can, as a rule, be expected to present all grounds for the application for international protection during the application phase. An asylum seeker may not, however, be aware that genital mutilation is a violation of human rights and that the threat of mutilation is a significant factor in assessing a woman's need for international protection. Due to the sensitivity of the issue, bringing up the matter of genital mutilation may also be difficult for an applicant. In light of these considerations and the account provided in the matter, it was found that A was justified in bringing up the new grounds for asylum in the Supreme Administrative Court and that, taking country information into consideration, it was necessary to assess the grounds for asylum.¹⁰⁴

In another case, the Supreme Administrative Court considered the issue of **which country should be used as the basis for assessing an applicant's application for asylum**. A had indicated that he is a citizen of Somalia. However, he was born in Saudi Arabia and had lived there almost his entire life, and his mother tongue was Arabic. The Finnish Immigration Service had assessed A's need for international protection in relation to his country of nationality, i.e. Somalia. A had stated that he had not understood that his case would be assessed using Somalia as the basis of the assessment.¹⁰⁵

¹⁰³ Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:23

¹⁰⁴ Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:93

¹⁰⁵ Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:149

4.6. Research on international protection

Commissioned by the Ministry of the Interior, Owl Group Oy carried out **an independent assessment of the asylum process** in January–June 2019. The report was published on 27 June 2019. The aim was to determine how the asylum process can be streamlined in the future, how the quality of the process can be improved and how the duration of the process could be reduced while better ensuring the legal protection of asylum seekers. The assessment covered the entire process that an asylum seeker who enters Finland goes through after entry, until they are covered by integration services or leave the country. The operating methods between the authorities in asylum issues were assessed and development needs related to the asylum process were identified. The idea behind the report was the goal of developing the asylum process as a whole instead of the partial optimisation of individual stages of the process. Specifying the report's recommendations further and implementing them in practice calls for participation and continued development efforts by the authorities concerned and other relevant parties.¹⁰⁶

The book **Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa**¹⁰⁷ edited by Eveliina Lyytinen examines the diversity of being a refugee in Finland in the crossroads of different themes and scientific disciplines as well as the global context of the phenomena. Comprising 15 chapters, the book focuses on Finnish experiences of the practices, policy and legislation pertaining to the receiving and granting of international protection. The first section of the book — Policy, legislation and administration — discusses the structural aspects of asylum seeking and refugeeism. The second section — On the road, in the asylum process and in the reception centre — focuses on the experiences of asylum seekers during their journey and after their arrival in Finland. The third section is built around the theme Representations of being a refugee. The fourth section sheds light on the day-to-day integration and well-being

of asylum seekers and refugees. The book is one of the first peer-reviewed compilations of refugee research in Finnish.

The Asylum Seekers Health and Well-being Survey (TERTTU)¹⁰⁸ was the largest population study of asylum seekers to date at the national and international level. The aim of the project was to produce comprehensive data on the health, well-being, health risk factors and service needs in Finland of adults and minors who applied for asylum in 2018. All newly arrived asylum seekers who entered Finland during the survey period and met the sampling criteria were invited to participate in the study.

The study **Towards High Quality Legal Aid Services**¹⁰⁹ produced by the Prime Minister's Office aimed to produce a comprehensive, multidimensional and realistic picture of the availability, quality and utility of legal aid in Finland. The study looked at public legal aid in general, asylum seekers' legal aid and financial and debt counseling services, and why and how legal aid should be further developed.

Mari Metsäniitty's doctoral dissertation in the field of forensic dentistry, **Forensic age assessment in Finland, and dental development of Somalis**¹¹⁰ also touched on the asylum process. Forensic age estimation is often used in the context of establishing an asylum seeker's identity and making changes to personal data files. The methods are generally based on evaluating dental and skeletal development, which usually require radiography. Dental and skeletal age always represent an estimate of chronological age. Asylum seekers typically come from developing countries, which can make it challenging to obtain reliable reference material for age assessment. The aims of the study included assessing the forensic age estimates of asylum seekers in Finland and the related legislation as well as comparing the Somali dental development model created in the study with other models and evaluating the accuracy of age estimates of young Somalis.

¹⁰⁶ Owl Group (2019), Turvapaikkaprosessia koskeva selvitys, <https://intermin.fi/documents/1410869/3723692/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019/60bd290f-ffbd-2837-7f82-25fb68fe172c/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019.pdf> (Cited 17 April 2020)

¹⁰⁷ Lyytinen, E. (Toim.) (2019), Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa, Tutkimus 2. Siirtolaisuusinstituutti 2019, <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/t-02-isbn-978-952-7167-60-1-turvapaikanhaku-ja-pakolaisuus-suomessa.pdf> (Cited 17 April 2020)

¹⁰⁸ Skogberg, N.; Mustonen, K.; Koponen, P.; Tiittala, P.; Lilja, E.; Ahmed Haji Omar, A.; Snellman, O.; Castaneda, A. E. (toim.), (2019), Turvapaikanhakijoiden terveys ja hyvinvointi : Tutkimus Suomeen vuonna 2018 tulleista turvapaikanhakijoista, THL 12/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-351-9> (Cited 17 April 2020)

¹⁰⁹ Majamaa, Karoliina; Nieminen, Kati; Lepola, Outi; Rantala, Kati; Jauhola, Laura; Karinen, Risto; Luukkonen, Tuomas; Kortelainen, Jeremias; (2019), Kohti laadukkaita oikeusapupalveluita, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:60, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-793-2> (Cited 16 April 2020)

¹¹⁰ Metsäniitty, M. (2019), Forensic Age Assessment in Finland, and Dental Development of Somalis, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-5201-5> (Cited 17 April 2020)

4.7. Quota refugees

Quota refugees to be resettled in Finland are persons whom the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) has designated as refugees or other foreign nationals in need of international protection. The UNHCR designates for resettlement persons who have fled from their home country to another country, usually in nearby regions, in which they are unable to settle and reside on a permanent basis. Quota refugees are accommodated in refugee camps, for instance. The Parliament confirms Finland's refugee quota for the coming year annually in the State budget. The ministerial working group on migration prepares a proposal to the Government on the regional allocation of the refugee quota, and the proposal is approved by the Minister of the Interior.

In 2019, Finland committed to receiving 750 quota refugees.¹¹¹ The refugee quota was allocated as follows: 430 Syrian refugees from Turkey, 120 refugees evacuated from Libya to Niger under the ETM evacuation mechanism, 100 Congolese refugees from Zambia and 100 emergency cases without area or nationality restrictions.

Finland carried out two selection missions in 2019. Two visits were made to Turkey in April, with a total of 431 Syrian refugees selected to enter Finland. In June, a selection mission was carried out in Zambia, with 103 Congolese refugees selected. In September, a selection mission to Niger led to the selection of 117 Eritrean, Somali and Sudanese refugees.

The original end date of the EU resettlement programme was 31 October 2019. This meant that the quota selection visits mostly took place during the first half of the year instead of being evenly spread out over the entire year, which would be the most appropriate option in terms of balancing the work load. The first quota selection visit to Niger created additional work due to the local security situation.¹¹²

Finland's entire refugee quota was fulfilled. Finland grants residence permits and the required travel documents to the selected persons before their arrival in the country. Altogether 582 of the selected 750 quota refugees arrived in Finland in 2019, and the rest will arrive in 2020.

Not all of the quota refugees selected by Finland arrive in the country at all, or their arrival can be delayed due to various reasons.

¹¹¹ Since 2001, Finland's annual refugee quota has been 750 individuals, excluding the years 2014 and 2015 when the quota was raised by 300 persons because of the crisis in Syria.

¹¹² Source: The Finnish Immigration Service

4.8. Developments related to quota refugees

In 2019, the Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF) again funded several projects related to quota refugees.

Launched in July 2019, the **TURPRO project** develops the security aspects of quota refugee selection missions, thereby improving Finland's capacity to safely and efficiently carry out its agreed international obligations related to refugee policy. The focus of the project is on establishing permanent and well-documented processes for quota refugee selection missions that take security aspects into account and also enable independent operations. In practice, this involves not only establishing the processes but also training the personnel, both individually and in groups, as the officers concerned may need to operate in very challenging circumstances. The goal is to build an independent ability to identify operational risks and to take them into consideration in the planning and implementation of the activities in such a way as to not compromise Finland's international commitments. The project also includes an assessment of the circumstances and security situation in Niger.

Launched in October 2019, the project **TUULI – Mielenterveyttä maahantuloon: Maahan tulevien psykoedukaatio ja mielenterveyden tukeminen** supports high-quality, mostly video-based psychoeducational material on various themes related to mental health for refugees entering the country. The themes will be decided on after the launch of the project through a collective development process. For example, they may include a description of mental health and related services; the use of intoxicating substances as a risk factor in mental health problems; parenting that supports mental health; preventing the incitement of radicalisation; violence/harassment as a risk factor in mental health problems. In addition to videos, the project will also produce other support and screening materials related to mental health for use by professionals in the field. The materials can be used both before arrival in Finland (cultural orientation for quota refugees) and after arrival (e.g. in municipalities).

The **PALOMA2** project will build, launch and model a national structure for supporting and coordinating refugee mental health work and disseminating practical know-how. The Finnish Institute for Health and Welfare (THL) coordinates the activities and the dissemination of information nationally and connects the regions with each other. In addition to national coordination, a Centre of Expertise will be established in each of the five university hospitals to disseminate know-how across sectoral borders, for instance, through consulting, training and developing services, and creating well-functioning regional networks to enable and facilitate cross-sectoral cooperation to support refugee mental health. The Finnish Association for Mental Health brings the experiences of the target group and the voice of the third sector to the project. During the project, the aim is to make the activities a permanent feature of the existing structures. The project will also pilot various tools and operating methods for use in the field of refugee work.

Launched in January 2019, the **LANU project** focuses on the assessment of the need for care, provision of care, rehabilitation and case management for tortured and severely traumatised children and young people who are under 24 years old and have arrived in Finland as quota refugees as well as their family members. In practice, it is not always possible or sensible to categorise the status of the patient in mental crises and the referring party is not necessarily capable of determining the status either. Consequently, the patients can also be persons who are not quota refugees, provided that there are sufficient resources for this. The project activities include training municipal personnel who work with the target group. The training shows that systematic screening can be used to identify the special needs of tortured and severely traumatised children and young people, that there are specialised services available for them, and that the competencies necessary for helping this difficult target group can be strengthened. Developing the national competence capacity will contribute to making it easier to find municipal placements for quota refugees.

4.9. Reception

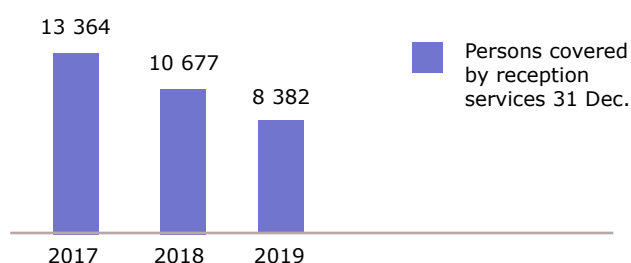
The number of people covered by the reception system decreased in 2019 and the customer capacity was generally reduced. There were 10,677 people in the reception system at the beginning of the year and 8,382 at the end of the year. The total customer capacity of the reception system was reduced in 2019 by 1,219 places through closures and 407 places through capacity reductions at reception centres. The number of reception centres was reduced from 49 to 40 during the year (including units for minors). Approximately 35 per cent of all persons registered in the reception system were in private accommodation at the start of the year, compared to 38 per cent at the end of the year.

The largest nationality groups were Iraq, Afghanistan and Russia. Iraqi nationals accounted for 38.5% of the customers registered in the reception system. The customers represented 101 different nationalities in total. Men accounted for 70% of the customers and women for 30%. Some 23% of the customers were minors. The average age of the adult customers was 32 years and the average age of the minors was 7 years.¹¹³

Detention capacity was kept unchanged from the previous year's level in 2019 at 107 places¹¹⁴.

As stated above in the section on asylum seekers, nearly half of the asylum applications submitted in 2019 were subsequent applications. As mentioned above, as in the previous years, the nationality with the highest number of applicants was Iraq, but in terms of new applications, citizens of Turkey and Russia were the largest groups.

Persons covered by reception services 2017–2019

Source: Finnish Immigration Service

4.10. Developments related to reception

Reception-related EU AMIF-funded projects were also launched in 2019.

The **PSYKKE project**, which started in March 2019, develops personnel competence in mental health work. The aim is to identify customer needs at an early stage and provide timely mental health support for customers. The capacity of reception centres, detention and the assistance system for victims of human trafficking to help people with mental health-related problems will be improved. New evidence-based methods will be adopted. Methodological expertise and material will be produced for reception centres (adult and family units, special units for minors, special support department), the National Assistance System for Victims of Trafficking in Human Beings and detention units.

A new and updated model and protocol for initial health examinations was adopted in 2019. The model and protocol were developed in the TERTTU project carried out in partnership with the Finnish Institute for Health and Welfare (see section 4.6. above). The comprehensive roll-out of the model and protocol for initial health examinations will take place in 2020.

The Finnish Immigration Service continued to develop the social services of reception centres in 2019. There were changes related to the personnel of social services to ensure the implementation of the requirements stipulated by national legislation. This meant that social workers with university degrees were more extensively included in the personnel providing social services at reception centres. Work also began in 2019 on preparing an update of the service process of social services (assessing the need for support and creating a customer plan). The work is scheduled to be completed in 2020. Also in 2019, a report was produced on families with children and couples in reception centres.

Cooperation between reception centres and external private, public and NGO-based service providers was enhanced further in 2019. The Finnish Immigration Service issued guidelines to reception centres on essential health care in 2019, and the information was also distributed to parties external to the centres.¹¹⁵

¹¹³ Source: Finnish Immigration Service, Reception Unit

¹¹⁴ Source: Reception Unit of the Finnish Immigration Service, e-mail, 26 March 2020.

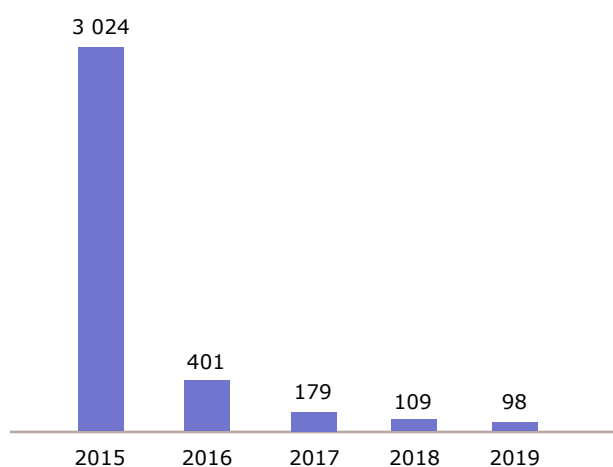
¹¹⁵ Source: Finnish Immigration Service, Reception Unit, e-mail, 17 December 2019.

5. Unaccompanied minors¹¹⁶ and other vulnerable groups

5.1. Unaccompanied minors

The number of unaccompanied minors continued to decline. A total of 98 unaccompanied minors applied for asylum in Finland in 2019.

Asylum-seeking unaccompanied minors 2015–2019

Source: Finnish Immigration Service

The most common countries of origin among unaccompanied minors were **Iraq (19 minors), Somalia (18) and Afghanistan (14).**

A total of 63 decisions were made on asylum applications submitted by unaccompanied minors. **Positive decisions accounted for 89 per cent of all decisions.** This corresponds to 55 positive residence permit decisions, 2 negative decisions and 5 expired applications along with one application that was not processed due to another EU member state being responsible for deciding on the asylum application.

Of the positive decisions, 25 cases involved the granting of asylum, 22 cases involved the granting of subsidiary protection and 8 cases involved the granting of a residence permit on grounds other than international protection.

For unaccompanied minors, a residence permit granted on grounds other than international protection usually means a residence permit on compassionate grounds. A residence permit is granted on compassionate grounds when there are no grounds for granting international protection but returning the person to his or her home country would be otherwise unreasonable from a humane point of view. For unaccompanied minors, this is often associated with a case in which it is not clear who would take care of the minor when he or she returns to the home country.

¹¹⁶ There are two Finnish equivalents for the term: "yksin tullut alaikäinen" (a minor who has entered the country alone) and "ilman huoltajaa oleva alaikäinen" (a minor without a guardian). The latest EMN Glossary, *Asylum and Migration Glossary 6.0: Finnish edition*, includes both terms. The terms are used synonymously. By using the term "yksin tullut alaikäinen", one can emphasise the fact that the minor has entered Finland alone and, as a result, his/her asylum application is processed independently of any adult's application, and by using the term "ilman huoltajaa oleva alaikäinen", one can emphasise the fact that the minor is in Finland without a guardian at that particular moment.

5.2. Developments related to unaccompanied minors

A legislative amendment (437/2019) entered into force on 1 June 2019 concerning the family reunification of unaccompanied minors who have been granted international protection. The amendment was based on the judgment issued by the Court of Justice of the European Union on case C-550/16. Under the new legal provision, an unaccompanied minor who is a beneficiary of international protection is considered a minor as a sponsor if they have submitted the application for international protection when still minor, even if the decision on the residence permit application based on family ties is made after the applicant reaches adulthood. A residence permit based on family ties must be applied for within three months of the date when the sponsor was served the decision on being granted international protection.

Launched in October 2019, the **Osaava edustaja project** aims to enhance the competence of the guardians of asylum seekers who enter Finland as unaccompanied minors and to provide improved support to them. The project will create online training that will give all guardians across Finland access to the same basic information regarding the relevant legislation and official processes, the networks around the child and how to cooperate with them, interaction with the child and the special needs of unaccompanied minors. In addition to the online training, the project will develop a model for classroom training of 2–3 days to complement the online training. Going forward, the model can be used in regional and national training to deepen the expertise of the guardians. The training covers current topics related to advance surveys of guardians, sections related to the basic training that provide additional depth and collectively discussing customer cases. The project will also pilot an online supervision model offered to guardians.

5.3. Research on unaccompanied minors

The research article **Epäilyä ja myötätuntoa: Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa ja Ylen verkkouutisissa 2014–2016**¹¹⁷ by Anna-Kaisa Kuusisto and Jaakko Tuominen examined Finnish media coverage of refugees who enter the country as unaccompanied minors. The literature consisted of texts published by Aamulehti, Helsingin Sanomat and Yle in 2014–2016. This was a significant period due to the exceptional volume of migration to Europe. In the article, the authors shed light on how Finnish news media covered the situation faced by unaccompanied minors, what themes the articles focused on and what themes were given minimal attention. Based on their analysis of the literature, the authors argue that the representations of suspicion and compassion repeated in all three media outlets serve to further narrow the public discussion regarding the daily life of unaccompanied minors, the difficulties they face and the opportunities they have in their new home country. The article also points out that the agency of the young people is given little attention in the media. Through the article, the authors express a broader opinion on two social issues: how does Finnish media report on immigration policy related to unaccompanied minors and biopolitical practices in particular, and how the representations conveyed by the media selected for analysis serve to strengthen victim and threat discourses. According to the authors, these discourses do not support the integration of young people, let alone their active agency in their new host societies.

Outi Lepola's report **Kriisituesta kuntosalikorttiin – Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa**¹¹⁸ provides a general view of the after-care services currently offered by Finnish municipalities to young people who originally came to Finland seeking asylum as unaccompanied minors and were granted a residence permit as minors and subsequently reached adulthood. The survey was based on information collected directly from municipalities regarding after-care support services based on the Act on the Promotion of Immigrant Integration as well as interviews with experts and young people with a background of arriving as an unaccompanied minor. The report particularly highlights that after-care work-

¹¹⁷ Kuusisto, A.-K., & Tuominen, J. (2019). Epäilyä ja myötätuntoa: Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat Aamu-lehdessä, Helsingin Sanomissa ja Ylen verkkouutisissa 2014–2016. Media & Viestintä, 42(3). <https://doi.org/10.23983/mv.85781> (Cited 17 April 2020)

¹¹⁸ Lepola, O. (2019) Kriisituesta kuntosalikorttiin - Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa, Siirtolaisuusinstituutti Raportteja 2, https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/r2_lepola.pdf (Cited 17 April 2020)

ers should have the capacity to provide psychosocial support to young people. As the biggest concerns among the young people were related to the continuity of their residence permit and family reunification, their motivation, integration and confidence in the future would be supported by longer residence permits and the opportunity for family reunification. The report also suggests that there are fairly large differences between municipalities in terms of the methods, structures and resources of providing after-care. Young people are in an unequal position depending on their municipality of residence. It is estimated that the support provided to them is completely inadequate in some places and the services are not always sufficiently personalised: the same services are offered to all young people, even if some of them clearly have a need for more robust support.

5.4. Other vulnerable groups: developments and research

Prepared for the Ministry of Social Affairs and Health by Mimmi Koukkula and Reija Klemetti, the **Action plan for the prevention of female genital mutilation (FGM)**¹¹⁹ aims to continue the good practices that Finland has implemented to prevent FGM and to develop new means to help victims of FGM, for example. The main objective of the action plan is to increase healthcare and social welfare professionals' knowledge and competence and disseminate information to groups at risk of being subjected to FGM. The action plan also includes useful information for decision-makers, education and research organisations, and other organisations, which should, for their own part, participate in the prevention of FGM and the promotion of the health and welfare of those who have been subjected to the practice. The action plan is a follow-on to the action plan for the prevention of FGM for 2012–2016 adopted by Finland.

Jean d'Amour Banyanga's dissertation **Social Suffering and Healing Among the Rwandan Diaspora in Finland and Belgium**¹²⁰ was also published during the year. The dissertation aims to (a) provide an analysis of the role of the church before and after the genocide, (b) explore how frequent various forms of traumatic experiences during the genocide are among member of the diaspora in Finland, (c) compare the mental well-being of victims of rape during the genocide with the mental well-being of those who were born as a result of such rape, and (d) investigate coping methods and compare services aiming at trauma healing among genocide victims in Belgium and in Finland.

¹¹⁹ Koukkula, Mimmi; Klemetti, Reija (2019), Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohjelma, Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:1, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4029-1> (Cited 16 April 2020)

¹²⁰ Banyanga, J. (2019), *Social Suffering and Healing Among the Rwandan Diaspora in Finland and Belgium*, Turku: Åbo Akademi University, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-12-3786-7> (Cited 17 April 2020)

6. Integration

6.1. Legislative amendments and other developments related to integration

The Finnish Government initiated several measures related to integration in 2019.

The preparation of a comprehensive action plan pertaining to the need to reform integration measures began in autumn 2019. The action plan, which will be submitted to the Parliament in the form of a report by the end of 2020, will respond to the content of the Government Programme and the Audit Committee's report approved by the Parliament. The preparation of the action plan will also take into consideration other key themes and reform needs pertaining to the promotion of integration. The preparation will be aligned with other key preparatory measures, including the labour policy service structure, municipal trials related to employment, health and social services reform, the Government's Education Policy Account to the Parliament and the parliamentary reform of continuous learning.

The shaping of immigrant services into multi-sectoral services was developed by e.g. strengthening the municipalities' centre of expertise activities. The multidisciplinary operating model of the centres of expertise combines education, employment and social and health care services for adult immigrants. The Ministry of Economic Affairs and Employment and the Ministry of Education and Culture supported the development, implementation and launch of these operations in 2019 through fixed-term funding in Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere and Turku. The preparations for applying for state aid in 2020 began in late 2019.

Guidance and advisory services to expedite the integration and employment of immigrants have been developed and established using project funding. These services are currently organised by the municipalities in a highly inconsistent manner. An assessment has been initiated to support the devel-

opment of guidance and advisory services for immigrants. The aim is to establish an overall view of the current situation and present minimum criteria for established activities in the provision of guidance and advisory services to immigrants. This is aimed at improving the accessibility of guidance and advisory services for immigrants and harmonising their quality in municipalities.

The employment of immigrants requires not only strengthening the competencies of immigrants but also increasing the receptivity of working life. Preparatory work began in autumn 2019 on a diversity programme for working life. The programme will include measures to develop professional networks for immigrants, increasing diversity-related competence in recruitment and workplaces as well as linking work and competence development.¹²¹

EDUCATION AND TRAINING

According to the Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government, the Government will draw up an accessibility plan for higher education that will include a review of how universities and universities of applied sciences realise equality in terms of social aspects, regions and languages. The review will also identify the obstacles minority groups are facing when seeking higher education and appropriate action will then be taken on the basis of the review outcomes. The Government Programme also states that clear and measurable targets will be introduced to facilitate access to education and boost the rate of completion among underrepresented groups.

A Ministry of Education and Culture working group on the promotion of immigrant education and employment submitted its proposals in January 2019. The report emphasises issues related to the availability and qualifications of teachers, the significance of early childhood education and care, the situation in pre-primary education and challenges related to Finnish/Swedish language proficiency and teaching. The proposals complement the previous proposals drawn up in 2016 and 2017.¹²²

¹²¹ Source: Ministry of Economic Affairs and Employment, e-mail 30 January 2019

¹²² https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/uusia-ehdotuksia-maahanmuuttajien-varhaiskasvatukseen-ja-kielen-osaamiseen (Cited 17 April 2020)

The Ministry of Education and Culture granted special aid totalling EUR 2.6 million to eight higher education institutions to support the education and counselling of university-educated immigrants in April 2019. The projects funded by the Ministry will strengthen, expand and develop the operations of the higher education institutions designated as responsible for supporting immigrants in higher education as well as immigrants' paths to higher education and working life.¹²³

EMPLOYMENT

In 2019, the Government launched Talent Boost, a cross-administrative programme designed to boost the immigration of senior specialists, employees, students and researchers. It focuses on attracting the kind of talent who will be instrumental for the growth and internationalisation of Finnish companies, and for RDI in the leading growth sectors. It also targets sectors suffering from a labour shortage. The programme aims to raise Finland to a new level in terms of its attractiveness to specialists and their families.

Programme measures

- Shortening the processing period for work-based residence permit applications to one month, as outlined in the Government Programme (drafting the necessary legislative amendments as well as changes to electronic systems and the process)
- Creating a model for international recruitment
- Determined action to attract and retain international talent, and help their families settle in Finland, including the employment of international students and researchers Building Talent Hub models in partnership with cities
- Increasing receptiveness and diversity in the workplace
- Promoting the integration and employment of international students and researchers
- Strengthening ethical recruitment and preventing the exploitation of foreign workers
- Supporting the growth and internationalisation of companies and RDI activities and the ability to attract investment through the recruitment of international talent¹²⁴

The **KOTO-SIB trial** launched in 2016 was completed.¹²⁵ It is a fast-track training and employment programme for immigrants that utilises the SIB (Social Impact Bond) impact investing model. It is a results-based financing agreement, in which private and institutional investors finance projects that create well-being – in this case, finding employment for immigrants. In other words, the State does not bear the financial risk for the success of the trial. The purpose of the investing model is to generate savings for the State. Part of these savings are used for returning funds to the investors after the successful completion of the project. The target group of the Koto-SIB trial is 17–63-old immigrants who are unemployed jobseekers. The aim of the project is to find employment quickly for 2,000–2,500 immigrants. By October 2018, a total of 1,173 immigrants have joined the trial. Of them, 351 have found employment, 70% permanent and 75% full-time. The project ended on 31 December 2019, marking the start of a three-year follow-up period.

The potential of international talents already residing in Finland is still underutilised in Finnish companies. The Talent Boost programme of the Ministry of Economic Affairs and Employment develops measures that help **connect companies and international talents more efficiently**. For instance, Business Finland is developing tools for encouraging SMEs to hire international talents to boost their growth and internationalisation. The programme also develops coordinated Talent Hubs for the biggest growth centres to connect companies, international talents, universities and innovation platforms.¹²⁶

¹²³ https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/korkeakoulutetuille-maahanmuuttajille-lahes-2-6-miljoonaa-erityisavustuksia (Cited 17 April 2020)

¹²⁴ Source: Ministry of Economic Affairs and Employment, e-mail 30 January 2019

¹²⁵ The launch of the trial was reported in the EMN's Annual Report on Migration and Asylum for 2016.

¹²⁶ Source: Ministry of Economic Affairs and Employment, e-mail 3 January 2019.

6.2. Developments related to integration

The evaluation report **Background matters – Students with an immigrant background in higher education**¹²⁷ by the Finnish Education Evaluation Centre (FINEEC) on the inclusion and participation of students with an immigrant background was published in November 2019. The evaluation report presents an assessment of the national situation based on statistical data on students with an immigrant background (both immigrants and immigrants' children born in Finland) in higher education and presents development recommendations for providers of higher education and decision-makers of educational policy. One of the key results of the evaluation is that higher education institutions primarily do not identify those with an immigrant background as a distinct group, meaning that they are not registered in official systems. As a result, it is difficult to monitor the progress of studies as well as to allocate communication, guidance and support in an appropriate way. According to the evaluation, students benefit from affirmative action that takes into account their need for special support. They do not, however, want to be labelled as a person with an immigrant background. Higher education institutions, for their part, emphasised equality and parity, but they should reconcile these principles with the need for support among students with an immigrant background. Good practices identified in the evaluation included, for example, additional time in examinations and the opportunity to receive individual counselling during studies. The students' networking with potential employers should also be supported during their studies.¹²⁸

The Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF) funded several integration projects in 2019:

Launched in February 2019 by Turku University of Applied Sciences, the **YOUME project** aims to promote immigrants' integration by supporting their mental health. Working together with immigrants and an expert network, the project will develop a Mental Health Ambassadors Model that uses mentoring to increase awareness among immigrants of mental health and how it can be enhanced as well as problems and seeking treatment. The mentoring framework helps the Mental Health Ambassa-

dors bring up topics related to mental health in their communities and networks. Mentoring involves the transfer of experiences and information in community events and through one-on-one interaction. Mentoring is characterised by goal orientation, openness, trust and commitment. Mentors react to needs that are of a critical nature in a person's life. In this case, mentoring is not tutoring, teaching, work guidance or supervision. The activities of the Mental Health Ambassadors are supported by information seminars. The project will be implemented as a permanent part of the activities of NGOs.

The Uusimaa Centre for Economic Development, Transport and the Environment's **Kotoutumisen tukena project** launched in February 2019 also models cooperation in municipalities aimed at more effective and widespread use of the kotoutumisen-tukena.fi website. The website is being developed to improve its effectiveness based on user needs identified during the pilot phase and following the public launch of the website. Training for NGOs and various authorities will continue to ensure that the website will be adopted as a tool in the daily work of advisers and counsellors as broadly as possible. The aim is to primarily organise training in cooperation with regional partners. NGOs will be supported in the use of the website through quality-related efforts focused on communication and the conceptualisation of operations, amongst other things. The project will initiate and strengthen regional development efforts related to the partnership programme of the Ministry of Economic Affairs and Employment. The project will plan online training/tutorial materials to support users. The materials will be used particularly after the end of the project.

Launched in March 2019, Tampere University of Applied Sciences' **Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan project** promotes cooperation among organisations that provide services to migrant women and the elderly and aims to encourage women to expand their activities from homes to society more broadly. To achieve this goal, the project will work together with migrant women to develop a coaching model that will coach migrant women to participate in society by acquainting them with Finnish culture, communication culture, the Finnish social and health care service system and Finnish working life. The project will primarily use the networks of the Naistari meeting

¹²⁷ Airas, Maija; Delahunty, David; Laitinen, Markus; Shemsedini, Getuar; Stenberg, Heidi; Saarilampi, Mafi; Sarparanta, Tuomas; Vuori, Hilla; Väätäinen, Hanna; (2019), Taustalla on väliä. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat korkeakou-lupolulla, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, julkaisut 22:2019, https://karvi.fi/app/uploads/2019/11/KARVI_2219.pdf (Cited 16 April 2020)

¹²⁸ <https://karvi.fi/2019/11/21/ulkomaalaistaustaisten-osallisuutta-korkeakoulutuksessa-selvitetty-ensimmaista-kertaa-ulkomaalaistaustaisen-on-haastavaa-paasta-opiskelemaan-ja-saada-tarvitsemaansa-tukea/> (Cited 17 April 2020)

place maintained by the NGO Setlementti Tampere. Located in Tampere's Hervanta district, Naistari offers support services for migrant women. Naistari's activities are particularly aimed at women who have no vocational qualifications, competencies required for working life in Finland or Finnish language skills.

Launched in April 2019, Lahti University of Applied Sciences' **Kotoa kotiin project** organises group activities that support integration, inclusion and positive mental health for migrant women who, for one reason or another, are outside the reach of services and therefore at risk of being entirely excluded from study opportunities and the labour market (e.g. housewives and women who are illiterate). The activities are centred around professionally guided group support and linking S2 teaching to all activities. Women can participate in the activities with their children and they are particularly aimed at women who are Arabic, Kurdish, Dari and Thai speakers. Migrants who are further along on the path of integration serve as mentors for the other women. The project helps expand the women's support networks and familiarises the participants with local services and activities. The participants also improve their Finnish skills and have a clear path forward af-

ter the group activities are concluded. The women will be in a better position to support the education and integration of their children. The mentors also benefit from stronger participation and competence.

Also launched in April 2019, the town of Pudasjärvi's **Löydä kotisi uudestaan Pohjois-Pohjanmaalta project** will create an early stage integration model in Pudasjärvi and Utajärvi for families residing in rural municipalities. The model includes an integration survey, a family integration plan and, where necessary, a competence assessment. The project will also develop the service system to help municipalities respond to the needs of third country nationals, particularly those who are vulnerable, by making the services more customer-driven and increasing the competence of the personnel and NGOs. The project will develop peer support activities by training peer support counsellors. Peer group activities support the integration of immigrants, but they need to be complemented by cooperation between various municipal operators and the third sector. The project aims to strengthen the promotion of integration, inclusion and well-being driven by the needs of migrants with refugee backgrounds in such a way that a small rural municipality will genuinely become their new home.

6.3. Research on integration

A lot of research on integration was again published in 2019. The list below is an illustrative sample of the research published by the authorities or academic entities during the year.

The report **Mahdollisuuksia, toivoa ja luottamusta – kustannuksia säästäviä ratkaisuja maahanmuuttajien työllistymiseen**¹²⁹ presents recommendations on what should be taken into consideration in supporting the integration and employment of long-term unemployed migrants in particular as well as the provision of services for them. The key observations are related to the advantages and cost benefits of sufficiently long-term confidential and personal guidance relationships. The report also addresses the challenges of project-style work and presents proposed solutions to them. The development proposals are based on the experiences and observations made in seven pilot projects under the Kotona Suomessa programme and the Kotona Suomessa coordination project.

The Ministry of Education and Culture's **The educational tracks and integration of immigrants: Problematic areas and proposals for procedures III**¹³⁰ is the final report of the further working group appointed by Minister of Education Sanni Grahn-Laasonen on 9 April 2018 to monitor how the sectoral reforms in education and integration for immigrants have progressed and to propose new measures. The report seeks to add to the previous work and to highlight some aspects that have either not been discussed in the earlier reports or involve proposals for procedures that have not yet been implemented. Such aspects include questions related to the availability, skills and qualifications of teachers, participation in early childhood education and care, status of the education preparing immigrants for comprehensive school education, and challenges in Finnish language skills and teaching. The further working group also seeks to explain why learning outcomes have been found to be weaker among immigrants and to monitor the impacts of the measures, implemented as part of the reform of vocational education and training, concerning immigrants' access to education and guidance and the strengthening of their language skills. New measures are proposed for streamlining the educational and em-

ployment tracks for immigrants, and more flexibility is sought for the residence permit practices for university students when they move on to employment. Needs to standardise practices have been identified in the cultural sector, and local measures are emphasised in youth work.

A significant publication that came out in January 2020 but concerns the year 2019 was the Ministry of Economic Affairs and Employment's dual publication **Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 – Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta**¹³¹ and the related statistical publication **Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 – Indikaattoritietoa kotoutumisesta**¹³². As part of the integration monitoring system, the Centre of Expertise in Immigrant Integration at the Ministry of Economic Affairs and Employment publishes an overall review of integration at intervals of four years. The monitoring system and the overall review for 2019 comprises the following themes: employment, education and training, wellbeing, civic participation and two-way integration. The overall review for 2019 consists of infographics that present key indicators and a research publication.

Kathleen Valtonen's study **Nordic Vietnamese – Our Community in Finland**¹³³ is a study commissioned by the Centre of Expertise in Immigrant Integration at the Ministry of Economic Affairs and Employment on the Vietnamese community in Finland. The study highlights the education and career guidance of young people, the promotion of employment, mother tongue teaching and the availability of reception and integration services in the immigrants' own language as key issues related to integration. The study was particularly significant because the Vietnamese were the first quota refugees in Finland and also among the first immigrant minorities in Finland. The study focused on how Vietnamese immigrants have settled in and adapted to Finland during the past 40 years. The study also highlighted guidelines for the development of the current integration measures and integration policy.

The book **Oma paikka haussa: Maahanmuuttoaustaiset nuoret ja koulutus**¹³⁴ edited by Markku Jahnukainen, Mira Kalalahti and Joel Kivirauma examines the significance of school and education in the life of young people with immigrant backgrounds. Ac-

¹²⁹ ELY-keskus (2019), Mahdollisuuksia, toivoa ja luottamusta – kustannuksia säästäviä ratkaisuja maahanmuuttajien työllistymiseen, <http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/37678612/Mahdollisuuksia%2C%20toivoa+ja+luottamusta/079a09c9-5fae-43c8-b187-e50a3ea2e39e> (Cited 16 April 2020)

¹³⁰ Ministry of Education and Culture (2019), The educational tracks and integration of immigrants: Problematic areas and proposals for procedures III, Publications of the Ministry of Education and Culture 2019:1, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-613-3> (Cited 17 April 2020)

¹³¹ Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 – Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-487-7> (Cited 17 April 2020)

¹³² Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 – Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:11, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-489-1> (Cited 17 April 2020)

¹³³ Ministry of Economic Affairs and Employment (2019), Nordic Vietnamese - Our Community in Finland, Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment, Regions 2019:37, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-433-4> (Cited 17 April 2020)

¹³⁴ Jahnukainen, M., Kalalahti, M., Kivirauma J. (toim.) (2019): Oma paikka haussa, Helsinki: Gaudeamus

According to the book, the critical stage is the transition from basic education to secondary education: the end of compulsory education is a time of big decisions for all young people and the competition for places is intense. The book discusses how to ensure that as many young people as possible find the right path of education for them. The book emphasises that, in guidance and support activities, it is important to note that people with immigrant backgrounds constitute a highly diverse group. In addition to experts, the book presents the voice of young people themselves. Even though discrimination and racism are still part of daily life for many of them, the book suggests that young people with immigrant backgrounds have a favourable and expectant attitude towards education overall.

Published in December 2019, the study **Samaa vai eri maata?** by Pasi Saukkonen, Ville Pitkänen and Jussi Westinen examines values, attitudes, confidence and identity amongst speakers of the Russian, Estonian, Somali, Arabic and English language. The study found that people with immigrant backgrounds have more trust in the majority population than in people living in Finland who come from their own country of origin. They also have strong trust in the police, the judiciary, the school system and the health care system. Trust in politicians varies by language group.

The report **Työ paras kotouttaja?**¹³⁵ presents an employment model that supports integration. The KIITO – Kiinni työhön ja osaamiseen project carried out in 2017–2019 developed an employment model aimed at promoting the quick employment of immigrants while supporting integration at the same time. The model piloted in the project consists of three stages: skills assessment, integration-oriented training at a workshop and training on integration-at-work in a company.

According to the publication **Monikulttuurinen työyhteisö – kokemuksia työnantajien näkökulmasta**¹³⁶ by the Centre of Expertise of Vantaa, employ-

ers have mostly positive experiences of multicultural workplaces. In a survey of employers, 94% of the respondents recommended the recruitment of employees with immigrant backgrounds. Nearly 30% of the respondents characterised employees with immigrant backgrounds as being highly motivated, hardworking and flexible. More than half of the employers who participated in the survey indicated they want more support and guidance related to managing a multicultural workplace. The most frequently cited challenges were related to the lack of Finnish language proficiency and communication. Some 17% of the respondents highlighted cultural differences as challenges, while 12% mentioned challenges related to different religions. The respondents included 17 employers representing a wide range of industries.

The Nordic Council of Ministers published the study **Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets**¹³⁷ edited by Lars Calmfors and Nora Sánchez Gassen. The study casts light on the challenges Denmark, Finland, Norway and Sweden face in integrating large groups of immigrants, especially low-educated ones from outside the EU, into their labour markets. The report addresses education policy, labour market policy, social policy and wages. In general, the report finds that no single policy will suffice and, instead, the exact policy mix must depend on evaluations of the trade-offs with other policy objectives.

Eveliina Lyytinen and Nita Toom from the Migration Institute of Finland published a report in 2019 on the labour market integration of young people with a refugee background entitled **Two-way labour market integration? : Perspectives on youth with a refugee background and employers in Finland**¹³⁸. The report is part of the Nordic CAGE (Coming of Age in Exile) cooperation project funded by NordForsk, which is based on comparative analysis of studies of the development of the health and socioeconomic inequality of young immigrants in the Nordic countries.

¹³⁵ Härkönen, E. (Toim.) (2019), Työ paras kotouttaja? - Työssä kotoutumisen mallin kokeilu Pirkanmaalla 2017–2019, ELY-keskus raportteja 44/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-818-5> (Cited 17 April 2020)

¹³⁶ Vantaan osaamiskeskus (2019), Monikulttuurinen työyhteisö - kokemuksia työnantajien näkökulmasta, Vantaan kaupunki, <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6613027756965933056> (Cited 17 April 2020)

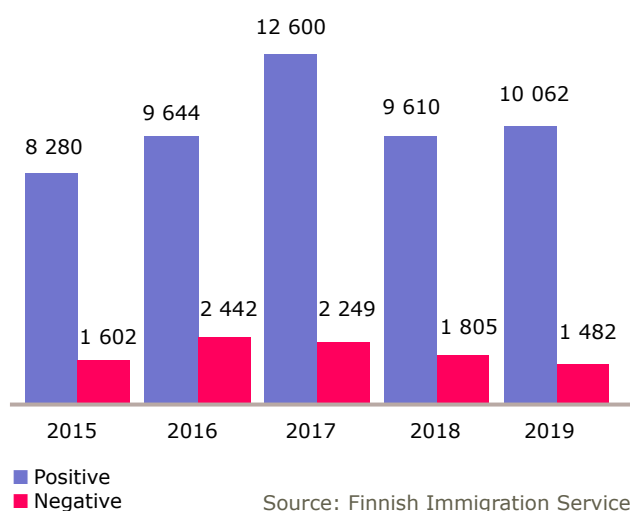
¹³⁷ Calmfors L., Sánchez Gassen, N. (2019), Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets, Nordic Council of Ministers 2019:024, <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1317928/FULLTEXT01.pdf> (Cited 17 April 2020)

¹³⁸ Lyytinen, E., Toom, N. (2019), TWO-WAY LABOUR MARKET INTEGRATION? - Perspectives on youth with a refugee background and employers in Finland, CAGE 3B Project report, https://cage.ku.dk/publications/reports/Two-way_labour_market_integration_-_CAGE_report_2019.pdf (Cited 17 April 2020)

7. Citizenship and statelessness

In 2019, a total of 10,062 persons acquired Finnish citizenship, which represents a slight increase from 2018. The number of decisions on citizenship applications and declarations was 11,544. Of these, 87 per cent were positive and 13 per cent were negative. As in previous years, the most common reason for a negative decision was insufficient language skills. Other common reasons were unclear identity, insufficient period of residence and the applicant's failure to satisfy the integrity requirement. Of those who were granted Finnish citizenship, 55 per cent were women and 45 per cent were men.

Citizenship decisions (citizenship applications and declarations) 2015–2019

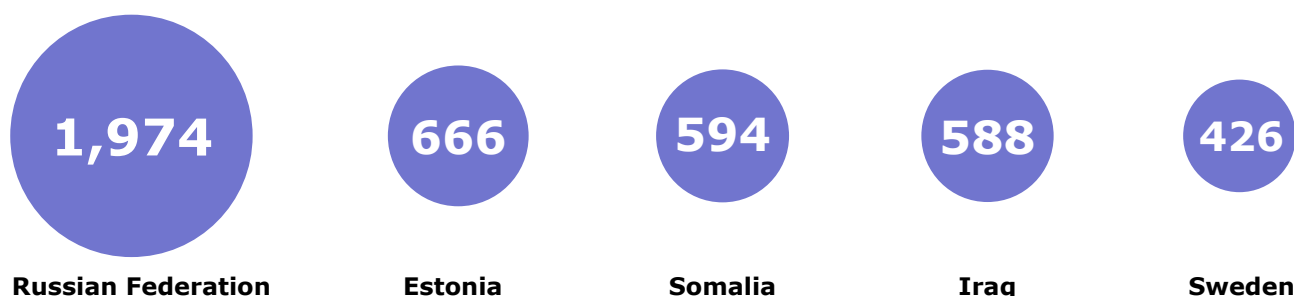

As in previous years, the top nationalities applying for Finnish citizenship were citizens of the Russian Federation, Somalia, Iraq, Estonia and Afghanistan, but citizens of Syria also emerged as a significant group of applicants. Many of the Syrian refugees who arrived in 2015 satisfied the four-year minimum residence requirement in 2019, which was reflected in the applicant statistics.

A total of 11,962 citizenship applications and 1,090 citizenship declarations were filed during the year. The numbers were close to the previous year's levels. In 2019, 89 per cent of those who were granted citizenship acquired it through the application procedure.

Certain groups can also acquire citizenship through the declaration procedure. These groups include former citizens of Finland, 18–22-year-old young persons, citizens of the Nordic countries, foreign nationals whose father is a citizen of Finland and over 12-year-old adopted children of Finnish citizens. A total of 1,103 decisions were made on citizenship declarations, 96 per cent of which were positive. In the declaration procedure, the most common grounds for granting Finnish citizenship was former Finnish citizenship (42 per cent of cases). The largest group to acquire citizenship through the declaration procedure was citizens of Sweden (39 per cent).

Persons who were granted Finnish citizenship (by application and declaration), Top 5 groups by former nationality

Source: Finnish Immigration Service

7.1. Legislative amendments related to citizenship

On 26 April 2019, the Parliament approved government proposal HE 272/2018¹³⁹ to amend the Nationality Act¹⁴⁰ to make it possible for people who are found guilty of certain criminal offences to lose their Finnish citizenship. Such offences would be offences against the vital interests of the state for which the most severe punishment provided is at least eight years of imprisonment. The loss of citizenship would also require the individual to have been sentenced to at least five years of unconditional imprisonment. An individual could lose their citizenship only if they are also a citizen of another country and have sufficient de facto ties to their other country of citizenship. Finnish citizens by birth could also lose their citizenship under the same grounds.

The legislative amendment stemmed from the action plan on asylum policy¹⁴¹ of Prime Minister Juha Sipilä's Government, dated 8 December 2015, which stated that participation in the activities of any organisation classified by the UN and the EU as a terrorist organisation as well as travelling abroad to commit a terrorist offence and the funding of such travel will be criminalised.

The new Maternity Act entered into force in April 2019. It decrees that if a female same-sex couple has a child through fertility treatment, the child's legal relation to both of the parents can be legally recognised without an intra-family adoption. This also influences the determination of the child's citizenship if the partner that did not give birth to the couple's child is a foreign national. The Nationality Act was amended as required by the new Maternity Act.

Pursuant to it, the mother who did not give birth to the couple's child and whose maternity is legally recognised transfers her Finnish citizenship to the child and, if the child is born abroad, the child acquires the Finnish citizenship by declaration.

A legislative amendment entered into force in July 2019 restricting the eligibility of persons with dual citizenship for military posts. The amendment was based on government proposal HE 252/2018¹⁴² to amend Section 37 of the Act on the Defence Forces, Section 16 of the Act on the National Defence University and Sections 10 and 26 of the Act on the Administration of the Border Guard. As a result of the amendments, appointments to military posts require candidates not to hold such citizenship of or other links to a foreign country, as referred to in the Security Clearance Act, that could constitute a danger to the security of the state, general security, national defence or Finland's international relations, or to the security of duty in the Defence Forces.

The Act on the National Defence University was amended so that eligibility for studies leading to officer posts requires candidates not to hold such citizenship of or other links to a foreign country, as referred to in the Security Clearance Act, that could constitute a danger to the security of the state, general security, national defence or Finland's international relations, or to the security of duty in the Defence Forces or the Finnish Border Guard.

Corresponding amendments were also made to the Act on the Administration of the Border Guard with regard to officer posts in the Border Guard and admission to the border guard's basic course.

¹³⁹ Government proposal HE 272/2018 vp

¹⁴⁰ Act amending the Nationality Act 564/2019

¹⁴¹ Finnish Government (2015), Government action plan on asylum policy, 8 December 2015, https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1058456/Hallituksen_turvapaikkapoliittinen_toimenpideohjelma_08122015+EN.pdf/3e555cc4-ab01-46af-9cd4-138b2ac5bad0 (Cited 17 April 2020)

¹⁴² Government proposal HE 252/2018 vp

8. Borders, Schengen and visas

8.1. Border control

A total of 29 illegal entries were detected in air traffic to Finland from non-Schengen areas in 2019 (41% lower than in 2018). In the cases in question, 19 people used forged travel documents, seven people had no travel documents and three people used travel documents belonging to someone else. In December, two people were detected with forged travel documents and one person was detected with travel documents belonging to someone else. In addition, a total of 2,860 entries to Finland or entries to other Schengen countries using visas granted by Finland were prevented as a result of the efforts of the Finnish Border Guard's liaison officers. This figure increased by about one thousand compared to 2018. The impact of the liaison officer operations also improved.¹⁴³

In addition to the illegal entries detected in air traffic at the external border, a total of 129 people were found to misuse legal entry methods, meaning that they arrived at Helsinki Airport on a transit flight, did not continue on to their connecting flight and applied for asylum (55% higher than in 2018). In December, a total of 19 asylum seekers entered the country on transit flights.

At the border crossing points on the eastern border, a total of 10 illegal entries were detected by the end of the year. Of these, seven used forged travel documents, two involved attempted smuggling and one person used a travel document belonging to someone else (43% higher than in 2018). A total of ten crossings of the land border for the purpose of illegal entry from Russia to Finland were detected in 2019 (23 fewer than in 2018).

8.2. EU cooperation

The number of detected illegal border crossings on external EU borders was approximately 139,000. While the trend has been downward, the number of illegal border crossings was still higher than in 2013. The most frequently used route for illegal entry was the Eastern Mediterranean route from Turkey to the Balkans. Some 82,500 people entered Europe illegally via this route. The decline in the total number of illegal border crossings was due to a lower number of illegal border crossings on the Western Mediterranean route to Spain and the Central Mediterranean route to Italy and Malta. At the same time, the number of irregular entries on the Eastern Mediterranean routes from Turkey to Greece and from Turkey via North Cyprus to the Republic of Cyprus increased, and these routes represented approximately half of all detected illegal border crossings into the EU.

The irregular entry situation on the Eastern Mediterranean also increased the irregular use of the Western Balkans route and intra-Schengen flights onward from Greece in 2019. The number of irregular entry into Finland through the Schengen area has nevertheless remained moderate.

The Finnish Border Guard participated in Frontex-coordinated joint operations in 2019 in various parts of Europe, with the focus being on the Mediterranean. A Finnish Border Guard patrol boat and crew operated off the coast of Greece in March–May. The boat patrolled the area to detect irregular entry in cooperation with the host country Greece and other participants in the joint operation. The Finnish Border Guard also sent individual experts to participate in interviews with irregular migrants at Mediterranean ports over a period of several months. In addition, a Finnish Border Guard surveillance aircraft patrolled the coast of Spain for one month in the spring.

On the EU's land borders, officers from the Finnish Border Guard participated in border security operations in Bulgaria and Greece for several months. Frontex launched its first fully-fledged joint operation outside the EU and Schengen area, in Albania. Officers from the Finnish Border Guard also participated in the operation in Albania. In Finland, the Finn-

¹⁴³ Finnish Border Guard (2019), Finnish Border Guard financial statements 2019, https://www.raja.fi/download/79089_Tilinpaatos_2019.pdf (Cited 17 April 2020)

ish Border Guard hosted visiting Norwegian officers at border crossing point on the eastern border on a reciprocal basis.

At air borders, officers of the Finnish Border Guard carried out border control duties at various European airports during the year. Visiting officers were also hosted at Helsinki Airport.

Participation in Frontex operations slowed down as the turn of the year approached and the last of the year's assignments in joint operations ended in early December. In Spain, the posting of one officer working on interviews with irregular migrants ended, while in Greece, the border control patrol assignment of three officers ended at the land border. The officers posted at border crossing points in Poland and Croatia also completed their assignments.

In May, the Finnish Border Guard hosted officers in charge of border security at the Moldovan Ministry of Internal Affairs under the European Commission's TAIEX programme. During the visit, the delegation became acquainted with the operations of the Finnish Border Guard and the Finnish Integrated Border Management model.

In November 2019, the Finnish Border Guard hosted officers from the State Border Guard Service of Ukraine in cooperation with the International Organization for Migration. During the visit, the delegation was provided with a presentation of border control activities at Helsinki Airport.

8.3. Other developments in border control

Additional funding allocated by the Government was used in 2019 to hire just under 200 new border control officers to carry out border control at the eastern border, manage the increasing EU obligations and conduct border control related to the growing passenger traffic at Helsinki Airport.

An amendment of the Border Guard Act¹⁴⁴ on 1 April 2019 strengthened the powers of the Finnish Border Guard to intervene in hybrid threats. The amendments clarified the options available to the Border Guard to give and receive executive assistance from other authorities.

At the national level, the contingency plans for irregular entry were updated and related exercises were organised. In addition, the Finnish Border Guard drafted an operational concept for border control and technical architecture documentation related to technical control, enabling the development of technical control from 2020 onward.¹⁴⁵

In November 2019, the Ministry of the Interior launched the **Älykkäät rajat project** to draft amendments to national legislation required by the EU Regulations issued with regard to the Entry/Exit System (EES) and the European Travel Information and Authorisation System (ETIAS). The Regulations issued with regard to EES and ETIAS are related to the development of EU's border management and the national legislation must define certain competent authorities and national contact points referred to in the Regulations as well as specify legislative provisions pertaining to the processing of personal data.¹⁴⁶

¹⁴⁴ Act amending the Border Guard Act 9/2019

¹⁴⁵ Source: Finnish Border Guard, e-mail 17 December 2019.

¹⁴⁶ https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/rajaturvallisuuutta-kehittavien-eu-tietojarjestelmien-kayttoonottoa-valmistellaan (Cited 17 April 2020)

8.4. Schengen

A **Schengen evaluation** according to the annual plan of the European Commission was conducted in Finland in June 2018. It covered all Schengen acquis aspects: the Schengen Information System (SIS), police cooperation, visa policy, returns, data protection and external borders. The evaluators write an evaluation report about any deficiencies and immediate measures must be taken to rectify these. Finland's evaluation report and the recommended actions based on it were published in 2019.

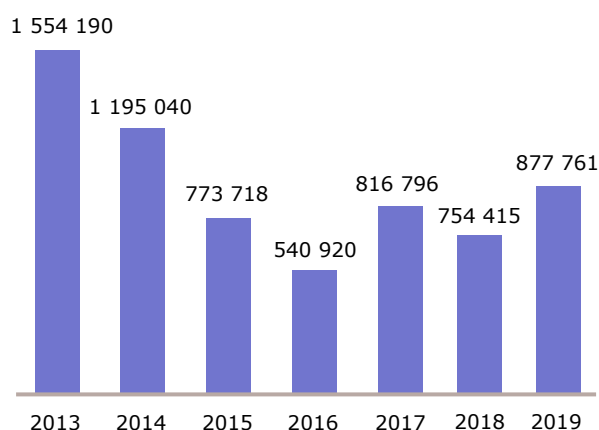
In the evaluation report, Finland's integrated border management concept was found to be of an extremely high standard. Particular praise was given to Finland's National Integrated Border Management Strategy (IBM strategy), which is the only national strategy that fully meets the EU's criteria. The national IT systems that support border checks and border surveillance were also singled out as something that other Member States could learn from. Finland's PTR cooperation (that is, cooperation between the Police, Customs and the Border Guard) was also found to be of an extremely high standard. Likewise, Finland's participation in joint European border management coordinated by the European Border and Coast Guard Agency (Frontex) was found to be praiseworthy.

The report also found some deficiencies. Both border surveillance technology and the number of personnel controlling land borders were found to be insufficient. Finland must ensure that all border crossing points and Border Guard stations have a sufficient number of trained personnel to carry out border surveillance and border checks under all circumstances. Finland must also ensure that there are sufficient personnel to meet the new EU obligations. Amendments to the Schengen Borders Code, the introduction of the EU's Entry Exit System and the European Travel Information and Authorisation System, and the growth of the European Border and Coast Guard Agency have all increased the need for personnel.¹⁴⁷

8.5. Visa policy

In 2019, the number of visas issued for Finland was 877,761. This represented an increase of 16 per cent compared to the previous year, which suggests that the previous downward trend began to turn.

Visas issued for Finland 2013–2019

Source: Ministry for Foreign Affairs

The number of visa applications submitted was 895,679. Once again, **Russia was the leading country in the number of visa applications**: 88 per cent of visa applications were submitted in Russia, most of them in St Petersburg (644,844 applications).

An amendment to the Aliens Act¹⁴⁸ entered into force in May 2019, making it possible to submit a request for rectification concerning decisions on the refusal, invalidation or cancellation of a visa made by a Finnish diplomatic mission pursuant to the EU Visa Code to the Ministry for Foreign Affairs instead of the diplomatic mission in question. The amendment also includes a provision pertaining to the processing of a request for rectification being subject to a fee.

¹⁴⁷ https://www.raja.fi/current_issues/headlines/1/0/eu_evaluated_finland_s_integrated_border_management_system_77537 (Cited 17 April 2020)

¹⁴⁸ Act amending the Aliens Act 242/2019

9. Irregular migration¹⁴⁹ and migrant smuggling

In 2019, 1,219 irregular migrants were found in Finland, which represents a slight decrease from the previous year (1,328)

The statistics for 2019 include persons who stayed or worked in the country without a valid permit and were found within the country or at an external border as well as those asylum seekers who were found to have stayed in the country without appropriate documents before filing an asylum application. The statistical methods are largely based on the Eurostat's criteria for collecting statistics on irregular stay.

A large proportion of the irregular stay shown in the statistics is short-term; irregular employment is typically gig work that lasts for a period of a few months, for example. Criminal activity can also occur in similar short-term and temporary patterns. On the whole, the volume of irregular stay remained stable compared to the previous year. The main change in the situation has been an increase in the number of cases involving Africans. There have been entries to Finland, particularly from Italy, of Gambian citizens who often obtain income from the organised sale of cannabis and violate prohibitions of entry already imposed on them due to criminal offences. There have also been entries to Finland from Italy by Nigerian citizens to work in temporary jobs without the required permits. Many of these persons are returned by the authorities to their country of residence, even multiple times per year.

Poor living conditions, indebtedness and exploitation among people who have entered Europe were more clearly visible among irregular migrants in Finland in 2019.

The number of irregular migrants detected in 2019 within Finland and at the internal borders was largely unchanged from 2018. There were some changes with regard to the types of irregular stay. The most notable deviation from the previous year's statistics was a rise in violations of prohibition of entry by third-country nationals. The increase corresponds to the earlier trend and is related to activity in mobile crime. The most notable drop in numbers was observed in violations related to travel documents.

Thanks to active operations by the authorities, the number of irregularly staying third-country nationals detected in monitoring activities or criminal investigations increased with regard to violations of the prohibition of entry and residence permit violations. The change may be attributable to improved effectiveness on the part of the authorities.

Irregular migrants, top 10 nationalities in 2019

Russia	174
China	120
Iraq	105
Turkey	77
Gambia	70
Ukraine	60
Nigeria	56
USA	34
Belarus	33
Stateless	32
Top 10 total	761
Total all (individuals)	1 219

Source: Police

The Police compile separate statistics on illegal employment. **In 2019, a total of 294 third-country nationals working without any work permit were found in Finland.**

Illegal employment is part of informal economy, which is connected to irregular stay. For most irregular migrants, undeclared employment is the most convenient means of livelihood but international supply of cheap labour and undeclared workers is also increasing. The use of undeclared workers distorts competition: the supply of undeclared workers and cheap labour also involves organised crime, for which crime within corporate structures is a growing source of income.

Not nearly all of the persons who work illegally are staying irregularly in the country. In many cases, the movement and employment of undeclared workers and cheap labour is facilitated with forged documents, similarly to irregular migration and

¹⁴⁹ The Finnish equivalent for the term is "säännösten vastainen maahanmuutto", which is found also in the latest EMN Glossary, *Asylum and Migration Glossary 6.0: Finnish edition*. Finnish legislation and authorities, however, use terms "laiton maahantulo" (illegal entry in the country) or "laiton maassa oleskelu" (illegal stay in the country).

cross-border crime. The following statistics include persons working without any work permit regardless of whether they were staying in the country legally or not.

Person working without any work permit 2019

Iraq	42
Nigeria	36
Ukraine	34
Russia	32
Turkey	13
Stateless	10
Gambia	9
Kyrgyzstan	9
Bangladesh	8
China	7
TOP 10 total	200
Total all (individuals)	294

Source: Police

9.1. Legislative amendments and other developments related to irregular migration and smuggling in human beings

Amendments to the Aliens Act that entered into force in June 2019¹⁵⁰ aim to prevent irregular migration, in particular the misuse of the asylum process. The Aliens Act was amended by e.g. specifying the criteria for the processing of subsequent applications.

According to the confirmed legislation, asylum seekers have to be able to present well-founded grounds for not having previously presented the arguments they are now making in the subsequent application. Such grounds may be changes in the applicant's home country or in his or her personal circumstances in Finland. The applicant may also have well-founded reasons relating to their vulnerability, shame or fear. The Finnish Immigration Service takes account of these reasons when considering whether a subsequent application will be examined or not.

The amendments are aimed at preventing situations where a person submits a new application only for the purpose of delaying the processing, and this way causes a backlog in processing. **Subsequent applications account for about half of all applications for international protection submitted in Finland.** Many applicants have already submitted several subsequent applications.

The amendments are based on the EU Asylum Procedures Directive. The provisions of the Directive are now included in the Aliens Act more clearly than before. In compliance with the Directive, the Act also provides that the admissibility of an application also requires that the applicant was, through no fault of his or her own in connection with the processing of the earlier application or the related request for review, incapable of asserting the situations or grounds now presented in the subsequent application.

The amendments also have an effect on the procedures of the police. In future, a subsequent application will not prevent the enforcement of an earlier decision on denial of admittance or stay, if the subsequent application does not fulfil the criteria for admissibility and it has been submitted only for the purpose of preventing or delaying the return. In

¹⁵⁰ Act amending the Aliens Act 437/2019

practice, this means situations in which the arrangements for the removal from the country have already been made and a new application is not submitted until at the airport, for example. Therefore the subsequent application must be submitted as soon as there are grounds for it, not just when the person is being returned.

The same Act also laid down provisions on taking possession of the travel documents of persons who have applied for international protection. The provision confirms, at the level of an act of Parliament, the current practice, in which the police, border control authorities or the Finnish Immigration Service may take possession of a passport or other travel document until the applicant has been granted a residence permit or he or she has left the country.

The travel document may also be transferred to other competent authorities for keeping. The authority that keeps the travel document ensures that the applicant can take care of his or her affairs in situations in which the establishment of identity is required.

The publication **VARJOYHTEISKUNTA VALOKEILASSA - Turvapaikkajärjestelmästä poistetut ja kadonneet henkilöt** by the National Police Board uses strategic analysis to discuss persons who have gone missing from, and have been removed from, the asylum system as well as the broader thematics of irregular stay. The report contextualises the conclusions of the Kadonneet project established by the National Police Board and offers development proposals for the official system. The focus of the Kadonneet project was on persons marked as missing from the reception system by the Finnish Immigration Service, i.e. persons with "14a3" status.

According to the report, some of those who go missing from the asylum system and are removed from the system continue to stay in the country as irregular migrants. It has been suggested that the number of irregular migrants in Finland will grow significantly due to the increasing number of asylum seekers who receive a negative decision. There have been no

indications of this in monitoring activities. The most likely to stay in the country are persons with 14a3 status, i.e. those for whom reception services have ended and whom the police have not been able to return to their country of origin.

According to the report, the number of people with an asylum seeker background who are staying in the country as irregular migrants is not very high and the composition of the group is not static.

One of the goals of the project was to evaluate the connection between going missing from the asylum process and irregular stay and crime. The report finds that persons who have gone missing and 14a3 cases only account for a small number of criminal offences based on detected crimes that are included in the statistics. The report suggests that hidden crime may be more common. The low number of crimes is partly explained by the fact that a significant proportion of those who go missing do so very soon after applying for asylum. Going missing quickly indicates that Finland was used as a transit country or the asylum system was used for criminal purposes.

In addition to addressing phenomena related to irregular migrants, the report also assesses the problems associated with the current official systems and the models used in police operations and offers development proposals related to them. The current information systems make it impossible to establish an up-to-date picture of the phenomenon. Furthermore, free movement makes it possible for people to cross borders without the authorities becoming aware of it. The report suggests that the exchange of information between the authorities should be improved, in particular, to make it possible to establish an overall picture of the phenomenon.

According to the report, the number of irregular migrants is especially affected by the availability of work opportunities. This means that taking action against undeclared employment plays a significant role in preventing the formation of a shadow society and related pull factors in Finland.

10. Trafficking in human beings

10.1. Trafficking in human beings detected in asylum and residence permit procedures¹⁵¹

In 2019, the Finnish Immigration Service detected **indications of trafficking in human beings with 140 asylum seekers**.¹⁵² Of these asylum seekers, 48 were issued with a residence permit on grounds such as international protection, compassionate grounds or being a victim of trafficking in human beings.¹⁵³

A residence permit on the grounds of being a victim of trafficking in human beings can, under certain conditions, be issued to a victim of trafficking in human beings who is currently in Finland. In 2019, first residence permits for a victim of trafficking in human beings were issued to nine persons. The number of new fixed-term residence permits, i.e. extended permits, for a victim of trafficking in human beings were issued to three persons.

10.2. Victims of trafficking in human beings included in the assistance system¹⁵⁴

The National Assistance System for Victims of Human Trafficking had a busy year in 2019. A record-high number of 229 new customers were included in the system. In connection with these, 74 minor dependants of the customers were also included in the system. The majority (69%) of the new customers had been exploited outside Finland. **The number of people referred to the Assistance System in 2019 who were potential victims of trafficking in human beings taking place in Finland was 70, which represents a significant increase from the previous year (52).**¹⁵⁵

The total number of customers in the Assistance System at the end of 2019 was higher than ever before. The number had grown from the previous year by one-third. In addition to 521 adult customers, the services of the Assistance System covered 155 minor children of the customers residing in Finland. The services covered a total of 676 people at the end of 2019.

People can be referred to the Assistance System by various parties. In most cases, victims are referred to the system by the Finnish Immigration Service or reception centres. In 2019, reception centres referred 93 people to the system and the Finnish Immigration Service referred 64 people.¹⁵⁶ People who have become victims in Finland are typically referred by an NGO, shelter, lawyer or the police. A growing number of victims also contact the Assistance System themselves or with the help of another individual.

¹⁵¹ Source: The Finnish Immigration Service

¹⁵² The statistics are based on certain indicative register entries and are not complete. Indications of trafficking in human beings do not mean that the person in question has been a victim of trafficking in human beings. Indications of trafficking in human beings include authorities' suspicion that a case may involve trafficking in human beings. The numbers include indications of human trafficking detected in 2019, which includes some applications which were submitted in 2018 already.

¹⁵³ In the asylum process, the person's need for international protection is always assessed first. A status granted on the grounds of international protection, such as refugee status, is a protection status stronger than the status of a victim of trafficking in human beings. Consequently, the person is primarily granted an international protection status if there are grounds for that, even if there also existed grounds for granting a residence permit for a victim of trafficking in human beings.

¹⁵⁴ National Assistance System for Victims of Human Trafficking (2019), Overview 1.1.–31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/503/Annual_overview_of_the_NAS_1.1.-_31.12.2019.pdf (Cited 17 April 2020)

¹⁵⁵ Inclusion in the Assistance System does not mean that the person in question would have been officially identified as a victim of trafficking in human beings. The person included in the Assistance System is only considered a potential victim of trafficking in human beings. After this, the person may be officially identified as a victim of trafficking in human beings. An officially identified victim of trafficking in human beings may continue using the services of the Assistance System until they do not need these services any more. If the client cannot be officially identified as a victim of trafficking in human beings, the services of the Assistance System will no longer be available to them.

¹⁵⁶ National Assistance System for Victims of Human Trafficking (2019), Overview 1.1.–31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/503/Annual_overview_of_the_NAS_1.1.-_31.12.2019.pdf (Cited 17 April 2020)

The customers of the assistance system include Finnish citizens, EU citizens, people who entered Finland on a visa-exempt basis, third-country nationals working legally in Finland and people with an asylum seeker background. **Some 74% of the new customers were asylum seekers.** Asylum seekers only represented less than one-third of those who became victims in Finland. Typically, those who become victims of exploitation in Finland are people residing in Finland with some other residence status, such as on the grounds of family ties, as an EU citizen (including Finnish citizens) or a residence permit issued on the grounds of employment. They may also be irregular migrants.

There are many types of trafficking in human beings and new forms are continuously being identified. Nevertheless, forced labour and sexual exploitation are still the most common types. In addition to these, cases have been observed in Finland, for example, involving forced begging, forced criminal activity and forced marriage.

The number of people identified as having become victims of sexual exploitation in Finland was 11, which represents a slight decrease from the previous year (18). The majority of the victims of sexual exploitation had been victimised outside Finland (70).

The persons victimised in Finland in 2019 were mostly victims of forced labour (33 persons). The cases of forced labour are the most common in the restaurant, cleaning and construction industries. Characteristics of forced labour have also been detected in the conditions of domestic workers in pri-

vate families as well as farm work. The victims of forced labour are usually non-Finnish nationals, but the employers also include Finnish citizens. Those who had become victims of trafficking in human beings involving work-related exploitation outside Finland (43 persons) had typically been exploited outside the EU, usually in their home country or a neighbouring country. The exploitation included significant use of violence in many cases.

The number of forced marriages detected was more than twice as high as in the previous year. In total, 52 victims of trafficking in human beings related to forced marriage were included in the Assistance System. Of these, 20 had either been forced into marriage in Finland or the forced marriage had begun abroad and continued in Finland. Many of the cases are detected when the authorities intervene in domestic violence. The police, reception centres and shelters play a key role in identifying victims of forced marriage.

The people who sought the services of the Assistance System in Finland also included some who had been forced into criminal activity or begging. The victims of forced begging (two persons) were also pressured to engage in criminal activity and collect bottles to accumulate wealth for their exploiters.

The majority of the customers are adults, but minors (who are not dependants of adult customers) are also referred to the system. In 2019, there were **14 minors among the victims of trafficking in human beings included in the Assistance System.**

10.3. Developments related to trafficking in human beings

The **IHME project** administered by the Assistance System for Victims of Human Trafficking **ended on 31 May 2019**. Lasting nearly two years and funded by the Internal Security Fund (ISF-P) of the European Union, the project was intended to enhance competence in anti-trafficking in Finland, particularly for the criminal investigation authorities, by developing training focused on human trafficking to support understanding of the phenomenon of human trafficking, the identification of victims and criminal investigations pertaining to human trafficking. Nearly 1,200 police and Border Guard officers attended human trafficking training provided in the project. The training cooperation between the Assistance System, the Border and Coast Guard Academy and the Police University College will continue after the project. From now on, all police and Border Guard students will receive the basic training on human trafficking created in the IHME project. In autumn 2019, similar training sessions were held at the Service Centre for Entry Permits of the Ministry for Foreign Affairs, for example.¹⁵⁷

In spring 2019, the Assistance System organised fact-finding missions to Romania and Bulgaria (the countries from which the majority of migrant beggars come) and to Ukraine. These missions form part of the HOF-BSR project run by the Council of the Baltic Sea States (CBSS). The purpose of the project is to boost cooperation between the countries in the Baltic Sea region in combating human trafficking.

In June 2019, the Parliament's Deputy Ombudsman issued a decision (EOAK/3489/2017)¹⁵⁸ concerning assistance provided to a victim of human trafficking in a Finnish municipality. According to the decision, the victim's rights had been neglected in a manner that endangered the customer's legal protection and her special right to receive help as a victim of human trafficking. The Deputy Ombudsman stated that it is essential that the municipality prepare a general plan regarding its operating methods for assisting victims of human trafficking and ensures that the municipality has an effective structure for providing assistance. The municipality must also ensure that its employees have a clear understanding of the division of responsibilities related to assistance for victims of human trafficking. The decision was noted by a number of Finnish municipalities and considered a significant precedent that clarifies the role of municipalities in anti-trafficking efforts.¹⁵⁹

¹⁵⁷ National Assistance System for Victims of Human Trafficking (2019), Semiannual Review 1 January – 30 June 2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/487/Tilannekatsaus_1.1.-_30.6.2019_english.pdf (Cited 17 April 2020)

¹⁵⁸ Parliamentary Deputy Ombudsman decision EOAK/3489/2017 28 June 2019, <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/3489/2017> (Cited 17 April 2020)

¹⁵⁹ National Assistance System for Victims of Human Trafficking (2019), Overview 1.1.-31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/503/Annual_overview_of_the_NAS_1.1.-_31.12.2019.pdf (Cited 17 April 2020)

10.4. Research on trafficking in human beings

In March 2019, the Assistance System for Victims of Human Trafficking and HEUNI published **a report on trafficking in children and young persons**¹⁶⁰ in Finland. According to the report by Elina Kervinen and Natalia Ollus, the exploitation that took place in Finland was most commonly sexual exploitation, such as forced prostitution, commercial sexual exploitation of a child or sexual exploitation that occurs or begins via the Internet. The report also reveals cases of forced marriage and forced criminal activity in Finland. Sexual exploitation and forced marriages are the most common forms of exploitation experienced by children and young people in their home country or country of origin. En route to Finland, children and young people have experienced many forms of sexual exploitation and labour exploitation. According to the report, sexual exploitation appears to be the most identifiable form of exploitation related to human trafficking. It was also the most common form of exploitation that took place or was identified in Finland. Based on the report, the understanding of trafficking in children and young persons varies among municipalities and authorities. The awareness of trafficking in human beings by public au-

thorities and other actors must be increased further so that such cases can be identified and prevented. Also needed are clear guidelines on how to intervene in the human trafficking of children and young persons as well as sufficient assistance and support for those who have been victimised.

Terhi Tafari's **Review of media framing of human trafficking in Finnish news media**¹⁶¹ analyses the framing of human trafficking in Finnish media. The study analysed 91 news articles published in four Finnish news media publications (Helsingin Sanomat, Ilta-Sanomat, Yle uutiset and MTV Uutiset) and the illustrations used in the articles. According to the study, trafficking in human beings is internationally often framed as sexual exploitation targeting women, with little background provided in news coverage of the criminal process. However, the study found that Finnish news media performed relatively well in several aspects. Except for news of the criminal process, journalists sought information on human trafficking from several different sources and the sources included, in addition to the authorities or instead of the authorities, NGOs and experts involved in the prevention of human trafficking and, for example, representatives of the business sector.

¹⁶⁰ National Assistance System for Victims of Human Trafficking (2019), Overview 1.1.-31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/503/Annual_overview_of_the_NAS_1.1.-_31.12.2019.pdf (Cited 17 April 2020)

¹⁶¹ Tafari, T.(2019), Review of media framing of human trafficking in Finnish news media, National Assistance System for Victims of Human Trafficking , https://www.cbss.org/wp-content/uploads/2019/09/Review_Finland.pdf (Cited 17 April 2020)

11. Return and readmissions

11.1. Removal decisions

A removal decision is an administrative decision by which a foreign person is ordered to leave Finland. There are two types of removal decisions: refusal of entry and deportation.¹⁶²

Refusal of entry concerns persons who have not had a residence permit for Finland and who do not fulfil the requirements for residence.¹⁶³

Deportation concerns persons who have had a residence permit for Finland but who no longer fulfil the requirements for residence.

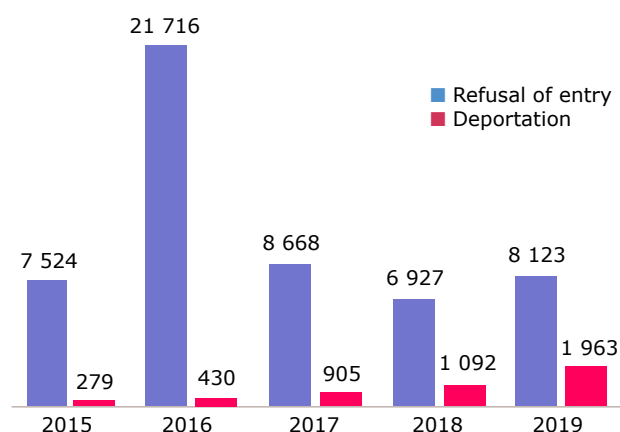
In 2019, the number of refusal of entry and prohibition of entry decisions was 8,123.¹⁶⁴ The majority of the removal decisions were refusal of entry decisions by the Finnish Immigration Service, with decisions by the Police and the Finnish Border Guard being in the minority. In 2019, the Finnish Immigration Service made a total of 5,880 refusal of entry decisions and the Police made 754 such decisions¹⁶⁵. The Finnish Border Guard refused entry to 1,489¹⁶⁶ persons.

The fluctuation of the number of the refusal of entry decisions by the Finnish Immigration Service is connected with the number of negative asylum decisions: a negative asylum decision entails a removal decision. Consequently, the number of removal decisions correlates somewhat with the number of asylum seekers entering the country. The refusal of entry figures for the Finnish Immigration Service include refusal of entry decisions made in connection with negative asylum decisions as well as other residence permit decisions.

A total of 1,963 deportation decisions were made in 2019, which is a significant increase compared to the previous year, when the corresponding figure was 1,092. The majority (1,839) of the deportation decisions were related to irregular stay.

The number of deportation decisions based on criminal offences was 124. A foreign national may be deported on the basis of criminal offences if he or she is found guilty of an offence carrying a maximum sentence of imprisonment for a year or more or if he or she is found guilty of repeated offences. These decisions are always based on an overall consideration that also takes into account factors such as the seriousness of the crime, the person's ties to Finland, the person's health and the non-refoulement principle, according to which no one should be returned to a country where they would face persecution, other inhuman treatment, torture, treatment violating human dignity or the death penalty.

Refusal of entry and deportation decisions 2015–2019

Source: Finnish Immigration Service, Police, Finnish Border Guard

In general, **the challenges related to returns in 2019 were the same as in 2018:** returnees being unwilling to return voluntarily and the countries of destination being unwilling to receive returnees. Returns to Iraq are still particularly challenging. Returns to other countries generally went well in 2019.¹⁶⁷

¹⁶² In addition, there is **prohibition of entry**, which means prohibiting the entry of a third-country national at the border in the manner provided in Article 13 of the Schengen Borders Code. (Section 142, Subsection 1 of the Aliens Act)

¹⁶³ The most common scenario for refusal of entry is removing a person who has already entered the country (Section 142, Subsection 2 (4) of the Aliens Act). In certain situations, refusal of entry also means preventing a person from entering the country at the border. These cases are, however, less common. (Section 142, Subsection 2 (1–3) of the Aliens Act).

¹⁶⁴ The total number of refusal of entry and prohibition of entry decisions made by the Finnish Immigration Service, the Police and the Finnish Border Guard.

¹⁶⁵ Source: National Police Board, e-mail 6 April 2020, the figure also includes EU citizens

¹⁶⁶ Finnish Border Guard (2019), Finnish Border Guard financial statements 2019, https://www.raja.fi/download/79089_Tilinpaaatos_2019.pdf (Cited 17 April 2020)

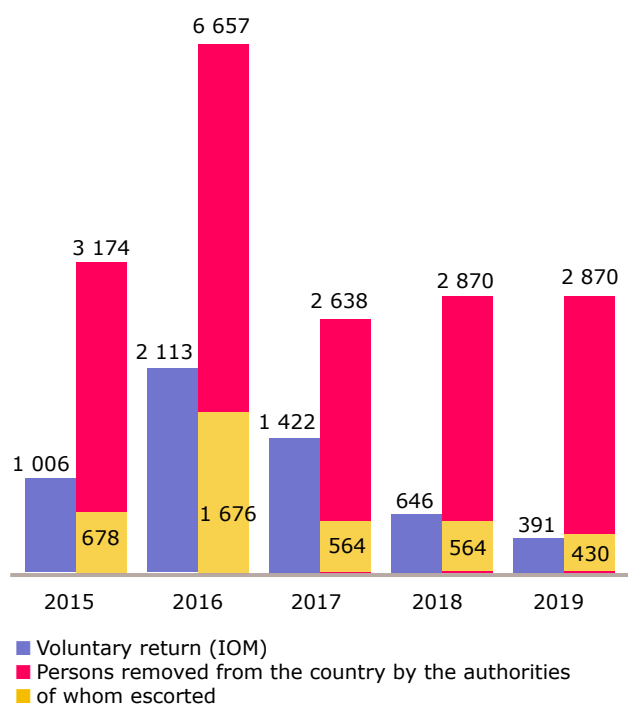
¹⁶⁷ Source: National Police Board, telephone interview, 2 December 2019

11.2. Voluntary return

In 2019, **the number of people returning to their countries of origin through the voluntary return programme was 391**. There were altogether 35 countries of return. Most returnees returned to Iraq (187). Of voluntary returnees, 78 per cent were men and 22 per cent were women. When it comes to age and marital status, the returnees are mostly unmarried young adults.

The number of voluntary returnees has decreased steadily every year since the record-breaking year of 2016, and the same trend continued in 2019. The decrease from the previous year was considerable, with there having been 646 returnees in 2018.

Returnees through the voluntary return programme and persons removed from the country by the authorities 2015–2019

Source: IOM, National Police Board

11.3. Legislative amendments related to return and readmissions

The Aliens Act was amended¹⁶⁹ effective from 1 January 2019 to **expedite the removal process of persons who have been found guilty of criminal offences or are considered to pose a threat to public order and security**. Certain deportation decisions related to public order and security could be enforced within 30 days of the service of the decision, unless an Administrative Court prohibits its enforcement. The deportation procedure is used for removal when the person has, or has had, a residence permit in Finland or the residence of an EU citizen has been registered. The deportation procedure does not apply to asylum seekers.

In addition an amendment to the Aliens Act entered into force on 1 June 2019 so that **the travel document of an applicant for international protection can be taken into an authority's possession** until the applicant is granted a residence permit or leaves the country. The goal is to ensure the smoothness of the asylum procedure so that a missing travel document would not prevent the identification of an applicant or the removal of a person who has received a negative decision concerning international protection.

¹⁶⁹ Act amending the Aliens Act 1022/2018.

11.4. Other developments related to return and readmissions

The decree given by the Ministry of the Interior in December **increased in kind assistance that is part of the reintegration assistance** granted in connection with voluntary return. The new decree entered into force at the beginning of 2019 and remained in force until the end of the year. The aim was to increase the attractiveness of voluntary return. The amount of in kind assistance for adults returning to Iraq and Afghanistan, for instance, was EUR 5,000 instead of the earlier amount of EUR 2,500.¹⁷⁰ The in kind assistance for children returning with their families remained unchanged at EUR 1,500 regardless of the country of return. In cash assistance, the alternative to in kind assistance, remains unchanged. The in cash assistance for Iraq and Afghanistan, for instance, was EUR 1,500 but some countries were moved from one category to another so the sums received by persons returning to these countries changed.¹⁷¹

Launched in October 2019, the Finnish Immigration Service's **RETU project** aims to update the Finnish Immigration Service's operating model and guidelines for voluntary return because the current model does not address this target group or the guidance directed at it. The project will evaluate potential ways to reach and give guidance to persons who stay in the country as irregular migrants after receiving a negative asylum decision and are no longer covered by reception services.

The National Police Board's **MAPPI project** launched in February 2019 is aimed at ensuring a nationally harmonised operating model through the various stages of the removal process. Harmonised operating models and processes ensure equal treatment for persons who are subject to a return decision, with particular consideration for vulnerable persons. The training provider under the project will ensure the adequate number of competent personnel. The effectiveness of return operations will be promoted through official cooperation with third countries.

The Laurea University of Applied Sciences pilot project **Future path** is targeted at Iraqi asylum seekers. The participants will attend four days of training to strengthen their entrepreneurial capabilities and re-

ceive personal counselling and facilitated networking with Finnish SMEs that respond to demand in the Iraqi market, while also increasing understanding of the opportunities that in kind assistance creates for starting entrepreneurial activity after returning to Iraq. The concept enhances self-employment skills and creates opportunities for sustainable economic cooperation with Finnish SMEs. The goal is to strengthen the asylum seekers' understanding of opportunities to earn an income in Iraq and create a training model that promotes the Iraqi asylum seekers' entrepreneurial capabilities, initiative and confidence required for starting a business. After the training, personal counselling and company-specific orientation period, the asylum seekers may make an agreement with a Finnish company to continue cooperation and to start a business in Iraq.

In October 2019, the Finnish Immigration Service launched a project to assign **a return expert (REX) to the Finnish Embassy in Iraq**. The REX will be posted in Iraq for one year to collect data on the migration and return situation in Iraq as well as reintegration methods and needs for the Finnish authorities. The REX will meet with and establish contacts with the local authorities, NGOs and embassies in Iraq. The REX will meet with Iraqi returnees from Finland as well as service providers to obtain information on effective methods and monitor returns. Information and connections enhance the planning of cooperation to promote returns. The REX may promote return cooperation with other EU countries in Iraq and enhance Iraq's participation in the planning of return measures. The REX may also engage in activities involving documentation related to return cooperation, working with travel documents and establishing identity as well as the monitoring of returns. The practical implementation of returns requires the involvement of various parties, not just the authorities that can carry out projects that support return, stabilisation and reconstruction. The REX will participate in developing ideas and assessing potential partners.

In the **Palautusten valvonnan vaikuttavuus** project launched in February 2019, the Non-Discrimination Ombudsman will assess the monitoring of individual returns carried out to date and produce recommendations for developing the enforcement of removals in a more transparent manner that re-

¹⁷⁰ The amount of reintegration assistance depends on the country of return. Countries of return have been divided into four categories; Iraq and Afghanistan are in the category A, entitling returnees to the highest reintegration assistance.

¹⁷¹ Ministry of the Interior Decree on Assistance for Voluntary Return 1278/2018.

spects the fundamental and human rights of those being returned. The project also provides proposals and measures for the development of monitoring and, in particular, for improving its impact. Impact is also improved by improving internal and external communication. The European Union's objective is to increase returns, which will mean that the importance of monitoring and the need for cooperation between member states will increase. To this end, the Non-Discrimination Ombudsman's AMIF project also increases collaboration with Frontex and monitoring organisations in member states.

11.5. Research on return and readmissions

The IOM and Finnish Immigration Service joint AUDA project's **Pilot Project on Monitoring of Voluntary Returnees from Finland** report, entitled **Report on a reintegration sustainability survey among voluntary returnees from finland**¹⁷² sums up the results of a pilot project that monitored the reintegration of voluntary returnees to Iraq, Afghanistan and Somalia. More than 200 voluntary returnees were interviewed in the project. The interviews were conducted using a structured survey consisting of sections to assess the economic, social and psychosocial dimensions of reintegration. According to the survey, the reintegration of returnees to Iraq has been fairly successful. Nevertheless, nearly all of the respondents expressed concerns about their economic situation. A slight majority of the returnees indicated they are doing well in a psychosocial sense. The survey showed that the return aid granted by Finland for voluntary returnees helped get them started in their return to their home country. The success of reintegration was nevertheless affected by large-scale social problems, such as unemployment or deficiencies in health care, which cannot be addressed by return aid alone.

¹⁷² IOM (2019), Report on a reintegration sustainability survey among voluntary returnees from Finland, https://migri.fi/documents/5202425/0/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf/4e072ae6-0bbf-4014-3079-3386efe4a086/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf (Cited 17 April 2020)

12. Migration and development

Finland's development policy emphasises coherence across the various policy areas so as to ensure favourable conditions for sustainable development in developing countries.

In addition to food security, trade, taxation and security, the priorities have also included migration. Concrete national-level measures have included deeper cooperation among various central government actors and closer coordination of EU affairs¹⁷³.

The Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government¹⁷⁴, drawn up in 2019, also highlights migration as part of development policy. The Programme states that the geographical focus of Finland's development cooperation activities will be on Africa. **According to the Programme, Finland will direct its development cooperation funding towards tackling the root causes of migration.**

The Government underscores Africa's growing significance as an EU neighbour and strategic partner. According to the Programme, Finland firmly supports moving forward on the partnership negotiations between the African Union (AU) and the EU.

The Programme further states that Finland will prepare a comprehensive Africa strategy, which will be based on the 2030 Agenda and will ensure coherence in Finland's Africa policy. Finland will also expand its political and economic interaction with African countries.

In the area of EU cooperation, in 2019 Finland again participated in **the EU-funded and European Commission-coordinated Technical Assistance and Information Exchange Instrument (TAIEX)** by hosting officials from the Division of Migration of Belarussian Ministry of Internal Affairs in February. The officials visited the Ministry of the Interior and the Finnish Immigration Service to learn about Finland's immigration administration, immigration policy and legislation. The special theme of the visit was labour migration.

The Ministry for Foreign Affairs again engaged in migration-related communications¹⁷⁵ aimed at influencing the root causes of irregular migration. The "Salam for Peace"¹⁷⁶ project aimed at young people was carried out in Iraq and Afghanistan in 2019 to promote peace and harmony. The goal of the project was to prevent or slow down the development of the root causes that lead to young people experiencing a perceived lack of prospects as well as marginalisation and radicalisation, which in turn may make them pursue illegal pathways such as human smuggling or join extremists that promote terrorism. The project aimed to promote peace, conflict resolution and young people's belief in their own ability to have influence while also enhancing their media skills and offering opportunities for international networking.

¹⁷³ Ministry for Foreign Affairs, Goals and principles of Finland's development policy, <https://um.fi/goals-and-principles-of-finland-s-development-policy> (Cited 17 April 2020)

¹⁷⁴ Finnish Government (2019), Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government 10 December 2019, INCLUSIVE AND COMPETENT FINLAND – a socially, economically and ecologically sustainable society, Publications of the Finnish Government 2019:33, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-811-3> (Cited 16 April 2020)

¹⁷⁵ Ministry for Foreign Affairs, press release 12 April 2019: Ulkoministeriö toteuttaa sovintoa ja rauhaa edistävää vies-tintää Irakissa ja Afganistanissa, <https://www.sttinfo.fi/tiedote/um-ulkoministerio-toteuttaa-sovintoa-ja-rauhaa-edistavaa-viestintaa-irakissa-ja-afganistanissa?publisherId=1797&releaseId=69856192> (Cited 17 April 2020)

¹⁷⁶ Ministry for Foreign Affairs, Salam for Peace (Facebook page), <https://www.facebook.com/salamforpeace/> (Cited 17 April 2020)

Sources

OFFICIAL SOURCES

Finnish Government (2019), Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government 10 December 2019, INCLUSIVE AND COMPETENT FINLAND – a socially, economically and ecologically sustainable society, Publications of the Finnish Government 2019:33, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-811-3> (Cited 16 April 2020)

Ministry of the Interior (2019), International Migration 2018–2019: Report for Finland, Ministry of the Interior Publications 2019:32, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-303-3> (Cited 16 April 2020)

Sisäministeriö (2019), Maahanmuuton tilannekatsaus 1/2019, Sisäministeriön julkaisuja 2019:22, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161587> (Cited 16 April 2020)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot (2019), Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035, Tilastoja 2019:3, https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/19_03_14_Tilastoja_3_Vuori.pdf (Cited 16 April 2020)

Oikeusministeriö (2019), Syrjinnän seurannan kansalliset tietolähteet, Oikeusministeriön julkaisuja 2019:35, https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161777/OM_2019_35_Syrjinn%c3%a4n_kansalliset_tietolahteet.pdf (Cited 16 April 2020)

Rauta, Jenita (2019) Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2018, Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 15/2019, Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/261556/Polamk_katsaus_15_Viharikos_B5_WEB.pdf (Cited 16 April 2020)

Malkki, Leena; Saarinen, Juha; (2019), Jihadistinen liikehdintä Suomessa, Sisäministeriön julkaisuja 2019:14, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161501> (Cited 16 April 2020)

Malkki, Leena; Pohjonen, Matti; (2019), Jihadistinen verkkoviestintä ja Suomi, Sisäministeriön julkaisuja 2019:15, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161502> (Cited 16 April 2020)

Kinnunen, Samuli; Partanen, Elli; (2019), Sisäministeriön kansallisen väkivaltaisen radikali-soitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman arviointi, Sisäministeriön julkaisuja 2019:18, <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161510> (Cited 16 April 2020)

Sisäministeriö (2018), Töihin Suomeen - Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma työ- ja koulutuksen vahvistamiseksi, Sisäministeriön julkaisu 1/2018, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-176-3> (Cited 16 April 2020)

Ministry of Economic Affairs and Employment; Business Finland; (2019), Talent Boost Cookbook, <https://tem.fi/documents/1410877/7552084/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/d4675b40-cc36-2038-e96b-9eb-01fe3874d/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf/Talent+Boost+Cookbook+Finland.pdf> (Cited 16 April 2020)

Finnish Government (2019), SUSTAINABLE EUROPE – SUSTAINABLE FUTURE Finland's Presidency Programme, Presidency of the Council of the European Union 1 July–31 December 2019, <https://eu2019.fi/documents/11707387/14346258/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma-en.pdf/3556b7f1-16df-148c-6f59-2b2816611b36/EU2019FI-EU-puheenjohtajakauden-ohjelma-en.pdf> (Cited 16 April 2020)

Majamaa, Karoliina; Nieminen, Kati; Lepola, Outi; Rantala, Kati; Jauhola, Laura; Karinen, Risto; Luukkonen, Tuomas; Kortelainen, Jeremias; (2019), Kohti laadukkaita oikeusapu-palveluita, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:60, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-793-2> (Cited 16 April 2020)

Koukkula, Mimmi; Klemetti, Reija (2019), Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohjelma, Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:1, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4029-1> (Cited 16 April 2020)

Airas, Maija; Delahunty, David; Laitinen, Markus; Shemsedini, Getuar; Stenberg, Heidi; Saa-rilammi, Mafi; Sarparanta, Tuomas; Vuori, Hilla; Väättäin, Hanna; (2019), Background matters. Students with an immigrant background in higher education. Finnish Education Evaluation Centre, publications 22:2019, https://karvi.fi/app/uploads/2019/11/KARVI_2219.pdf (Cited 16 April 2020)

ELY-keskus (2019), Mahdollisuuksia, toivoa ja luottamusta – kustannuksia säästäviä ratkaisuja maahanmuuttajien työllistymiseen, <http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/37678612/Mahdollisuuksia%2C%20toivoa+ja+luottamusta/079a09c9-5fae-43c8-b187-e50a3ea2e39e> (Cited 16 April 2020)

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2019), Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi – kipupis-teet ja toimenpide-esitykset III, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:1. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-613-3> (Cited 17 April 2020)

Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-487-7> (Cited 17 April 2020)

Työ- ja elinkeinoministeriö (2019), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta, TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:11, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-489-1> (Cited 17 April 2020)

Ministry of Economic Affairs and Employment (2019), Nordic Vietnamese - Our Community in Finland, Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment, Regions 2019:37, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-433-4> (Cited 17 April 2020)

Finnish Government (2015), Government action plan on asylum policy, 8 December 2015, https://vnk.fi/documents/10184/1058456/Hallituksen_turvapaikkapoliittinen_toimenpideohjelma_08122015+EN.pdf/3e555cc4-ab01-46af-9cd4-138b2ac5bad0 (Cited 17 April 2020)

Finnish Border Guard (2019), Finnish Border Guard financial statements 2019, https://www.raja.fi/download/79089_Tilinpäätös_2019.pdf (Cited 17 April 2020)

Vantaan osaamiskeskus (2019), Monikulttuurinen työyhteisö - kokemuksia työnantajien näkö-kulmasta, Vantaan kaupunki, <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6613027756965933056> (Cited 17 April 2020)

National Assistance System for Victims of Human Trafficking (2019), Overview 1.1.-31.12.2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/503/Annual_overview_of_the_NAS_1.1.-_31.12.2019.pdf (Cited 17 April 2020)

National Assistance System for Victims of Human Trafficking (2019), Semiannual Review 1 January – 30 June 2019, http://www.ihmiskauppa.fi/files/487/Tilannekatsaus_1.1.-_30.6.2019_english.pdf (Cited 17 April 2020)

Parliamentary Ombudsman of Finland Decision EOAK/3489/2017 28.6.2019, <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/3489/2017> (Cited 17 April 2020)

IOM (2019), Report on a reintegration sustainability survey among voluntary returnees from Finland, https://migri.fi/documents/5202425/0/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf/4e072ae6-0bbf-4014-3079-3386efe4a086/2019-10-29+IOM+Finland_Monitoring+Report_Auda.pdf (Cited 17 April 2020)

PRESS AND MEDIA RELEASES AND WEB NEWS PUBLISHED BY AUTHORITIES

Ministry of Economic Affairs and Employment/Ministry of the Interior, press release 19 December 2019: Ministry of Economic Affairs and Employment to assume responsibility for labour migration administration, https://tem.fi/en/minister-of-employment/-/asset_publisher/tyoperaisen-maahanmuuton-hallinto-siirtyy-tyo-ja-elinkeinoministerioon (Cited 17 April 2020)

Ministry of the Interior, press release, 17 September 2019: Finland to receive 850 refugees under the refugee quota for 2020, https://intermin.fi/en/article/-/asset_publisher/suomi-vastaanottaa-850-pakolaista-vuoden-2020-pakolaiskiintiossa (Cited 17 April 2020)

Ministry of the Interior, press release, 29 November 2019: EU home affairs ministers meet in Brussels to discuss future of immigration and asylum policy and internal security https://intermin.fi/en/article/-/asset_publisher/maahanmuutto-ja-turvapaikkapolitiikan-seka-sisaisen-turvallisuuden-tulevaisuus-aiheina-eu-n-sisaministereiden-kokouksessa-brysselissa (Cited 17 April 2020)

Ministry of the Interior, press release, 12 September 2019: Renewal of personal data legislation in the field of immigration administration progressing, https://intermin.fi/en/article/-/asset_publisher/maahanmuutto-hallinnon-henkilotietolainsaadannon-uudistus-etenee (Cited 17 April 2020)

Finnish Immigration Service, press release 20 January 2020: Immigration statistics 2019: A record-high number of employees applied for a residence permit https://migri.fi/en/press-release/-/asset_publisher/maahanmuuton-tilastot-2019-oleskelulupaa-haki-ennatysmaara-tyontekijoita (Cited 17 April 2020)

Ministry of the Interior, Finland's Presidency of the Council of the EU in 2019, <https://intermin.fi/en/eu-2019fi-en> (Cited 17 April 2020)

Ministry of the Interior, press release, 20 September 2019: Interior Minister Ohisalo to go to Malta for talks on situation of asylum seekers in Mediterranean region, https://intermin.fi/en/article/-/asset_publisher/sisaministeri-ohisalo-maltalle-keskustelemaan-valimeren-turvapaikanhakijatilanteesta (Cited 17 April 2020)

Ministry of Justice/Ministry of the Interior, press release, 15 November 2019: Finland promotes rule of law and security in the Western Balkans, https://oikeusministerio.fi/en/article/-/asset_publisher/1410869/suomi-edistaa-oikeusvaltioperiaatetta-ja-turvallisuutta-lansi-balkanilla (Cited 17 April 2020)

Ministry of Education and Culture, press release 16 January 2019: Uusia ehdotuksia maahan-muuttajien varhaiskasvatukseen ja kielen osaamiseen, https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/uusia-ehdotuksia-maahanmuuttajien-varhaiskasvatukseen-ja-kielen-osaamiseen (Cited 17 April 2020)

Ministry of Education and Culture, press release 10 April 2019: Korkeakoulutetuille maahan-muuttajille lähes 2,6 miljoonaa erityisavustuksia, https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/korkeakoulutetuille-maahanmuuttajille-lahes-2-6-miljoonaa-erityisavustuksia (Cited 17 April 2020)

Finnish Education Evaluation Centre, press release 21 November 2019: First evaluation on the inclusion of immigrant-background students in higher education reveals challenges in entering studies and receiving necessary support, <https://karvi.fi/en/2019/11/21/first-evaluation-on-the-inclusion-of-immigrant-background-students-in-higher-education-reveals-challenges-in-entering-studies-and-receiving-necessary-support/> (Cited 17 April 2020)

Finnish Border Guard, press release 16 January 2020; Katsaus Rajavartiolaitoksen toimintaan 2019, <https://www.raja.fi/ajankohtaista/tietoa/tiedotteet/1/0/katsaus-rajavartiolaitoksen-toimintaan-2019-78817> (Cited 17 April 2020)

Ministry of the Interior, press release 1 November 2019: Rajaturvallisuutta kehittävien EU-tietojärjestelmien käyttöönottoa valmistellaan, https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/rajaturvallisuutta-kehittavien-eu-tietojarjestelmien-kayttoonottoa-valmistellaan (Cited 17 April 2020)

Finnish Border Guard, press release, 29 April 2019: EU evaluated Finland's integrated border management system, https://www.raja.fi/current_issues/headlines/1/0/eu_evaluated_finland_s_integrated_border_management_system_77537 (Cited 17 April 2020)

Ministry for Foreign Affairs, press release 12 April 2019: Ulkoministeriö toteuttaa sovintoa ja rauhaa edistävää viestintää Irakissa ja Afganistanissa, <https://www.sttinfo.fi/tiedote/um-ulkoministerio-toteuttaa-sovintoa-ja-rauhaa-edistavaa-viestintaa-irakissa-ja-afganistanissa?publisherId=1797&releaseId=69856192> (Cited 17 April 2020)

Ministry for Foreign Affairs, Goals and principles of Finland's development policy, <https://um.fi/goals-and-principles-of-finland-s-development-policy> (Cited 17 April 2020)

Ministry for Foreign Affairs, Salam for Peace (Facebook page), <https://www.facebook.com/salamforpeace/> (Cited 17 April 2020)

Finnish Immigration Service, press release 22 November 2019: Finnish Immigration Service to review approximately 500 asylum decisions. https://migri.fi/en/article/-/asset_publisher/maahanmuuttovirasto-kay-la-pi-noin-500-turvapaikkapaatosta (Cited 17 April 2020)

MEDIA

[SS 12 January](#): Siniset vaatii hallitusta hätäkokoukseen Oulun tapausten takia / [HS 15 January](#): Oikeusministeri: seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö uudistetaan – suostumuksen rooli korostuu raiskaustapauksissa ja lapsen hyväksikäyttö rangaistavaksi raiskauksena /

[Yle 18 January](#): Hallitus kuuli tilannekatsauksen Oulun ja Helsingin seksuaalirikosepäilyistä – palautuksia Irakin kanssa halutaan tehostaa ja kansainväliset sopimukset käydä läpi

[TS 16 January](#): Siniset ehdottavat seksuaalirikoksen tehneen palauttamista myös turvatto-maan maahan – Professori: Ei onnistuisi edes perustuslakia muuttamalla

[TS 10 March](#): Rikollisia karkotettu nopeutetusti jo muutama – Kansallisen turvallisuusuhan perusteella karkotetaan vuosittain kymmenkunta ulkomaalaista

[Kaleva 10 March](#) & other Lännen Media outlets: Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiin-tiöpakolasille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen

[HS 30 March](#): Pekka Haavisto: "Ei ole mitään järkeä tehdä ihmisistä paperittomia" / [Kaleva 30 March](#): Kärkipuolueet: Hallitukseen tuskin perussuomalaisten kanssa, arvot poikkeavat liikaa – "Arvioin, että ihmiskäsityksemme poikkeaa toisistaan"

[HS 30 May](#): HS:n tiedot: Rinteen hallitus aikoo mahdollistaa jalkapantojen käytön kielteisen päätöksen saaneille turvapaikanhakijoille, / [TS 3 June](#): Perussuomalaisten eduskunta-ryhmä rökittää hallitusohjelmaa: "Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja hait-tamaahanmuutto lisääntyy" / [Ilkka-Pohjalainen 3 June](#): Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt

[Yle 7 June](#): Maria Ohisalon mahdoton tehtävä: EU:n maahanmuuttajien kiintiöistä ja palautuksista riideltä jo neljä vuotta, nyt on Suomen vuoro yrittää

[Yle 14 November](#): Suomi käännäytti irakilaismiehen, joka tapettiin pian paluunsa jälkeen – Euroopan ihmisoikeustuomioistuin tuomitsi Suomen ihmisoikeussopimuksen rikkomisesta / [Kaleva 16 November](#): Suomelle häpeätuomio ihmisoikeustuomioistuimelta – tapahtui juuri se, mitä ei pitäisi tapahtua

[Ilkka-Pohjalainen 16 November](#): Poliisi keskeytti palautukset Irakiin – sisäministeri Ohisalo Suomen palauttaman irakilaisen kuolemasta STT:lle: Karuimmillaan virheet voivat johtaa tällaiseen

[Yle 14 November:](#) Maahanmuuttovirasto Migri myöntää: Kaikki oikeusasteet epäonnistuivat irakilaismiehen riskianalyyseissa, mies olikin hengenvaarassa

[Yle 18 January:](#) KRP tehnyt riskiarvion 9 000 kielteisen päätöksen saaneesta turvapaikanhakijasta – yli 200 arvioitu mahdollisesti vaarallisiksi

[Kaleva 17 May:](#) Poliisi tehostaa laittoman maahantulon ja maassaoleskelun torjuntaa – Suo-messa tavataan vuosittain noin 3000 maassa laittomasti olevaa

[Ilkka-Pohjalainen:](#) Migri jakoi virheellistä tietoa turvapaikanhakijoiden työoikeudesta - Moittii lakimuutosta mutkikkaaksi ja hankalasti tulkittavaksi

[HS 1 June:](#) Rinteen hallitus haluaa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille jalkapannat, jollaisia kantavat päivittäin sadat ihmiset jo nyt / [HS 22 July:](#) Sovittiinko hallitusneuvotte-luissa turvapaikanhakijoiden jalkapannoista vai ei? Hallituspuolueiden kina kirjauksista jat-kuu / [Aamulehti 31 October:](#) Turvapaikanhakijoiden sähköinen valvonta olisi kallista, eikä välttämättä korvaisi säilöönottoa – Selvitys nilkkapannoista ja sim-korttivalvonnasta val-mistuu pian

[HS 17 December:](#) Suomi on karkottanut ja käännähtänyt tänä vuonna poikkeuksellisen paljon ihmisiä – Migrin mukaan linja ei ole muuttunut

[TS 17 January:](#) Ihmiskaupan uhreja Suomessa ennätysmäärä – seksikaupan tapaukset lisääntyneet nopeasti / [HS 17 January:](#) Migri: Suomessa viime vuonna ennätysmäärä ihmiskaupan uhreja

[HS 5 August:](#) Maahanmuuttovirasto: Suomessa on paljastunut kerjäämään pakottamista

[Yle 21 March:](#) Myös suomalaisia lapsia ja nuoria joutuu ihmiskaupan uhreiksi – ”Emme ole heränneet tähän asiaan”

[Yle 15 February:](#) Pakkoprotituution uhri Itohan Okundaye joutuu lapsensa kanssa takaisin Italiaan – ihmiskaupan valvoja kyseenalaistaa Suomen viranomaisten palautuspäätökset

[Yle 27 March:](#) Sisäministeri Kai Mykkänen ehdottaa Suomeen uutta ihmiskauppalakia

[Kaleva 25 January:](#) Thaimaalaiset poimivat Suomen metsämarjat teollisuuskäyttöön, mutta mikään laki ei määrittele heidän työtään tai kohteluaan / [Yle 18 August:](#) Thaipojimijoiden ensimmäinen kapina johti taistelun, jossa jokainen hävisi – ihmiskauppiaksi syytetty marjakeisari tuntee kaunaa joka päivä /

[HS 12 January:](#) ”Hän ei ole paha ihminen” – Suomalainen marjayrittäjä muutti Somthawin Misukin elämän velkahelvetiksi, nyt Misuk on surullinen myös yrittäjän puolesta

[HS 31 March:](#) Nepalilaisravintoloissa paljastuneet väärinkäytökset herättivät kysymyksen: Voiko asiakas huomata työntekijöiden hyväksikäytön? / [HS 22 April:](#) Rikosuhripäivystys: Kymmenet nepalilaiset kokit ovat hakeneet apua HS:n artikkelin jälkeen – Jotkut ovat kertoneet parantuneista työoloista

[Yle 21 November:](#) Kulttuurivaikuttaja Veijo Baltzar vangittu epäiltynä törkeästä ihmiskaupasta / [HS 26 November:](#) Tapaus Baltzar muis-tuttaa, että luottamusyhteiskunnalla voi olla myös varjopuolensa

[Ilkka-Pohjalainen 29 March:](#) Rikollisryhmät saavat Euroopassa 110 miljardia rikoshyötyä vuosittain, arvioi Europol – Poliisi: Suomi seuraa Euroopan kovaa rikolliskehitystä

[TS 22 February:](#) Asianajajat karsastavat turvapaikanhakijoiden avustamisjuttuja – osa ei ota niitä enää lainkaan vastaan

[Ilkka-Pohjalainen 7 October:](#) Kreikan hätähuuto EU-maille: Kreikan saarilta pitää saada turvaan 2 500 alaikäistä turvapaikanhakijaa / [HS 9 October:](#) Pakolaislapsia ei saa jättää kurjiin oloihin Kreikan pakolaisleireille

[Kaleva 16 January](#): Oulu tarvitsee nopeaa apua / [Yle 28 January](#): Oulussa turvapaikanhakijoiden tutustumiskäynnit kouluihin ja päiväkoteihin on lopetettu

[Ilkka-Pohjalainen 13 January](#): Suomessa asuvat ulkomaalaiset mukaan kotouttamiseen – seksuaalisuudesta puhuttava rohkeasti

[Kaleva 29 January](#): Viranomaiset Oulussa: Kotoutus kaipaa kuntalaisia – pelkkä viranomai-syhteistyö ei riitä

[Yle 16 January](#): Kotouttamista pohtinut työryhmä: Lisää maahanmuuttajataustaisia opettajia, oppivelvollisuus pidemmäksi

[HS 12 April](#): Valtiovarainministeriö pimitti eduskunnalta soteen liittyvän 210 miljoonan euron ongelman

[HS 13 August](#): Suomessa elää tyttöjä ja naisia, joita rajoitetaan ja vahditaan ankarasti: Voivatko viranomaiset tehdä mitään?

[HS 14 August](#): Naisia alistaville perinteille ei ole Suomessa sijaa

[TS 10 September](#): Komissio suosittaa Suomen hankkivan lisää resursseja tasa-arvovaltuutetulle ja vihapuheen tutkintaan

[Yle 26 December](#): Suomi kiinnostaa ulkomaalaisia opiskelijoita, vaikka opiskelusta tuli maksullista – hakijamäärät ovat jälleen reippaassa nousussa

[HS 26 January](#): Sdp:n vaaliohjelman tärkein tavoite on pysäyttää eriarvoistumisen kasvaminen – kokoomuksen mielestä ilmiötä ei ole olemassa / [Aamulehti 10 March](#): Analyysi: Lähes kaikki puolueet sanovat kiintiöpakolaisille kyllä – perussuomalaiset ei päästäisi heitäkään Suomeen / [HS 4 April](#): Rajat kiinni ja radikaaleja toimia ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi: Katso, millaisia vaihtoehtoja löytyy politiikan laitamilta

[HS 23 March](#): HS:n kysely: Puolueet nostavat esiin jälkihuollon, perheenyhdistämisen ja nuorten turvapaikanhakijoiden motivaation / [Kaleva 7 April](#): LM-kysely: Antti Rinne edistäisi pääministerinä hiilitulleja EU:n ulkorajoille – Sdp:n linja lähestyy perussuomalaisia

[Kaleva 3 June](#): Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – pakkoruotsi palaa kirjoituksiin, haitta-veroa kiristetään ja tuomiot nousevat / [Ilkka-Pohjalainen 3 June](#): Perussuomalaisten edus-kuntaryhmä rökittää hallitusohjelmaa: ”Tulopuoli haihattelua, Bernerin politiikka jatkuu ja haittamaahanmuutto lisääntyy”

[Aamulehti 24 May](#): Hamal tekee kahta työtä ja yrittää ansaita nettona 2600 euroa kuussa, jotta saisi perheensä Suomeen – Korkea tuloraja on vähentänyt perheenyhdistämisä

[Ilkka-Pohjalainen 8 November](#): Selvitys: Perhe on yleisin syy muuttaa Suomeen

[TS 8 January](#): Etlan kovat eväät hallitusohjelmaan: Eläkeputki ja vuorotteluvapaa pois ja työvoiman tarveharkinnasta luovuttava / [HS 3 June](#): Keskuskauppakamari: ”Työlli-syysodotukset ovat lähes tyhjän päällä” – SAK:lta hallitusohjelma saa kehuja / [Yle 15 October](#): EK haluaa kovapalkkaisille asiantuntijoille työluvan viikossa, työministeri Harakka pitää kuukauttakin hankalana – mikä prosessissa kestää? / [Ilkka-Pohjalainen 23 October](#): Teknologiateollisuuden päänavaajan rooli ei tule olemaan helppo: ”Tällä hetkellä kaikki isot asiat ovat yhtä avoinna”

[HS 30 September](#): Maahanmuuttoviraston pitkittyneet käsittelyajat vaikeuttavat työvoiman rekrytointia ulkomailta

[Ilkka-Pohjalainen 26 January](#): Maahanmuutto tarkoittaa ay-liikkeelle samaa kuin automaatio aikoinaan – ”Väistämättömän kanssa on selvittävä parhaalla mahdollisella tavalla”

[Yle 17 February](#): Vihreät tavoittelee 100 000:ta uutta työpaikkaa / [TS 28 February](#): Kokoomus keventäisi työn verotusta miljardilla eurolla – alkoholi, tupakka ja lämmityspolttoaineet kallistuisivat / Näin hallitusohjelma muuttaa arkeasi – hallituspuolueiden johtajat julkistavat ohjelmaa juuri nyt

[HS 21 September](#): Kokoomus jätti välikysymyksensä hallituksen talous- ja työllisyyspolitiikasta, perussuomalaiset ei mukana

[Kaleva 25 January](#): Tuhansien brittien pitää rekisteröityä EU-kansalaiseksi, jotta he voivat jäädä Suomeen – Oleskelun turvaamiseksi valmistellaan erillislakia

[HS 12 January](#): Presidentti Niinistö Oulun uusista seksuaalirikosepäilyistä: Kestämätöntä

[Ilkka-Pohjalainen 6 January](#): Kommentti: Hallituksen ilosanoma ei oikein tehoa –oppositio näyttää saaneen viestinsä paremmin perille / [TS 12 January](#): Turun Perussuomalaisten uusi hallitus kritisoi poliisia ja maahanmuuttopolitiikkaa

[TS 9 October](#): Suomi tuomitsee Turkin hyökkäyksen Syyriaan – uudet asevientiluvat Turkkiin jäihin / [HS 9 October](#): Ulkoministeri Haavisto Turkin hyökkäyksestä Syyriaan: Voi aiheuttaa lisää pakolaisuutta

[Aamulehti 10 October](#): Ulkoministeri Haavisto Erdoganin pakolaisvyöryllä uhkaamisesta: ”Kovista lausunnoista pitäisi päästä maltilliseen asioiden hoitamiseen”

[Turun Sanomat 17 October](#): Ulkoministeri Haavisto: Toimintaan Al-Holissa tarvitaan paikallisen hallinnon lupa – Suomi on selvittänyt, voidaanko leiriltä liikkua pois Turkin kautta / [Aamulehti 2 December](#): Kirjallinen kysymys ulkoministeri Pekka Haaviston toiminnasta – Yrittikö Haavisto tuoda lapset al-Holin leiriltä salaa Suomeen konsulikyydillä? / [HS 9 December](#): Ulkoministeriön korkea virkamies: Haavisto on toiminut laillisesti kiistassa konsulipäällikön kanssa / [TS 1 December](#): Muukalaisvastainen äärioikeisto marssii jälleen kaduilla itsenäisyyspäivänä – Tutkija: ”Liikehdintä kytee pinnan alla” / [HS 5 December](#): Turva-paikanhakijat perustivat mielenosoitusleirin Helsinkiin, mallia vuoden 2017 tapahtumista

RESEARCH

Banyanga, J. (2019), Social Suffering and Healing Among the Rwandan Diaspora in Finland and Belgium, Turku: Åbo Akademi University, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-12-3786-7> (Cited 17 April 2020)

Calmfors L., Sánchez Gassen, N. (2019), Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets, Nordic Council of Ministers 2019:024, <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1317928/FULLTEXT01.pdf> (Cited 17 April 2020)

Diatlova, A. (2019), Between Visibility and Invisibility: Russian-speaking Women engaged in Commercial Sex in Finland, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3408-0> (Cited 17 April 2020)

De Bruycker, P., De Somer, M., De Brouwer, J. (2019): From Tampere 20 to Tampere 2.0: Towards a new European consensus on migration, Belgium, Brussels: European Policy Centre, Odysseus Network, European Migration Network, http://www.emn.fi/files/1987/Publication_Final.pdf (Cited 17 April 2020)

Härkönen, E. (Toim.) (2019), Työ paras kotouttaja? - Työssä kotoutumisen mallin kokeilu Pirkanmaalla 2017–2019, ELY-keskus raportteja 44/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-818-5> (Cited 17 April 2020)

Jahnukainen, M., Kalalahti, M., Kivirauma J. (toim.) (2019): Oma paikka haussa, Helsinki: Gaudeamus
Kervinen, Elina & Ollus, Natalia (2019): Lapsiin ja nuoriin kohdistuva ihmiskauppa Suomessa. Heuni Publication Series No. 89. HEUNI, Finland. https://www.heuni.fi/material/attachments/heuni/reports/RwF5tscZD/Lapsiin_ja_nuoriin_kohdistuva_ihmiskauppa_Suomessa.pdf (Cited 17 April 2020)

Kuusisto, A.-K., & Tuominen, J. (2019). Epäilyä ja myötätuntoa: Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa ja Ylen verkkouutisissa 2014–2016. Media & Viestintä, 42(3). <https://doi.org/10.23983/mv.85781> (Cited 17 April 2020)

- Krivos, D. (2019), *Migrations On the Edge of Whiteness : Young Russian-speaking Migrants in Helsinki, Finland*; Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3400-4> (Cited 17 April 2020)
- Lepola, O. (2019) *Kriisituesta kuntosalikorttiin - Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa, Siirtolaisuusinstituutti Raportteja 2*, https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/r2_lepola.pdf (Cited 17 April 2020)
- Li, H. (2019). *The Journey of a Thousand Miles : Chinese Student Migration and Integration in Finland and Germany*, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0957-2> (Cited 17 April 2020)
- Lyytinen, E. (Toim.) (2019), *Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa, Tutkimus 2. Siirto-laisuusinstituutti 2019*, <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/wp-content/uploads/2019/12/t-02-isbn-978-952-7167-60-1-turvapaikanhaku-ja-pakolaisuus-suomessa.pdf> (Cited 17 April 2020)
- Lyytinen, E., Toom, N. (2019), *TWO-WAY LABOUR MARKET INTEGRATION? - Perspectives on youth with a refugee background and employers in Finland*, CAGE 3B Project report, https://cage.ku.dk/publications/reports/Two-way_labour_market_integration_-_CAGE_report_2019.pdf (Cited 17 April 2020)
- Martikainen, T., Mapril, J., and Khan, A. (Toim.) (2019). *Muslims at the Margins of Europe*, Leiden, the Netherlands: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004404564> (Cited 17 April 2020)
- Metsäniitty, M. (2019), *Forensic Age Assessment in Finland, and Dental Development of Somalis*, Helsinki: Helsingin Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-5201-5> (Cited 17 April 2020)
- Owal Group (2019), *Turvapaikkaprosessia koskeva selvitys*, <https://intermin.fi/documents/1410869/3723692/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019/60bd290f-ffbd-2837-7f82-25fb68fe172c/Turvapaikkaprosessia+koskeva+selvitys+27.6.2019.pdf> (Cited 17 April 2020)
- Pitkänen V., Saukkonen P., Westinen J. (2019), *Samaa vai eri maata? - Tutkimus viiden kieliryhmän arvoista ja asenteista Suomessa*, e2 Tutkimus ja kirjoittajat: RAPORTTI 6, <https://e2.fi/publication/229> (Cited 17 April 2020)
- Skogberg, N.; Mustonen, K.; Koponen, P.; Tiittala, P.; Lilja, E.; Ahmed Haji Omar, A.; Snellman, O.; Castaneda, A. E. (toim.), (2019), *Turvapaikanhakijoiden terveys ja hyvin-vointi : Tutkimus Suomeen vuonna 2018 tulleista turvapaikanhakijoista*, THL 12/2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-351-9> (Cited 17 April 2020)
- Tafari, T.(2019), *Review of media framing of human trafficking in Finnish news media, Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä*, https://www.cbss.org/wp-content/uploads/2019/09/Review_Finland.pdf (Cited 17 April 2020)
- Telve, K., 2019. *Family Life Across The Gulf: Cross-Border Commuters' Transnational Families Between Estonia And Finland*. Tartu: University of Tartu, <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:403733> (Cited 17 April 2020)
- Tiilikainen, M. (Toim.), Al-Sharmani, M. (Toim.), Mustasaari, S. (Toim.). (2020). *Wellbeing of Transnational Muslim Families*. London: Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781315231976>
- Vartiainen, P. (2019), *Filippiiniläisten sairaanhoitajien polut Suomeen: Tutkimus oppimisesta ja työnteisöintegraatiosta kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa*, Tampere: Tampereen Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0937-4> (Cited 17 April 2020)
- Välimäki, M. (2019), *Politiikkaa kansallisten, kansainvälisten ja ideologisten reunaehtojen puitteissa : Suomalaiset puolueet ja maahanmuutto 1973–2015*, Turku: Turun Yliopisto, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-7859-5> (Cited 17 April 2020)

REFERRED LEGISLATION, LEGISLATIVE AMENDMENTS AND CASE LAW

European Court of Human Rights judgment N.A. v Finland, application no. 25244/18, 14 November 2019

Government proposal HE 18/2019 vp

Government proposal HE 272/2018 vp

Government proposal HE 273/2018 vp

Government proposal HE 252/2018 vp

Ministry of the Interior Decree on Assistance for Voluntary Return 1278/2018

Act amending the Nationality Act 564/2019

Maternity Act 253/2018

Act amending the Border Guard Act 9/2019

Act amending the Aliens Act 242/2019

Act amending the Aliens Act 437/2019

Act amending the Aliens Act 1022/2018

Act on the Reception of Persons Applying for International Protection and on the Identification of and Assistance to Victims of Trafficking in Human Beings (746/2011)

Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:18

Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:19

Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:21

Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:23

Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:93

Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:99

Supreme Administrative Court yearbook decision 2019:149

Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)

Maahanmuuttovirasto
PL 10
00086 Maahanmuuttovirasto

0295 430 431
emn@migri.fi

www.emn.fi
ec.europa.eu/emn

ISBN 978-952-5920-91-8 (PDF)
ISBN 978-952-5920-93-2 (Printed volume)

European Migration Network (EMN)

Finnish Immigration Service
P.O. BOX 10
FIN-00086 Finnish Immigration Service

+358 (0) 295 430 431
emn@migri.fi

www.emn.fi
ec.europa.eu/emn

Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN) perustettiin neuvoston päätöksellä 14. päivänä toukokuuta 2008. Se saa taloudellista tukea Euroopan unionilta. Euroopan muuttoliikeverkoston tavoitteena on vastata yhteisön toimielinten sekä jäsenvaltioiden viranomaisten ja laitosten tarpeeseen saada tietoa maahanmuutto- ja turvapaikka-asioista. EMN tuottaa ajantasaista, puolueetonta, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa politiikan suunnittelun tueksi Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltioissa. EMN antaa lisäksi yleisölle tietoa kyseisistä asioista.

The EMN was established by Council Decision 2008/381/EC. It is financially supported by the European Union. The objective of the EMN is to meet the information needs of Community institutions and of Member States' authorities and institutions by providing up-to-date, objective, reliable and comparable information on migration and asylum, with a view to supporting policymaking in the European Union in these areas. The EMN also serves to provide the general public with such information.
